

Første Afsnit.

Universitetets og den polytekniske Lærestalts Forhold som Lærestalter.

I.

Universitetet.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

I. Bestyrelsen.

1. Om Revisionen af Universitetets Lønningslov og Forslag til Normeringen af Universitetets Lærerkrafter.

I Loven af 25. Marts 1871 om Lønninger for adskillige under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet hørende Embeds- og Bestillingsmænd § 25 hedder det, at Loven »underkastes en Revision inden Udlobet af Finansaaret 1880—81». Til at tilvejebringe de fornødne Forarbejder hertil fra Universitetets og Kommunitetets Side, og navnlig tage under Overvejelse, hvilke Forandringer i Lov af 25. Marts 1871 der maatte anses som ønskelige, nedsattes under 23. April 1879 et Udvalg, bestaaende af inspectores qvæsturæ, Prof. Aagesen og Steen, (i den sidstes Fraværelse indtraadte senere Prof. Johnstrup), Referendarius consistorii Prof. Goos, Prof. Holm samt Universitetets Kvæstor, Justitsraad Gede. Samtidig hermed opfordrede Konsistorium ved Cirkulære af samme Dato samtlige Fakulteter og Bestyrere af videnskabelige Samlinger til at tilstille Udvalget Forslag eller Henstillinger i den nævnte Henseende, hvortil de maatte finde Anledning.

Under 14. Juni meddelte Ministeriet Konsistorium, at det agtede at forelægge den i Oktober s. A. sammentrædende Rigsdag et Lovforslag herom, hvorfor det opfordrede Konsistorium til at indgive en motiveret Betænkning, eventuelt med Forslag om Forandringer i eller Tilføjelser til den nu gjældende Lovs Bestemmelser om Universitetets Lønningsforhold, idet det særlig henlede Opmærksomheden paa et enkelt Punkt. Begyndelseslønningerne vare nu fastsatte for de normerede Professorer til 3,200 Kr. og for de normerede Lektorer og Docenter til 2,400 Kr. aarlig med Alderstillæg af 600 Kr. efter hver 5 Aars Tjenestetid, indtil Lønningen naar et Beløb af henholdsvis 6,000 Kr. og 5,200 Kr. Medens

det Spørgsmaal, om disse Begyndelseslønninger burde foreslaas forhøjede, formentlig først kunde afgjøres, naar der forelaa Forslag fra den Kommission, der forberedte den forestaaende Revision af Ministeriernes Lønningslov, turde der derimod være Føje til forud at være enig om, at Begyndelseslønningerne maatte anses altfor knapt tilmaalte for dem, der først i en noget ældre Alder opnaaede saadan Ansættelse, og som, efter at have hengivet en stor Del af deres bedste Aar til Forberedelsen for denne Livsstilling, syntes at maatte have et billigt Krav paa en hurtigere Opstigning til den højere Lønning. Ministeriet havde derfor tænkt sig, at der kunde være god Grund til i Lovforslaget at optage en Bestemmelse, hvorefter det ved Beregningen af Tjenestetiden, som betingende Alderstillægene, for de Mænd, der først efter at have naaet en vis Alder, saasom 32 Aar, vare blevne ansatte i de normerede Professor-, eller Lektor- og Docentstillinger, blev tilladt at medregne enten helt eller delvis de Aar, som de ved deres Indtrædelse paa Begyndelseslønningerne vare ældre end den fra et saadant Udgangspunkt satte Alder, saaledes at da f. Ex. for den Mand, der i sit 38te Aar indtraadte paa den normerede Begyndelseslønnings, Tjenestetiden for Oprykningen til Alderstillæg forøgedes med henholdsvis 6 eller — hvis man kun tog Halvdelen af Aldersaarene — 3 Aar.

Under 24. Sept. indsendte Udvalget til Konsistorium en trykt Betænkning, ledsaget af en Del, det tilstillede Skrivelser, som her i Uddrag skulle meddeles, for saa vidt de vedkomme denne Sag*) og for saa vidt de ikke ere behandlede i Betænkningen, forend denne nærmere omtales.

Bilag I. Skrivelse fra det theologiske Fakultet af 21. Juni 1879.

Indholdet af denne Skrivelse er optaget i Udvalgets Betænkning, se neden for.

Bilag II. Skrivelse fra det lægevidenskabelige Fakultet af 2. Juli 1879.

a. De 2 normerede Lektorpladser ved Fakultetet foresloges forandrede til li ordentlige Professorpladser. Herom henvises til Udvalgets Betænkning, se 9: neden for.

b. For den anatomiske Prosektor og den kliniske Assistent ved Fødselsstiftelsen, der nu til Dels ere lønnede med »Tillæg«, foresloges faste Lønninger, af Størrelse som det fulde Beløb, de nu oppebære.

c. Lønningen for den patologisk-anatomiske Prosektor foresloges forhøjet fra 600 Kr. til 1,000 Kr., dels fordi den hidtidige Løn stod i et Misforhold til li det Arbejde, der paahvilede ham for Museet, dels fordi det var i høj Grad ønskeligt, at det for Fremtiden maatte kunne paalægges ham at være behjælpelig ved li visse Sider af den patologisk-anatomiske Undervisning, hvortil han nu ikke var 10 forpligtet. Det Arbejde, som for Øjeblikket paahvilede Prosektoren, var hovedsagelig at holde Museet i Orden og indrangere nye Præparater i det. Dette 11 krævede dels en jævnlig Revision af største Delen af Museet for at forebygge 12 og afhjælpe Mangler og Fejl, der kunde true Præparaterne med Undergang, dels 13

*) Nogle af disse indeholdt ogsaa Forslag med Hensyn til Normeringen af Universitetets Lærerkjæfter. For saa vidt maa Fremstillingen søges neden for,

saa at sige dagligt Præparerarbejde og Opstilling af nye Præparater, til hvis systematiske Bestemmelse der ogsaa meget ofte krævedes mikroskopisk Undersøgelse. Endelig udfordredes der et meget betydeligt Katalogiseringsarbejde med dobbelt Bogføring og til Dels udførlig Beskrivelse af Præparaterne, ligesom Hovedkatalogen fra Tid til anden maatte søges fornyet — hvilket atter medførte Fornyelse af Præparaternes Etikettering — om ikke af anden Grund, saa for at holde Nomenklaturen og den systematiske Ordning i Overensstemmelse med Videnskabens vexlende Fordringer. Allerede de her anførte Pligter maatte ved et Museum, der aarlig forøgedes med Hundreder af Præparater, medføre flere Timers dagligt Arbejde. Men hertil kom, at der paabyrdedes Museet, og da hovedsagelig Assistenten, et meget betydeligt Arbejde derved, at det efterhaanden var blevet saa at sige Landets pathologisk-anatomiske Konsulent. Der indsendtes til Museet aarlig pathologiske Gjenstande i Hundredtal fra private Læger, Hospitaller osv. med Begjæring om Undersøgelse, navnlig mikroskopisk, og skriftlig Oplysning om deres Natur og Beskaffenhed. Naturligvis paahvilede det ikke Museet som Pligt at efterkomme disse Begjæringer; men det vilde blive et overordentlig stort Savn for Lægestanden og de medicinske Institutioner, om man engang skulde blive nødsaget til at afslaa dem, hvilket meget let kunde blive Tilfældet, naar i Fremtiden en Assistent ikke saa sig i Stand til med det utilstrækkelige Vederlag at udføre sin Del af dette frivillige og møjsommelige Arbejde.

Hvad angik det ønskelige i at kunne paalægge Prosektoren at yde Bistand ved Undervisningen i pathologisk Anatomi, da turde det vel paastaas, at denne Undervisning uden Bistand af Assisterter ikke alene blev højst byrdefuld for Docenten, men overhovedet næppe kunde blive fyldestgørende. Dette laa i den praktiske Form, som denne Undervisning til Dels burde have, og som det ogsaa efter Evne tilstræbtes at give den. Men Sektioner, Demonstrationer, Øvelser for en større Tilhører- og Deltagerkreds kunde ikke blive tilfredsstillende, naar Læreren samtidig med at forklare og demonstrere selv var nødt til paa Stedet at udføre alt det uomgængelige Haandgjernings- og Præparationsarbejde, og ved Øvelserne var det ofte umuligt for en enkelt Mand at føre det nødvendige Tilsyn med hver enkelt Deltagers Arbejde. Der fandtes derfor sikkert næppe nogen pathologisk-anatomisk Lærerpost uden for Danmark, til hvilken der ikke var knyttet i det mindste en Assistent; ved mange, selv smaa Universiteter var der ansat flere Medhjælpere ved denne Undervisningsgren.

Fakultetet henstillede derhos, at der forbeholdtes Ret til efter Omstændighederne at dele det foreslaaede Beløb 1,000 Kr. mellem 2 Assisterter, en Museumsassistent og en Assistent ved Undervisningen, eller at forene begge Poster i en Person, idet de Egenskaber, Færdigheder og Kundskaber, der fordredes til at udfylde hver af de to Poster paa en tilfredsstillende Maade, vare saa forskellige, at de ikke altid kunde ventes forenede i en Person, medens det paa den anden Side ikke kunde anbefales definitivt at adskille de to Poster, da det under visse Omstændigheder vilde være heldigt at have en nogenlunde vel aflagt Uddannelsesstilling til Disposition for en yngre Mand, der vilde hellige sig det pathologisk-anatomiske Studium, og om hvis videnskabelige Fremtid der kunde næres gunstige Forhaabninger.

d. Lønningen for Assistenten ved det fysiologiske Laboratorium foresloges ligeledes forhøjet fra 600 Kr. til 1,000 Kr. Hans Deltagelse i den praktiske Undervisning i Laboratoriet gjorde Krav paa en saa stor Del af hans Tid, at hans nu værende Løn kun stod i slet Forhold dertil.

e. For Pedellen ved kirurgisk Akademi og Anatomitjeneren samt for Medhjælperen ved det fysiologiske Laboratorium foresloges som fast Løn hele det Beløb, der for Tiden var dem tilstaaet dels som Lønning, dels som midlertidige Tillæg, dog med en Afrunding opad til det nærmeste hele Hundredtal af Kroner. I og for sig maatte det betragtes som meget ønskeligt, om der kunde tilstaaes disse knapt aflagte Funktionærer en højere Løn; men af Hensyn til den Overensstemmelse, der burde være mellem Satserne for lige stillede Funktionærer ved Universitetet, gav Fakultetet Afkald paa at stille bestemt Forslag herom.

f. Fakultetet foreslog en ny Post oprettet som kemisk Assistent ved den klinisk-medicinske Undervisning paa Frederiks Hospital. Allerede i en Række af Aar havde der været en stor Trang paa Hospitalet til en saadan, der i Undervisningens Interesse kunde paatage sig Undersøgelsen af de mange forskjellige sygelige Stoffer, hvis nærmere kemiske og mikroskopiske Undersøgelse fordrede en speciel Uddannelse, som i Regelen ikke fandtes i tilstrækkelig Grad hos de paa Afdelingerne ansatte Læger. Som saadanne Stoffer nævntes eksempelvis: Urin, Exsudater, Blod, Konkremerter af forskjellige Natur osv. Den omtalte Trang optraadte navnlig paa de medicinske Afdelinger, efter at nu værende Prof. Warncke som Reserve-læge paa Hospitalet frivillig havde gjort en stor Mængde saadanne Undersøgelser, ikke blot for sin egen, men ogsaa for andre Afdelinger. Erkjendelsen af den Mangel, som ved dennes Bortgang fra Hospitalet vilde opstaa, navnlig med Hensyn til den kliniske Undervisning i denne Henseende, bevirkede en midlertidig Afhjælpning deraf. Hospitalets Direktion indrømmede ham nemlig en Bolig paa Hospitalet, mod at han vedblev at foretage de nævnte Undersøgelser for Afdelingerne paa et lille Laboratorium, som Direktionen havde ladet indrette. Da Prof. Warncke senere blev Docent i Farmakologi og flyttede bort fra Hospitalet, blev Arbejderne paa Laboratoriet endnu en kort Tid fortsatte af en og anden af de yngre Læger, som Warncke havde oplært i kemisk Retning; men efterhaanden døde denne Virksomhed ud, til Skade for den kliniske Undervisning. Rigtignok tyede Hospitalets Afdelinger senere i paatrængende Tilfælde til det fysiologiske Laboratorium; men denne Udvej kunde selvfølgelig kun aldeles undtagelsesvis benyttes, og den kemiske Undersøgelse af det kliniske Materiale paa Frederiks Hospital stod derfor for Tiden paa et meget mangelfuldt Standpunkt.

Til Afhjælpning af denne Mangel foreslog Fakultetet, at der oprettedes en under det hørende Post for en klinisk-kemisk Assistent, der skulde overtage de nævnte Undersøgelser. Udgifterne til Laboratoriets Istandsættelse, til Vedligeholdelse af Materiellet, og til Reagenser maatte nærmest udredes af Universitetet. Assistenten burde indtage samme Stilling til Fakultetet som dettes Prosektorer og som den kliniske Assistent paa Fødselsstiftelsen, ansættes som disse paa et vist Aaremaal, og lønnes paa lignende Maade som de. Til Hospitalsdirektionen maatte Assistenten som ansat ved Hospitalets Laboratorium ligeledes træde i et vist Forhold, selv om han ikke lønnedes af Direktionen eller boede paa Hospitalet, hvilket sidste maaske vilde være vanskeligt at opnaa for Pladsens Skyld. Hans

maatte indtage samme Stilling til Direktionen, som den kliniske Assistent paa Fødselsstiftelsen indtog til denne Direktion.

Bilag III. Skrivelse fra Prof. Schmidt og Lektor Plum
af 18. Sept. 1879.

Disse Docenter foresloge, at Lønnen for den kirurgiske Prosektor, hvem der af Fakultetet var paalagt det yderligere Arbejde, under visse Omstændigheder at assistere ved Præparationerne for de anatomiske Forelæsninger*), forhøjedes fra 516 Kr. til 600 Kr.

Bilag IV. Skrivelse fra det matematisk-naturvidenskabelige
Fakultet af 25. Avg. 1879.

Med Hensyn til Fakultetets Indstilling, der gik ud paa, at der normeredes et 2det Professorat i Kemi i Stedet for det normerede Lektorat, henvises til Udvalgets Betænkning, se neden for.

Bilag V. Skrivelse fra Universitetsbibliothekaren
af 6. Maj 1879.

For Bibliothekaren foresloges en Lønning af 4,200 Kr., stigende hvert tredje Aar med 300 Kr. til 6,000 Kr., for Underbibliothekaren 3,000 Kr., stigende paa samme Maade til 4,200 Kr. Medhjælpsummen foresloges forhøiet til 6,460 Kr., anvendt saaledes: 1ste Assistent 2,100 Kr., 2den do. 1,440 Kr., 3dje do. 1,080 Kr., til en 4de do. (ny Post) 840 Kr., Budet 700 Kr., Fyrbøderen 300 Kr.

Bilag VI. Skrivelse fra Direktøren for den botaniske Have
af 26. Avg. 1879.

Følgende Lønningsforhøjelser foresloges: For Gartneren 400 Kr., saaledes at Begyndelseslønnen fra 2,400 Kr. forhøjedes til 2,800 Kr., for de 4 Medhjælpere foresloges 1,700 Kr., 1,200 Kr., 1,000 Kr. og 1,000 Kr. (nu 1,320 Kr., 1,104 Kr., 888 Kr. og 888 Kr.), for første Fyrbøder 1,100 Kr. (nu 888 Kr.), for Materialsnedkeren 1,000 Kr. (nu 888 Kr. + 99 Kr. 96 Ø. for Extraarbejde) for Bibliothekaren 2,000 Kr. (nu 1,272 Kr.), for Assistenten 1,200 Kr. (nu 900 Kr.)

Bilag VII. Skrivelse fra det zoologiske Museumsraad
af 8. Juli 1879.

1. 1ste Afdelings Konservator Hansen indstilledes til en Lønningsforhøjelse af 200 Kr. Efter henvend 20 Aars Tjeneste oppebar han højeste Gage 1,400 Kr. + Tillæg 100 Kr., i alt 1,500 Kr., hvilket i Betragtning af hans lange daglige Arbejdstid (7 Timer), hans nødvendige Udgifter til en større Families Underhold og Opdragelse, hans Dygtighed, Paalidelighed og Nidkærhed utvivlsomt maatte erkjendes at være en noget knap Lønning. Rigtignok var der tillagt ham en Tjenestebolig, eller rettere: der var i Museets Interesse, for Museumstjenestens Skyld og for et vist Tilsyn i og med Museet givet ham Bolig i Museets Kjælder.

*) Univ. Aarb. f. 1873 - 75 S. 70.

Hvorvidt dette var til Fordel for ham i økonomisk Henseende, kunde maaske betvivles; men i alt Fald var der paalagt ham tilsvarende Forpligtelser og Byrder i Museets Tarv. Museets anden Konservator Hansen oppebar efter mere end 30 Aars Tjeneste samme Lønning, men havde en noget større Andel i den samlede Lønningssums Forhøjelse, saa at hans Løn i alt udgjorde noget over 1,700 Kr.

Med Hensyn til Museumsraadets Udtalelser om Dr. Meinert henvises til Udvalgets Betænkninger, jfr. neden for.

3. Endelig gjorde Raadet opmærksom paa, at Museets faste Assistent ved anden Afdeling (omfattende samtlige Klasser uden for de to normerede Inspektorer), Dr. phil. Lütken, efter næsten 30 Aars Funktionstid ved Universitetsmuseet oppebar i Løn 2,000 Kr. + Tillæg 268 Kr., men ikke nød den frie Stilling til Museet, som Dr. Meinert indtog, heller ikke oppebar eller hidtil havde oppebaaret nogen Understøttelse eller noget Honorar for sit mangeaarige, højst fortjenstfulde Arbejde ved dette. Skulde Lønningslovens Revision for hans Vedkommende derfor ikke medføre nogen væsentlig Lønningsforbedring ud over det nu værende, skulde Raadets Medlemmer ikke undlade ogsaa for Dr. Lütkens Vedkommende varmt at anbefale et passende Honorar for videnskabelig Virksomhed tilstaaet af en Konto uden for Museets Budget, saafremt deres Anbefaling dertil skulde ønskes.

Bilag VIII. Skrivelse fra Bestyreren af det mineralogiske Museum af 28. Avg. 1879.

Ved Museet var ansat tvende Assistenters, der lønnedes af den samlede Lønningssum, et Bud og en Rengjøringskone, der lønnedes af Museets Annum. Den pligtmæssige Arbejdstid for Assistenterne, af hvilke den ene i alt oppebar 1,104 Kr., den anden 600 Kr., havde hidtil været ansat til 10 Timer ugentlig, men havde i Virkeligheden ofte været langt mere for at fremme Arbejderne, der i Aarenes Løb vare voxede overordentlig efter Museernes Sammensmeltning og paa Grund af de omfangsrige Indsamlinger af Mineralier, Bjærgarter og Forsteninger, der vare foretagne i det egentlige Danmark saa vel som i alle dets Blande. Dertil kom desuden, at da Prof. Johnstrup overtog Bestyrelsen af Museet i Aaret 1866, benyttedes det kun af 8 à 9 studerende i hvert Halvaar, medens Antallet i de sidste 5 Aar gjennemsnitlig havde været 30, hvoraf fulgte, at der stadig krævedes et ikke ubetydeligt Arbejde for at holde Forelæsningssamlingerne i Orden, ligesom ogsaa Bytteforbindelserne med Udlandet havde optaget en ikke ringe Del af den ene Assistents Arbejdstid. Museumsarbejderne havde derfor i de senere Aar mere bestaaet i at etikettere, protokollere og indordne de nye tilkomne Gjenstande i de alt bestaaende Samlinger, end i en Bearbejdelse af Museets ældre Samlinger. Da der var Haab om, at der i en ikke fjærn Fremtid vilde blive tilvejebragt en ny og hensigtsmæssig Museumsbygning, vilde det være i højeste Grad ønskeligt i Tide at faa forberedt flere Ordningsarbejder, der burde være tilendebragte før Overflytningen til den eventuelle nye Bygning; men disse Ordningsarbejder vilde skride altfor langsomt frem, saa længe Assistentgagerne vare saa lave som nu. Der burde kunne kræves omtrent 4 Timers dagligt Arbejde, eller over det dobbelte af den nu værende normerede Arbejdstid, og han foreslog derfor, at Begyndelsesgagen for enhver af Assistenterne ansattes til 800 Kr. aar-

lig, stigende hvert 3. Aar med 200 Kr. indtil 2,000 Kr. for 1. Assistentens og til 1,600 Kr. for 2. Assistentens Vedkommende. Saa man hen til det her foreslaaede forøgede Arbejde og dettes særegne Beskaffened, som ikke enhver, ellers dygtig Naturforsker egnede sig til, vilde en slig Lønningsforbedring langtfra kunne siges at være for høj. At de nu værende Assistenten havde virket i en saa lang Aarrække (henholdsvis 29 og 13 Aar) under yderst ugunstige pekuniære Vilkaar, beroede paa rent tilfældige og personlige Forhold; men hvis der ikke kunde tilvejebringes en passende Lønningsforbedring, var der Grund til at frygte for, at naar de nu værende Assistenten engang fratraadte Stillingen ved Museet, vilde let den tidligere Tilstand indtræde paa ny, saa at Assistenten søgte hen til andre Bestillinger ved første givne Lejlighed, og der maatte da stadig arbejdes med uøvede Kræfter.

Museets Bud, hvis Forretninger han nærmere angav, var gennemsnitlig beskæftiget for Museet 20 Timer om Ugen, der ofte vare spredte paa meget forskjellige Tider efter Arbejdets Beskaffened og derfor hindrede ham i at paatage sig andre regelmæssige Forretninger; herfor havde han oppebaaret 200 Kr. aarlig. Konen, der besørgede den daglige Rengjøring i Museet og Mineralernes Afvaskning, lønnes med 144 Kr. aarlig. Hun var dermed beskæftiget 12 Timer ugentlig; men denne Tid var langtfra tilstrækkelig til, at hun kunde holde de vidtløftige Lokaler og de mange der opstillede Gjenstande i den Stand, i hvilken de burde være i et offentligt Museum, der ofte besøgtes af Fremmede. Han foreslog Lønningerne forhøjede henholdsvis med 100 Kr. og 56 Kr., saa at de vilde blive for Budet 300 Kr. og for Rengjøringskone 200 Kr. Lønningerne afholdtes af Museets Annuum, der var for knapt tilmaalt til at kunne bære den foreslaaede forøgede Udgift af 156 Kr. Hvis disse Tillæg maatte blive bevilgede, maatte derfor Museets ordinære aarlige Indtægter forhøjes med et tilsvarende Beløb.

Bilag IX. Skrivelse fra Bestyreren af kemisk Laboratorium af
1. Sept. 1879.

Prof. Thomsen foreslog:

1. at det til Lønning af tvende Hjelpeassistenter ved de praktiske Øvelser bevilgede Beløb af 800 Kr. overførtes til Universitetets Lønningskonto, og at som Følge deraf Laboratoriets Normalsum atter opførtes med dets oprindelige Beløb 4,450 Kr., idet det formentlig var rigtigt at have alle Lønninger samlet paa samme Konto;
2. at der opførtes 600 Kr. til Løn for en Forelæsnings- og Arbejdsassistent. De kemiske Forelæsninger vare nemlig for en stor Del ledsagede af Experimenten, der skulde anskueliggjøre de kemiske Processer, som vare Gjenstand for Foredraget. Experimenten vare et meget vigtigt Led i Undervisningen, idet de dels vakte Interesse for Videnskaben, dels i høj Grad lettete Forstaaelsen af sammes Resultater, og Laboratoriet havde derfor ogsaa stedse lagt Vægt paa at illustrere Foredragene paa en saa fyldig og værdig Maade som muligt. Forberedelserne til de experimentale Forelæsninger vare imidlertid som oftest vidtløftige og krævede en betydelig Tidsanvendelse. Ved den stærke Udvikling, som den praktiske Undervisning i Laboratoriet var undergaaet i de nærmest forløbne Aar, idet Antallet af Deltagere i de kemiske Øvelser gennemsnitlig havde været 112 i hvert Semester, var det blevet vanskeligt for de tvende Assistenten at afse

den fornødne Tid til Forberedelserne ved de experimentale Forelæsninger, saa meget mere som der maatte levnes dem nogen Tid til selvstændig videnskabelig Syslen, hvorved Interessen for deres Gjerning foregedes og en fortsat Uddannelse opnaaedes. De havde af den Grund ej heller i de senere Aar kunnet yde Professorens den praktiske Understøttelse ved hans Undersøgelser, som kunde have været ønskelig, og som i høj Grad bidrog til Arbejdets Fremme. Ved Ansættelsen af en Assistent, som væsentlig skulde gaa Professorens til Haande ved de experimentale Forelæsninger og ved forskellige praktiske Undersøgelser, vilde derfor et væsentligt Savn blive hævet og derved tillige være skabt et Gjennemgangsled og Uddannelsesmiddel for vordende Assistenters eller Læreres. Saafremt dette Forslag mod Forventning ikke maatte finde Tilslutning, foreslog han subsidiært, at Lønnen for de tvende Assistenters sættes til 1,400 Kr. og 1,200 Kr. i Stedet for som tidligere henholdsvis 1,272 Kr. og 1,128 Kr.

3. Endelig foreslog han, at Portnerens Løn forhøjedes fra 802 Kr. til 900 Kr. Han havde hidtil været lønnet i Lighed med Universitetets Portner; men da han tillige var Laboratoriumsbetjent, var hans Tid i en langt større Grad optaget, end de andre Portneres. Han kunde som Følge deraf ikke skaffe sig saadanne Bifortjenester, som dannede en væsentlig Del af de andre Portneres Indtægter, og der var saaledes Grund til at sætte hans Løn højere end de andres.

Bilag X. Skrivelse fra Bestyreren af astronomisk Observatorium af 20. Maj 1879.

Prof. Thiele udtalte, at Observators egentlige Lønning 970 Kr. + 98 Kr. = 1,068 Kr. samt Fribolig og Brændsel snarere var ringere, end den var for 25—30 Aar siden paa Rundetaarn, og i den Grad utilstrækkelig til en Families Underhold, at den ligefrem maatte tvinge Observator til at søge andre lønnede Beskæftigelser, ved Siden af hvilke Observatorstillingen altfor let kunde blive af underordnet Betydning. I Observatoriets Interesse burde Observator holde et af Hovedinstrumenterne i stadig Brug, og hertil, de fornødne Beregninger selvfølgelig medregnede, krævedes det meste af en dygtig Mands Tid. Ved Siden heraf burde Observator ved friere astronomiske Studier sætte sig i Stand til at kunne komme i Betragtning ved Vakance i det astronomiske Professorat. Det heraf flydende Misforhold mellem Stillingens Krav og dens økonomiske Fordele foregedes derved, at Udsigten til den omtalte eneste naturlige Forfremmelse var saa overmaade usikker, og at Haabet derom trods al Observators Dygtighed, som Erfaring viste, let kunde blive skuffet for bestandig. For Tiden var der imidlertid et særligt Forhold, som til Dels dækkede dette Misforhold, nemlig den nu værende Observators særlige Dygtighed og Paalidelighed, som havde gjort det muligt at overdrage ham to til Observatoriet hørende lønnede Hverv, nemlig det daglige Tidssignal (444 Kr.) og Almanakens Beregning (800 Kr.). Medregnedes disse Indtægter, blev Observators Stilling ikke særlig ugunstig, om han endogsaa derefter maatte være henvist til at søge Bibeskæftigelser, og saa længe den nu værende Observator ønskede at beholde disse Hverv, vilde der ikke for Observatoriet være nogen aldeles tvingende Grund til at tage dem fra ham. Men Tidssignalet var en ikke ubetydelig Byrde, som det kunde være fordelagtigt fra Tid til anden at lægge over paa forskellige Astronomer for ikke at sløve den enkelte for meget.

Og hvad Almanaken angik, maatte det i Betragtning af det med dens Beregning forbundne overordentlige Ansvar anses for en Undtagelse, der næppe nogen Sinde vilde gjentage sig, at dette Hverv havde kunnet blive Observator betroet. Ved Lønningslovens Revision burde man vistnok helt se bort fra den nu værende Kombination og kun have for Øje, hvorledes Sagen vilde stille sig under den Eventualitet, at Observatorpladsen skulde besættes paa ny, og i saa Fald var det sikkert, at Almanakens Beregning ikke kunde betros til en Begynder, og meget tvivlsomt, om denne vilde kunne overtage Tidssignalet som fast Byrde, ligesom det var utvivlsomt, at disse Arbejder burde have deres særlige Løn, der ikke kunde regnes for en Del af Observators Lønning. Det var maaske ikke helt umuligt, at man ved en Vakance kunde faa en ung Astronom til at overtage Observatorpladsen for 1,068 Kr. samt Fribolig og Brændsel; men det vilde være Observatoriet umuligt at faa Garanti for, at Observatorgjerningen virkelig under saadanne Forhold røgtedes stadig og forsvarlig. Han tilraadede derfor indtrængende en Forbedring af Observators Lønning, hvorved denne forøgedes til omtrent det dobbelte af den nu værende, altsaa c. 2,000 Kr., eller maaske bedre stigende i 10 Aar fra 1,500 Kr. — 2,500 Kr., foruden Bolig og Brændsel. Et Analogon kunde vel findes i Assistentpladsen ved zoologisk Museum.

Ogsaa Observatoriets Bud var utilstrækkelig lønnet med i alt $330 + 78 = 408$ Kr., foruden Fribolig for en ugift og 80 Kr. til Brændsel. Hans Gjerning var foruden egentlig Budtjeneste, Rengjøring i og uden for Observatoriet og Tjeneste om Natten som Bistand for de observerende. Det nu værende Bud var paa Grund af Alder uskikket til den sidst nævnte Gjerning; men en Forandring havde vist sig umulig, da man ikke havde kunnet finde en yngre, særlig paalidelig Mand, som vilde afløse ham, med Udsigt til selv at blive afløst, naar han enten giftede sig eller blev for gammel til at kunne gjøre Fyldest. Prof. Thiele tilraadede derfor, at hans Løn blev forøget til maaske c. 500 Kr.

Bilag XI. 1. og 2. Universitetspedels officielle Indtægter
1874—78.

1. Pedel:	1874.	1875.	1876.	1877.	1878.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Fast Løn*)	800. »	956. »	1,008. »	1,008. »	1,008. »
Theologisk Embedsexamen .	88. »	92. »	106. »	92. »	74. »
Fuldstændig juridisk Exa- men	64. »	56. »	74. »	70. »	62. »
Statsvidenskabelig Examen.	4. »	8. »	14. »	16. »	12. »
Juridisk Examen for ustu- derede	136. »	108. »	134. »	118. »	126. »
Filologisk-historisk Skoleem- bedsexamen	18. »	16. »	14. »	16. »	10. »
Tillægsexamen (efter Adg. 1. Juli 1872)	— »	— »	— »	4. »	10. »
Overføres . . .	1,110. »	1,236. »	1,350. »	1,324. »	1,302. »

*) Herfra Budløn 240 Kr aarlig.

1. Pedel.	1874.	1875.	1876.	1877.	1878.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Overført...	1,110. »	1,236. »	1,350. »	1,324. »	1,302. »
Almindelig filosofisk Examen.....	300. »	302. »	284. »	302. »	384. »
Særskilt Prøve i Hebraisk.	20. 66	13. 30	19. 96	26. 60	37. 24
Lægevidensk. Forberedelses Examen.	20. 50	30. »	24. 50	20. 50	23. 50
Alm. Forberedelses Examen af lavere Grad....	122. »	104. »	120. »	175. »	199. »
Alm. Forberedelses Examen af højere Grad.....	38. »	32. »	42. »	45. »	56. »
Magisterkonferens.....	26. »	22. »	10. »	10. »	14. »
Disputatser.....	100. »	54. »	70. »	60. »	70. »
Immatrikulationer.....	453. »	411. »	429. »	510. »	513. »
Testimonia publica.....	527. »	391. 03	385. 31	407. 98	453. 32
Dekanats- og Examenspenge.	74. »	74. »	74. »	74. »	74. »
Distributser.....	19. 32	19. 32	19. 32	19. 32	19. 32
Bestallinger.....	13. »	8. »	— »	5. »	— »
Stipendieprotokollen.....	30. »	30. »	30. »	30. »	30. »
I alt...	2,853. 48	2,726. 65	2,858. 09	3,009. 40	3,175. 38

Gjennemsnitlig aarlig Indtægt 2,921 Kr. 60 Ø.

2. Pedel.	1874.	1875.	1876.	1877.	1878.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Fast Løn*).....	800. »	956. »	1,008. »	1,008. »	1,008. »
Sportler.....	1,820. 33	1,519. 15	1,619. 76	1,769. 50	1,882. 91
I alt...	2,620. 33	2,475. 15	2,627. 76	2,777. 50	2,890. 91

Bilag XII. Skrivelse fra Kvæsturens Kasserer af

15. Avg. 1879.

Kasserer Frydensberg gav først en Udsigt over de forud for de tidligere Lønningslove gaaede Forhandlinger om Kassererens, Kassekontrolørens og Forvalterens Stilling, hvorpaa han støttede sit Andragende om, at Kassererembedet i Lønningsforslaget maatte blive optaget med fast Lønning og Alderstillæg. Herom kan imidlertid henvises til den Fremstilling heraf, som er givet i Udvalgets neden for anførte Betænkning. Hvad angaar den fra selve Embedsvirksomheden hentede Motivering bemærkes følgende.

Foruden det forøgede Arbejde, som Forholdene i Aarenes Løb havde medført, dels paa Grund af Formuens Forøgelse, dels som Følge af Landejendommenes Udstykning, hvorved Landgilde og Tiendeydernes Antal betydelig var steget m. m., mindede han om, at Sorø Akademis Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsen i 1862 blev henlagt under Kvæsturen, hvorfor der den Gang blev givet et Tillæg, som imidlertid senere var bortfaldet ved Vakance i Posten, og at i de senere Aar

*) Herfra Budløn 360 Kr. aarlig.

den nye Bibliotheksbygning, det fysiologiske Laboratorium, det zoologiske Museum og endelig den botaniske Have vare tagne i Brug; den betydelige Udvidelse, disse Instituter vare undergaaede, havde i høj Grad forøget hans Arbejde, og det dermed forbundne Ansvar. Ogsaa de paa de senere Aars Budgetter bevilgede betydelige Beløb til Understøttelser for Folkehøjskoler, disses Elever, og for studerende, der ikke havde Adgang til de egentlige Universitetsstipendier, havde i ikke ringe Grad forøget Arbejdet og dermed Ansvaret. Exempelvis nævnedes han, at der i Aaret 1879 efter Ministeriets Anvisning udbetaltes Understøttelser til c. 70 studerende, hvilket for et Aar blev 840 forøgede Udbetalinger. I en nær Fremtid vilde desuden Arbejdet i Kvæsturen faa en yderligere Forøgelse, idet nemlig det kgl. Theaters Gjæld til Sorø Akademi i Følge Tillægsbevillingsloven for 1878—79 skulde dækkes af Statskassen ved en kontant Indbetaling til Akademiet af c. 1,200,000 Kr., hvilken Sum skulde udlaanes til mindre Ejendomsbesiddere i hele Riget. Akademiets Obligationers Antal vilde derved vistnok blive forøget med c. 500, hvoraf der aarlig 2 Gange skulde betales Reuter, og uagtet disse Renter skulde betales i de nye Terminer 11. Marts og 11. Sept., vilde dette Arbejde dog falde paa en Tid, da der allerede var fuldt op at varetage, hvilket i en meget betydelig Grad vilde forøge Pengeansvaret. Dertil kom, at Expeditionstiden, der tidligere var fra Kl. 9—1, ved hans Udnævnelse var blevet forøget med en Time til Kl. 2. Da Kassereren uden nogen som helst Assistance selv foretog alle Ind- og Udbetalinger, medens der ved Pengeinstituter, hvor en saa lang Expeditionstid var fastsat, i Regelen var forskellige Personer til at besørge Ind- og Udbetalinger, vilde det let indses, at den sidste Time paa de travle Dage var i høj Grad anstrængende, hvorfor Kassereren var udsat for at gjøre Fejl og derved paaføre sig betydelige Tab.

Da han blev udnævnt, ansattes hans Lønning til 1,600 Rd. + 90 Rd. i Sædomskrivningstillæg, i alt 1,690 Rd. = 3,380 Kr.; i midlertidigt Dyrtidstillæg var der tillagt ham 316 Kr., saa at han i alt oppebar 3,696 Kr. foruden 3 pCt. af Professorernes private Forelæsningshonorarer, hvilket imidlertid nu næppe udgjorde 50 Kr. i Gjennemsnit aarlig. Bortfaldt det midlertidige Dyrtidstillæg, var altsaa hans Lønning nu uforandret den samme som ved hans Ansættelse i 1871' og saa man hen til det med Stillingen forbundne Arbejde og det meget betydelige Pengeansvar, samt at han maatte stille en Kaution af 20,000 Kr., vilde det vistnok erkjendes, at Lønningen ikke stod i Forhold hertil. Han anførte endnu, at der aarlig ved hans Regnskaber fremlagdes alene af Udgiftsbilag c. 8,000 Stkr., hvoraf et ikke ringe Antal indeholdt mange Expeditioner. I Følge Kassebøgerne fra 1877—78, det sidste Regnskab, der var fuldstændig afsluttet, udgjorde de samlede Indtægter 3,838,139 Kr. 28 Ø. og Udgiften 3,669,546 Kr. 27 Ø.; droges herfra c. 7—800,000 Kr., som kun vare Versursummer, der ikke havde passeret Kassen, blev der tilbage c. 3 Mill. Kr. saa vel til Indtægt som til Udgift, der virkelig vare gaaede gennem Kassererens Hænder. Ved Forslaget til Lønningsloven af 12. Jan. 1858 var Bogholderens Lønning foreslaaet med 200 Rd. højere Begyndelses- og Slutningslønning end Kassererens, hvilket hidrørte fra, at det med Bogholderembedet forbundne Arbejde var meget besværligt og udkrævede en meget lang Arbejdstid, medens Kassererens Arbejde den Gang væsentlig indskrænkede sig til den egentlige Expeditionstid fra Kl. 9—1. Siden

den Tid var Kassererens Arbejde og det med Stillingen forbundne Pengeansvar saa betydelig forøget, at det formentlig kunde opveje den noget større Arbejdstid, som Bogholderembedet udfordrede. Naar han derfor nu androg om, at Lønningen for Kassererembedet maatte blive optaget i Forslaget til den nye Lønningslov med samme Beløb og paa samme Maade som for Bogholderembedet, da var dette ikke anderledes, end hvad der var Tilfældet med andre Pengeinstituter, der nærmest kunde sammenlignes med Kvæsturen, i hvilken Henseende han anførte Kjøbenhavns Magistrat, Overformynderiet og Livsforsikringsanstalten. Navnlig Overformynderiet var formentlig det Institut, der nærmest kunde sammenlignes med Kvæsturen, og han androg derfor om, at Lønningen fastsattes til samme Beløb, som dettes Kasserer oppebar, 3,400 Kr., stigende hvert 5. Aar med 400 Kr. til 5,000 Kr.

Bilag XIII. Skrivelse fra Kvæsturens Bogholder af
15. Sept. 1879.

Indholdet af denne Skrivelse er optaget i Udvalgets Betænkning, se neden for.

Bilag XIV. Andragende fra Kvæsturens Bud af 7. Febr. 1876.

Herom henvises til Udvalgets Betænkning, se neden for.

Bilag XV. Skrivelse fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet
af 22. Sept. 1879.

Fakultetet henviste til sin tidligere Skrivelse af 8. Novbr. 1875 om Ordningen af Karakterbestemmelsen ved den fuldstændige juridiske Examen, jfr. Aarb. f. 1875—76 S. 21—22. Idet det gjentog den heri indeholdte Udvikling, tilføjede det følgende: En Omordning i den her angivne Retning lod sig ikke vel gennemføre, saaledes som L. 25. Marts 1871 § 9 var affattet. Da det nemlig her var foreskrevet, at Karakteren for hvert enkelt Fag skulde gives af 2 Censorer og den examinerende Professor, vilde Forandringen formentlig ikke kunne foregaa paa anden Maade, end at de skriftlige Udarbejdelser kun bleve bedømte af 2 Censorer og den Professor, som examinerede ved den mundtlige Prøve i det paagjældende Fag. En saadan Ordning vilde imidlertid være forbundet med store Ulemper. Ved den fuldstændige juridiske Examen havdes ikke Fagcensorer, men de samme 2 og 2 Censorer bedømte Kandidaterne i alle Fag, og Examinationen i de enkelte Fag kunde fra Dag til Dag veksle mellem flere Professorer. Hvis altsaa de enkelte skriftlige Udarbejdelser over den for alle Kandidater fælles Opgave kun skulde bedømmes af 2 Censorer og den Professor, som examinerede Kandidaten ved den mundtlige Examen i samme Fag, vilde det blive umuligt at bevare den Ensartethed i Bedømmelsen, som burde finde Sted med Hensyn til en for alle Kandidater fælles Prøve. De enkelte Professorer vilde derhos kun komme til at deltage i Bedømmelsen af forholdsvis faa skriftlige Udarbejdelser og derfor ikke komme i Besiddelse af det højst ønskelige Kjendskab til den enkelte Kandidats Standpunkt og Udvikling i det hele. Lidt efter lidt vilde den enkelte Professor derhos tabe Erfaringen om, paa hvilket Standpunkt de juridiske Kandidater i Almindelighed stode i de Fag, for hvis Vedkommende han ikke deltog i den mundt-

lige Examen. De Ulemper, der saaledes vilde være forbundne med, saa længe L. 25. Marts 1871 § 9 stod uforandret, at fastsætte særlige Karakterer for de skriftlige Udarbejdelser, vilde være saa store, at man ikke vilde kunne tilraade denne i og for sig ønskelige Forandring. Derimod vilde al Vanskelighed falde bort, naar det citerede Lovbud blev affattet saaledes, at det ikke var til Hinder for, at et større Antal Censorer og Professorer deltog i Fastsættelsen af de særlige Karakterer for den skriftlige Examen. Dette vilde kunne ske ved at lade de sidste Ord i §'en »og Karakteren for hvert enkelt Fag gives af 2 Censorer og den examinerende Professor« udgaa. Hermed vilde den nærmere Ordning af Maaden, hvorpaa Censureringen skulde foregaa, blive et administrativt Anliggende, saaledes som det havde været tidligere, og det lod sig næppe heller nægte, at den citerede Bestemmelse tog sig noget underlig ud i en Lønningslov. Vilde man imidlertid ikke gaa ind paa en Udeladelse af disse Ord, vilde det tilsigtede Maal kunne naas ved i dem efter Ordet »Fag« at indskyde Ordene »ved den mundtlige Examen«. Fakultetet indstillede derfor: principalt, at Slutningsordene »og Professor« udgik, subsidiært, at disse Ord forandredes til »og Karakteren for hvert enkelt Fag ved den mundtlige Examen gives af 2 Censorer, og den examinerende Professor«.

Bilag XVI. Fortegnelse over Docenter uden kgl. Udnævnelse under Universitetets Udgiftspost 7.

Universitetets Udgiftspost 7. a.

1. Dr. phil. Löffler, Honorar for 1879—80, 1,600 Kr. Efter at der ved kgl. Resol. af 17. April 1871 for Finansaaret 1870—71 var tillagt ham et Beløb af 600 Kr. til at holde Forelæsninger over den fysiske Geografi, blev han ved kgl. Resol. af 21. Maj 1872 antaget for Finansaaret 1872—73 med Honorar 600 Kr. Ved kgl. Resol. af 18. Juni 1873 blev Ansættelsen forlænget for 3 Aar til 31. Marts 1876 med aarligt Honorar 1,200 Kr. Ved kgl. Resol. af 29. Okt. 1875 blev Ansættelsen atter forlænget for 5 Aar til 31. Marts 1881, og ved kgl. Resol. af 11. Juni 1877 blev Honoraret forhøjet med 400 Kr. til 1,600 Kr. aarlig, fra 1. April 1877 at regne.

2. Dr. phil. Warming, udnævnt ved kgl. Resol. af 7. Okt. 1875 til at holde botaniske Forelæsninger for de formaceutiske studerende, for Tidsrummet 1. Okt. 1875 til 31. Marts 1876 med et Honorar for dette Tidsrum af 600 Kr. Ved kgl. Resol. af 4. Maj 1876 blev han ansat med aarligt Honorar 1,200 Kr., fra 1. April 1876 at regne. Ved Finansloven for 1879—80, jfr. Anm. til Finanslovforslaget S. 210, forhøjedes Honoraret med 400 Kr. til 1,600 Kr. aarlig. Midlertidig oppebar Dr. Warming tillige af Udgiftspost 3 b. (den botaniske Have) 800 Kr. aarlig for Ledelsen af planteanatomiske Øvelser, jfr. Anm. til Finanslovforslaget for 1878—79 S. 208—9.

3. Dr. phil. Sundby, udnævnt ved kgl. Resol. af 2. April 1878 til at holde Forelæsninger over romanske Sprog, fra 1. April 1878 til 31. Marts 1883 med Honorar 2,000 Kr. aarlig i Følge Finansloven for 1878—79, jfr. Rigdags-tidenden for 1877—78, Tillæg B. Sp. 335—38.

4. Cand. med. R. Pedersen udnævnt ved kgl. Resol. af 29. Maj 1879 fra 1. April 1879 til 31. Marts 1884, til at holde Forelæsninger over Plante-fysiologi med Honorar 2,000 Kr. i Følge Finansloven for 1879—80, jfr. Anm. til Finanslovsforslaget S. 211.

I alt Honorar for 1879—80, 7,200 Kr.

Universitetets Udgiftspost 7. c.

Overlæge ved Kommunehospitalet Dr. med. Engelsted udnævnt d. 1. Jan. 1873 til at holde Foredrag over Hudsygdomme og veneriske Sygdomme med Honorar 2,000 Kr. Ved Lov om Tillægsbevilling for 1872—73, jfr. Rigsdagstid. for 1872—73, Tillæg B. Sp. 641—42, blev Honoraret à 2,000 Kr. aarlig bevilget for Tidsrummet 1. Jan. til 31. Marts 1873 med 500 Kr., og ved de senere Finanslove er Honoraret uforandret bevilget med 2,000 Kr. aarlig, jfr. Rigsdagstid. for 1872—73, Tillæg B. Sp. 233—40 og Folketingstid. for 1872—73 Sp. 4603—4.

Bilag XVII. Sag om Ansættelse af et Hjælpebud for Pedellerne.

Under 8. Jan. 1878 androge Universitetspedellerne Mule og Sahlertz om, at der, foruden det Bud, der ansættes og lønnes af dem selv, maatte ansættes et Hjælpebud, der lønnedes af Universitetets Midler. De henviste i saa Henseende til, at den store Udvidelse, Byen i de senere Aar havde modtaget, i Forbindelse med den Omstændighed, at Universitetets Lærere mere og mere toge Bolig i de fjærnere liggende Kvarterer, havde forøget, ja mere end fordoblet de Vej længder, som saa at sige daglig maatte tilbagelægges af Pedellerne i deres Embedsforretninger. Hertil kom, at Docenternes Antal og særlig Fakultetsmedlemmernes Antal i det filosofiske og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet i de senere Aar havde modtaget en betydelig Forøgelse, og at de med Pedelstillingen forbundne Sekretærforretninger vare tiltagne i samme Grad som de øvrige Forretninger. Allerede i længere Tid havde det været nødvendigt at benytte fremmed Hjælp; men da denne dels var kostbar, dels ofte vanskelig og tidspildende at skaffe, androge de om Konsistoriums Medvirkning til, at der blev ansat et Bud, der paa lignende Maade som det, de allerede benyttede, men selv lønnede, kunde være til deres Disposition, uden først at skulle søges og vidtløftig instrueres for hvert enkelt givet Tilfælde.

I Skrivelse til Ministeriet af 22. Marts 1879 udtalte Konsistorium, at dets enkelte Medlemmer, hvert i sit Fakultet, havde haft rig Lejlighed til at overbevise sig om, at Pedellernes Andragende var fuldt begrundet. Det anbefalede derfor varmt, at der ved Finansloven for 1880—81 søgtes tillagt Pedellerne 600 Kr., at udbetale med $\frac{1}{12}$ maanedlig, med Forpligtelse til, foruden det Bud, der allerede havdes, at holde og lønne et forsvarligt Hjælpebud. At, naar dette bevilgedes, de Summer, som hidtil vare udbetalte til extraordinær Budhjælp ved Examina, dermed maatte bortfalde, var en Selvfølge.

I Anledning heraf tilskrev Ministeriet under 3. April s. A. Konsistorium, at denne Indstilling vilde blive taget under Overvejelse ved Revisionen af Lønningsloven, til hvilken Tid Konsistorium anmodedes om at bringe Sagen i Ministeriets Erindring.

Bil. XVIII. Sag om Embedsbenævnelsen for de fast ansatte,
extraordinære Docenter.

enne Sag anføres her, idet den, skjønt ikke inddraget under Lønningsudvælets Overvejelse, dog af Konsistorium er sat i Forbindelse med Lønningslovens Revision, og har dannet Grundlaget for Konsistoriums Indstilling herom til Ministeriet.

I Skrivelse til Konsistorium af 29. Nov. 1878 udtalte Universitetets da værende Rektor, Konf. Madvig, at da i Aaret 1850 den hidtil bestaaende Forskjel mellem ordentlige og overordentlige Professorer, der blot beroede paa den tilfældige Indtrædelse i Konsistorium, ophævedes saaledes, at alle de Professorer, der beklædte de i Universitetets Normalreglement normerede Lærerpladser, erklærede for Professores ordinarii, tænkte der ikke paa at fastsætte en passende Embedsbetegnelse og Stilling for de Mænd, der uden for de normerede Pladser ansattes ved Universitetet, enten for at støtte og forstærke Undervisningen i de normerede Fag, eller for at gjøre Universitetets Virksomhed flersidigere ved Medtagelsen af andre Fag, der havde gjort sig gjældende, og for hvilke der havde Kræfter, de af en særskilt Konto lønnede extraordinære Docenter, for hvilke ret egentlig Betegnelsen som overordentlige eller extraordinære Professorer egnede sig og overalt andetsteds var brugelig. En Følge af denne Undladelse, der vel til Dels havde sin Grund i, at man ikke forudsaa, hvor talrig denne Klasse af Universitetslærere vilde blive, og ikke betænkte, at nogle meget længe maatte blive i denne Stilling, andre bestandig, var det, at selve Navnet Professor ordinarius blev upassende, da det ikke udtrykte nogen Modsætning til Professorer af anden Art; men en anden Følge af ingenlunde uvæsentlig Betydning var efterhaanden fremtraadt. Hvor liden Vægt man i og for sig lagde paa Titel og Rang, kunde det dog, naar der i Staten gaves et bestemt Navn for at udtrykke en vis Virksomhed i Statens Tjeneste, især ved en afsluttet Anstalt, og med dette Navn i Embedsrangen forbandtes en Betegnelse af den Vigtighed og Betydning, der tillagdes denne Virksomhed, ikke være ligegyldigt for Mænd, der udøvede en ganske tilsvarende Virksomhed ved samme Anstalt, i dette Tilfælde ved Forelæsninger, Deltagelse i Examina, Bedømmelse af Disputatser og Prisafhandlinger samt i Fakultetsforhandlinger, at se sig udelukkede fra det Virksomheden i Almindelighed betegnende Navn og den dertil knyttede Aerkjendelse, ikke at tale om visse Fordele, f. Ex. ved Børns Indskrivning i Klostre, og Misforholdet blev trykkende ogsaa for dem, der ved samme Lærestalt opnaaede den mere begunstigede Stilling i en langt yngre Alder, til Dels endog uden forud at have indtaget en foreløbig Stilling, medens af de extraordinære Docenter selv de, der docerede de normerede Fag, og saaledes havde en vis Udsigt til at opnaa en normeret Professorplads, ofte i en lang Aarrække vedbleve kun at være og hedde Docenter. Det uheldige i dette Forhold fremtraadte imidlertid ganske særlig og for den enkelte stundom paa en saarende Maade lige over for Udlandet og i Berøring med fremmede Lærere og Lærestalter; thi af Fremmede opfattedes Navnet »extraordinær Docent« ganske naturlig som nærmest svarende til, hvad der andetsteds hed »Privatdocent« og ledede til den Antagelse, at de Mænd, der førte det, ikke havde nogen fast Ansættelse ved Universitetet, og dette medførte Formodningen om, at Mænd, der efter en mangeaarig Virksomhed ved Universitetet ikke

vare naaede saa vidt, ikke havde vidst at skaffe sig Anerkjendelse for fuldvidenskabelig Dygtighed. Det vilde være ønskeligt, at der blev raadet Bod paa dette Misforhold derved, at der gaves de af Kongen varig ansatte extraordinære Docenter ved Universitetet en mere passende Benævnelse og Plads i Embedsmændenes Række; men Ønsket om en saadan Foranstaltning paatrængte sig navnlig nu ved forøget Styrke, idet Universitetet stod i Begreb med at indbyde en stor Mængde Fremmede og derimellem især Universitetslærere, der medførte hin Forestilling om Privatdocenter. At føre vore extraordinære Docenter med til Dels betydelig Anciennitet og med videnskabelige Fortjenester, der ikke stode tilbage for normerede Professorers, sammen med disse Fremmede, vilde udsætte dem for en skjæv Bedømmelse og maaske en mindre hensynsfuld Behandling. Det, der da frembød sig som det paa engang retfærdige og naturlige, og derfor simpl. og lette, var, at der tillagdes de fast (ikke midlertidig eller paa Aaremaal) ansatte extraordinære Docenter Embedsbenævnelse som overordentlige Professorer (Professores extraordinarii) med Rang i 4. Kl. Nr. 3, den gamle Rang for Professores extraordinarii, som nu ogsaa var tillagt samtlige fast ansatte Lærere ved den polytekniske Lærestanstalt og Landbohøjskolen, ligesom fra gammel Tid Professorerne ved Kunstakademiet. Det fulgte af sig selv og behøvede ingen særlig Begrundelse, at Foranstaltningen maatte omfatte de 2 Lektorer i det medicinske Fakultet og de normerede Docenter i de nyere Sprog. Han foreslog derfor Konsistorium at andrage paa, at Ministeriet vilde udvirke en kgl. Resolution, som gik ud herpaa. En saadan Resolution kunde næppe komme i Strid med Loven af 26. Marts 1870 § 7, der indeholdt almindelige Bestemmelser om Embeds- og Bestillingsmænds Lønning m. m.; thi der var her ikke Tale om en personlig Titel eller Rang, men om Fastsættelsen af Embedsbenævnelsen og Rangens for en bestemt Klasse af Embeder, der vilde udelukke enhver anden personlig Titel eller Rang.

Konsistorium tiltraadte i Skrivelse til Ministeriet af 28. Decb. i alt væsentligt de af Konf. Madvig udviklede Grunde for dette Forslag, som det derfor paa det varmeste anbefalede til Ministeriet, idet det tilføjede følgende: Som af Konf. Madvig bemærket, indeholdt L. 26. Marts 1870 § 7 ikke noget, der kunde være til Hinder for, at Forslaget toges til Følge. Dette gik netop ud paa at bestemme den Titel — og for de extraordinære Docenter tillige den Rang — som selve Embedet skulde medføre, og det faldt altsaa efter hin Bestemmelser udtrykkelige Ord uden for dens Forbud. Nogen anden fra Lovgivningsmagten udgaaet Bestemmelse, der kunde være til Hinder for at tage Forslaget til Følge, for saa vidt det angik de extraordinære Docenter, gaves der ikke. Med Hensyn derimod til de normerede Lektorer og Docenter, som Konsistorium med Konf. Madvig var enigt i, nødvendig burde tages med under den foreslaaede nye Embedsbetegnelse, kunde man mulig ville finde en Hindring i den Omstændighed, at Lønningsloven af 25. Marts 1871 § 3 betegnede de paagjældende Universitetslærere netop som henholdsvis Lektorer og Docenter. Herved, kunde man mene, var netop denne Betegnelse slaaet saaledes fast af Lovgivningsmagten, at den nu ikke kunde forandres ad administrativ Vej. Det vilde imidlertid være ganske uberettiget at tillægge Lønningslovens ommeldte Bestemmelse denne Betydning. Det var en fra de normerede Professorer afvigende Lønningsmaade, som Loven vilde fastsætte for visse nærmere betegnede normerede Universitetslærere, og herved forandrede For-

slaget intet, lige saa lidt som det i øvrigt udviskede Forskjellen, da de normerede Lektorer og Docenter heller ikke efter Forslaget vilde blive »normerede Professorer« (Professores extraordinarii, jfr. Kundgj. 18. Sept. 1850 § 4). For at betegne de Lærere, for hvilke denne særegne Lønningsmaade skulde gjælde, benyttede Loven naturlig netop de den Gang brugte Benævnelser; men der manglede al Grund til at antage, at den vilde slaa disse fast saaledes, at for Fremtiden en anden Embedsbetegnelse kun skulde kunne fastsættes ved Lov. I den Henseende bevarede Administrationen den samme Frihed til at tage Bestemmelser, som den hidtil havde, og paa samme Maade som den havde denne Frihed, naar der ved Finansloven gaves Regeringen Bemyndigelse til at give en extraordinær Docent fast Ansættelse.

Der kunde saaledes formentlig ingen formelle Hindringer være for at tage det i Realiteten saa vel grundede Forslag til Følge. Med Hensyn til den Anvendelse, det vilde faa, bemærkede Konsistorium, at de normerede Lektorers og Docenters Tal var 6, nemlig 2 i det lægevidenskabelige, 3 i det filosofiske og 1 i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet. Hvad de extraordinære Docenter angik, omfattede Forslaget kun dem, der vare fast ansatte som saadanne, altsaa ikke blot ikke de midlertidig eller paa Aaremaal ansatte, men heller ikke dem, for hvis Hverv vel en saadan Begrænsning ej var bestemt, men hvor dog ej fast Ansættelse var givet, saa lidt som de Universitetslærere, hvis Undervisningshverv beroede paa en anden offentlig Stilling, saasom visse Lærere ved den polytekniske Lærestalt, de to Inspektorer ved det zoologiske Museum, visse kliniske Docenter. De for Tiden ansatte extraordinære Docenter, paa hvilke herefter Bestemmelsen vilde finde Anvendelse, vare altsaa under det filosofiske Fakultet Docenterne Smith, Grundtvig, der alt havde personlig Titel af Professor, Lange, Thomsen og Wimmer, maaske ogsaa Docent Brynjulfson, og under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet Docent Zeuthen.

Ministeriet tilskrev imidlertid under 10. Marts 1879 Konsistorium, at ligesom det navnlig af Hensyn til, at Lønningsloven af 25. Marts 1871 § 3 betegnede de paagjældende Universitetslærere netop som Lektorer og Docenter, fra først af havde næret Tvivl om, hvorvidt den foreslaaede Foranstaltning maatte kunne gennemføres ad administrativ Vej, saaledes maatte det, naar hensees til Anledningen til Forslagets Fremkomst efter den nu tagne Bestemmelse om Udstrækningen af Universitetets Jubelfest*), betragte det rejste Spørgsmaal som bortfaldet, idet det dog tilføjede, at det vilde komme under fornyet Overvejelse ved Revisionen af Lønningsloven.

Som foran bemærket, indsendte Udvalget under 24. Sept. sin Betænkning til Konsistorium i trykt Tilstand, ledsaget af tvende Lovudkast, nemlig om de Universitet og Kommunitet vedkommende Lønningsforhold og om de ved Universitet fast ansatte extraordinære Docenters Løn og Embedsbetegnelse. Disse Lovudkast meddeles neden for i den Skikkelse, de erholdt ved Konsistoriums Behandling af Sagen.

Med Hensyn til, at de af det lægevidenskabelige, det filosofiske og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet Udvalget tilsendte Skrivelser ganske

*) Univ. Aarb. f. 1878—79 S. 608.

eller til Dels handlede om et andet Spørgsmaal end det egentlige Lønningsspørgsmaal, nemlig om den fremtidige Normering af Lærerpladserne i disse Fakulteter, bemærkede Udvalget følgende: Ganske vist stod dette Spørgsmaal om Universitetets Organisation som Læreanstalt for saa vidt i Forbindelse med Spørgsmaalet om Universitetslærernes Lønningsforhold, som ethvert Forslag til Ordningen af dette maatte have et i Organisationen givet Udgangspunkt til Grundlag. Saaledes havde ogsaa den nu gjældende Lønningslov af 25. Marts 1871 § 3 optaget og endog gjort en Ændring i den ved Normalreglementet af 1844 og senere Bestemmelser fastsatte Normering. Naar der imidlertid nu var stillet forskjellige Forslag til Forandringer af til Dels indgribende Karakter i den nu gjældende Normering, var det klart, at enhver Dom om disse Forslags Hensigtsmæssighed laa uden for den Udvalget givne Opgave, saaledes som denne ogsaa havde faaet Udtryk i dettes Sammensætning. Opgaven maatte nødvendig være indskrænket til Lønningsspørgsmaalene alene. Spørgsmaalet var derfor kun, om Udvalget uden at indlade sig paa nogen Prøvelse, burde tage til Grundlag for sine Forslag om Lønningen den Normering, til hvilken Fakulteternes Forslag vilde føre, i Stedet for den, som for Tiden var gjældende. Hertil kunde Udvalget imidlertid kun have anset sig for berettiget, hvis der havde foreligget for det et helt, af alle vedkommende Universitetsmyndigheder vedtaget Forslag til en fremtidig Normering af Lærerkrafterne. Saaledes forelaa Sagen imidlertid ikke. Fakulteternes Forslag vare kun det første Skridt. Under disse Omstændigheder var Udvalget ikke i Stand til at tage et andet Grundlag for sine Forslag end det, som den nu gjældende Ordning hjemlede. Det havde med Hensyn til Spørgsmaalet om en ny Normering maattet indskrænke sig til at henlede Konsistoriums Opmærksomhed paa de fremkomne Udtalelser, og overlade til dette at foretage de videre Skridt, som i den Anledning fandtes fornødne.

Udvalget havde dog ikke kunnet undgaa at forelægge sig det yderligere Spørgsmaal, om der var nogen Udsigt til, at den videre Behandling af de fremkomne Organisationsforslag kunde tænkes fremskyndet saaledes af Konsistorium, at en endelig Plan kunde blive færdig fra Universitetets Side samtidig med Lønningsforslaget. Under denne Forudsætning vilde dette nemlig endnu inden dets Indsendelse til Ministeriet kunne ændres og bringes i Overensstemmelse med en saadan Plan, saa at begge Dele under et forelagdes Ministeriet. Anledningen for Udvalget til særlig at beskæftige sig med dette Spørgsmaal var givet derved, at der for Tiden fandtes en Række Lærere ved Universitetet, hvis Pladser ikke vare normerede, men hvis Lønningsforhold Udvalget af Grunde, som neden for ere fremstillede, ikke kunde betragte som Lønningslovens Revision uvedkommende, nemlig de fast ansatte, ekstraordinære Docenter.

Ved en forandret Normering af Lærerpladserne kunde det ventes, at i det mindste en stor Del af disse, for Tiden rent personlige Lærerposter vilde blive overførte til de normerede Pladser, enten som knyttede til et bestemt Fag, eller med en vis Frihed i Henseende til det Fag, der ved enhver Besættelse henlagdes til dem. Hvis Behandlingen af dette Spørgsmaal kunde forudsættes at blive bragt til Afslutning, førend Lønningsudkastet indsendtes, kunde Udvalget have fritaget sig for at gjøre noget Forslag om de fast ansatte, ekstraordinære Docenters Løn. Hvis der var nogen af de nu ansatte, der vedblev at staa uden for de normerede Læreres Kreds, vilde det være naturligt først senere, naar det var

givet, hvem det vilde gjælde om, at tilføje det nødvendige Supplement. En saa hastig Afgjørelse af Normeringsspørgsmaalet var imidlertid en Umulighed, hvis dette Hovedpunkt, der udgjorde Grundlaget for Universitetets hele Virksomhed, skulde fremtræde i en saa vel overvejet og vel begrundet Skikkelse, at det skulde kunne ventes gennemført. Selv om Konsistorium strax tog sig af denne Sag, kunde det formentlig ikke undgaas, at Lønningsforslaget maatte være indsendt, førend dens Behandling kunde være bragt til Ende. Det var derfor Udvalget umuligt at skyde Spørgsmaalet om de ekstraordinære Docenters Stilling til Side, om det end maatte betragte de i saa Henseende gjorte Forslag som blot midlertidige, og heller ikke lukke Øjet for den Mulighed, at disse Forslag ganske eller til Dels kunde blive overflødige under Sagens videre Gang, førend Lønningsrevisionen endnu havde ført til nogen Lov.

De nu gjældende Lønningsbestemmelser for Universitetet fandtes i Lov af 25. Marts 1871 §§ 1—9. Foruden om Universitetet og de til det knyttede Instituter og Samlinger samt Kommunitetet gaves der her ogsaa Regler for det store kgl. Bibliothek og den polytekniske Lærestanstalt. At det laa uden for Udvalgets Opgave at udtale sig om disse, var en Selvfølge. Dets Forslag angik kun Universitetet med alt, hvad dertil hørte, og Kommunitetet. Ved at begrunde disse Forslag begyndte Udvalget med dem, der handlede om Universitetslærerne.

Ved Lov af 25. Marts 1871 § 3 var Lønnen for de normerede Professorer blevet fastsat til 3,200 Kr. aarlig som Begyndelsesløn, hvilken ved 4 Alderstillæg paa 600 Kr. og et sidste paa 400 Kr., tillagte for hver 5 Aars Tjenestetid, steg indtil den højeste Løn, 6,000 Kr. aarlig, hvortil der naaedes efter 25 Aars Tjenestetid. Der skete ved disse Regler ingen Forbedring i Professorernes Lønningsvilkaar, saaledes som disse vare ordnede ved Loven af 12. Januar 1858 § 4, senere ændret ved den almindelige Lønningslov af 26. Marts 1870 § 9, 3dje Punktum, og en saadan Forbedring var heller ikke tilsigtet. Vel var Begyndelseslønnen efter Loven af 1858 nominelt kun 3,000 Kr., og den højeste Løn, der naaedes efter 25 Aars Tjenestetid, kun 5,800 Kr. Men i Virkeligheden blev Lønnen paa hvert Trin højere i Følge Lovens Regler om Sædomskrivning af visse Lønningsdele, og senest var den i Følge Regelen i Loven af 26. Marts 1870 § 9, 3dje Punktum, 216 Kr. højere end hine nominelle Lønningssatser. Meningen med Forhøjelsen af disse fra 3,000 Kr. til 3,200 Kr. o. s. fr., var netop kun at give et (endda ej fuldt) Ækvivalent for hint Sædomskrivningstillæg eller det Tillæg, der efter Loven af 1870 traadte i Stedet. Der var imidlertid en anden Omstændighed, som bevirkede, at Universitetslærerne atter gik glip af det Ækvivalent, som tilsigtedes ved Lønningssatsernes Forhøjelse, saa at de i Virkeligheden kom paa ringere Vilkaar, end de før Loven af 1871 havde været. Sagen var, at Loven af 1871 helt igjennem indførte 5 Aars Perioder for Alderstillægene, medens de 5 første Stigninger efter Loven af 1858 fandt Sted efter hver 3 Aars Tjenestetid og først de to sidste Stigninger med 5aarige Mellemrum. Tabet ved denne nye Regel opvejedes ikke ved, at de 4 første Stigninger efter den nye Lov vare paa 600 Kr., medens Tillægene efter den ældre Lov alle kun udgjorde 400 Kr. Det vilde ses af den neden staaende Sammenligning mellem, hvad en Professor vilde have oppebaaret efter 25 Aars Tjeneste, naar

de ældre Stigningsregler vare blevne bibeholdte med en Begyndelsesløn af 3,200 Kr., og det, han i samme Tid oppebar efter de i Loven af 1871 fastsatte Stigningsregler, at han ved Udløbet af det 20de Aar havde haft et Tab af 4,000 Kr., altsaa i Gjennemsnit for disse Aar var gaaet glip netop af de 200 Kr. aarlig, hvormed Sædomskrivningstillæget eller Tillæget efter Loven af 1870 § 9 skulde erstattes*).

Naar det saaledes var givet, at der ikke siden Loven af 12. Januar 1858 var sket nogen Forbedring af Professorernes Lønningsvilkaar, men at de nu endog vare ringere stillede, end de bleve ved hin Lov, saa vilde der ikke behøves noget langt Forsvar for Retfærdigheden og Billigheden af den Fordring, at der nu efter 22 Aars Forløb skaffedes Universitetslærerne en saadan For-

*) Professorernes Løn:

	naar de ældre Stigningsregler vare blevne bibeholdte.	efter Reglerne i Lov 25 Marts 1871 § 3.	mere	mindre.
Begyndelsesløn.....	3,200 Kr.	3,200 Kr.		
efter 1 Aars Forløb.....	3,200 —	3,200 —	”	”
— 2 — —	3,200 —	3,200 —	”	”
— 3 — —	3,600 —	3,200 —	”	400 Kr.
— 4 — —	3,600 —	3,200 —	”	400 —
— 5 — —	3,600 —	3,800 —	200 Kr.	” —
— 6 — —	4,000 —	3,800 —	”	200 —
— 7 — —	4,000 —	3,800 —	”	200 —
— 8 — —	4,000 —	3,800 —	”	200 —
— 9 — —	4,400 —	3,800 —	”	600 —
— 10 — —	4,400 —	4,400 —	”	” —
— 11 — —	4,400 —	4,400 —	”	” —
— 12 — —	4,800 —	4,400 —	”	400 —
— 13 — —	4,800 —	4,400 —	”	400 —
— 14 — —	4,800 —	4,400 —	”	400 —
— 15 — —	5,200 —	5,000 —	”	200 —
— 16 — —	5,200 —	5,000 —	”	200 —
— 17 — —	5,200 —	5,000 —	”	200 —
— 18 — —	5,200 —	5,000 —	”	200 —
— 19 — —	5,200 —	5,000 —	”	200 —
— 20 — —	5,600 —	5,600 —	”	” —
— 21 — —	5,600 —	5,600 —	”	” —
— 22 — —	5,600 —	5,600 —	”	” —
— 23 — —	5,600 —	5,600 —	”	” —
— 24 — —	5,600 —	5,600 —	”	” —
— 25 — —	6,000 —	6,000 —	”	” —
			200 Kr.	4,200 Kr.
				÷ 200 —

Ved Udløbet af det 20de Aar tabt... 4,000 Kr.

bedring af deres Løn, som krævedes af de i denne Tid i saa mange Henseender forandrede Livsforhold. Universitetslærernes Krav i saa Henseende skilte sig ikke fra andre Embedsmænds, hvis nu værende Lønninger vare blevne fastsatte under andre, nu ikke længer for Haanden værende Forudsætninger. Trods den øjeblikkelige Nedgang i Prisen paa visse Livsfornödenheder — en Nedgang, der langt mindre mærkedes i Detailhandelen, end den viste sig paa det store Marked — vilde det dog i det hele og store være ubestrideligt, at Livet for en Embedsmand nu var langt dyrere, end det var for over 20 Aar siden, baade paa Grund af forandrede Prisforhold og paa Grund af Forøgelse af de Fordringer, Livet stillede, og som ikke kunde afvises som undværlige Nydelser.

Naar den anførte Betragtning henviste Udvalget til en Sammenligning med de Lønningsforbedringer, der vilde blive foreslaaede for andre Embedsmænd, havde det vel ikke haft det fornødne Materiale til Raadighed til at gennemføre en saadan Sammenligning fuldstændig; men nogen Vejledning havde det dog haft af det, der havde været det bekjendt angaaende den Kommissions Forslag, som havde beskæftiget sig med Lønningerne for de i Ministerierne ansatte Embedsmænd, og om hvilken der taltes i Ministeriets Skrivelse af 14. Juni. Disse Forslag havde ogsaa, som Udvalget i det følgende viste, haft Indflydelse paa de Sætsler, det foreslog. Noget Forbillede, der umiddelbart kunde overføres paa Universitetslærerne, havde de imidlertid ikke ydet. Der var ved Fastsættelsen af Lønnen for disse en Række særlige Hensyn at tage i Betragtning, som det maatte være dets Opgave selvstændig at vurdere og at tillægge tilbørlig Indflydelse inden for visse Grænser, til hvilke en Sammenligning med andre Embedsmænd kunde føre. Hvilke disse for Universitetslærerne ejendommelige Forhold vare, og hvorledes Udvalget ved dem i Forbindelse med de nærmest liggende Sammenligninger var ført til de Sætsler, dets Forslag opstillede, forklarede det derefter nærmere.

Udvalget var gaaet ud fra, at der ikke fra Universitetets Side kunde være noget begrundet Ønske om at forlade det i den nu gjældende Lovgivning gennemførte Princip om Lønnens Stigning gradvis ved Alderstillæg. Med denne Forudsætning var der tre Punkter, paa hvilke det maatte have sin Opmærksomhed fæstet, nemlig Begyndelseslønnen, Slutningslønnen og Stigningsreglerne. Af disse ansaa det Spørgsmaalet om Begyndelseslønnen for det vigtigste. Det var navnlig med Hensyn til denne, at det fandt de nu værende Regler i saa høj Grad utilfredsstillende, og det var derfor ogsaa paa dette Punkt, at det var kommet til Forslag, der fjernede sig stærkest fra disse.

Ved Fastsættelsen af Lønnen for en Universitetslærer burde det være Opgaven at stille ham saaledes, at han blev i Stand til at leve for sit Kald uden økonomisk Tryk. Det var ikke blot for Universitetslærernes Skyld, at dette Krav maatte stilles, men navnlig ogsaa for Videnskabens Skyld, for at Samfundet skulde kunne høste de Frugter af hans Virksomhed, som det maatte ønske og vente af ham. Var Universitetslæreren ikke ved sin Løn frigjort for økonomisk Tryk, vilde et af to uundgaelig blive Tilfældet. Enten vilde hans Arbejdes Friskhed hæmmes ved de økonomiske Bekymringer, eller ogsaa vilde han, for at komme ud af disse, søge til Bierhverv for at supplere den utilstrækkelige Løn. I begge Tilfælde vilde den Tid og Kraft, han burde anvende paa sin viden-

skabelige Gjerning, formindskes, og dermed Udsigten til Fyldestgjørelse af de Forventninger, Samfundet nærrede; i begge Tilfælde blev derfor til sidst Samfundet det, der led den største Skade herved, saa sandt som Folkets Fremgang i Dannelse og aandelig Udvikling i en væsentlig Grad beroede paa, at det videnskabelige Arbejde blev drevet med Troskab og Iver.

Der var her et Punkt, hvor Universitetslærerens ejendommelige Kald og Op-gave gjorde sig stærkt gjældende, som det med stor Styrke og Sandhed var fremhævet af det akademiske Kollegium ved Christiania Universitet i Anledning af de i Norge i 1877—78 stedfundne Forhandlinger om de norske Universitetslæreres Løn. Naar en anden Embedsmand havde fyldestgjort de Krav, som hans egentlige, af selve Stillingen foreskrevne Embedsgjerning paalagde, var der i Almindelighed intet til Hinder for, at han raadede over den Tid, som denne havde levnet ham, efter eget frit Valg. Anderledes stillede det sig med Universitetslæreren. Han var ikke blot en Lærer, der som saadan havde Forelæsninger og Examina at holde; han havde tillige den Pligt og det Kald at dyrke Videnskaben og alt efter sin Evne og sin Videnskabs Behov at være virksom til videnskabelig Produktion, og Samfundet havde Ret til at kræve af ham, at den Tid, den egentlige Lærergjerning levede ham, væsentlig anvendtes til Fyldestgjørelse af denne Fordring, der ikke var mindre vigtig end Kravet paa en ordentlig Udførelse af Lærergjerningen. Jo færre, i et lille Land, de vare, som uden for Universitetslærernes Kreds drev selvstændigt, videnskabeligt Arbejde, des større blev Nødvendigheden af, at Universitetslærerens økonomiske Stilling var en saadan, at den ikke hindrede ham i at anvende den fra Lærergjerningen levede Tid til saadant Arbejde. Han maatte ikke tvinges ind i Beskæftigelser, som vare hans egentlige Livsgjerning uvedkommende, og som vare ufrugtbare for hans fortsatte Udvikling. Det gjaldt vel ikke om enhver Bibeskæftigelse, at den havde denne Karakter; men det vilde være det sædvanlige, naar den skulde vælges af økonomiske Hensyn. Et saadant Arbejde for Brødet kunde let berøve Samfundet de væsentligste og vigtigste Frugter af Universitetslærerens Gjerning.

I Kraft af disse Betragtninger gjorde Udvalget indtrængende gjældende, at Lønnens passende Storrelse ikke blot var et Retfærdighedskrav fra Personernes Standpunkt, men ogsaa var af største Betydning for Videnskabens heldige Udvikling i vort Fædreland, og dermed for Land og Folk i det hele.

Hvad der her var sagt, gjaldt med forøget Styrke om den begyndende Universitetslærer. De første Aar ved Universitetet vare grundlæggende for den følgende Virksomhed. I dem gjaldt det fremfor alt, at Læreren blev stillet saaledes, at han helt og uforstyrret kunde ofre sig til sin videnskabelige Gjerning. Skulde dette Krav virkelig fyldestgøres, maatte der dernæst tages tilborligt Hensyn til, at der med Universitetslærernes Stilling fulgte visse Udgifter, som ikke paa lignende Maade eller i samme Grad vare nødvendige for andre Embedsmænd. Underkastede Hovedstadens høje Priser paa Husleje, maatte de stille den særegne Fordring til Boligen, som fulgte af, at den skulde skaffe dem et eget Studereværelse med tilstrækkelig Plads for en Bogsamling; de maatte anvende langt mere til Indkjøb af Bøger, end de fleste andre Embedsmænd behøvede, og særlig vilde den begyndende Universitetslærer ofte befinde sig i den Nødvendighed strax

at maatte gjøre en større Udgift hertil; Rejser eller udenbys Ophold om Sommeren, som medførte ikke ringe Udgifter, burde nødvendig savnes, hvis deres videnskabelige Arbejde skulde bevare den ønskelige Friskhed; de maatte endelig staa i videnskabelig Forbindelse med Udlandet, hvilket atter paa forskjellig Maade kunde forvolde Udgift.

Stor Betydning ved Skjønnets om Begyndelseslønnens Størrelse maatte det ogsaa faa, i hvilken Alder gjennemsnitlig Universitetslæreren blev ansat. Af den Komitebetænkning, som gik forud for Loven af 1858, saas det, at Gjennemsnitsalderen for en Professors Ansættelse den Gang beregnedes til det 34. eller 35. Aar, jfr. Rigsdagstid. 1857 Anh. A. S. 509 Note, og den samme Alder gik man ogsaa ud fra, i 1863, da den Revision af Loven af 1858 paa-begyndtes, som omsider førte til Loven af 1871. Gjennemsnittet af de nu ansatte Universitetslæreres Alder ved Tiltrædelsen viste højere Tal, nemlig 38 til 39 Aar, naar Hensyn toges til den virkelige Alder, og lidt over 37 Aar, naar Hensyn toges til den fingerede Alder, hvormed der i visse Tilfælde, regnedes paa Grund af Bestemmelsen i den almindelige Lønningslov af 1870 § 4 eller særlig Finanslovbestemmelse*). Der var næppe Grund til at antage, at Aldersforholdet vilde stille sig synderlig gunstigere i Fremtiden, end det viste sig nu. Videnskabens Udvikling stillede stedse større Fordringer til Videnskabsmanden, og disse vilde atter i Regelen gjøre en længere Forberedelsestid nødvendig, førend det Trin var naaet, som burde betinge Ansættelse som Universitetslærer. Det vilde saaledes i Følge Forholdenes Udvikling blive en Undtagelse, at nogen blev Universitetslærer i en Alder, synderlig lavere end det nu værende Gjennemsnit. Naar det krævedes, at Begyndelseslønnen skulde være en saadan, at Universitetslæreren kunde leve af den uden økonomisk Tryk, saa vilde dette, da her altsaa var Tale om Mænd, der stærkt nærmede sig 40 Aars Alderen, sige, at han skulde kunne leve af den saaledes med en Familie, der ikke var nystiftet.

De foranførte Betragtninger vare formentlig mer end tilstrækkelige til at retfærdiggjøre den Forventning, som utvivlsomt næredes inden for Universitetslærernes Kreds, at den forestaaende Revision af Lønningsloven vilde skaffe dem en længe attraaet, virkelig og betydelig Forbedring af de Vilkaar, under hvilke Loven af 1871 stillede dem. Thi derom kunde der ikke være fjærneste Tvivl, at den Løn, som var fastsat i denne, og særlig Begyndelseslønnen, var altfor ringe til at stille Gjennemsnittet af Universitetslærerne nogenlunde uafhængig af økonomiske Bekymringer. At en klækkelig Forøgelse af Begyndelseslønnen maatte være Udvalgets Forslags Hjørnesten, stod det derfor ogsaa strax klart under dets Behandling af Sagen.

*) For de enkelte Fakulteter stillede det nu værende Gjennemsnit sig saaledes:

	Virkelig Alder.	Fingeret Alder.
Det theologiske Fakultet.....	34 ⁴ / ₅	34 ⁴ / ₅
Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.....	30 ¹ / ₂	29 ²⁵ / ₂₈
Det lægevidenskabelige Fakultet.....	41 ²¹ / ₃₂	39 ⁷ / ₁₀
Det filosofiske Fakultet.....	40 ²³ / ₄₀	38 ⁷ / ₁₀
Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet....	42 ¹ / ₂	40 ¹ / ₂
For samtlige Fakulteter som Helhed bliver Gjennemsnittet.....	38 ¹⁸ / ₃₇	37 ⁴ / ₃₇

Det Forslag, hvortil Udvalget var naaet efter omhyggelig Afvejelse af alle berettigede Hensyn gik, som det vilde ses, ud paa, at Begyndelseslønnen sattes til 4,400 Kr. aarlig, hvorved altsaa den i Loven af 1871 fastsatte Begyndelsesløn vilde forhøjes med 1,200 Kr. Man vilde næppe fra nogen Side finde denne Forhøjelse for vidt gaaende, naar det oven for angivne Maal virkelig skulde naas. Udvalget antog det saa meget mindre, som den efter alle Forhold nærmest liggende Sammenligning, nemlig med Universitetslærernes Lønningsvilkkaar ved andre nordiske Universiteter, viste, at dets Forslag end ikke naaede op til, hvad disse ved de i den nyeste Tid stedfundne Reguleringer havde opnaaet. Med Hensyn hertil oplyste det følgende.

Det svenske Lønningsregulativ for Universitetslærerne var fra 1876 og 1877. Det havde den Ejendommelighed, at det delte Universitetslærerne i to Klasser, de ordinære og de ekstraordinære Professorer. De sidste lønnes ikke lidet lavere end de første, idet man havde tænkt sig dem som yngre Akademikere; men de havde heller ikke den samme Tjenestepligt som de første. Forholdet mellem dem og de ordinære Professorer med den fulde Tjenestepligt var det, at disse udgjorde omtrent $\frac{2}{3}$, hine (de ekstraordinære) kun omtrent $\frac{1}{3}$ af det samlede Lærertal ved Universiteterne i Lund og Upsala. Lønnen for disse ekstraordinære Professorer var i Regelen 4,000 Kr. aarlig, som efter 5 Aars Tjeneste steg til 4,500 Kr.; for enkelte af dem var den dog strax 4,500 Kr. og to fandtes opførte med 5,000 Kr. Disse ekstraordinære Professorer havde ikke noget fuldt tilsvarende hos os. De skulde nærmest sammenstilles med Lektorerne og de normerede Docenter; men der var dog den meget væsentlige Forskjel, at disse sidste havde fuld Tjenestepligt lige saa vel som de normerede Professorer. Klart var det, at det ikke var med de ekstraordinære Professorer, hvis Lønningsforhold og Stilling i det hele lige fra Begyndelsen vakte megen Betænkelighed i Sverige, men med de ordinære Professorer ved de svenske Universiteter, at vore normerede Professorer maatte sammenstilles. Og hvad disse angik, stillede den svenske Ordning dem endog betydelig gunstigere end Udvalgets Forslag. Den for dem fastsatte Løn var nemlig 6,000 Kr. Denne Løn opnaaede enhver ordinær Professor strax. Principet om Alderstillæg var nemlig ikke optaget i den svenske Ordning. Det var herved endnu at mærke, at Gjennemsnittet af de svenske ordinære Professorers Alder ved Ansættelsen i 1877 var $38\frac{4}{5}$, altsaa meget nær det samme, som nu var Gjennemsnittet ved vort Universitet. En saa høj Løn, som den svenske ordinære Professor opnaaede strax, vilde efter Udvalgets Forslag ikke naas før efter 15 Aars Tjenestetid; først da vilde Lønnen nemlig efter den i Forslaget angivne Skala stige fra 5,600 Kr. til 6,200 Kr.

Større Betydning end Sammenligningen med de svenske Universitetslærere havde for Udvalget Sammenligningen med de norske haft, fordi den nyeste norske Ordning ligesom vor Lovgivning hvilede paa Principet om Stigning ved Alderstillæg. Under den Forhandling, som i 1877—78 førtes om Forbedring af de norske Universitetslæreres Løn, blev det fra det akademiske Kollegiums Side indstillet, at Lønnen ved Ansættelsen skulde være 5,000 Kr., der da skulde stige ved Alderstillæg. Bevilget blev af Lovgivningsmagten (fra 1. Juli 1878) en Begyndelsesløn af 4,500 Kr. Ogsaa her vare de tiltrædende Universitetslærere noget gunstigere stillede, end de danske Professorer vilde blive det efter Udvalgets

Forslag. Dertil kom, at Gjennemsnitsalderen for de norske Professorers Ansættelse under de forud gaaende Forhandlinger var oplyst at være 36¹/₂ Aar, altsaa lavere end Gjennemsnittet udviste ved vort Universitet. Der vilde ikke kunne anføres nogen rimelig Grund til, at de danske Universitetslærere skulde stilles væsentlig ringere end deres norske Embedsfæller. Sammenligningen med den norske Begyndelsesløn havde derfor for Udvalget været en afgjørende Prøve paa, at det ingenlunde var gaaet for vidt ved sit Forslag.

Sammenligningen med Universitetslærerne ved de andre nordiske Universiteter var, som bemærket, den nærmest liggende, fordi Forholdene her i alt væsentligt vare ensartede. Herpaa maatte der derfor lægges størst Vægt. Paa Grund af de oven for paa pegede Ejendommeligheder ved Universitetslærernes Stilling var det ikke muligt at drage en fuldstændig Parallel med andre Embedsmænd. Imidlertid vilde formentlig ogsaa en saadan Sammenligning vise, at Udvalgets Forslag ikke medførte noget som helst Misforhold. Universitetslærernes Begyndelsesløn var vel for Tiden ikke højere end den, med hvilken Ministeriernes Kontorchefer begynde, og for disse var der, efter hvad Udvalget havde bragt i Erfaring, af Kommissionen angaaende de ministerielle Embedsmænds Lønning foreslaaet en Begyndelsesløn af 4,000 Kr. Man vilde imidlertid næppe paastaa for meget, naar man baade med Hensyn til den særegne, anstrængende Forberedelse, som man krævede af en Universitetslærer, og med Hensyn til de oven for udviklede Ejendommeligheder ved dennes Stilling gjorde gjældende, at det ikke var naturligt, at en Universitetslærer skulde begynde med samme Løn som en Kontorchef, men at det Forhold, der vilde fremkomme ved Udvalgets Forslag, i Sammenligning med det for Kontorcheferne foreslaaede kun var, hvad Retfærdighed og Billighed paabød. For saa vidt der forhen i Forhandlingerne om Professorernes Løn var gjort slige Sammenstillinger med andre Embedsmænd, var det heller ikke med Kontorcheferne, men med Medlemmerne af Overretten og Kriminalretten i Kjøbenhavn, at Professorerne i Henseende til Begyndelseslønnen vare blevne satte i Klasse, se Aarbog for 1864—71 I. S. 121—22, hvor der i en Udtalelse af den Komite, der forberedte Universitetets Indstilling om Revisionen af Loven af 1858, var paavist Nødvendigheden af ikke at stille de tiltrædende Universitetslærere lavere end de nævnte Dommere. Men for disse var den nu værende Begyndelsesløn højere end for Kontorchefer, idet de i Følge Justitsministeriets Lønningslov af 25. Marts 1871 § 1 havde beholdt det ved Lov 26. Marts 1870 § 9 fastsatte Tillæg (432 Kr.) til den ved Lov 19. Februar 1861 § 12 bestemte Begyndelsesløn af 3,200 Kr., saaledes at de begyndte med en Løn af 3,632 Kr. Forudsat at dette Forhold mellem Kontorchefernes og Overretsassessorernes Løn ogsaa i Fremtiden blev bevaret, hævdes der et nyt Datum for, at den Begyndelsesløn, Udvalget havde foreslaaet for Universitetslærerne, ikke førte til noget Misforhold.

Snarere kunde man fra Universitetets Side finde, at Udvalgets Forslag i denne Henseende endnu ikke var fyldestgjørende. Der vilde ogsaa særlig herfra kunne gjøres opmærksom paa, at det norske akademiske Kollegiums Indstilling, der var grundet paa særdeles omhyggelige Undersøgelser af en Komite af Universitetslærere, foreslog en Begyndelsesløn af 5,000 Kr., og at det med Hensyn hertil maatte anses for meget tvivlsomt, om ikke de 4,500 Kr., som Lovgivnings-

magten bevilgede, maatte betragtes som utilstrækkelige til at naa det, man fra alle Sider erkjendte som Formaalet for den nye Regulering. Udvalget paastod nu heller ikke, at der ikke kunde rejses Tvivl, om dets Forslag i denne Henseende havde truffet det rette. Der var jo her Tale om et Skjøn, der vel havde visse klare Grænser, men hvor der inden for disse kunde tvistes, om et mere eller mindre var det rigtigste. Udvalget var selv under dets Overvejelser fra først af tilbøjeligt til at foreslaa en noget højere Begyndelsesløn, nemlig 4,600 Kr., og naar det opgav at foreslaa dette, var det ikke, fordi det mente, at en saadan Løn i og for sig vilde gaa ud over det rette Maal. Hvad der bevægede det til at gaa tilbage til de nu foreslaaede 4,400 Kr. var for det første, at det maatte anse det for ønskeligt, at Universitetet ved at stille sine Forslag havde en aldeles fast Grund at staa paa, og ved det vanskelige Skjøn foretrak det da det mindre fremfor at udsætte Universitetet for den Bebrejdelse, at det havde spændt sine Krav for højt. Dernæst havde det ogsaa taget et andet Hensyn. Det var indlysende, at enhver saadan Forbedring i Universitetslærernes Løn, som virkelig skulde svare til Øjemedet, vilde paaføre Universitetet en betydelig Udgift. Dette var uundgaeligt, og Udvalget var ingenlunde af den Mening, at man af den Grund burde slaa af paa det, som en højere Interesse for Universitetet end den økonomiske virkelig kunde siges at kræve. Men paa den anden Side burde Hensynet til den Udgift, der vilde foraarsages, komme i Betragtning inden for visse Grænser, og Kravene burde derfor ikke strækkes videre, end man trøstede sig til med fuld Sikkerhed at erklære for nødvendigt. Som den vedføjede Opgjørelse*) viste, vilde den Merudgift for Universitetet, som vilde følge af Udvalgets Forslag om samtlige Universitetslæreres Løn, for Finansaarets 1880—81, beløbe sig til 54,497 Kr. Udvalget havde haft Betænkelighed ved at gaa videre og fastholde Forslag, som yderligere vilde forøge dette Beløb med omtrent 10,000 Kr., da det ikke var fuldt overbevist om deres Nødvendighed. Der kunde endnu være Tale om at vælge netop den norske Begyndelsesløn af 4,500 Kr. Naar det ikke havde stillet Forslag herom, var det navnlig, fordi man med 4,400 Kr. som Udgangspunkt kunde komme til Stigningsregler, der ikke blot sluttede sig nærmere til det bestaaende, men ogsaa paa naturlig Maade toge Hensyn til, at de forskjellige Stigningsperioder gennemsnitlig ikke medførte en aldeles lige Trang til Forøgelse, jfr. nærmere neden for. Men idet Udvalget saaledes var blevet staaende ved Forslaget om 4,400 Kr., betragtede det ogsaa denne Begyndelsesløn som et Minimum. Der var her intet at slaa af, hvis det Formaal, der efter det bemærkede burde være ledende ved Sagens Ordning, nemlig Hensynet ikke blot til Personernes, men ogsaa til hele Samfundets Interesse i Videnskabens frodige Udvikling i vort Fædreland, ikke skulde udsættes for at blive i mere eller mindre væsentlig Grad forfejlet.

Udvalgets Forslag var, som oftere bemærket, bygget paa Bibeholdelsen af den nu i Lovgivningen for civile Embedsmænd almindelig gennemførte Grund-sætning, at Lønnen skulde stige ved Alderstillæg. Kun som Begyndelsesløn foresloges 4,400 Kr. Havde Udvalget ikke forudsat Stigning paa Grund af Tjenesteaalder, vilde det selvfølgelig ikke være blevet staaende ved dette Beløb. Det

*) Se Tillæg I.

næste Spørgsmaal, der under det System, hvorpaa dette Forslag byggede, frembød sig, angik Lønnens Maximum. Slutningslønnen for Professorerne var nu 6,000 Kr.; hertil kom imidlertid Huslejeportion for de ældste Professorer, 800 Kr., saa at der maatte regnes med 6,800 Kr. som den højeste Løn, der nu naaedes. Dette Maximum burde forhøjes, om det end ikke var nødvendigt at forhøje det i aldeles tilsvarende Grad, som Begyndelseslønnen. Ved Overvejelsen af dette Spørgsmaal maatte Vægten komme til at ligge paa Sammenligning med andre Embedsmænd. De 6,800 Kr. som nu vare den højeste Løn, en Universitetslærer kunde opnaa, vare ogsaa for Tiden den højeste Løn for Departementschefer. En Sammenligning med det, som af vedkommende Kommission var foreslaaet som højeste Løn for Departementschefer, frembød sig altsaa naturlig. Denne højeste Løn var, efter hvad der var Udvalget bekendt, foreslaaet til 8,000 Kr. Ogsaa fra en anden Side førtes Tanken hen paa et Beløb af omtrent denne Størrelse. Naar i tidligere Forhandlinger Sammenstilling var gjort mellem Begyndelseslønnen for Professorer og Begyndelseslønnen for Overrets- og Kriminalretsassessorer, paatvang det sig, at Professorer paa de højere Trin af Tjenestelønnen nærmest maatte sammenstilles med Højesteretsassessorer, hvis Slutningsløn var 8,000 Kr. Ikke blot var denne Sammenstilling vel begrundet i Stillingerne almindelige Karakter; men den krævedes ogsaa ligefrem af Konsekvensen af den Betragtning, der havde ført til Sammenstillingen af Universitetslæreren ved hans Tiltrædelse med Overretsassessorer. Der var nemlig herved taget Hensyn til den Fare for et enkelt Fakultet, at Kræfter, som det maatte ønske at drage til Universitetet, unddroges det, fordi de foretrak en Stilling som Dommere, der var højere lønnet. Men da disse samme Mænd i en højere Alder vilde have Udsigt til at gaa over fra Overretten til Højesteret, var det af lige saa megen Vigtighed, at Universitetet kunde byde et nogenlunde tilsvarende Vederlag paa de højere Alderstrin som det, hvormed Medlemmerne af Højesteret lønnedes. Med disse Sammenstillinger for Øje foreslog Udvalget som Slutningsløn for Professorerne 7,000 Kr. Med Huslejeportion, i Henseende til hvilken det gik ud fra, at der ikke ved Revisionen skete nogen Forandring, vilde Maximum da blive 7,800 Kr. Den Forskjel, der blev tilbage, var lidet betydende og kunde ikke antages at ville faa nogen Indflydelse i den antydede Retning. Dertil kom, at ældre Professorer foruden disse 7,800 Kr. som oftest vilde oppebære nogen Bindtægt i Følge deres Stilling ved Universitetet, en Indtægt, som vistnok ikke vilde være betydelig, men som vilde bidrage til at formindske hin Forskjel.

Nogen større Betydning til at paavirke den hele Lønningsordning for Universitetslærerne kunde der ikke være Tale om at tillægge slige Bindtægter. En udtømmende Oplysning om dem var for nogle Aar siden blevet meddelt Statsrevisionen af Universitetskvæsturen og findes optaget i Aarb. f. 1876—77 S. 30 ff. Ved at gjennemgaa denne Meddelelse vilde man finde, at en Række af de Indtægter, der havde en anden Hjemmel end de almindelige Lønningsbestemmelser, enten vare rent personlige eller knyttede til enkelte, bestemte Lærerstillinger eller kun forekom ved enkelte Fakulteter, og saaledes ikke uden Uretfærdighed kunde tages i Betragtning ved at fastsætte den for alle fælles Regel. Om nogle af dem, f. Ex. en Del af de Indtægter fra særegne, ikke akademiske Examina, der omtaltes under B. 16, gjaldt det, at det offentlige Hverv, som begrundede Ind-

tægten, i sig selv var lidet attraaværdigt for en Universitetslærer, saaledes Examinationen ved den almindelige Forberedelses Examen og ved den juridiske Examen for ustuderede. Man kunde med Hensyn til dem fra Universitetslærernes Standpunkt kun ønske, at en retfærdig og billig Lønningsforbedring maatte fremskynde det Tidspunkt, da disse Hverv i Følge en ny Ordning af de paagjældende Forhold bleve lagte i andre Hænder. I en Række andre Tilfælde beroede Indtægten paa et Valg, frit eller bundet, f. Ex. til Rektor, Dekanus, Legatefor, eller Opponent ex officio ved Doktordisputatser; men i disse Tilfælde fordelte Indtægten sig saa ujævnt og tilfældigt, at det heller ikke uden Uret mod mange lod sig gjøre at tillægge den Indflydelse paa de almindelige Regler. Desuden havde disse Indtægter i det hele kun liden Betydning, med Undtagelse i alt Fald af den Indtægt, der tilfaldte den aarlig valgte Rektor. En særlig Indtægt for denne havde imidlertid nærliggende Analogiør i, hvad det gjaldt om de højere Domstoles Formænd. Af samtlige Biindtægter, som Universitetslærere kunde oppebære, var der næppe andre end den, Medlemmerne af Konsistorium tilkommende saakaldte Distributs, der kunde tages i Betragtning ved Fatsættelsen af en almindelig Regel. Denne Indtægt vilde nu i Regelen, om end paa Grund af Reglerne om Konsistoriums Sammensætning ikke altid med Nødvendighed, tilfalde ældre Professorer, og den Indflydelse, man kunde tillægge den, vilde altsaa naturlig være indskrænket til de højere Lønningstrin. Naar det toges i Betragtning, at denne Indtægt efter 5 Aars Gjennemsnit kun havde udgjort 62 Kr. 12 Ø. for hver, vilde det indrømmes, at der ved Udvalgets Forslag om Slutningslønnen, der var noget lavere, end Sammenstillingen med Højesterets-assessorer og Departementschefer vilde føre til, var taget alt det Hensyn til den, som der fornuftigvis kunde være Tale om.

Det tredje Punkt i Forslaget angik de Regler, hvorefter Stigningen fra Begyndelseslønnen til Slutningslønnen skulde foregaa. Fra først af, da Udvalget havde tænkt sig 4,600 Kr. som Begyndelsesløn, havde det ogsaa tænkt sig at foreslaa, at der kun skulde behøves 4 Stigninger for at naa Maximum, altsaa, idet man bibeholdt den nu gjældende Lovs 5 Aars Perioder for Stigningen og Alderstillæg paa 600 Kr., saaledes at Slutningslønnen naaedes allerede efter 20 Aars Tjenestetid, i Stedet for som nu først efter 25 Aars Tjenestealder. Udvalget havde nødig opgivet Tanken om en saadan Stigningsregel. Jo længere den Tjenestetid var, over hvilken Stigningerne udstraktes, des hyppigere vilde det indtræde, at Slutningslønnen stod som et Maal, der ikke naaedes. Var 25 Aars Tjenestetid Betingelsen for at naa Maximum, vilde en Professor, naar man gik ud fra en gennemsnitlig Alder ved Ansættelsen af 38 Aar, først naa dette, naar han var 63 Aar gammel, og skulde han nyde Slutningslønnen blot i 5 Aar (en Stigningsperiode), maatte han forblive i sin Virksomhed til det fyldte 68 Aar. Meget ofte vilde det da ske, at Slutningslønnen blev betydningsløs. Efter at Udvalget imidlertid i sit Forslag havde sat Begyndelseslønnen til 4,400 Kr., havde det ikke kunnet fastholde Tanken om blot 4 Stigninger, idet det gik ud fra, at Alderstillægene ikke burde overstige de 600 Kr., som den nu gjældende Lov hjemlede. Det var altsaa blevet staaende ved 5 Stigninger, saaledes som Loven nu var, hver med 5 Aars Mellemløb. Men medens den nu gjældende

Lov lod de 4 første Stigninger være paa 600 Kr. og kun satte den sidste til 400 Kr., fastholdt dets Forslag kun 600 Kr. for de 3 første Stigninger, men lod Tillæget de 2 sidste Gange være paa 400 Kr. Det var naturligvis den Omstændighed, at Begyndelseslønnen efter dets Forslag forhøjedes med 1,200 Kr. fra den nu værende, Slutningslønnen derimod kun med 1,000 Kr., som havde medført Forslaget om denne Forringelse af de Fordele, den nu gjældende Lov bød. Saaledes som Stigningen af det var foreslaet, faldt de 3 højere Tillæg paa de Aar, hvor Familien, særlig Børnene, efter Forholdenes almindelige Gang krævede stigende Udgifter, de 2 lavere, af hvilke det første indtraadte efter 20 Aars Tjeneste, paa en Tid, da Udgiften til Børnene gennemsnitlig vilde være ringere. Det var dette naturlige Forhold, der — som oven for antydet — havde bragt Udvalget til at foretrække sit Forslag for den norske Begyndelsesløn af 4,500 Kr., ved hvilken en Stigning med 500 Kr. i 5 Perioder vilde frembyde sig som det nærmest liggende. Denne sidste Ordning vilde i øvrigt medføre en Mindreudgift for Universitetet af omtrent 2,000 Kr., og i tilsvarende Forhold altsaa være ugunstigere for Professorerne.

Udvalget havde i det foregaaende begrundet sit Forslag om de normerede Professorers Løn. Blandt de normerede Lærere fandtes imidlertid endnu 3 saakaldte Lektorer, 2 i det lægevidenskabelige Fakultet og 1 Lektor i Kemi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, samt 3 Docenter i de nyere Sprog under det filosofiske Fakultet. Efter Loven af 1871 stode disse Universitetslærere paa en lavere Løn end den, der var tillagt de normerede Professorer. Deres Begyndelsesløn var kun 2,400 Kr., som steg — efter tilsvarende Stigningsregler — til 5,200 Kr. Særlige Bestemmelser ordnede Forholdet, naar disse Lærere rykkede op til Professorstilling (hvad der dog kun vilde finde Sted ved Lektorerne), og forbeholdt de i 1871 ansatte normerede Docenter (der endnu vare de samme Mænd som i 1871) Adgang til at stige til ældst Professorlønning, en Adgang, som Loven af 1858 hjemlede.

Hvis den forestaaende Revision af Lønningsloven skulde bibeholde det Princip, hvorefter de ommeldte Lektorer og Docenter lønnes efter en lavere Skala end de normerede Professorer, maatte der altsaa for dem gives særegne Regler, og det vilde da være det naturlige, at der foresloges Lønningssatser, der kom til at staa i det samme Forhold til, hvad Udvalget havde foreslaet for Professorerne, som den Løn, de nu havde, stod i til den Løn, disse nu oppebar, saa at de opnaaede en forholdsmæssig Forbedring af deres Stilling. Udvalget foreslog imidlertid, at denne Forskjel i Lønningsskalaen helt udslettedes, idet det i den ikke kunde se andet end en Levning af ældre Tidens Forhold, der i alt Fald ikke længere havde nogen Berettigelse. Dets Forslag gik derfor ud paa at stille samtlige normerede Lærere — Professorer, Lektorer og Docenter — under en og samme fælles Lønningregel, og til Forslaget herom havde det kun føjet nogle i den nu bestaaende Forskjel grundede Overgangsbestemmelser. Herom bemærkede det nærmere følgende.

Med Hensyn til de to Lektorer i det lægevidenskabelige Fakultet havde dette stillet Forslag om, at disse Pladser forandrede til ordentlige Professorpladser. Til Støtte herfor udtaltes det, at den oprindelige Ordning, hvorefter de

to Lektorpladser maatte betragtes som underordnede Lærerposter, knyttede til den anatomiske Undervisning, for længst var fraveget, saaledes at det nu simpelthen var de to yngste Medlemmer af Fakultetet, der betegnedes som Lektorer, ligegyldig hvilket Undervisningsfag de bestred, og til Trods for, at de i enhver Henseende vare Fakultetets øvrige Medlemmer lige stillede i Forretninger og Ansvar. Det betragtedes som en Ubillighed at bibeholde en Betegnelse, der maatte gjøre det Indtryk, at de paagjældende beklædte en fra de øvrige Fakultetsmedlemmer forskjellig og lige over for dem underordnet Stilling, og det fremhævedes, at den nu værende Ordning medførte en ugunstig Stilling for det lægevidenskabelige Fakultets Medlemmer i Sammenligning med de andre Fakulteter, idet der af dem krævedes en længere Tjenestetid for at naa op til de respektive Lønningssatser, og det uagtet Erfaringen viste, at de ved Opnaaelsen af Lærerposterne gennemsnitlig vare i en højere Alder end Medlemmerne af de øvrige Fakulteter.

Om den ved L. 25. Marts 1871 normerede Lektorplads i Kemi bemærkede det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet i sin Skrivelse til Udvalget, at Forretningerne havde været delte omtrent ligelig mellem ham og den normerede Professor i Kemi, idet Professoren havde bestyret Universitetets, Lektoren den polytekniske Lærestalts kemiske Laboratorium, medens Forelæsningerne og Examensarbejdet havde været delt mellem dem ved Overenskomst. Fakultetet erkjendte, at det kunde have været rigtigt, at der valgtes et Lektorat, da Oprettelsen af en ny Plads blev nødvendig; men efter den Udvikling, som Studiet af Kemi ved Universitetet og den polytekniske Lærestalt var undergaaet i det sidste Decennium, vare Forretningerne tiltagne saa betydelig, at der lagdes fuldt Beslag paa begge Lærernes Virksomhed. Naar dertil kom, at Forretningernes Omfang og Beskaffenhed vare de samme for de tvende Lærere, og at der stilledes lige store Fordringer i videnskabelig Henseende til dem begge, fandt Fakultetet, at Tiden var kommet til at hæve Lektoratet til en normeret Professorplads.

Hvad endelig de normerede Docenter i de nyere Sprog angik, havde det filosofiske Fakultet i det Forslag til ny Plan for Fakultetets Lærerkrafter, som det havde tilstillet Udvalget*), vel kun optaget to faste Pladser for de nyere Sprog blandt de normerede; en tredje fast Plads for disse Fag fandtes ikke nødvendig. Men hine to faste Pladser stilledes af Fakultetet ganske paa lige Fod med andre faste Professorater. Bortset fra Tallet anerkjendte altsaa Fakultetet, at den ugunstige Særstilling, som nu var givet de normerede Docenter i de nyere Sprog som saadanne, var ugrundet.

Alle tre Fakulteter vare saaledes enige derom, at fordre den nu værende ugunstigere Stilling for nogle af deres normerede Lærere som saadanne hævet.

Udvalget havde af de Grunde, der ere fremstillede i Begyndelsen af dets Erklæring, ikke været i Stand til at tage dette Ønske til Følge i dets fulde Udstrækning. Hæves til normerede Professorater kunde de bestaaende Lektorater

*) Jfr. neden for under Sagen om Normeringen af Universitetets Lærerkrafter.

og normerede Docenturer ikke uden Forandring i den gjældende Normering; men alle slige Forandringer maatte ved denne Lejlighed holdes borte, med Forbehold af en særlig Drøftelse. At Forholdet for saa vidt indtil videre maatte blive uforandret, vilde have Betydning, selv om Lønningsforskjellen udjævnedes, og selv om Konsistorium dertil i Henhold til en tidligere Forhandling føjede Forslag om, at de nævnte Lærere skulde betegnes som extraordinære Professorer. Saaledes kunde kun de normerede Professorer vælges til Medlemmer af Konsistorium, se Kundgj. 18. Sept. 1850 § 3 b, og kun disse have Adgang til Huslejeportion, se samme Kundgj. § 4 b, til hvis Bestemmelse herom den nu værende Lønningslov henholdt sig. Men medens Udvalget saaledes af formelle Grunde havde været udelukket fra at tage Fakulteternes Henstillinger til Følge i deres fulde Omfang, havde det ganske kunnet slutte sig til Tanken i disse og derfor foreslaaet nu ved Lønningslovens Revision at give denne Tanke den første og i Realiteten vigtigste Anvendelse ved at hæve de nu værende normerede Lektorer og Docenter til lige Lønningsvilkaar med de normerede Professorer.

Det afgjørende Forsvar for dette Forslag laa i, at der paahvilede disse Universitetslærere fuldt ud den samme Tjenestepligt som de normerede Professorer. For saa vidt dette i tidligere Tider havde været anderledes, eller en Lærervirksomhed af mere underordnet Art havde været tænkt som de nævnte Læreres Opgave, vare disse Forhold, der kunde retfærdiggjøre en Forskjel i Lønningen, forsvundne. Det var, som tidligere bemærket, netop denne Tjenestepligtens Lighed i Art og Omfang, der forbød en Sammenstilling med de svenske Universiteters extraordinære Professorer. I Norge, hvis Universitets hele Organisation stod vort nærmest, kjendte man ogsaa forhen Delingen af Lærere i to Klasser, Professorer og Lektorer; men Delingen fandtes ugrundet og hævdedes ved en Lov af 12. Maj 1866. Udvalget saa heri en vigtig Bekræftelse af sit Synspunkts Rigtighed. For saa vidt man vilde begrunde Lønningsforskjellen paa det Hensyn, som ogsaa havde foresvævet ved den svenske Ordning, nemlig at de omspurgte Pladser vare beregnede paa yngre Mænd, vilde dette Hensyn for det første ikke finde Anvendelse paa de normerede Docenter, der ikke havde nogen Oprykning at haabe paa. Det lægevidenskabelige Fakultets Lektorer vare dernæst vel de yngste Lærere i Fakultetet; men de vare ingenlunde i Gjennemsnit yngre ved deres Ansættelse end Professorerne i de andre Fakulteter. Dernæst kunde dette hele Hensyn til Ansættelsesalderen vel have Betydning i en Lønningsordning som den svenske, der ikke var grundet paa Stigning ved Alderstillæg; men det havde, naar Betingelsen for Ansættelse i Henseende til videnskabelig Kvalifikation ikke var forskjellig, hvad den ikke var hos os, ingen Berettigelse i et System, der lod Lønnen stige ved Alderstillæg fra en Begyndelsesløn, ved hvis Fastsættelse der allerede en Gang var taget Hensyn til det naturlige i, at den yngre Universitetslærer ikke lønnedes saa højt som den ældre. Fra hvilken Side man saaledes saa Sagen, kunde man ikke finde nogen Hjemmel for at blive staaende ved den nu værende lavere Lønningsskala for disse Lærere. Som det lægevidenskabelige Fakultet bemærkede, virkede denne for dets Vedkommende ikke blot paa selve Lektorerne, med den stillede alle Fakultetets Medlemmer ugunstigere end deres

Embedsfæller i de andre Fakulteter, idet de senere end disse naaede op til de forskellige Lønningssatser. Ugunstigere Lønningsforhold vare tidligere Regel for det lægevidenskabelige Fakultet i et endnu videre Omfang. Men denne i Normalreglementet af 13. Novbr. 1844 fastholdte Regel blev i sin Almindelighed opgivet ved Loven af 1858, i Følge Fakultetets Andragende, hvortil Universitetsmyndighederne og senere Lovgivningsmagten sluttede sig, jfr. Lindes Medd. f. 1857—63 S. 1 ff. Kun den her omtalte Levning bevarede. Tiden var nu kommet til at lade ogsaa denne forsvinde, fordi den under de nu værende Forhold var en Uretfærdighed og udsatte Universitetet for den Fare, at den praktiske Lægegjerning, der inden for visse Grænser kunde være meget ønskelig ogsaa med Universitetsopgaven for Øje, traadte saaledes i Forgrunden, at det blev til Skade for denne sidste.

Udvalgets Forslag om de normerede Lektorers og Docenters Ligestilling i Henseende til Løn med de normerede Professorer vilde selvfølgelig strax faa Anvendelse paa de nu ansatte Lektorer og Docenter. Det gjorde imidlertid nogle Overgangsbestemmelser nødvendige med Hensyn til Tjenestetidens Beregning ved Alderstillægene dels for de nu værende Lektorer og Docenter, dels for de Professorer, der vare rykkede op til Professorplads fra Lektorstilling. Paa Grund af de lavere Lønningssatser var det givet, at en nylig ansat Lektor ved Udvalgets Forslag strax vilde opnaa en større Forøgelse af sin hidtil hafte Løn end en nylig ansat Professor. Dette var en ligefrem og naturlig Følge af Forslagets Tanke. Men denne Forøgelse vilde blive endnu større og let synes uforholdsmæssig, naar Tjenestetiden med Hensyn til Alderstillægene for de nu ansatte Lektorer og Docenter eller de Professorer, der tidligere havde været Lektorer, skulde regnes fra Ansættelsen som Lektor eller Docent. Men en saadan Beregning vilde heller ikke i Virkeligheden være naturlig. Den udstrakte nemlig Lovens Virkning til Fortiden og forudsatte den Dom, at den bestaaende Lønningsforskjel havde været lige saa unaturlig tidligere, som den var nu. En saadan Dom kunde imidlertid ikke uden videre eller i Almindelighed godkjendes, jfr. f. Ex. det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets oven for omtalte Erklæring om Lektoratet i Kemi, og selv hvor den vilde være rigtig, kunde ingen Lov stille sig til Opgave at tilintetgjøre alle tidligere Virkninger af et Forhold, der erkjendtes at være uretfærdigt. Den rigtige Beregning af Tjenestealderen i de ommeldte Tilfælde vandtes ved Anvendelse af det Princip i den nu værende Lønningslov, at disse Lærere ved Oprykning til Professorstilling fik Lønning beregnet enten fra Udnævnelsen til Professor eller fra 5 Aars Dagen efter Udnævnelsen til Lektor, alt som det i ethvert Tilfælde stillede sig gunstigst for den paagjældende. Denne Regel fandt da ligefrem Anvendelse paa dem, der alt før Lovens Ikrafttræden vare udnævnte til Professorer. For dem, der endnu vare Lektorer eller Docenter, blev den saaledes at anvende, at Tjenestealderen beregnedes enten fra Lovens Ikrafttræden eller fra 5 Aars Dagen fra deres Udnævnelse, alt som det i ethvert Tilfælde stillede sig gunstigst. Da Forslaget gik ud paa, at stille de normerede Lektorer og Docenter lige i Løn med Professorerne, altsaa for saa vidt at hidføre det samme Resultat, som om de ved Lovens Ikrafttræden bleve udnævnte til Professorer, var denre Beregning en klar Konsekvens af Lønningslovens Regel. I Overensstemmelse hermed havde Udvalget formuleret de to

Overgangsregler, der i dets Forslag sluttede sig til Hovedbestemmelsen om de normerede Universitetslæreres Løn.

De i det foregaaende begrundede Forslag vare bestemte til at træde i Stedet for de fire første Stykker af § 3 i L. af 25. Marts 1871. Udvalget havde imidlertid endnu haft at overveje, om der ikke maatte være Grund til at føje en ny Regel hertil, sigtende til en gunstigere Beregning af Tjenesteaalderen end den almindelige for dem, der fra andre Stillinger eller i en ældre Alder udnævntes til Lærere ved Universitetet.

Ministeriet havde i sin Skrivelse til Konsistorium af 14. Juni 1879 henledet Opmærksomheden paa dette Punkt, jfr. foran S. 1 – 2. I til Dels lignende Retning gik en Skrivelse, som Udvalget havde modtaget fra det theologiske Fakultet. Det bemærkede, at i Følge den nu værende Ordning af Lønningsforholdene maatte Præster, der ansattes som Professorer, begynde med den laveste Løn, selv om de i deres tidligere Embedsstilling havde haft betydelig større Indtægter, medens adskillige andre Embedsmænd, naar de ansattes ved Universitetet, kunde medregne ved Alderstillægene Tjenesten i det tidligere Embede. Følgen heraf var, at man ved Vakancer i det theologiske Fakultet i Regelen kun kunde vente at have nogle faa yngre Mænd at vælge imellem, og det vilde let kunne ske, at Mænd, som havde anvendt mange Aar af deres Liv paa at uddanne sig til Universitetslærere, og som vilde egne sig fortrinlig til denne Gjerning, trods deres Lyst til den ikke kunde melde sig som Ansøgere, fordi de ikke kunde gaa ind paa de Lønningsvilkkaar, som Universitetet kunde byde. Fakultetet antog derfor, at det vilde være i Universitetets Interesse, om der ved Revisionen af Lønningsloven kunde gennemføres Bestemmelser, hvorved det blev muligt at sikre Præster, der indtraadte i Universitetets Tjeneste, en i Forhold til Alder og tidligere Embedsstilling passende Begyndelsesløn.

Udvalget erkjendte, at der kunde indtræde Tilfælde, hvor særegne Forhold gjorde det i høj Grad ønskeligt, at en Universitetslærer strax ved sin Ansættelse kunde komme paa et højere Lønningstrin end Begyndelseslønnen, og hvor Savnet af en Hjemmel herfor ikke blot kunde medføre en stor Ubillighed mod Personen, men ogsaa være skadelig for Universitetet, fordi det kunde lægge Hindringer i Vejen for at drage udmærkede Kræfter til det. Selvfølgelig vilde Ulempen føles stærkere, saa længe Begyndelseslønnen, som nu var Tilfældet, stod i et skrigende Misforhold til Stillingens Betydning og Krav; men selv en saadan Forbedring af Begyndelseslønnen, som Udvalgets Forslag gik ud paa, fjærnedede ikke Muligheden af slige Tilfælde. De vilde f. Ex. ikke være udelukkede i det Forhold, paa hvilket det theologiske Fakultet særlig havde fæstet Opmærksomheden. At Bestemmelsen i § 4 i den almindelige Lønningslov af 26. Marts 1870 om visse Tilfælde, hvor Tjeneste i et tidligere Embede medregnes ved Alderstillægene i et nyt Embede, ikke heller hjalp ud over Vanskeligheden, fulgte dels af de Betingelser, hvortil denne Fordel var knyttet, dels deraf, at Tilfældene lige saa vel kunde tænkes at indtræde, hvor den paagjældende slet ikke forhen havde været i Embede. I denne Erkjendelse, og efter den Anledning, der var givet, havde Udvalget forsøgt at formulere forskellige Regler, der gik i den antydede Retning. Løsningen ved en almindelig Regel var imidlertid mislig; det var ad en anden Vej, at Ulempene i forekommende Tilfælde maatte afbødes.

Da Spørgsmaalet ikke blot kunde opstaa, hvor den paagjældende tidligere havde været i andet Embede, kunde det ikke hjælpe alene at have denne Kombination for Øje; end mindre vilde det være rigtigt at foreslaa en Regel, der blot tog Hensyn til en ganske enkelt Klasse af Embedsmænd. En almindelig Regel i den omtalte Retning maatte gaa den af Ministeriet angivne Vej, saa at det alene var Hensynet til Alderen ved Ansættelsen, der kom til at begrunde den gunstige Beregning af Tjenestealderen. Det kunde da synes naturligt at tage den tidligere oplyste Gjennemsnitsalder for Ansættelsen som Universitetslærer, den virkelige eller den fingerede, til Udgangspunkt, og hjemle dem, der ansattes i en senere Alder, Ret til at regne Tjenestealder fra dette. Til Udførelse af denne Tanke havde Udvalget formuleret følgende Regel: »Tjenestetiden med Hensyn til Oprykning til Alderstillæg regnes for Universitetslærere, som ansættes efter det fyldte 37te Aar, fra dette Tidspunkt.« Tiden burde regnes fuldt og ikke blot med Halvdelen, da Udgangspunktet var 5 Aar (en Stigningsperiode) senere, end det af Ministeriet angivne. Tog man derimod, med Ministeriets Skrivelse, det 32te Aar til Udgangspunkt, vilde det være naturligt kun at regne Embedsmanden Halvdelen af Tiden til gode. Vilde man ikke strængt holde sig til den udregnede Gjennemsnitsalder, kunde man i Stedet for det 37te eller det 32te Aar sætte henholdsvis det 40de eller det 35te Aar.

Den uafhjælpelige Fejl ved alle slige Regler var imidlertid den, at de opstillede en fælles Norm for alle Tilfælde uden Forskjel, medens det virkelige Forhold var, at der vel kunde gives Tilfælde, hvor det var naturligt og rigtigt at give den i en forholdsvis sen Alder ansatte en Begunstigelse ved Lønnens Beregning, men at der langtfra i alle slige Tilfælde var tilstrækkelig Grund hertil, navnlig naar Begyndelseslønnen var normeret paa passende Maade. Set fra den paagjældende Persons Standpunkt kunde Kravet erkjendes for billigt, naar hans højere Alder satte ham i Stand til strax at yde et rigere videnskabeligt Arbejde end den, der ansattes i den Alder, der skulde være Udgangspunktet. Dette kunde være Tilfældet; men det behøvede ingenlunde at være Tilfældet, selv om den længere Tid havde været ofret til videnskabelig Forberedelse. Skete Ansættelsen i en Alder, der fjærnedes sig stærkt fra Udgangspunktet, blev det dernæst altid i ethvert Tilfælde et Spørgsmaal, om ikke en Formindskelse i Arbejdskraft ophævede den Fordel, som Universitetet kunde vente af den større Modenhed. Set fra Universitetets Standpunkt, var Ønsket om at kunne tilbyde den ældre Mand en Begunstigelse navnlig vel begrundet, naar hans udmærkede Kvalifikation gjorde det særdeles ønskeligt at vinde netop ham fremfor andre for Universitetet. Men Ønsket om at erhverve eller Villigheden til at modtage en ældre Mand som Universitetslærer kunde være fuldt begrundet, uden at saa særegne Kvalifikationer vare tilstede, som opfordrede til den Præmie, der laa i en Begunstigelse uden for Lovens almindelige Regler. Naar saaledes Forholdene kunde stille sig højst forskjelligt i de individuelle Tilfælde, vilde det være urigtigt og unaturligt at slaa dem alle sammen under en fælles Regel. Den rette Vej var, at der søgtes Lovgivningsmagtens særlige Samtykke til Begunstigelsen i de Tilfælde, hvor den havde naturlig Grund. At denne skulde være særdeles vanskelig at erholde, naar et sligt Tilfælde virkelig forelaa, var en Frygt, som ikke forekom Udvalget at være begrundet ved foreliggende Erfaringer.

Udvalgets Overbevisning, at det vilde være utilraadeligt at optage i Loven nogen almindelig Bestemmelse i den omspurgte Retning, var blevet bestyrket ved følgende. Under de Forhandlinger, der førte til L. af 12. Januar 1858, opstod et beslægtet Spørgsmaal. Det Universitetsudvalg, der forberedte denne Lov, havde ønsket en almindelig Afgjørelse, hvorved der kunde sikres Mænd, der efter langvarig fast Ansættelse som extraordinære Docenter endelig gik over i en normeret Plads, saadanne Lønningsvilkaar, at de nogenlunde passede til deres Alder og virkelige Tjenestetid ved Universitetet. Men Udvalget kom til det Resultat, at det ikke vidste at gjøre noget Forslag til en almindelig Regel for slige Tilfælde, der desuden kunde fremstille sig som temmelig forskellige. Det maatte derfor overlades til Overbestyrelsen i forekommende Tilfælde at søge at faa det fornødne og billige særskilt bevilget i Form af Extratilæg. Se herom Lindes Medd. for 1857—63 S. 6. I ganske lignende Skikkelse som nu hos os forelaa Spørgsmaalet under de nyeste Forhandlinger i Norge om Universitetslærernes Løn. Vedkommende Departement havde foreslaaet en noget indviklet Regel om Begunstigelse med Hensyn til Tjenestealders Beregning for dem, der forhen havde tjent i Embede eller været i anden offentlig Stilling. Stortingets Udvalg fandt bl. a. i Forslaget den Mangel, at der intet Hensyn toges til dem, der ikke før vare indtraadte i offentlig Stilling, og sluttede med at udtale, at det fandt, at det almindelige Lønningssystem ogsaa for disse Embedsmænd burde foretrækkes, »og at man heller, om der skulde indtræffe særegne Forhold ved en enkelt Professors Ansættelse, da bør træffe særskilt Forføjning for Tilfældet«. I begge disse Udtalelser havde saaledes den samme Opfattelse fundet Udtryk, som Udvalget oven for havde gjort gjældende.

Udvalget tilføjede endnu om dette hele Punkt, at de Prøver, det havde gjort med de oven for antydede Regler, som man kunde tænke paa at foreslaa, paa de nu ansatte Universitetslærere viste, at disse Regler i enkelte Tilfælde vilde føre til uforholdsmæssige Lønningsforøgelser, og i det hele forvolde en ikke ubetydelig Merudgift.

Uden for Kredsen af de normerede Lærere (Professorer, Lektorer og normerede Docenter) stode de Lærere ved Universitetet, der betegnedes som extraordinære Docenter. Skjøndt der atter med Hensyn til disse maatte gjøres en vigtig Adskillelse mellem dem, der vare fast ansatte, og dem, der havde et blot midlertidigt Lærerværv, var dog det fælles for alle disse ikke-normerede eller overtallige Lærere, at den Stilling, de beklædte ved Universitetet, var rent personlig og bortfaldt ved deres Afgang eller deres Hvervs Udlob, hvormed videre fulgte, at dette Hvervs Art og Omfang var individuelt bestemt, og at ligeledes den Løn eller det Vederlag, de oppebar, var individuelt bestemt, og ikke nogen Anvendelse af en given almindelig Regel. Den gjældende Lønningslov omtalte ikke disse Docenter. Deres Stilling og Løn havde for Tiden ingen anden Lovhjemmel end Finanslovene. Udvalget, der intet Øjeblik havde miskjendt, at der i og for sig var lige saa megen Opfordring til at søge de extraordinære Docenters gennemgaaende yderst knebne og utilstrækkelige Løn forbedret, som der var det for de normerede Læreres Vedkommende, maatte først forelægge sig det Spørgsmaal, om ikke Stillingernes paapegede rent personlige og i alle Retninger individuelt bestemte Karakter maatte udelukke dem fra Plads i Lønningsloven og

overhovedet fra enhver anden Lov end netop Finansloven. For saa vidt dette maatte erkjendes at være Tilfældet, vilde det ligge uden for Udvalgets Opgave at gjøre Forslag om deres Løns Forbedring. Det eneste, der kunde gjøres, vilde være, at Konsistorium og den akademiske Lærerforsamling greb Lejligheden til, samtidig med Indsendelsen af Forslaget til Lønningslovens Revision, varmt at anbefale, at Ministeriet vilde søge paa Finansloven de fornødne Midler bevilgede til en passende Forbedring af disse Universitetslæreres Løn. Ved Behandlingen af dette Spørgsmaal maatte Udvalget aldeles se bort fra, at adskillige af de nu værende extraordinære Docenturer mulig burde være normerede Lærerpladser og ved en ny Normering mulig vilde blive indordnede blandt disse i en eller anden Form. Af de Grunde, som oven for ere fremstillede, maatte Udvalget nemlig strengt holde ethvert Spørgsmaal om en Forandring i den bestaaende Normering uden for sine Overvejelser. Disse Spørgsmaal maatte henvises til en særlig, af Lønningslovens Revision uafhængig Drøftelse, der efter dets Skjøn heller ikke kunde tænkes afsluttet saa hurtig, at der ved Indsendelsen af Forslaget til Lønningslovens Revision kunde tages Hensyn til dens eventuelle Resultater. Ogsaa for de extraordinære Docenturer maatte Udvalget altsaa tage den bestaaende Tilstand til Udgangspunkt, hvor uheldig eller uhensigtsmæssig i flere eller færre Henseender den end kunde findes at være.

Ved paa dette Grundlag at overveje det oven for angivne Spørgsmaal havde Udvalget fundet, at Svaret maatte blive forskjelligt for de extraordinære Docenters Vedkommende, der vare fast ansatte ved Universitetet med kongelig Udnævnelse, og for dem, hvem kun et paa en eller anden Maade midlertidigt Lærerværk var overdraget. For de sidst nævntes Vedkommende maatte man erkjende, at det fulgte af deres Hvervs midlertidige Karakter, at det vilde være naturligt og ligge uden for alle ellers fulgte Grundsætninger at søge deres Stilling og Løn reguleret ved nogen anden Lov end Finansloven. Anderledes stod Sagen med Hensyn til de af Kongen fast ansatte extraordinære Docenter. For disses Vedkommende var det utvivlsomt, at de beklædte et Embede ved Universitetet. Dette Embede var vel personligt α : oprettet særlig for den nu værende Indehaver og hans Levetid, og det bortfaldt med ham, om det end paa ny ved særlig Bestemmelse kunde oprettes for en anden Person. Men denne Ejendommelighed havde ingen Betydning for den nu værende Indehaver. For ham medførte Embedet alle de samme retlige Virkninger som et vedvarende Embede for den Embedsmand, der til enhver Tid beklædte et saadant. Men naar dette var saa, var det hverken naturligt eller stemmende med de i andre Forhold fulgte Grundsætninger, at der for slige Embeders Existens ikke havdes anden Lovhjemmel end Finansloven. Slige Embeder vare Led, om end forbigaaende, i Universitetets Organisation som Lærestanstalt. Naar det var givet, at denne Organisation havde en saadan Betydning, at den hverken kunde være overladt Administrationen eller alene bero paa de aarlige Finanslove, men maatte være et almindeligt Lovgivningsanliggende, saa burde det samme gjælde om de Tillæg til Organisationen, der opstod ved hine personlige Embeder. Udvalget havde paa Grund heraf maattet betragte det som en Uregelmæssighed, at der savnedes Hjemmel i en sædvanlig Lov for Existensen af de personlige Embeder, der beklædtes af de nu ansatte faste extraordinære Docenter, og det mente, at Lønningslovens Revision frembød den mest

passende Lejlighed til nu under et at fremskaffe saadan Hjemmel og derved fjærne Uregelmæssigheden. Man kunde gjøre dette ved at optage en særlig Paragraf om disse Docenter i Lønningsloven. Men da Embedernes individuelt bestemte Karakter maatte føre til Bestemmelse af Lønnen enkeltvis og med Navns Nævnelser for enhver især af de paagjældende Embedsmænd, jfr. neden for, og en saadan Paragraf derfor vilde faa noget i Formen besynderligt i Forhold til Lønningslovens andre Forskrifter, havde Udvalget dog anset det for mest passende at give Bestemmelserne om dem Plads i et særligt Lovforslag, der da kom til at slutte sig til og supplere det almindelige Lønningslovforslag.

Med Hensyn til disse fast ansatte ekstraordinære Docenter, hvis Lønningsforhold Udvalget efter det anførte ikke kunde betragte som sin Opgave uvedkommende, blev det dernæst Spørgsmaalet, efter hvilket Princip der rigtig burde gaas til Værks ved Fastsættelsen af den nye Løn for dem. Thi med den almindelige Betragtning, at Lønnen burde forbedres, var endnu ingen som helst ledende Tanke angivet for Maaden, hvorpaa dette Maal skulde naas. Den Vej, Udvalget var slaaet ind paa, fremgik af følgende Overvejelser. Paa den ene Side maatte man anse enhver fælles Regel for udelukket ved de foreliggende Forhold. I Norge blev det vel ved den tidligere omtalte nye Lønningsregulering for Universitetslærerne foreslaaet fra Universitetets Side og vedtaget af Lovgivningsmagten, at de ekstraordinære Professorer, der ligesom vore ekstraordinære Docenter ikke vare normerede, skulde lønnes ganske efter de samme almindelige Regler som de normerede Professorer. Denne Ordning grundedes paa, at man ingen anden Forskjel fandt imellem dem end den, at hine Læreres Embede var personligt. Men ved at overføre en saadan Regel vilde det overses, at der hos os dog tillige var den anden væsentlige Forskjel, at Omfanget og Betydningen for den hele Universitetsvirksomhed af de ekstraordinære Docenters Tjenestepligt var og maatte være bestemt ved individuelle Forhold, og at det derfor ikke uden videre turde udtales, at der i denne Henseende baade var fuldstændig Lighed mellem de ekstraordinære Docenter indbyrdes, og mellem dem og de normerede Lærere. At dette ikke ganske i Almindelighed var saa eller i det mindste ikke af de offentlige Myndigheder var opfattet saaledes, fremgik formentlig klart af den Forskjel, der var paa de paagjældende Læreres nu værende Løn indbyrdes og i Forhold til de normerede Lærere, en Forskjel, der sikkert ikke kunde forklares alene ved Tilfældigheder eller ved Hensyn til Tjenestealder, om end sligt turde antages at have været medvirkende. Naar det nu var saa, at man maatte tage denne for Tiden givne Opfattelse af disse Læreres Hverv til Udgangspunkt, og ganske se bort fra det unaturlige og uretfærdige, der mulig kunde ligge i den, saa var det klart, at man ikke kunde følge den af den norske Ordning anviste Vej eller overhovedet tænke paa nogen fælles Regel for Lønnens Fastsættelse. De Lønningsbestemmelser, man kunde foreslaa, maatte altsaa være individuelt bestemte. Paa den anden Side kunde Udvalget hverken anse sig for opfordret eller berettiget til at forsøge nogen som helst selvstændig Vurdering af de forskellige Momenter, der kunde have Krav paa at komme i Betragtning ved Lønnens Bestemmelse for hver enkelt Docent; men det maatte nødvendig herved være henvist til at holde sig til det i de nu for dem fastsatte Lønninger givne Grundlag og indskrænke sig til at ændre dette efter dets egen Konsekvens og de

Grundsætninger, hvorpaa dets Forslag om de normerede Læreres Løn var bygget. Saaledes var Udvalget da for det første kommet til for Docent i de slaviske Sprog Smith, hvis Ansættelse hjemlede ham Professorløn fra 5 Aars Dagen efter hans Udnævnelse, at bestemme Lønnen i Overensstemmelse hermed efter Reglerne om Professorer med Bibehold af d. 31. Okt. 1864 som Udgangspunkt for Tjenestealderens Beregning. Hvad dernæst Prof. Grundtvig angik, var hans nu værende Løn den for normerede Professorer ved L. 25. Marts 1871 bestemte Begyndelsesløn af 3,200 Kr. Udvalget foreslog denne hævet til den Begyndelsesløn, som for Fremtiden skulde gjælde for normerede Lærere, altsaa efter dets Forslag til 4,400 Kr. De andre 5 fast ansatte ekstraordinære Docenter, som for Tiden fandtes ved Universitetet, vare alle lønnede lavere end Prof. Grundtvig. Udvalgets Forslag om deres fremtidige Løn var beregnet efter det samme Forhold som Forøgelsen for Prof. Grundtvig (8 : 11). Udvalget havde overvejet, om det vilde være rigtigt herved tillige at tage Hensyn til, at disse Mænd havde en kortere Tjenestetid ved Universitetet end Prof. Grundtvig, hvorved Lønningsforbedringen for dem vilde blive mindre, end foreslaaet, og i sit Resultat lidet tilfredsstillende. Men det kom til en benægtende Besvarelse, fordi det gik ud fra, at Hensynet til Forskjellen i Tjenestealderen allerede havde udøvet sin berettigede Indflydelse ved den nu værende Løns Fastsættelse, og det altsaa ved atter at tage den med her, vilde tage den to Gange i Beregning. Der var endnu blot at tilføje, at det efter det angivne Forhold beregnede Lønningsbeløb for 3 af Docenternes Vedkommende, nemlig Dr. Zeuthen, Dr. Thomsen og Dr. Wimmer, var forøget med 25 Kroner, for at afrunde Summerne til Tal, der havde et mindre smaaligt Udseende.

Hermed afsluttede Udvalget sine Forklaringer om de af det i de to neden for anførte Lovudkast foreslaaede Bestemmelser om Universitetslærernes Løn. Med Hensyn til den Virkning, deres Vedtagelse vilde faa for de enkelte Lærere og for Universitetet i Finansaaret 1880—81, sammenlignet med Forholdet efter den nu gjældende Lov (Universitetets Udgiftsposter 1 a., 7 a. og 7 b.) henviste Udvalget til Tillæg I. til denne Betænkning, henholdsvis under A. og B. Af denne fremgik det, at den samlede Merudgift for Universitetet, som vilde følge af disse Forslag, for det nævnte Finansaar vilde beløbe sig til 54,497 Kr.

Foruden for Universitetslærerne havde L. 25. Marts 1871 særlig normeret Lønningen for følgende syv andre Universitetseembedsmænd, nemlig Bibliothekaren og Underbibliothekaren ved Universitetsbibliotheket, Lovens § 1, Kvæstor og Bogholderen ved Universitetskvæsturen, Lovens § 6, Gartneren ved Universitetets botaniske Have, Lovens § 6, samt de to Inspektorer ved det zoologiske Museum, Lovens § 7, medens Lønnen for alle andre ved Universitetet og Kommunitetet ansatte afholdtes af de samlede Medhjælpsummer, Lovens §§ 2 og 8. Udvalget havde ment, at der ved Lønningsrevisionen var Grund til at optage et under tidligere Forhandlinger fremsat Forslag, gaaende ud paa at medtage ogsaa Kvæsturens Kasserer, Kassekontrolør og Forvalter blandt de Embedsmænd, hvis Løn særlig normeres. Tallet af disse blev da 10. Det havde dernæst anset det for en Selvfølge, at der ved denne Lejlighed ogsaa burde skaffes samtlige disse Embedsmænd en saadan Forbedring af deres Lønningsvilkaar, som paa kaldtes af de forandrede Forhold for dem som for andre Statsembedsmænd.

Men da der ved Fastsættelsen af de nye Lønningssatser, hvilke Udvalget i Følge denne Betragtning havde bragt i Forslag, havde været særegne Hensyn at tage for hvert Embede især, gav det i det følgende de fornødne Forklaringer, idet det gennemgik de nævnte Embeder enkeltvis.

Den nu værende Løn for Bibliothekaren var 3,600 Kr. som Begyndelsesløn, der ved 3 Alderstillæg for hver 5 Aars Tjenestetid, hvert paa 400 Kr., steg til 4,800 Kr. som Slutningsløn. Der skete herved ingen virkelig Forbedring i Forhold til den ved L. 19. Febr. 1861 fastsatte Løn. Denne var vel paa alle Trin nominelt 400 Kr. mindre, men forøgedes ved Sædomskrivningstillæg — der for Bibliothekaren beregnedes paa den for Embedsmænd almindelige Maade, ikke paa den særlige, som gjaldt for Universitetsprofessorerne — og senere efter L. 26. Marts 1870 § 9 med det Tillæg, som traadte i Stedet for Sædomskrivningen, altsaa med 432 Kr. Forhøjelsen ved L. 25. Marts 1871 gav kun Ækvivalent herfor; men da Stigningsreglerne forbleve uforandrede, undgik Bibliothekaren det Tab af Ækvivalentet, som Professorerne led ved Stigningsreglernes Forandring. Ved en ny Regulering af Lønnen for Bibliothekaren havde Udvalget ikke troet, at Forholdene paabøde den Regel, som gjælder i Sverige og Norge, at Universitetsbibliothekaren skulde stilles ganske lige med Universitetslærerne. Men det fandt dog, at der kunde tilvejebringes et naturligere Forhold i Sammenligning med disses Løn end det, de nu gjældende Regler udviste, væsentlig som Følge af, at Bibliotheksembedsmændenes Løn ordnedes ved den særlige L. 19. Febr. 1861, hvis Virkninger endnu viste sig i Loven af 1871. Det fandt paa den ene Side, at Begyndelseslønnen ikke burde være højere end den, det foreslog for Universitetslærerne, og at den endog passende kunde sættes noget lavere. En lille Indtægt af et Legat (40 Kr.), se Lindes Medd. f. 1857—63 S. 537 og Matzens Universitetets Retshistorie II S. 246, borttog noget af Forskjellen, og af det Bidrag til Bibliotheksforretningernes Besørgelse, som i Følge Overenskomsten med det Classenske Fideikommis i Aaret 1866 om Foreningen af det Classenske Bibliothek med Universitetsbibliotheket ydes af Fideikommisset, oppebar, i det mindste for Tiden, Bibliothekaren en Andel (240 Kr.). Nogen umiddelbart bestemmende Indflydelse ved Lønnens Fastsættelse kunde der iøvrigt ikke tillægges denne sidste Omstændighed, da Tilskudet fra Fideikommisset i Følge Overenskomsten kunde fordeles saaledes, at Bibliothekaren ingen Andel fik i det, saaledes som Tilfældet var i de første Aar efter Foreningen. Her var altsaa ikke Tale om en Indtægt, der ligefrem kunde gaa af paa det, man ellers vilde anse for passende Lønning. Paa den anden Side fandt Udvalget, at Lønnens Maximum var sat for lavt i den nu gjældende Lov, og at der var Grund til at forøge Alderstillægenes Tal fra 3 til 5, saaledes at Bibliothekaren ved 4 Stigninger paa 400 og 1 paa 200 kunde naa op til et Maximum af 6,000 Kr. Ved L. 12. Jan. 1858 § 8 var Bibliothekaren endnu ikke sat paa stigende Løn; men efter at Loven af 1861 med Rette havde gjort Principet med Alderstillæg anvendeligt paa ham, var det ikke rigtigt ved denne Post, der afsluttede Rækken af dem, til hvilke de ved Bibliotheket ansatte kunde naa op, at blive staaende ved 3 Stigninger.

Udvalgets Forslag gik i Følge disse Betragtninger ud paa at fastsætte Bibliothekarens Løn til 4,200 Kr., stigende til 6,000 Kr. ved 5 Tillæg, 4 paa 400 Kr. og 1 paa 200 Kr., efter hver 5 Aars Tjenestetid. Dette Resultat, hvor-

til det kom ved Overvejelse af de forskjellige Hensyn, traf i det væsentlige sammen med det Forslag, som den nu værende Bibliothekar, Prof. Thorsen, i en til Udvalget rettet Skrivelse (Bilag V, foran S. 5) havde foreslaaet. Begyndelseslønnen og Slutningslønnen vare de samme; kun Stigningsreglerne afvege, idet Prof. Thorsen foreslog Alderstillæg paa 300 Kr. efter hver 3 Aars Tjenestetid. Udvalget havde foretrukket Stigningsregler, der stode i bedre Samklang med det hidtil gjældende.

For Underbibliothekaren var der nu fastsat en Løn af 2,400 Kr., der med 3 Stigninger paa 400 Kr. for hver 5 Aars Tjenestetid voxede til 3,600 Kr. Udvalgets Forslag gik ud paa en Løn, der steg efter de samme Regler fra 3,000 Kr. til 4,200 Kr. Dette Forslag faldt ogsaa, baade med Hensyn til Begyndelses- og Slutningslønnen, sammen med, hvad Prof. Thorsen havde foreslaaet (Bilag V., foran S. 5). Ogsaa her afveg Udvalgets Forslag kun fra Bibliothekarens i Henseende til Stigningsreglerne, idet denne foreslog en lignende Ordning som i hans Forslag om Bibliothekaren. Sætserne bevarede med Hensyn til Begyndelseslønnen fuldstændig det Forhold, som bestod i den nu gjældende Lov mellem de to Lønninger. I Henseende til Slutningslønnen var ogsaa det iagttaget, som fandt Sted nu, at den ikke var højere end Begyndelseslønnen for Bibliothekaren. Udvalget lagde Vægt herpaa for ikke at fremkalde Vanskeligheder ved en Oprykning. Netop fordi Underbibliothekaren havde Udsigt til at kunne naa op til den højere Post som Bibliothekar, vare ogsaa 3 Stigninger her tilstrækkelige.

Af Kvæsturens Embedsmænd vare i den gjældende Lønningslov kun to opførte med særlig normerede Lønninger, nemlig Kvæstor og Bogholderen. For Kvæstor var Lønnen fastsat til 4,400 Kr. aarlig som Begyndelsesløn, stigende ved 4 Tillæg paa 400 Kr. hvert, for hver 5 Aars Tjenestetid, til 6,000 Kr. som Maximum. Bogholderen lønnedes med 3,200 Kr. aarlig, der ved 3 Alderstillæg, hvert paa 400 Kr. for hver 5 Aars Tjenestetid, steg til 4,400 Kr. Bogholderens Slutningsløn faldt altsaa sammen med Kvæstors Begyndelsesløn.

Ved Overvejselen af, hvilke Lønningssatser der ved Revisionen burde bringes i Forslag for disse Embedsmænd, var Udvalget naturlig henvist til Sammenligning med Embedsmændene i Ministerierne. Hvad nu Kvæstor angik, blev det i sin Tid under de Forhandlinger, der gik forud for L. 25. Marts 1871, af det nedsatte Universitetsudvalg gjort gjældende, at Henlæggelsen i 1862 af Sorø Akademis Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsen under Kvæsturen og Kvæstors Overtagelse af alle de Inspektoren ved Akademiet forhen paahvilende Forretninger saa betydelig havde forøget hans Forretninger og Ansvar, at hans Embede nu nærmest maatte sættes i Klasse med Departementschefposter, og at dette Synspunkt burde være bestemmende for hans Løn, jfr. Aarb. f. 1864—71 I, S. 123—24, og denne Betragtning blev i det første Forslag, der forelagdes af Regeringen i Rigsdagssamlingen 1863—64 fuldstændig godkjendt, se Aarb. p. a. St. S. 140. Men i det Forslag, der forelagdes i den næste Samling i væsentlig Overensstemmelse med, hvad der i den foregaaende Samling var vedtaget ved 3dje Behandling i Folketinget, var Lønnen for Kvæstor sat lavere, nemlig til 4,000 Kr. som Begyndelsesløn og 5,600 Kr. som Slutningsløn i Stedet for til henholdsvis 4,800 Kr. og 6,400 Kr., den da værende Løn for Departementschefer. Det her-

for til Grund liggende Synspunkt, nemlig at Kvæstors Post maatte anses for at ligge imellem en Departementschefspost og en Kontorchefspost, blev ogsaa fastholdt under de senere Forhandlinger. Naar de endelige Satser i L. 25. Marts 1871 bleve 400 Kr. højere, var dette begrundet ved, at Forhøjelsen skulde træde i Stedet for Sædomskrivningstillæget, jfr. Aarb. p. a. St. S. 170—71.

Medens Kvæstor strax tilraadede at tage den saaledes af Lovgivningen godkjendte Betragtning til Udgangspunkt ved den nye Regulering, vare Udvalgets 4 andre Medlemmer fra først af stemte for at gjenoptage det oprindelige, af Universitetet anbefalede og af Ministeriet den Gang billigede Princip, saa at Kvæstors Løn normeredes i Overensstemmelse med, hvad der af vedkommende Kommission paatænkte for Departementschefer. Den herfor tidligere anførte Grund stod ikke blot vedblivende ved Magt, men forekom Udvalget endog i Tidernes Løb at have faaet forøget Vægt. Særlig maatte det forekomme unaturligt, at der ved de nu gjældende Bestemmelser — bortset fra de 400 Kroners Forhøjelse, som havde en anden Forklaring — ikke i det mindste var tillagt Kvæstor en højere Løn end den, som allerede havde været bragt i Forslag ved Forberedelsen af L. 12. Jan. 1858, altsaa før Sorø Akademis Henlæggelse under Kvæsturen. Naar hele Udvalget dog til sidst i dette Punkt havde sluttet sig til den nu værende Lovgivnings Tanke, var Grunden navnlig den, at det ikke kunde miskjendes, at det fra andre Sider betragtet, navnlig med Hensyn til det Lovforberedelsesarbejde, som paa hvilede Departementschefer, vel kunde erkjendes, at disses Poster i Virkeligheden maatte sættes noget højere i Betydning end Kvæstorposten. I Stedet for at foreslaa en Løn, begyndende med 6000 Kr. og stigende til 8000 Kr., enedes det derfor om at foreslaa en Begyndelsesløn paa 5600 Kr., som ved 4 Alderstillæg, hvert paa 400 Kr., tillagte for hver 5 Aars Tjenestetid, steg til 7200 Kr. Slutningslønnen for Kvæstor vilde herefter, ligesom nu, blive 800 Kr. lavere end den Slutningsløn, som var foreslaaet for Departementschefer. Begyndelseslønnen foreslog Udvalget derimod sat højere, end det nu værende Forhold vilde føre til, nemlig til 5600 Kr. i Stedet for 5200 Kr. Derved havde det for det første villet raade Bod paa den Ubillighed, at den nu værende Lovgivning, selv om dens Tanke anerkjendtes at være rigtig, dog, som berørt, havde taget for lidt Hensyn til den Forretningsbyrde, som Sorø Akademis Henlæggelse under Kvæsturen havde paaført Kvæstor. At det med Hensyn hertil især var af Vigtighed at forbedre Forholdet ved Begyndelseslønnen, var indlysende, da Kvæstor i Regelen allerede ved Ansættelsen vilde være en ældre Mand, der ofte ikke vilde naa til de højeste Lønningstrin. Udvalget havde dernæst ogsaa haft en anden Grund, nemlig Hensynet til den Løn, det havde foreslaaet for Bogholderen. Af Grunde, der nedenfor ere fremstillede, mente Udvalget, at denne ikke, som nu, burde indskrænkes til 3 Stigninger, men at hans Løn burde kunne stige med endnu et Tillæg. Herved naaedes for ham et Maximum af 5600 Kr. Udvalget havde imidlertid ment, at det nu værende Forhold burde fastholdes, at Kvæstors Begyndelsesløn ikke blev mindre end Bogholderens Slutningsløn, med særligt Hensyn til, at man ved Ledighed let kunde ønske at ansætte Bogholderen i Kvæstorposten. Af et andet Forhold mellem Lønningerne kunde der opstaa Hindringer for et saadant Valg, som i alt Fald maatte ryddes af Vejen ved særlig Bestemmelse, men som lettest fjærnedes, naar Begyndelseslønnen for Kvæstor sattes saaledes, som Ud-

valget havde foreslaaet i Overensstemmelse med, hvad det i og for sig fandt at være et naturligt og billigt Forhold.

For Bogholderen ved Universitetskvæsturen foreslog under de Forhandlinger, der gik forud for Loven af 1871, Universitetsudvalget en Løn, af 3200 Kr., stigende til 4400 Kr., idet det anførtes, at Bogholderposten var det vigtigste og ansvarsfuldeste Embede under Kvæstor, at det gjorde Krav paa Embedsmandens hele Tid og krævede en regnskabskyndig Mand, der i tidligere Stillinger havde erhvervet sig betydelig Arbejdsdygtighed, se Aarb. p. a. St. S. 124. Ministeriet stillede i sit Forslag i 1863—64 Bogholderen jævnsides med Kontorchefer og foreslog den for disse den Gang i Følge L. 31. Marts 1860 gjældende Løn, 2800 Kr., stigende med 3 Tillæg hvert 5te Aar til 4000 Kr., hvortil imidlertid kom Sædomskrivningstillæg. Dette Ministeriets Synspunkt blev godkendt under de senere Forhandlinger. Ved den endelige Lov blev Sætserne de fra Universitetets Side foreslaaede, af Hensyn til det bortfaldne Sædomskrivningstillæg. Men fra det Synspunkt, som saaledes var gennemført, og som Udvalget erkjendte for stemmende med Stillings virkelige Beskaffenhed, var det en Anomali, at Bogholderen kun havde 3 Alderstillæg, medens Kontorcheferne, der tidligere ogsaa kun havde de samme 3 Tillæg, ved L. 2. Juli 1870 § 2 d fik 4 Tillæg, der lod Lønnen stige til 4800 Kr. Det var aabenbart en Tilfældighed, som havde medført dette for Bogholderen ubillige Resultat, og som altsaa nu burde rettes. Udvalget havde derfor i Overensstemmelse med, hvad den ministerielle Lønningskommission havde bragt i Forslag for Kontorchefer, foreslaaet, at Bogholderens Løn nu fastsattes til 4000 Kr., stigende til 5600 Kr. ved 4 Tillæg paa 400 Kr. for hver 5 Aars Tjeneste. Hvorledes den foreslaaede Slutningsløn for Bogholderen havde været medbestemmende for den Begyndelsesløn, det foreslog for Kvæstor, er oven for forklaret.

Medens Loven af 1871 kun normerede Lønnen særlig for de to oven for omtalte Kvæsturembetsmænd og lod Lønnen for alle andre under Kvæsturen ansatte afholde af den i § 8 ommeldte samlede Sum, gik som oven for bemærket, Udvalgets Forslag ud paa at optage blandt dem, hvis Løn særlig normeres, endnu 3 andre Kvæsturembetsmænd, nemlig Kassereren, Kassekontroløren og Forvalteren.

Dette Forslag var en Gjentagelse af, hvad der fra Universitetets Side blev foreslaaet under de Forhandlinger, der gik forud for Loven af 1871. Naar det stilledes paa ny, var det, fordi Udvalget vedblivende maatte erkjende det for vel grundet. Desuden syntes de ældre Forhandlinger om dette Punkt ikke at afskære ethvert Haab om, at det kunde trænge igjennem. Allerede ved Forhandlingerne om Lønningsloven af 12. Jan. 1858, der indførte Systemet med samlet Lønningssum, med Undtagelse af enkelte Embedsmænd, som normeredes særlig med faste Løn, blev det udtalt i Landstinget, særlig af den da værende Kultusminister, at Kasserer- og Kassekontrolørembederne vare saa betydelige, at de i Lighed med andre tilsvarende Embeder burde ud af den samlede Lønningssum, og det var kun Hensynet til Rigsdagssamlingens nær forestaaende Slutning, der medførte, at Ændringsforslag i denne Retning ikke blev stillet, under Henvisning til, at Forandringen kunde ske ved Lovens Revision. I Henhold hertil og i Overensstemmelse med, hvad Konsistorium havde udtalt under Forhandlingerne om Sorø

Akademis Henlæggelse under Kvæsturen i Skrivelse af 16. Sept. 1861, se Lindes Medd. f. 1857—63, S. 612, optoges Forslaget af Universitetet, da den nye Lønningsrevision begyndte. Forslaget udvidedes samtidig, ligeledes i Overensstemmelse med, hvad hin Skrivelse havde antydnet, til Kvæsturens Forvalter, efter at dette Embede havde optaget i sig de to tidligere Forvalterposter, Universitetets og Kommunitetets, da det maatte erkjendes at være et lige saa vigtigt og ansvarsfuldt Embede som de andre to, og da Forvalteren i Sorø var sat paa fast Gage, jfr. Aarb. for 1864—71 I. S. 124. Mod Forventning optoges dette Forslag imidlertid ikke af Ministeriet. Et af de nævnte Embedsmænd indgivet Andragende til Ministeriet kom for sent til at faa Indflydelse paa Spørgsmaalets Afgjørelse; men Landstingets Udvalg, der paa Sagens da værende Trin ansaa det for unyttigt at stille noget Forslag i denne Retning, erkjendte, at de i Andragendet anførte Grunde ikke vare uden Vægt, og navnlig for Kassererens Vedkommende, hvis store Ansvar fremgik af den betydelige Sikkerhed, han maatte stille, og gennem hvis Hænder alle Universitetets, Kommunitetets og Sorø Akademis Midler gik. Efter hvad der saaledes gjentagne Gange var erkjendt, havde Udvalget ikke anset det for unyttigt paa ny at fremsætte Forslaget, og havde hertil haft en yderligere Opfordring i en til samme rettet Skrivelse fra Kvæsturens Kasserer, (Bilag XII. foran S. 10—12), hvori han særlig for sit Vedkommende henlede Opmærksomheden paa, at ikke blot Henlæggelsen af Sorø Akademi under Kvæsturen, men ogsaa Universitetets egen store Udvikling ved nye Instituter og Samlinger siden 1857, de i de senere Aar tilkomne Understøttelser for Folkehøjskoler, Elever fra disse, ældre studerende m. v. og endelig den Mængde Udlaan af Sorø Akademis Midler, som Tillægsbevillingsloven f. 1878—79 havde medført, i høj Grad og blivende have forøget hans Arbejde. Det var efter Udvalgets Formening kun retfærdigt mod de paagjældende Embedsmænd, naar der toges Hensyn til andre tilsvarende Stillinger, at give dem den Fordel, som Bestemmelsen af en fast Løn uden for den samlede Sum medførte, og blandt hvilke først og fremmest maatte nævnes den, at det alene derved blev muligt at gennemføre Alderstillægsprincippet for dem. Det fortjente særlig for Kassererens Vedkommende herved at fremhæves, at der paa Grund af det med hans Embede forbundne Ansvar var paalagt ham at stille den højeste Kavtion, Staten overhovedet fordrede, nemlig 20,000 Kr.

Idet Udvalget i Henhold til det anførte havde foreslaaet at normere Lønnen for de tre nævnte Embedsmænd under Kvæsturen særlig, var det ved Valget af Lønningssatserne gaaet ud fra, at disse Stillinger med Hensyn til Betydning og Ansvar vel stode Kontorchefsposterne i Ministerierne nær, men at de dog ikke ganske kunde sættes lige med disse og derfor heller ikke med Bogholderen i Kvæsturen, der var lige stillet med Kontorcheferne, og at der fremdeles, naar de tre Embeder sammenlignedes indbyrdes, var Grund til at stille Kassereren noget højere, med særligt Hensyn til det betydelige Ansvar, der paahvilede ham, hvorimod de to andre Embeder maatte stilles lige. Kassereren havde nu en Løn af 3,380 Kr., og desforuden i de sidste Aar et Dyrtdstillæg paa 316 Kr., altsaa i alt 3,696 Kr. Udvalget havde anset 3,600 Kr. som en passende Begyndelsesløn, og efter det samme Forhold til, hvad der foresloges for Kontorchefer, 5,200 som det Maximum, hvortil han ved 4 Alderstillæg hvert 5te Aar burde kunne

stige. Kassekontroløren og Forvalteren havde nu i alt med Dyrtidstillæg 3,288 Kr. hver. Udvalget ansaa 3,200 Kr. som passende Begyndelsesløn, og havde efter samme Forhold fastsat Slutningslønnen til 4,800 Kr., der ligeledes naaedes ved 4 Stigninger hvert 5te Aar. Af den almindelige Lønningslov af 26. Marts 1870 § 4 fulgte det, at naar nogen fra et af disse tre Embeder gik over i et andet af dem, regnedes hans Tjenestetid med Hensyn til Alderstillæg fra Ansættelsen i det første. Derimod vilde dette ikke blive Tilfældet, naar nogen af dem forfremmedes til Bogholder; men der var formentlig ikke tilstrækkelig Grund til at stille Forslag om en saa vidt gaaende Fordel uden for Lovens almindelige Regel. Heraf kunde imidlertid flyde en Hindring for Overgangen fra en af disse tre Poster til Bogholderembedet, som det var vigtigt at fjerne, da det netop let kunde tænkes, at den mest kvalificerede til at ansættes i Bogholderembedet ved Ledighed fandtes blandt Indehaverne af et af hine Embeder. Da det ikke her, som ved Forholdet mellem Bibliothekar og Underbibliothekar og mellem Kvæstor og Bogholder, lod sig gjøre at fjerne Hindringen ved at sætte hine Embeders Slutningsløn lig med Bogholderens Begyndelsesløn — derved vilde nemlig en af Parterne lide Uret — havde Udvalget foreslaaet en særlig Bestemmelse, der gik ud paa at sikre vedkommende mod at faa mindre Løn ved at beskikkes til Bogholder. Fordelen, han opnaaede ved saadan Beskikkelse, laa da i, at han i Bogholderposten kunde stige til en højere Løn.

Med Hensyn til Kvæsturens Embedsmænd bemærkede Udvalget endnu, at den Maade, hvorpaa Universitetet og Kommunitetet deltog i Udredelsen af deres Løn, selvfølgelig ikke berøstes af dets Forslag, og at den Omstændighed, at Sorø Akademi helt lønnede Kvæstors Fuldmægtig, forklarede, at der ved Ansættelsen af de Kvæsturembudsmands Løn, der betaltes af Universitetet og Kommunitetet, uden Uret mod disse Instituter kunde tages Hensyn, som Udvalget oftere i det foregaaende havde gjort, til den Forøgelse af Arbejdet, som var paaført dem ved Henlæggelsen af Sorø Akademis Økonomi under Kvæsturen.

Gartneren ved Universitetets botaniske Have lønnedes nu efter L. 25. Marts 1871 § 6 med 2,400 Kr. aarlig, der steg til 3,600 Kr. ved 3 Alderstillæg paa 400 Kr. for hver 5 Aars Tjenestetid. Desuden tillagde Loven ham fri Bolig. Den allerede før L. 12. Jan. 1858 foreslaaede Løn af 2,000 Kr., stigende til 3,200 Kr., blev paa ny foreslaaet og optaget i Ministeriets Forslag 1863—64, men senere, paa lignende Maade som Kvæstors og Bogholderens Løn, forhøjet med 400 Kr. paa hvert Trin af Hensyn til det bortfaldende Sædomskrivningstillæg, jfr. Aarb. f. 1864—71 I. S. 123, 138, 140, 168, 170—71. I Overensstemmelse med, hvad Udvalget havde foreslaaet for Underbibliothekaren, der stod paa samme Lønningsvilkaar, foreslog det ogsaa for Gartneren en Begyndelsesløn paa 3,000 Kr. Men i Betragtning af de meget forøgede Krav til ham, som den nye botaniske Have stillede og vilde vedblive at stille, samt i Betragtning af, at Gartneren ikke som Underbibliothekaren kunde vente Forfremmelse til en højere lønnet Stilling ved Universitetet, havde Udvalget ment, at Alderstillægene for hans Vedkommende burde være 4 i Stedet for nu kun 3, Lønnens Maximum vilde da blive 4,600 Kr., der naaedes ved 4 Tillæg paa 400 Kr. for hver 5 Aars Tjenestetid. Ogsaa Direktøren for den botaniske Have, Prof. Didrichsen, havde

indstillet Gartneren til Forhøjelse af hans Løn. (Bilag VI, foran S. 5.) Det var en Selvfølge, at Gartneren beholdt den frie Bolig, som Loven til-lagde ham.

Endelig havde L. 25. Marts 1871 særlig normeret Lønnen for de to Inspek-torer ved Universitetets zoologiske Museum. Den fastsatte en forskjellig Løn for dem, nemlig for 1ste Inspektor 2,400 Kr., stigende til 3,600 Kr., for 2den Inspektor 2,000 Kr., stigende til 3,200 Kr., for begge ved 3 Tillæg paa 400 Kr. efter hver 5 Aars Tjenestetid. Udvalget havde ment, at den Forskjel, der i Lo-ven var gjort mellem Lønnen for de to Inspektorer, ikke var naturlig og burde bortfalde. Under de Forhandlinger, som førte til Loven af 1871, var denne For-skjel ikke bragt i Forslag af Museumsraadet, hvorimod den optoges af Ministeriet efter Indstilling af Konsistorium, der heri sluttede sig til en Henstilling af Kvæ-stor, jfr. Aarb. f. 1864—71 I. S. 165 og 172. Tanken var herved, at den første Inspektorpost skulde være en Avancementspost for anden Inspektor. Men da den ene Inspektors Forretninger ikke havde større Vigtighed end den andens, og da derhos en Overgang fra den enes Forretningskreds til den andens i Almindelig-hed vilde være udelukket efter Forholdets Natur, beroede Avancementet alene paa den relative Tjenestealder. Betegnelserne første og anden Inspektor betød i Virkeligheden intet andet end den ældste og yngste Inspektor. Men Hensynet til Tjenestealderen kom paa en naturligere og af Tilfældigheder mindre afhængig Maade i Betragtning ved det System, der lod Lønnen stige ved Alderstillæg. I de Tilfælde, hvor dette System ikke kunde finde Anvendelse, altsaa ved Lønnin-ger, der affholdtes af de samlede Summer, kunde man være nødt til at tage til Takke med hin i sig selv lidet hensigtsmæssige Form for Tjenestealderens Ind-flydelse — saaledes f. Ex. ved Assistenterne ved Bibliotheket. Men her, hvor Alderstillægsprincippet kunde optages og var optaget, var der ingen Grund til at medoptage hin Form. Lige saa lidt som man havde tænkt paa at beholde den ved Universitetslærerne inden for de enkelte Fakulteter, men ganske afskaffet den i Normalreglementet af 1844 herpaa grundede Ordning og sat Stigning ved Alderstillæg i Stedet, lige saa lidt var der Grund til at optage og kombinere den med denne Stigning for Inspektorernes Vedkommende. Idet Udvalget altsaa mente, at Inspektorerne burde stilles paa lige Lønningsvilkaar, og fremdeles, at det var anden Inspektor, der skulde hæves op til lige Vilkaar med første, ikke omvendt denne trykkes ned til hins Løn, blev det altsaa Opgaven, med første Inspektors nu værende Løn for Øje, at finde passende nye Satser. Her frembød de allerede for Underbibliothekaren og Gartneren valgte Satser et Forbillede; thi disse oppebare efter Loven af 1871 samme Løn som første Inspektor, og til at fravige dette Forhold fandt man ingen Grund. Begyndelseslønnen for Inspek-torerne var derfor som for hine foreslaaet, til 3,000 Kr. Naar dernæst Gartneren i Modsætning til Underbibliothekaren var foreslaaet til fire Alderstillæg i Stedet for de tre, som Loven nu gav ham, maatte man foreslaa det samme for Inspek-torerne, idet der heller ikke for dem var nogen højere Stilling ved Universitetet, til hvilke de som saadanne kunde siges at have Udsigt. Udvalget havde derfor ogsaa for Inspektorerne foreslaaet, som for Gartneren, at Lønnen skulde stige til 4,600 Kr. ved 4 Tillæg paa 400 Kr. for hver 5 Aars Tjeneste. Ligesom Loven af 1871, havde det holdt ganske uden for Spørgsmaalet om Inspektorlønnens

Fastsættelse i Almindelighed Hensynet til det Honorar, som den ene nu værende Inspektør oppebar af Universitetets Udgiftstpost 7 a, og ligeledes Hensynet til, at den nu værende anden Inspektør oppebar det Lundske Legat, se Aarb. f. 1864—71 I. S. 172—73, jfr. Rigsdagstid. 1868—69 Tillæg A. Sp. 1673 ff. og 1870—71 Tillæg B. Sp. 345 samt Aarb. f. 1876—77 S. 33. Disse Indtægter, der kun vedkom de bestemte Personer, kunde ikke paavirke Lønningslovens almindelige Regel.

En Oversigt og Sammenligning mellem de nu værende Lønningsforhold og Udvalgets Forslag med Hensyn til samtlige oven for omtalte Universitetsemployer med særlig normeret Løn uden for Universitetslærerne vedføjede Udvalget som Tillæg II. Den samlede Udgiftsforøgelse efter Udvalgets Forslag blev herefter for disse Embedsmænd 17,097 Kr.; men deraf var et Beløb af 10,272 Kr. det, som nu af den samlede Sum blev udredet til de 3 Kvæsturemployer, der vare foreslaaede til fast Normering.

Lønnen for alle andre ved Universitetet og Kommunitet ansatte end de i det foregaaende omtalte Embedsmænd var ikke særlig eller fast normeret, men afholdtes af de samlede, i dette Øjemed til Ministeriets Raadighed stillede Summer, som vare Gjenstand for den nu gjældende Lovs § 2 for Bibliothekets Vedkommende og § 8, der omfattede alle andre Lønninger af denne Art, foruden nogle Beløb, som anvendtes til Betaling for Medhjælp af Personer, der vare løsere knyttede til det paagjældende Institut, f. Ex. til Timebetaling, og som derfor ikke kunde henføres som Løn til bestemte Stillinger. Med den Undtagelse, som fulgte af, at de 3 oven nævnte Kvæsturemployer vare foreslaaede optagne blandt de med særlig Løn normerede Stillinger, havde Udvalget i øvrigt ikke foreslaaet nogen Forandring i denne først ved L. 12. Januar 1858 indførte og senere i L. 25. Marts 1871 fastholdte Ordning, der havde sine Fordele saa vel som sine Mangler, men som nu under alle Omstændigheder maatte antages at være fastslaaet af Lovgivningsmagten. Med Hensyn til den Opgave, der herefter paahvilede Udvalget ligeover for disse samlede Summer, bemærkede det i Almindelighed følgende.

Skjønt Loven ikke optog nogen Bestemmelse om Lønnen for de enkelte, herhen hørende Stillinger, var det dog naturligvis Forudsætningen for at naa til et Forslag om Størrelsen af de samlede Summer, der blev at optage i Loven, at alle de enkelte Addender, ved hvis Sammenlægning de fremkom, vare fastsatte. Ved denne Fastsættelse maatte dernæst for Lønningernes Vedkommende Hensynet til Stillingernes nu værende Indehavere være Udgangspunktet. Den Løn, som ved Afvejelse af samtlige berettigede Hensyn, derunder Tjenestealder, fandtes billig for den nu værende Indehaver, maatte optages i Beregningen, selv om den oversteg, hvad der ved en ny Ansættelse kunde anses som passende Løn. Ellers vilde den samlede Sum vise sig utilstrækkelig. Udvalget havde imidlertid ment ved Siden heraf at burde antyde sit Skjøn om, hvorledes de paagjældende Stillinger ved ny Ansættelse burde lønnes, i de Tilfælde, hvor den for den nu værende Indehaver foreslaaede Løn forekom det at være for høj for en ny ansat, eller omvendt for lav, hvorpaa der forekom et enkelt Exempel ved det astronomiske Observatorium, som havde ganske særegne Grunde, jfr. det følgende. Dette Skjøn havde Udvalget antydet paa den som Tillæg IV. trykte Sammenligning (for Biblio-

thekets Vedkommende var der ingen Anvendelse herfor) ved i de Tilfælde, hvor dette Hensyn gjorde sig gjældende, at opløse det for den nu værende Indehaver foreslaaede Beløb i to Dele, den ene den egentlige Lønning, den anden betegnet som personligt Tillæg, hvilket sidste da ikke forudsattes at blive tillagt Eftermanden ved hans Ansættelse. I andre Tilfælde, hvor denne Opløsning ikke kunde anvendes af særegne Grunde, havde det i et særligt Rubrum angivet sit Skjøn om, hvorledes den paagjældende Stilling ved Ledighed burde lønnes. Selvfølgelig havde dette Skjøn om, hvorledes de under de samlede Lønningssummer hørende Stillinger ved Ledighed burde lønnes, ingen som helst bindende Betydning for Ministeriet, selv om i øvrigt Udvalgets Forslag med Hensyn til de samlede Summer vandt Bifald. I Medfør af Loven fastsatte Ministeriet i hvert enkelt Tilfælde Lønnen ved Ledighed. Naar Udvalget alligevel havde foretaget dette Skjøn, var det for at afværge Misforstaaelser af dets Mening med de Beløb, det havde foreslaaet for de nu værende Indhavere, og give en Vejledning for kommende Indstillinger til Ministeriet. Det vilde tillige heraf ses, at den Beregning af den samlede Sum, som skulde træde i Stedet for Summen i den nu værende Lovs § 8, hvortil det under Hensyn til de nu ansatte Personer var kommet, rummede Muligheden af ogsaa i Fremtiden noget at forhøje de foreslaaede Lønninger ved personlige Tillæg, hvor særlige Hensyn, navnlig Tjenestealderen, opfordrede dertil, idet de Beløb, hvormed Lønnen for en ny ansat i visse Stillinger nedsattes, kunde anvendes dertil, uden at en, altid vanskelig opnaelig Forhøjelse af den samlede Lønningssum behøvedes. I Forbindelse hermed bemærkede Udvalget, at personlige Tillæg ved Hjælp af Beløb, der bleve disponible ved ny Ansættelse, var den eneste Form, hvorunder en Stigning paa Grund af Tjenestealder var mulig ved Lønninger, der afholdtes af en samlet Sum. Der forekom vel nu et enkelt Exempel paa, at Lønninger, der afholdtes af den samlede Sum, vare beregnede paa at stige ved faste Alderstillæg, nemlig ved det zoologiske Museum for den faste Assistent og de to Konservatorer, jfr. Aarb. for 1864—71 I. S. 174—75. Men der blev allerede den Gang af Kvæstor gjort opmærksom paa, at denne Ordning ikke blot var afvigende fra, hvad der gjaldt for alle andre Bestillingsmænd under den samlede Lønningssum, men at den ogsaa vilde fremkalde Vanskeligheder, naar der skulde rykkes op til en Lønning, der oversteg det Gjennemsnitsbeløb, som ved Beregningen af den samlede Sum var kalkuleret, se Aarbogen p. a. St. S. 176. Disse Vanskeligheder vare for de nævnte tre Bestillingsmænd, der alle nu havde opnaaet det højeste forudsatte Alderstillæg, hidtil kun undgaaet ved Tilfældigheder. Ved Lønningslovens Revision burde imidlertid denne Anomali fjernes. Var Systemet med faste Alderstillæg overhovedet foreneligt med en samlet Lønningssum, vilde det ogsaa være en Uret at berøve alle andre Bestillingsmænd end de nævnte Fordelen derved. I øvrigt medførte den Omstændighed, at Tanken herom maatte opgives, og da den Mulighed af personlige Tillæg, som Udvalget havde paavist ikke at være udelukket ved den samlede Sum, dog langt fra var i Stand til at erstatte de faste Alderstillæg, at Lønnen for en ny ansat maatte beregnes højere, end det behøvedes under en modsat Forudsætning. Den maatte nu fastsættes saaledes, at den i det væsentlige maatte kunne anses for tilstrækkelig for en længere Tid.

Til disse mere formelle Bemærkninger, der vilde tjene til at lette Orienteringen i den som Tillæg IV. meddelte Fortegnelse, føjede Udvalget endnu, at det havde anset det for naturligt ved Lønningslovens Revision at overføre adskillige Lønnings- og Assistancebeløb, som nu udrededes af enkelte Instituters Annua, til Lovens samlede Lønningssum med tilsvarende Formindskelse af de paagjældende Annua. At hine Beløb fandtes paa Annua, havde tilfældige Aarsager, og navnlig den, at en Forhøjelse af de ved Lønningsloven fastsatte samlede Summer af Hensyn til nye Fornødenheder — altsaa bortset fra de 2×10 Procents Tillæg, som vare bestemte til Forhøjelse af de alt under Lønningsloven hørende Lønninger — havde flere formelle Vanskeligheder end Forhøjelsen af Annua ved Finansloven; for et enkelt Institut, den botaniske Have, havde det tillige haft den Grund, at en endelig Ordning af de ved den nye Have i saa høj Grad forøgede Krav paa Medhjælp maatte udskydes, indtil Forholdene havde konsolideret sig. Idet Udvalget foreslog disse Beløb overførte til den samlede Lønningssum, var det altsaa for saa vidt kun en Ompostering. Paa den anden Side var der visse Beløb, som Udvalget havde foreslaaet overførte fra den samlede Sum i Lovens § 8 til den Paragraf i Loven, der handlede om Honorarer, fordi de havde en naturligere Plads der. Ogsaa dette var kun en Ompostering.

Hvad Realiteten af de Forslag angik paa hvilke Udvalgets Beregning af de samlede Summer beroede, var det en Selvfølge, at Udvalget væsentlig havde maattet støtte sig til de Indstillinger, det havde modtaget fra de Myndigheder, der stode Forholdene nærmest, og som alene vare i Stand til med fuldt Kjendskab at bedømme alle de Hensyn, som ved Fastsættelsen af de paagjældende Beløb maatte komme i Betragtning. Udgangspunktet havde været de Beløb, der af Ministeriet vare blevne tillagte de nu værende Indhavere dels af den oprindelige Sum, dels af de 2×10 Procents Forhøjelser, som vare blevne bevilgede ved Finanslovene f. 1873—74 og 1875—76. Ved disse sidste Tillæg havde adskillige af de omhandlede Bestillingsmænd i den seneste Tid erholdt betydelige Forbedringer af deres Løn. I flere Tilfælde kunde Udvalget blive staaende her ved og overføre Beløbet uden Forandring. I en Række andre havde Beløbene, væsentlig i Henhold til de modtagne Indstillinger, faaet en mindre Forhøjelse, navnlig ved Afrunding opad til det næste fulde Hundrede. I andre Tilfælde var en betydeligere Lønningsforøgelse, ligeledes paa Grundlag af modtagne Indstillinger, bragt i Forslag. Endelig vare enkelte nye Poster bragte i Forslag, som efter de foreliggende Forklaringer fra vedkommende Myndigheder maatte betragtes som nødvendige. Udvalget gennemgik derefter, under stadig Henvisning til Tillæg III. og IV., de forskjellige Poster paa disse enkeltvis og begyndte herved med Medhjælpsummen til Bibliotheket, hvorom L. 25. Marts 1871 § 2 handlede.

Den samlede Sum, som Loven af 1871 § 2 stillede til Raadighed for Universitetsbibliotheket, udgjorde 4,200 Kr. Dette Beløb var ved de 2×10 Procents Tillæg forøget med 840 Kr. Af det hele Beløb, 5,040 Kr., lønnedes 3 Assistenters, et Bibliotheksbud samt en Fyrbøder, der var fælles for Bibliotheket og Universitetsbygningen. Bibliothekaren udtalte i sin Skrivelse til Udvalget, (Bilag V. foran S. 5) det Ønske, at der maatte skaffes Midler til at lønne en fjerde Assistent, og Udvalget havde fundet dette Ønske vel begrundet i Forholdene.

Naar det store kongelige Bibliothek havde et Arbejdspersonale af i alt 9, vare 6 ingenlunde for mange for Universitetsbibliotheket. For de 4 Assisterter foreslog det, i væsentlig Overensstemmelse med Bibliothekaren, kun at de af ham nævnte Beløb vare afrundede opad, Lønninger paa henholdsvis 2,100, 1,500, 1,100 og 900 Kr., hvorved der fremkom et passende Forhold mellem dem indbyrdes og i Forhold til den for Underbibliothekaren foreslaaede Begyndelsesløn. De i disse Lønningssatser liggende Forhøjelser vare betydeligst for den nu værende anden og tredje Assistent; men det maatte ogsaa erkjendes, at disses Løn nu var altfor knap, selv naar Hensyn toges til, at alle 3 Assisterter hidtil, ligesom Bibliothekaren og Underbibliothekaren, havde haft Andel i Bidraget fra det Classenske Fideikommis (hver 240 Kr.), jfr. herom, hvad der er bemærket oven for i Anledning af Forslaget om Bibliothekarens Løn. For Bibliotheksbudet foreslog Udvalget med Bibliothekaren en Forøgelse af Lønnen fra 636 til 700 Kr. I Forbindelse med, hvad han oppebar fra den polytekniske Lærestalt (som Følge af dets Bibliotheks Indlemmelse i Universitetsbibliotheket), vilde hans samlede Indtægt foruden Fribolig da blive omtrent 900 Kr. (904), et Beløb, hvortil Udvalget havde sat flere Universitetsbetjente i lignende Stillinger, jfr. det følgende. Fyrbøderens Løn fra Bibliotheket havde det med Bibliothekaren forhøjet fra 264 Kr. til 300 Kr. I Forbindelse med den Løn, han oppebar som Universitetsfyrbøder, og som var foreslaaet til 600 Kr., fik han en samlet Indtægt af 900 Kr. foruden Fribolig, hvad der med Hensyn til Fyrbøderens ansvarsfulde Post ingenlunde var for meget og ligeledes stemmende med, hvad var foreslaaet for andre tilsvarende Stillinger. Den hele Medhjælpsum for Bibliotheket blev herefter 6,600 Kr., og Forøgelsen fra det nu værende samlede Beløb, 10 Procents Tillægene medregnede, udgjorde i alt 1,560 Kr., se Tillæg III.

Den samlede Sum, som var Gjenstand for Loven af 1871 § 8, anvendtes til Lønning af »samtlige øvrige, ved Universitetet og Kommunitetet ansatte Bestillingsmænd og Betjente, samt til Medhjælp ved de med begge Stiftelser forbundne særlige Instituter og Samlinger, Universitetsbibliotheket undtaget.« Udvalgets Forslags tilsvarende Paragraf havde det samme, store Omraade. Ved at gennemgaa de enkelte Poster og Medhjælpsummer fulgte Udvalget de naturlige Grupper, hvorunder de samlede sig, i den Orden, der er angivet i den i Tillæg IV. indeholdte Sammenstilling.

Ved den botaniske Have afholdtes for Tiden af den samlede Lønningssum med de senere tilkomne 2 Tiprocents Forhøjelser Løn eller en Del af Lønnen til en Assistent, der tillige var Bibliothekar, 6 Medhjælpere, 2 Fyrbødere, en Materialsnedker, samt Portner, der tillige var Bud. Men en betydelig Del af Lønnen til Medhjælperne, til anden Fyrbøder, til Materialsnedkeren og til Portneren — for 5te og 6te Medhjælper samt Portneren næsten det hele — afholdtes af Havens Konto 3. b., af det Lønningsbeløb, hvormed denne Konto var blevet forøget i Anledning af, at den nye Have blev taget i Brug, 3,780 Kr. + 10 pCt. 378 Kr., i alt 4,158 Kr., jfr. Anm. til Finanslovsforslag f. 1876—77 S. 199 og f. 1878—79 S. 208. Desuden oplystes det i Skrivelsen fra Havens Direktør (Bil. VI, foran S. 5), at Materialsnedkeren uden for de 143 Kr., han havde af dette Beløb, for Extraarbejde havde haft af Havens Konto 100 Kr. (nøjagtig 99 Kr. 96 Ø.). Efter hvad oven for var bemærket, hørte disse af Havens Konto udrede Løn-

ninger eller Lønningsdele til dem, som ved Lønningslovens Revision burde overføres til Lovens samlede Lønningssum. Ganske uden for den samlede Lønningssum var en fungerende Assistent, hvis nu værende Løn 900 Kr. helt blev udredet af Havens Konto, nemlig 600 Kr. af det Beløb af denne Størrelse, som ved Finansloven f. 1878—79, Anm. S. 208, midlertidig bevilgedes til Medhjælp for Havens Direktør ved Planternes Bestemmelse, de 300 Kr. af de under Havens ordinære Tilskud bevilgede 600 Kr. til Medhjælp til Arbejde i Museets Samlinger. Da denne fungerende Assistent vedblivende vilde være nødvendig, som det forudsattes i Direktørens Skrivelse, jfr. ligeledes de Forhandlinger, der ere meddelte i Aarb. f. 1877—78 S. 333 ff., burde ogsaa hans Løn overføres til den samlede Lønningssum. Ved disse Overførelser vilde Havens Konto blive nedsat med 5,158 Kr., se den i Slutningen af Tillæg IV. meddelte Oversigt. Størrelsen af Lønnen for de forskjellige Poster var foreslaaet i Overensstemmelse med Direktørens Indstillinger. For Assistent og Bibliothekar Kjærskou var foreslaaet en betydeligere Forhøjelse, nemlig fra 1,272 Kr. til 2,000 Kr. Denne Forøgelse af Lønnen var i Overensstemmelse med, hvad der under tidligere Forhandlinger var bragt i Forslag, se Aarbogen p. a. St. Det Honorar, Assistent Kjærskou oppebar for Arbejde ved Havens Samlinger, vedkom ikke hans Stilling som Assistent og Bibliothekar, og var derfor herved ladet ude af Betragtning. Men idet Udvalget erkjendte, at 2,000 Kr. ikke var for højt beregnet for Assistent Kjærskou med Hensyn til hans allerede lange, udmærkede Tjeneste, mente det dog, at Posten ved en ny Besættelse kun burde lønnes med 1,600 Kr. Det havde derfor betegnet de 400 Kr. som personligt Tillæg. Den fungerende Assistent, som hidtil havde været lønnet af Havens Konto med 900 Kr., foreslog Direktøren lønnet med 1,200 Kr., og Udvalget havde intet haft at indvende herimod. Lønnen for de 4 første Medhjælpere foresloges med Direktøren forhøjet til henholdsvis 1,700, 1,200, 1,000 og 1,000 Kr. (foruden de Friboliger, de nu havde). Men for den første Medhjælperes Vedkommende burde de 100 Kr. betragtes som personligt Tillæg, begrundet i hans lange Tjenestetid. For den 5te og 6te Medhjælper, med Hensyn til hvilke Direktøren ingen særlig Indstilling gjorde, foresloges kun en Afrunding opad af Lønnen fra 780 Kr. til 800 Kr. Den første Fyrbøder havde nu i alt 888 Kr. Direktøren foreslog hans Løn fastsat til 1,100 Kr. Udvalget tiltraadte dette Forslag. Det var af særlig Vigtighed ved denne Stilling at have en duelig og paapasselig Mand, ogsaa med Hensyn til Havens Økonomi, og der maatte gives en noget højere Løn, naar en til denne Post fuldkommen kvalificeret Mand til enhver Tid skulde kunne erholdes. For den anden Fyrbøder havde Udvalget afrundet Beløbet opad til 900 Kr., som i de fleste tilsvarende Stillinger. Materialsnedkerens Løn foreslog det med Direktøren til 1,000 Kr.; han oppebar alt nu, dels af Lønningssummen dels af Havens Konto, i alt 988 Kr. For Portneren var hans nu værende Løn afrundet til 900 Kr., det samme Beløb, som var foreslaaet for flere lignende Stillinger.

Ved det zoologiske Museum oppebar den faste Assistent, Dr. Lütken, den højeste Løn, som efter det for ham fulgte Alderstillægsprincip var beregnet ved L. 25. Marts 1871, nemlig 2,000 Kr., jfr. Aarb. 1864—71 I, S.

174. Af det sidste 10 pCt.s Tillæg var der end videre tillagt ham 268 Kr., saa at hans samlede Løn udgjorde i alt 2,268 Kr. Museumsraadet haabede i sin Skrivelse til Udvalget paa en væsentlig Lønningsforbedring for Dr. Lütken, hvis Funktionstid ved Museet nu næsten gik op til 30 Aar, og som aldrig uden for denne Løn havde oppebaaret nogen Understøttelse eller noget Honorar for sit mangeaarige, højst fortjenstfulde Arbejde ved dette. Udvalget maatte ganske tiltræde Ønsket om, at der ved Lønningsrevisionen kunde skaffes Dr. Lütken en betydelig Lønningsforbedring, og det foreslog derfor, at der til de 2,268 Kr., han nu oppebar, føjedes et personligt Tillæg af 732 Kr., saa at Lønnen blev 3,000 Kr., hvad der vistnok fra alle Sider vilde blive erkjendt ikke at være for meget efter en saa lang og fortjenstfuld Virksomhed. At det Honorar, Dr. Lütken oppebar for zoologiske Forelæsninger ved den polytekniske Læreanstalt, ikke berørtes heraf, var en Selvfølge. Ved en ny Besættelse af Assistentposten burde imidlertid ikke blot de 732 Kr.'s personlige Tillæg fragaa for den ny ansatte; men heller ikke hele den Lønning, som Dr. Lütken allerede nu oppebar som Følge af, at han var paa det højeste, for Assistenten beregnede Alderstrin, burde tillægges en Efterfølger ved Tiltrædelsen. Idet Alderstillægsprincippet maatte opgives, havde Udvalget dog foreslaaet en højere Løn end den, man i 1871 beregnede ved Tiltrædelsen, nemlig i Stedet for 1,200 Kr. 1,600 Kr., det samme Beløb, som var foreslaaet for Assistenten ved den botaniske Have ved Ledighed.

De to ved det nye Museums Ordning beregnede Konservatorer ved Museet havde begge naaet de højeste Lønningstrin, som man den Gang opstillede for dem, nemlig 1,400 Kr. (Posteringen paa Tillæg IV for Konservator Hansen var kun tilsyneladende i Strid hermed). Ved Tillæg af Lønningssummens Forhøjelse oppebar Konservator Conradsen i alt 1,728 Kr., Konservator Hansen i alt 1,500 Kr., den sidste foruden Fribolig. Museumsraadet indstillede sidst nævntes Løn til en Forhøjelse til 1,700 Kr. Udvalget tiltraadte Museumsraadets Forslag, saa meget mere, som det altid havde været Meningen, at de to Konservatorer skulde være stillede ens. Ved Ledighed burde imidlertid Lønnen for begge Konservatorer sættes lavere end de 1,400 Kr., som de nu værende Konservatorer havde, fordi de vare oprykkede paa højeste Lønningstrin — ganske paa lignende Maade som ved Assistenten — men paa Grund af Alderstillægsprincipets Opgivelse højere, end ellers vilde være sket. Udvalget foreslog 1,100 Kr. for en ny ansat Konservator, 100 Kr. højere end Gjennemsnitsbeløbet af den tidligere beregnede Begyndelses- og Slutningsløn (600 Kr. — 1,400 Kr., se Aarb. f. 1864—71 I S. 175). For Konservatoren ved den Westermannske Insektsamling (Løvendal), hvis Lønningsforhold beroede paa de ved Gaven af denne truffne Bestemmelser, havde Museumsraadet forudsat og Udvalget foreslaaet, at den Løn, han nu oppebar (400 Kr. + 68 Kr. af den sidste 10 pCt.s Forhøjelse), forblev uforandret. Med Hensyn til Fyrbøderen og Portneren udtalte Museumsraadet, at det forudsatte, at deres Løn vilde blive reguleret efter samme Regler som for Universitetets andre Betjente af samme Klasse. I Overensstemmelse hermed var Portneren foreslaaet til en Løn af 900 Kr. (foruden Fribolig). For Fyrbøderen foreslog Udvalget hans nu værende Løn 696 Kr. afrundet til 700 Kr. I Forbindelse med 240 Kr., som han havde

af Museets Konto 3. c. for Extraarbejde i Museet, blev hans Indtægt i alt 940 Kr. Da Fyrbøderen var antaget med særligt Hensyn til, at han var i Stand til at udføre de Arbejder, hvorom der var Tale, burde hine 240 Kr. medregnes i hans Løn; men da de ydedes for Arbejde af anden Art end den egentlige Fyrbødertjeneste, var der ikke Grund til at overføre dem fra Museets Konto til den samlede Lønningssum.

For Assistance ved det zoologiske Museums 3dje Afdeling oppebar Dr. Meinert af den samlede Lønningssum 700 Kr, og af den anden 10 pCt.s Forhøjelse end videre 308 Kr., i alt 1,008 Kr. Af Universitetets Udgiftspost 7 a. (til videnskabelige Formaals Fremme) var der end videre tillagt Dr. Meinert et Honorar af 300 Kr. for »videnskabelige Arbejder i det zoologiske Museum«. I Museumsraadets Skrivelse meddeltes det, at Dr. Meinert havde henvendt sig til det for at erholde dets anbefaling for en Forhøjelse af hans Løn. Museumsraadet udtalte i denne Anledning: Under Sagens Behandling var det af 3dje Afdelings Bestyrer, Prof. Schiødte, oplyst, at Dr. Meinert »ikke er ansat ved Museets 3dje Afdeling som en Assistent, over hvis Tid Afdelingen inden for bestemte Grænser kan disponere, og hvem der af Bestyreren kan paalægges saadant Museumsarbejde, som eventuelt til enhver Tid i Afdelingens Interesse maatte ønskes udført, men kun nyder et Honorar for saadanne videnskabelige Arbejder i og for Afdelingen og ved dens Materiale, som han efter personlig Overenskomst med Bestyreren, sædvanlig nærmest i Medfør af hans egne literære Arbejder, bedst egner sig til og er oplagt til at udføre«. Raadet var derfor fuldstændigt enig om ikke at kunne anbefale, at en eventuel Forhøjelse af Dr. Meinerts Honorar opførtes paa Museets Budget, hvorimod dets Medlemmer vilde være fuldt villige til at give deres anbefaling, om den maatte æskes, til en saadan Forhøjelse af det nævnte Honorar af en eller anden Konto til videnskabelige Formaals Fremme, at det f. Ex. kunde faa en samlet Størrelse af 2,000 Kr. I denne Museumsraadets Udtalelse laa, at en Forhøjelse af det Dr. Meinert tillagte Honorar ikke kunde begrundes ved Hensynet til den Assistance, han ydede, i Følge denne Assistances ejendommelige Begrænsning. Naar dette forholdt sig saa, maatte Udvalget imidlertid med lige saa megen Styrke fastholde, at en saadan Forhøjelse overhovedet ikke kunde blive at udrede af nogen Konto paa Universitetet, eftersom kun et Arbejde for Universitetet — det vil her sige: Museet — kunde honoreres af dette. Understøttelser til en fri videnskabelig Virksomhed maatte ydes af andre Midler, for hvilke en lignende Begrænsning ikke gjaldt. Museumsraadets anbefaling af Dr. Meinert til en saadan Understøttelse, at han i alt kunde komme til at oppebære 2,000 Kr. af offentlige Midler, betragtede Udvalget derfor som havende Hensyn til de Midler til videnskabelige Formaals Fremme, som uden for Universitetet stode til Ministeriets Raadighed. I Følge den samme Betragtning havde det Honorar af 300 Kr., som Dr. Meinert nød af Universitetets Udgiftspost 7. a., kun naturlig Hjemmel under den Forudsætning, at de videnskabelige Arbejder, for hvilke det blev ydet, udførtes for Universitetet. Men da det i nærværende Tilfælde vilde sige: for det zoologiske Museum, havde disse 300 Kr. deres naturlige Plads paa den samlede Lønningssum under dette Museum, ikke paa Posten 7. a., som maatte være forbeholdt for saadan videnskabelig Virksomhed i Universitetets Tjeneste, der ikke kunde henføres til et specielt

Institut under Universitetet. Ganske som i flere andre Tilfælde foreslog Udvalget derfor, at dette Honorar nu ved Lønningslovens Revision førtes hen under den samlede Lønningssum. Samtidig burde da, for at undgaa enhver Misforstaaelse, dette Honorar betegnes som givet for videnskabelige Arbejder for det naturhistoriske Museum, (ikke det tvetydige »i«). At i øvrigt disse 300 Kr. maatte betragtes som personligt Tillæg for Dr. Meinert, og burde bortfalde ved Ledighed, var efter Beløbets Oprindelse en Selvfølge.

Til det zoologiske Museum ydede den samlede Lønningssum endelig en samlet Medhjælpsum, der ikke anvendtes til Løn for faste Stillinger, og som for Tiden udgjorde 2,800 Kr. I en Skrivelse til Konsistorium af 8. Juli 1879 fra Museumsraadet, som af Konsistorium havde været forelagt Ministeriet*) og senere var blevet tilstillet Udvalget med Hensyn til de Punkter i samme, der angik den samlede Medhjælpsum, havde Museumsraadet for det første foreslaaet denne forøget med 600 Kr., af særligt Hensyn til anden Afdelings Skeletteringer og andre Præparationer. Til Begrundelse henviste Raadet til en Skrivelse fra Etatsr. Steenstrups til Raadet, som fremkom i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 5te Juli 1878, hvori udtaltes, at Ministeriet var villigt til at modtage Forslag fra Raadet angaaende de Sider af Museet, paa hvilke Bevillingerne »til Samlingernes Vedligeholdelse og Forøgelse ansaas som utilstrækkelige under de nu værende Forhold«. Prof. Schiødte udtalte særlig for sit Vedkommende, at han, uden at indlade sig paa de Sammenligninger mellem Afdelingerne, hvorved dette — og det neden for omtalte — Krav støttedes, i Almindelighed anbefalede de fremsatte Ønsker om forøgede Pengemidler. Idet Udvalget maatte anse Ønsket om den nævnte Forøgelse for vel grundet, havde det tillagt den samlede Medhjælpsum disse 600 Kr. Endnu større Vægt, — udtalte Museumsraadet i sin oven nævnte Skrivelse af 8. Juli 1879 — lagde Raadet paa, at anden Afdeling atter snarest mulig blev sat i Stand til at gjenoptage den ved Dr. Mørchs Død ved Ministeriets Skrivelse af 5. Juli 1878 standsede Virksomhed i de konkologiske (malakologiske) Samlinger, saa at der til denne Afdeling igjen blev bevilget de tidligere tilstaaede 1,000 Kr. til Arbejder inden for de konkologiske Samlinger. Det bemærkedes, at fornødne Arbejdskræfter, af hvilke man turde love sig særdeles tilfredsstillende Resultater, allerede vare tilstede, og at Raadet derfor ikke turde optage den af Ministeriet fremsatte Tanke, at søge bevilget en Sum paa visse Aar til Uddannelse af en Videnskabsmand til Assistent ved disse Samlinger. I øvrigt henviste Udvalget herom til Etatsr. Steenstrups oven nævnte Skrivelse af 18. Jan. 1879 samt til en ældre Skrivelse af samme af 24. April 1878. Prof. Schiødtes oven anførte Bemærkning havde ogsaa Hensyn til denne Post. Konsistorium havde ved Skrivelse af 4. Maj 1878 og senest ved Skrivelse af 24. Juli 1879 indtrængende støttet Etatsr. Stenstrups Krav med Hensyn til disse 1,000 Kr. Idet Udvalget henviste til disse Skrivelser, foreslog det den samlede Medhjælpsum forøget end videre med disse 1,000 Kr. Forøgelsen paa denne vilde saaledes i alt udgjøre 1,600 Kr., og den opførtes derfor paa Udvalgets Forslag med 4,400 Kr.

*) Med Hensyn til denne hele Sag om Forhøjelsen af Museets *Anna* maa henvises til Univ. Aarb. f. 1879—80 S. 889—97, jfr. Aarb. f. 1877—78 S. 343—57. — Det bemærkes, at Datoen for Museumsraadets Indstilling i Aarb. f. 1879—80 S. 889 og 896 fejlagtigt anført som 24. Juli i Stedet for 8. Juli 1879.

Ved det mineralogisk-geognostiske Museum lønnedes for Tiden to Assisterter af den samlede Lønningssum. Den første Assistent oppebar i alt 1,104 Kr., den anden 600 Kr. Museets Bestyrer foreslog i sin Skrivelse til Udvalget (Bilag VIII. foran S. 6), for første Assistent en Løn, stigende ved Alderstillæg fra 800 Kr. til 2,000 Kr., for anden Assistent fra 800 Kr. til 1,600 Kr. Udvalget erkjendte Kravet paa en væsentlig Forhøjelse for fuldkommen begrundet, da den Arbejdstid, Museet maatte kræve, var over det dobbelte af det nu normerede. Men Udvalget havde af tidligere forklarede Grunde ikke kunnet gaa ind paa Tanken om Stigning ved Alderstillæg og havde derfor maattet gennemføre Forhøjelsen paa anden Maade, end af Bestyreren foreslaaet. For den nu værende første Assistent havde det foreslaaet Gjennemsnittet af den foreslaaede Begyndelses- og Slutningsløn 1,400 Kr., hvilket Beløb altsaa blev det, hvormed en ny ansat lønnedes. Udvalget havde kun haft Anledning til at tage Lønnen for en ny ansat under Overvejelse, da Bestyrerens Skrivelse oplyste, at den nu værende første Assistent, Docent Hoff, der havde været ansat ved Museet fra Slutningen af 1850, paa Grund af sin nedbrudte Helbred sandsynligvis om kort Tid vilde se sig nødt til at frasige sig den Bestilling, hvis Forretninger alt nu midlertidig besørgedes af en anden i hans Sted. Hvad den anden Assistent angik, var Udvalget, i hvilket Museets Bestyrer havde Sæde, kommet til det Resultat, at det vilde være i Museets Interesse, at der i Stedet for en fast anden Assistent stilledes en samlet Medhjælpsum til Museets Raadighed, hvorved flere, om end løsere til Museet knyttede Personers Arbejde kunde opnaas. Under Overvejelsen af de betydelige Opgaver, der forelaa og forestode, havde Udvalget ikke kunnet foreslaa denne samlede Medhjælpsum til et ringere Beløb end 1,600 Kr. For saa vidt Museets Bestyrer end videre i sin Skrivelse havde udtalt Ønsket om, at Betalingen til Museets Bud og Rengjøringskone maatte overføres fra Annuum til den samlede Lønningssum og samtidig noget forhøjes, havde han under Forhandlingen i Udvalget frafaldet dette Ønske i Betragtning af, at en saadan Overførelse ikke vilde stemme med den almindelige Grænse mellem Udgifter paa den samlede Lønningssum og de forskjellige Instituters Annuum. Forøgelsen af Betalingen for Budet og Konen maatte derfor ogsaa ske ved Hjælp af Museets Konto.

Til Universitetets kemiske Laboratorium ydede den samlede Lønningssum for Tiden Lønnen til 2 Assisterter og til en Portner, der tillige var Karl ved Laboratoriet. Paa Laboratoriets Konto (Universitetets Udgiftspost 3 e) var der dernæst ved Finansloven f. 1873—74, jfr. Rigsdagstid. f. 1872—73 Tillæg B. Sp. 233—34, bevilget til Timebetaling til assisterende Kandidater 800 Kr. Disse 800 Kr. burde ved Lønningslovens Revision overføres som Medhjælpsum til den samlede Sum i bemeldte Lov. Herpaa havde ogsaa Laboratoriets Bestyrer, Prof. Thomsen andraget (Bilag IX., foran S. 7). Denne havde end videre indstillet, at der paa den samlede Sum i Lønningsloven opførtes anåre 600 Kr. til Løn for en Forelæsnings- og Arbejdsassistent. Nødvendigheden af en saadan Assistent var nærmere paavist af Bestyreren. Subsidiært indstilledes Lønnen for de to Assisterter sat til 1,400 og 1,200 Kr. i Stedet for som nu til henholdsvis 1,272 og 1,128 Kr. Udvalget maatte i Henhold til de af Prof. Thomsen anførte Grunde tiltræde hans principale Forslag. Kun mente det, at

de 600 Kr. ikke burde henlægges til en fast ny Stilling, men tillige med de 800 Kr., som nu udrededes af Laboratoriets Konto, udgjøre en samlet Medhjælpsum til Laboratoriets Raadighed. Idet herefter Prof. Thomsens subsidiære Forslag bortfaldt, havde Udvalget kun for de to faste Assistenters foreslaaet en lille Afrunding af deres nu værende Løn opad til henholdsvis 1,300 og 1,150 Kr. Portnerens Løn havde Prof. Thomsen foreslaaet forhöjet til 900 Kr. (foruden Fribolig og Brændsel). Udvalget tiltraadte saa meget mere denne Indstilling, som det for flere tilsvarende Stillinger havde foreslaaet en lignende Løn.

Ved det astronomiske Observatorium oppebar for Tiden Observator, Prof. Schjellerup, af den samlede Lønningssum en Løn af 1,068 Kr. Hans andre Emolumenter vare Fribolig og 80 Kr. til Brændsel og Belysning. Ved Siden af hin Løn, der med Rette af Prof. Thiele i hans Skrivelse (Bilag X. foran S. 8), betegnedes som aldeles utilstrækkelig, oppebar Prof. Schjellerup 444 Kr. af den samlede Lønningssum for Forretninger ved Tidssignalet, og uden for denne Sum 800 Kr. for Almanakens Beregning og Redaktion. Medregnedes disse Beløb, blev hans samlede Løn — erkjendte Prof. Thiele — ikke særlig ugunstig. Udvalget havde derfor kun foreslaaet en Forhöjelse af Observatorlønnen for Prof. Schjellerup fra 1,068 Kr. til 1,100 Kr., og afrundet Beløbet for Forretninger ved Tidssignalet fra 444 Kr. til 450 Kr. At det Prof. Schjellerup af den polytekniske Lærestalts samlede Lønningssum, som Bestyrer for denne Anstalts Tegnesteue, tillagte Beløb af 1,200 Kr., ikke berørtes af Udvalgets Forslag, var en Selvfølge. Men naftet Prof. Thiele indrømmede, at den nu værende Observators Egenskaber gjorde det unødvendigt for Tiden at skille Forretningerne ved Tidssignalet og ved Almanakens Beregning fra Observatorstillingen, gjorde han dog meget bestemt gjældende, at Foreningen i og for sig var uhensigtsmæssig. Med Hensyn til ny Besættelse af Pladsen burde man derfor se bort fra Foreningen af de nævnte Hverv og fastsætte Observators Løn uafhængig af denne. Udvalget erkjendte Rigtigheden af denne Betragtning. Det havde derfor foreslaaet, at Lønnen for Observator ved Ledighed fastsattes til 1,600 Kr. (foruden de nu værende Emolumenter), idet der maatte bortses fra Alderstillæg, som Prof. Thiele bragte i Forslag. For Forretningerne ved Tidssignalet som selvstændigt Hverv foresloges ogsaa i Fremtiden de 450 Kr., som for Prof. Schjellerups Vedkommende vare bragte i Forslag.

Observatoriets Bud havde nu en Løn af i alt 408 Kr. af Lønningssummen, foruden Fribolig og 80 Kr. til Brændsel og Belysning. Den oprindelige Løn 330 Kr. foreslog Prof. Thiele forhöjet til 500 Kr. Men da den oprindelige Løns Forhöjelse af de 2×10 pCts Tillæg ogsaa maatte tages i Betragtning, foreslog Udvalget, at Lønnen ansattes til i alt 600 Kr.

Næst at bemærke, at de to af den samlede Lønningssum udredede Beløb til Hassel & Teudt for Forretninger ved Tidssignalet og til Mekanikus, Prof. Jürgensen for Tilsyn med Instrumentsamlingen, henholdsvis 150 Kr. og 400 Kr., efter deres særegne Beskaffenhed maatte forblive uberørte af Lønningsrevisionen, tilføjede Udvalget, at de 200 Kr., som ved Finansloven f. 1878—79, jfr. Anm. til Finanslovsforslaget S. 210, bevilgedes til Assistance ved Observationer og Beregninger paa det astronomiske Observatoriums Konto, Ud-

giftpost 3 f., ved denne Lejlighed, i Overensstemmelse med, hvad Udvalget i flere lignende Tilfælde havde foreslaaet, burde overføres til Lønningslovens samlede Sum.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet havde Udvalget modtaget Skrivelser (Bilag II. foran S. 2), dels om Lønnen for de nu ansatte videnskabelige Assistenters, og Betjente under Fakultetet, dels om Oprettelsen af en ny Post for en kemisk-klinisk Assistent. For Assistenten ved det fysiologiske Laboratorium og den pathologisk-anatomiske Prosektor foreslog Fakultetet Lønnen forhøjet fra henholdsvis 696 og 600 Kr. til 1,000 Kr. For den førstes Vedkommende fremhævedes det, at hans Deltagelse i den praktiske Undervisning i Laboratoriet gjorde Krav paa en meget stor Del af hans Tid. Udvalget havde med Hensyn til denne Undervisnings stærke Udvikling fundet Forhøjelsen begrundet. Hvad den pathologisk-anatomiske Prosektor angik, fandt Udvalget vel Forhøjelsen begrundet, men ansaa det dog for nødvendigt, at der toges Hensyn til den i Udsigt stillede Deling af Beløbet mellem to Assistenters, og havde derfor betegnet de 400 Kr.s Forhøjelse som et personligt Tillæg, der bortfaldt for den pathologisk-anatomiske Prosektor, naar ved ny Besættelse hin Adskillige af Funktionerne maatte finde Sted, for at tillægges den under denne Forudsætning paatænkte særlige Assistent ved Undervisningen.

For Prosektoren ved det normal-anatomiske Museum og den kliniske Assistent ved Fødselsstiftelsen foreslog Fakultetet de nu værende Lønninger med de Tillæg, de af de 2×10 pCts. Forhøjelser havde faaet. Udvalget havde fulgt dette Forslag og kun af de 1,104 Kr., som den først nævnte nu oppebar, betegnet de 4 Kr. som personligt Tillæg, der bortfaldt ved Ledighed.

Prosektoren hos Læreren i operativ Kirurgi foresloges i Overensstemmelse med, hvad Prof. Schmidt og Lektor Plum havde indstillet (Bilag III, foran S. 3), til en Forhøjelse fra de 516 Kr., han nu havde, til 600 Kr.

Oprettelsen af en ny Post som kemisk-klinisk Assistent var af Fakultetet udførlig begrundet (Bilag II. foran S. 4). I Henhold hertil tiltraadte Udvalget dets Forslag og foreslog den nye Assistent lønnet med 600 Kr. Det forudsatte herved, at Hospitalsdirektionen var villig til at indrette Laboratoriet paa ny, og ligeledes til at tillægge denne Assistent Bolig, Brændsel og Lys. Herom maatte Forhandling indledes med Direktionen. Skulde Forudsætningen om de sidst nævnte Emolumenter af Hospitalet svigte, maatte Lønnen for Assistenten noget forhøjes for at ækvivalere dem.

Under det lægevidenskabelige Fakultet hørte, foruden de omtalte videnskabelige Assistenters, endnu 4 Bestillingsmænd, nemlig Medhjælperen ved det fysiologiske Laboratorium, Anatomitjeneren, Fakultetets Bud samt Pedellen ved det kirurgiske Akademi. Disse Bestillingsmænd indstilledes af Flertallet til at erholde som fast Løn hele det Beløb, det for Tiden var dem tilstaaet dels som Løn, dels som Tillæg, med en Afrunding opad til det nærmeste Hundredtal af Kroner; men Fakultetet udtalte samtidig, at det i og for sig vilde anse en højere Løn for meget ønskelig og kun af Hensyn til den Overensstemmelse, der burde være mellem Satserne for lige stillede Funktionærer ved Universitetet, gav Afkald paa at stille bestemt Forslag herom. Medens nu

en Afrunding opad, som af Fakultetet indstillet, vilde bringe Medhjælperen ved det fysiologiske Laboratorium paa en Løn af 1,100 Kr. og Pedellen ved det kirurgiske Akademi paa en Løn af 900 Kr. (foruden Fribolig), hvilke Lønninger Udvalget efter samtlige Forhold fandt passende, havde det foreslaaet Anatomitjenerens Løn forhøjet med 50 Kr. ud over de 700 Kr., som en Afrunding opad vilde føre til. Efter hvad der allerede var oplyst under Forhandlingerne før Loven af 1871, se Aarb. f. 1864—71 I S. 126, optog Anatomitjenerens Pligter megen Tid, og Kravene til ham vare senere, som Prof. Schmidt havde forklaret, langt fra formindskede. Udvalget vilde i Betragtning heraf have foreslaaet en endnu højere Løn end 750 Kr., hvis ikke den nu værende Anatomitjener med denne sin Stilling forbandt Stillingen som Bud ved Fakultetet, for hvilken det havde foreslaaet Lønnen forhøjet fra 132 Kr. til 150 Kr. Han opnaaede efter disse Forslag i alt en Løn af 900 Kr., hvilket Udvalget ansaa for passende og var stemmende med, hvad der for lignende Stillinger var bragt i Forslag. Skulde imidlertid Forholdene i Tidens Løb udvikle sig saaledes, at Anatomitjeneren paa Grund af sine Pligter som saadan ikke længer vilde være i Stand til at udføre Budforretningerne tillige, saa at disse maatte overdrages til en anden, maatte man være betænkt paa en lidt større Forhøjelse af Anatomitjenerens Løn.

I det foregaaende var der talt om samtlige til særlige Instituter under Universitetet knyttede Bestillingsmænd og Betjente. Tilbage stode de Lønninger, der udredes af den samlede Lønningssum til Bestillingsmændene ved Universitetet i Almindelighed, ved Konsistorium og i Kvæsturen.

Ved Universitetet i Almindelighed var der 4 Bestillingsmænd, som oppebar Løn af den samlede Lønningssum, nemlig de 2 Pedeller, Universitetsportneren og Universitetsfyrbøderen.

De to Pedeller havde af den samlede Lønningssum 780 Kr. hver og af de senere Tillæg 228 Kr. hver, saa at den samlede Løn blev 1,008 Kr. for hver. Men denne faste Pengeløn var kun den mindre Del af deres Indtægter. En større Del bestod i de dem tillagte akademiske Sportler. For den 2den Pedel bleve disse ved den sidste Besættelse af Pladsen anslaaede, efter Gjennemsnit af de sidste Aar i Følge Formandens Opgivelse, til 1,900 Kr. De allerfleste Sportler tilfaldt Pedellerne til lige Deling. Dog havde den første Pedel en større Andel i Betalingen for testimonia publica; han nød desuden særlig af Konsistoriums Normalsum et Honorar for Førelsen af Stipendieprotokollen, hvilket tidligere udgjorde 30 Kr., men nu var forhøjet til 50 Kr. Endelig havde den første Pedel Fribolig. Det paahvilede begge Pedellerne selv at afholde Udgiften ved den Budtjeneste, som var fornøden til Besørgelse af de med Bestillingen forbundne Forretninger. Til dette Øjemed udredede den første Pedel 240 Kr. aarlig, den anden Pedel, hvem Budforretningerne fortrinsvis paahvilede, 360 Kr. Af de Udvalget tilstillede Opgjørelser fra Pedellerne, (Bilag XI., foran S. 9) viste det sig, at Sportlerne i Femaaret 1874—78 havde været ringere end beegnet, skjønt stigende fra Aaret 1875, der var det ugunstigste. Men selv om Sportlerne atter vilde naa det ved Ansættelsen kalkulerede, vilde de dog ikke nogen Sinde kunne overskride det kalkulerede meget, og da Stillingerne krævede saa at sige al den paagjældendes Tid og Arbejdskraft, og tilmed vare bebyrdede

med uundgaaelige Udgifter til Budforretningernes Besorgelse, havde Udvalget maattet erkjende det for en Nødvendighed at forhøje den faste Løn for dem begge. Denne foresloges derfor forhøjet fra 1,008 Kr. til 1,200 Kr. Ved Siden heraf havde Udvalget optaget en ny Post paa Lønningssummen, nemlig 600 Kr., der tillagdes Pedellerne for dermed at lønne et Hjælpebud foruden det Bud, der allerede havdes. Dette Forslag stillede Udvalget i Henhold til den derom tidligere førte Forhandling, (Bilag XVII, foran S. 14). Der var her Tale om at sætte Pedellerne i Stand til at antage et Bud til foruden det, der alt havdes, da den vidtløftige Budtjeneste ikke længer kunde overkommes blot med en Hjælper. Udgiften til det ældre Bud vilde altsaa ikke derved blive sparet for dem.

Universitetsportneren havde nu (foruden Fribolig og 50 Kr. til Brænde) i Løn af den samlede Lønningssum med dens Forhøjelser i alt 804 Kr. At denne Løn burde forøges til 900 Kr., var Udvalget klart, efter hvad det for andre tilsvarende Stillinger havde foreslaaet. Men i Betragtning af den nu værende Portners lange Tjenestetid ved Universitetet, under hvilken han altid nidkjært havde opfyldt sine Pligter, foreslog det end videre at give ham et personligt Tillæg af 100 Kr., saaledes at hans samlede Løn af Lønningssummen blev 1,000 Kr., medens Posten ved Ledighed kun beregnedes til en Løn af 900 Kr.

Universitetsfyrbøderens Løn foresloges forhøjet fra 468 Kr. til 600 Kr. I Forbindelse med de 300 Kr., hvortil hans Løn som Fyrbøder ved Bibliotheket var foreslaaet forhøjet, vilde han da opnaa i alt 900 Kr. (og Fribolig), det Beløb, Udvalget havde foreslaaet for adskillige lignende Poster.

Det paa Tillæg IV. under Universitetet (Nr. 48) opførte Beløb til Sekretæren ved den Arnæ Magnæanske Kommission, der — Tillæg iberegnete — udgjorde 768 Kr., foresloges overført uden Forandring. Det var bestemt til Inddragelse ved Ledighed.

Med Hensyn til de i Konsistoriums Tjeneste virkende Bestillingsmænd havde Udvalget foreslaaet en betydeligere Forhøjelse af Fuldmægtigens Løn. Denne var nu, bortset fra Tillæg, 640 Kr., og med Tillæg af de 2×10 pCts Forhøjelser 804 Kr. Referendarius Consistorii havde fremstillet for Udvalget de Grunde, hvorfor han maatte anse denne Løn for at staa i et stærkt Misforhold til det Arbejde, der krævedes af Fuldmægtigen. De senere Aar havde betydelig forøget Forretningsbyrden for Konsistoriums Kontor. Tallet af indkommende og udgaaende Sager viste en stadig Forøgelse. Medens der i 1871—72, det første Aar, den nu værende Fuldmægtig var ansat, indkom 363 Sager, indkom der i 1877—78 468 Sager, og Forholdet var det samme med Hensyn til de udgaaende Expeditioner. Dernæst vare adskillige Forretningsomraader, der medførte betydeligt Arbejde, i de senere Aar bleve inddragne under Konsistoriums Kontor, som tidligere ikke vare henlagte under det, saaledes Omsorgen for Indkrævelsen af Afgiften for testimonia publica, Samlingen og Indsendelsen til Ministeriet af Indberetninger om holdte Forelæsninger og Øvelser med Tilhørerlister med den derved nødvendiggjorte Korrespondance, Bearbejdelsen af disse Lister for at opnaa Oversigt over det Antal studerende, der i Halvaarets Løb havde benyttet Universitetets Undervisning, hvilke Studiefag de tilhørte, og naar de vare dimit-

terede, Samling og Indsendelse af Indberetninger om Begyndelse af Forelæsninger ligeledes med derved nødvendiggjort Korrespondance, endelig efter Etatsraad Westergaards Død Udgivelsen af de halvaarlige Forelæsningskataloger, og som Følge deraf Indkrævelse og Ordning af Anmeldelserne i den vedtagne Form og Tilsyn med Trykningen. Af disse nye Arbejder var den statistiske Bearbejdelse af Tilhørerlisterne en saa betydelig Forretningsforøgelse for Fuldmægtigen, som maatte udføre det, at Konsistorium havde erkjendt Billigheden af, at der herfor burde tillægges ham et særligt Honorar, hvilket hidtil var ydet ham af Konsistoriums Normalsum med 100 Kr. aarlig, hvor vanskeligt det end mange Gange faldt for denne stærkt bebyrdede Sum at afse et saa stort Beløb til dette Øjemed. Den Tidsanvendelse, der krævedes af Fuldmægtigen, indskrænkede sig selvfølgelig ikke til de 1 à 2 Timer, han daglig var i Kontoret. Hans Hjemmearbejde var betydeligt. Da Kontoret ingen anden Medhjælp havde, maatte han besørge ogsaa det Arbejde, som i ministerielle Kontorer besørgetes af underordnede Kræfter. Det turde siges, at det Arbejde, der udførtes af Fuldmægtigen, var mindst Halvdelen af, hvad en Fuldmægtig i de ministerielle Kontorer havde at udføre. I Betragtning af det oven anførte, hvis Rigtighed Udvalget erkjendte, var man strax enig om, at en større Forøgelse af Lønnen var nødvendig, ogsaa fordi den hele Forretningsform ved Konsistorium gjorde det i særlig Grad vigtigt, at den Professor, der forestod Kontoret, var støttet af en saa paa-lidelig Medhjælper, at ikke Arbejdet for ham skulde blive uoverkommeligt ved Siden af hans Gjerning som Universitetslærer, og at der ikke skulde opstaa Fare for hyppig Vexlen i Stillingen. Ved Beregningen af den Løn, man vilde foreslaa, gik man ud fra Gjennemsnittet af den Løn, der af den paagjældende Kommission var foreslaaet for Fuldmægtige i Ministeriet (2,000 Kr. stigende ved Alderstillæg til 3,000 Kr.), altsaa 2,500 Kr. Sattes det Arbejde, som paa-hvilede Konsistoriums Fuldmægtig, ligt med Halvdelen af en ministeriel Fuldmægtigs, blev Lønnen 1,250 Kr. Herefter syntes 1,200 Kr. at være en passende Løn for en ny ansat, og det var denne, Udvalget havde bragt i Forslag. Men da den nu værende Fuldmægtig allerede havde fungeret i 8 Aar, medens der lige saa lidt her som ved andre Lønninger af den samlede Sum kunde tænkes paa at indføre Alderstillæg, burde Lønnen for ham ikke sættes ringere end 1,400 Kr., saaledes at de 200 Kr. betegnedes som personligt Tillæg. Det var ved dette Forslag en Forudsætning, at da der ikke mere blev Spørgsmaal om det Honorar af 100 Kr. af Konsistoriums Normalsum, som i de sidste Aar havde været tilstaaet Fuldmægtigen for den statistiske Bearbejdelse af Tilhørerlisterne.

Da ogsaa Budtjenesten ved Konsistorium stillede stedse stigende Krav, havde Udvalget foreslaaet Lønnen for Budet forhøjet fra 600 Kr. til 700 Kr.

Den sidste Gruppe af Funktionærer, som fandtes opførte paa Tillæg IV. under Overskriften »Universitetet« vare de i Kvæsturen ansatte. Vel blev Halvdelen af de herhen hørende Lønninger udredet af Kommunitetet; men for bedre Oversigts Skyld vare de tagne under et paa dette Sted.

Der mødte i denne Gruppe først et Beløb, tillagt Etatsr. Lautrup, som

overførtes uforandret; det var bestemt til Inddragelse ved Ledighed, jfr. Ministeriets Skrivelse af 18. Novbr. 1871 (Aarb. f. 1871—73 S. 313).

Da Udvalgets Forslag om at normere særlig Lønnen for Kassereren, Kassekontrolløren og Forvalteren vilde føre disse Embedsmænd ud af den samlede Lønningssum, blev der her kun Spørgsmaal om Fastsættelsen af Lønnen for Kvæstors Assistent og Kvæstors Skriver, for Fuldmægtigen hos Bogholderen, for Skrивeren hos Kassereren og Forvalteren samt for Kvæsturbudet.

Hvad de fire først nævnte Bestillingsmænd angik, frembød Sammenligning med lignende Funktionærer i Ministerierne sig af sig selv. Kvæsturen stillede ikke ringere Fordringer til sine Bestillingsmænds Tid og Arbejdskraft.

For Assistenten burde der ikke fastsættes en ringere Løn end 1400 Kr., altsaa 100 Kr. mere end, hvad en blot Afrunding af hans nu værende Løn (1272 Kr.) vilde føre til. Denne beskedne Forbedring af Lønnen var vel grundet. Ingen vilde blive ansat som Assistent uden at have saadanne Kvalifikationer med Hensyn til Examen m. m., at en senere Anvendelse i højere Stillinger ikke var udelukket. Ikke desto mindre kunde Assistenten blive staaende i lange Tider i denne Post, da de Pladser, Kvæsturen raadede over, vare saa begrænsede. En væsentlig Forøgelse af Assistentens Arbejde var bevirket ved Ministeriets Skrivelse af 22. Juli d. A. (Aarb. for 1878—79 S. 798) der overførte til hans Post en Del af det hidtil Bogholderen paahvilende Arbejde. Lønnen burde derfor ikke være altfor lav.

For de 2 Skrivere foresloges en Afrunding opad af deres nu værende Løn, 1032 Kr., til 1100 Kr. Men ved Siden heraf foreslog Udvalget et personligt Tillæg af 200 Kr. for den nu værende Skriver hos Kassereren og Forvalteren, med særligt Hensyn til hans særdeles lange Tjenestetid (omtrent 28 Aar) i en Post, fra hvilken ingen Oprykning til bedre lønnet Stilling vilde finde Sted. Han vilde da i alt efter vort Forslag erholde 1300 Kr. At det Honorar, han oppebar af Metropolitanskolen som famulus kvæsturæ, ikke berørtes heraf, var en Selvfølge.

Ved Ministeriets Skrivelse af 22. Juli 1879 (Aarb. f. 1878—79 S. 798) blev den tidligere Assistentpost hos Bogholderen forandret til en Fuldmægtigpost med en Løn af 2024 Kr. Derefter blev den hidtil værende Assist. Jørgensen af Kvæstor antaget til den nye Fuldmægtigpost. Kvæsturens Bogholder havde i en Skrivelse til Udvalget indstillet denne Bestillingsmand til at erholde et personligt Tillæg til denne Løn, under Henvisning til hans lange Tjenestetid i Kvæsturen (18 Aar den 1. April 1880), hans fremragende Dygtighed og anerkjendte Flid, og tillige for at undgaa de Gratialer og Honorarer for Extraarbejde, der i en Række af Aar havde udgjort en væsentlig Del af hans Indtægt, men som dels ikke vare en hensigtsmæssig Lønningsform, dels kunde medføre et lidet ønskeligt Tryk med Hensyn til vedblivende Anvendelse paa samme Maade af de Beløb, hvorfra de havde været tagne, f. Ex. Bogholderens Renskrivningsbeløb. Dette sidste Ojemed var ikke naaet ved den ham nu tillagte Løn; thi hans virkelige Indtægt havde ved hine Gratialer og Honorarer været ikke lidet større end den Løn, der var tillagt ham som Fuldmægtig. Da Assist. Jørgensen ved at blive Fuldmægtig ikke havde faaet andre eller større

Forretninger end hidtil, udtalte Bogholderen sluttelig det Haab, at hans Tjeneste som Fuldmægtig ikke vilde blive betragtet som begyndt med hans Udnævnelse som saadan. Udvalget havde først overvejet, hvorledes Lønnen for denne Fuldmægtigpost som saadan for Fremtiden burde fastsættes. Sammenligningen med Ministeriernes Fuldmægtige vilde, da Alderstillæg ikke kunde anvendes, og naar Hensyn toges til de Fuldmægtiglønninger, som den ministerielle Lønningskommission havde foreslaaet, føre til en Løn af 2500 Kr., en Løn, Udvalget forudsatte vilde blive bragt i Forslag for Kvæsturens Fuldmægtig, som lønnedes af Sorø Akademi. Efter Karakteren af de Funktioner, der paahvilede Fuldmægtigen hos Bogholderen, havde Udvalget dog ikke kunnet anerkjende denne fuldstændige Ligestilling med Ministeriernes Fuldmægtige for fuldt berettiget. Det havde derfor for Stillingen som saadan foreslaaet en noget mindre Løn end hine 2500 Kr.; dog havde det ment, at den Løn, der nu var ham tillagt, var under det, der passende burde fastsættes for Stillingen. Udvalget havde i denne Henseende vaklet mellem en Løn af 2200 eller 2300 Kr., men var blevet staaende ved det sidste Beløb, som næppe overskred det rette Maal. Men ved Siden heraf anerkjendte Udvalget de personlige Hensyn, der gjorde det billigt at forskaffe Fuldm. Jørgensen for hans Vedkommende et Tillæg, saa at han virkelig opnaaede ikke blot lige saa meget, men mere, end han hidtil havde haft ved Hjælp af Gratialer og Honorarer. Det havde derfor foreslaaet et personligt Tillæg af 200 Kr. Den samlede Løn af 2500 Kr. for Fuldm. Jørgensen vilde give ham ikke saa lidet mere, end han tidligere ad forskjellig Vej havde haft, og altsaa mere end erstatte bortfaldende Gratialer og Extrahonorarer.

Endelig havde Kvæsturens Bud tilstillet Kvæstor et Andragende om Lønningsforhøjelse. Han nød nu af den samlede Sum og dens Forhøjelser en Løn af i alt 1032 Kr., men ingen Fribolig. Denne Post stillede ikke blot store Fordringer i Henseende til den Tid, Forretningerne udkrævede, men den havde tillige det aldeles særegne ved sig, at den medførte et stort Ansvar, da det her idelig gjaldt om Transport af betydelige Pengebeløb. Med Hensyn hertil og til Nødvendigheden af at have en aldeles paalidelig Mand i Pladsen, burde Lønnen for den ikke være mindre end 1100 Kr. Men ved Siden af denne Forhøjelse burde det for det nu værende Bud komme i særlig Betragtning, at han nu i snart 30 Aar havde været i denne meget betroede Post og i denne Tid paa aldeles tilfredsstillende Maade og med største Nidkærhed og Troskab udført sit Hverv. Udvalget foreslog derfor et personligt Tillæg for ham af 200 Kr., saa at hans samlede Løn herefter vilde blive 1300 Kr.

For det Tilfælde, at Udvalgets Haab om at skaffe de tre Embedsmænd i Kvæsturen, Kassereren, Kassekontroløren og Forvalteren Plads blandt de Embeder, hvis Løn særlig normeres, skulde skuffes, havde det subsidiært stillet Forslag om, hvorledes Lønnen maatte fastsættes, naar den skulde afholdes af den samlede Lønningssum. Da Alderstillæg i saa Fald vilde bortfalde, maatte det tage Gjennemsnitsbeløbet af de foreslaaede Lønninger, altsaa for Kassereren 4400 Kr., for de to andre Embedsmænd 4000 Kr. Men da Kassereren allerede nu havde en Tjenestealder af 15 Aar og altsaa efter Udvalgets principale Forslag ved Lovens Ikrafttræden vilde opnaa en Løn af 4800 Kr., havde det for hans Vedkommende i det subsidiære Forslag optaget et personligt Tillæg paa 400 Kr.;

disse subsidiære Forslag fandtes sidst paa Listen for Universitetet i Tillæg IV, trykt med Kursiv.

Hvad Kommunitetets samlede Lønningssum angik, som i Loven af 1871 var indbefattet under Summen i § 8, havde Udvalget bragt den Forandring i Forslag, at de Medlemmerne af Stipendiebestyrelsen hidtil af denne Sum tillagte Beløb overførtes til Honorarsummen i den nu gjældende Lovs § 9, hvor de naturligere hørte hjemme. Samme Ompostering foreslog det med Hensyn til det Regensprovsten nu af Kommunitetets samlede Lønningssum tillagte Beløb. De Forhøjelser, Udvalget foreslog med Hensyn til de tilbage blivende Lønninger og andre Poster, vare ikke mange. Under Stipendiebestyrelsen overførtes Posten «til Skriveri» uforandret med 60 Kr., da dette Beløb efter indvunden Erfaring slog til. For Stipendiebestyrelsens Bud foresloges en Afrunding af hans nu værende Løn, i alt med Tillæg 156 Kr., til 200 Kr. Hvad de forskellige Lønninger og Betalinger under Regensen angik, havde Regensprovsten, Prof. Ussing, udtalt, at der kun var Grund til Forhøjelse af de nu værende Beløb paa en enkelt Post, nemlig Lønnen til Viceinspektør. Denne, hvis oprindelig meget ringe Løn — bortset fra Emolumenterne Fribolig og 2 Favne Brænde — ved forholdsvis betydelige Tillæg af de 2 \times 10 pCt. Forhøjelser var forøget til 504 Kr., foresloges af Regensprovsten til en Løn af 600 Kr. Udvalget tiltraadte dette Forslag, idet det med Regensprovsten erkjendte, at Posten var vigtig og uundværlig, naar den rette Orden skulde herske, og den nødvendige Kontrol skulde kunne udøves. Lønnen burde da ogsaa staa i Forhold hertil. Af Regensportnerens nu værende Løn 806 Kr. havde Udvalget foreslaaet at betragte de 6 Kr. som personligt Tillæg og opført dem i Overensstemmelse hermed paa Listen.

Af Opgjørelsen i Tillæg IV. saas det, at Forøgelsen paa Universitetets og Kommunitetets samlede Lønningssum udgjorde — efter Fradrag og Overførsler i Overensstemmelse med Forslagene — 11,828 Kr.

Udvalget gjorde endnu Forslag med Hensyn til Universitetets og Kommunitetets samlede Honorarsum, der var Gjenstand for § 9 i L. 25. Marts 1871. De herunder hørende Beløb vare opførte paa Tillæg V. Som nys bemærket, havde Udvalget overført hertil Honorarerne til Stipendiebestyrelsens tre Medlemmer samt til Regensprovsten. Endnu en anden Overførelse til dette Beløb, havde Udvalget foreslaaet, nemlig af det Honorar, der af Konsistoriums Normalsum blev udredet til Universitetsarkivaren. Normalsummen, der ved Postens Oprettelse blev forøget med det Beløb, hint Honorar nødvendiggjorde, vilde da lide tilsvarende Afkorting. Hvad Størrelsen af de ommeldte Honorarer angik, havde Udvalget ikke fundet det aldeles nødvendigt at foreslaa Forhøjelser undtagen med Hensyn til en enkelt Post, nemlig Honoraret til Referendarius Consistorii. Nu værende Referendarius, Prof. Goos henledede Udvalgets Opmærksomhed paa det Misforhold, hvori det nu denne Post tillagte Honorar stod til det Arbejde, den medførte. Han kunde med saa meget større Uforbeholdenhed udtale sin Overbevisning om dette Punkt, som Forholdenes almindelige Gang og Regelen om Besættelsen af denne Post gjorde det sandsynligt, at han, der alt havde beklædt Posten i 8 Aar, om ikke ret mange Aar vilde blive afløst, og han saaledes kunde betragte Spørgsmaalet som ikke i nogen højere Grad ham personlig vedkommende. Hele Udvalget erkjendte det paapegede Misforhold. Prof. Aagesen, der tidligere havde

beklædt Posten, kunde af personlig Erfaring bekræfte, hvad den nu værende Referendarius anførte. Hvad der oven for ved Omtalen af Konsistoriums Fuldmægtig var sagt om Forretningernes Tiltagen i Konsistoriums Kontor, havde i større eller mindre Grad ogsaa Betydning for Referendarius. Næst personlig Nærværelse paa Kontoret mindst en Time daglig, som havde vist sig nødvendig, maatte han udføre betydeligt Hjemmearbejde, der vel faldt ujævnt, men til Tider, f. Ex. naar større Erklæringer eller Betænkninger skulde afgives, lagde Beslag paa al hans Tid. Hvor der, som i Norge, var en særegen Universitetsembedsmand (Sekretæren), der besørgede disse Forretninger, var denne lønnet meget højere. For Tiden havde Sekretæren ved det norske Universitet en Løn af 3,200 Kr. foruden Bolig og andre Emolumenter, og man var gaaet ud fra, at han skulde have Lønningsforbedring i Lighed med Bureauchefer. Forretningerne vare næppe betydeligere ved Christiania Universitet end ved vort. Selvfølgelig medførte den hos os gjældende Ordning for Besørgelsen af Konsistoriums Kontorforretninger, nemlig ved en Universitetsprofessor med Hjælp af en Fuldmægtig, en Ordning, der ogsaa i andre Henseender havde umiskjendelige Fordele, tillige den, at den maatte og burde være mere økonomisk for Universitetet. Men selv med de Forhøjelser, Udvalget foreslog for Fuldmægtigen og Referendarius, vilde det ses, at dette ogsaa vilde blive Tilfældet, sammenlignet med Norge. Udvalgets Forslag gik ud paa en Forhøjelse af Referendarii Honorar fra 600 Kr. til 1,000 Kr. Paa den samlede Honorarsum fremkom saaledes en Forøgelse af Udgiften paa 400 Kr.

Hermed havde Udvalget gennemgaaet samtlige, Lønningsloven vedkommende Lønningsforhold og givet Begrundelsen for alle de enkelte Forslag. Det henviste endnu kun til Tillæg VI, som indeholdt en samlet Oversigt over alle de ved dets Forslag bevirkede Forøgelser. Totalbeløbet af disse udgjorde 75,110 Kr. Hvis kun det subsidiære Forslag for de 3 oft nævnte Embedsmænd under Kvæsturen vedtoges, vilde Forøgelsen øjeblikkelig blive noget større. Det var vel en ikke ringe Merudgift for Universitetet, der saaledes fulgte af Udvalgets Forslag, men Udvalget var sig bevidst paa ethvert enkelt Punkt ikke at have tabt Hensynet til Universitetets Økonomi af Syne, og kun at have foreslaaet saadanne Lønningsforbedringer, som det med fuld Overbevisning havde maattet erkjende for nødvendige. Hin Merudgift maatte derfor tages som noget uundgaaeligt, hvis højere Hensyn ikke skulde ofres.

Tillæg I. Sammenligning mellem Lønningerne for Finansaaret 1880—81 for Universitetets normerede Professorer, Lektorer og Docenter samt kongelig udnævnte extraordinære Docenter efter Lønningsloven af 25de Marts 1871 og efter Udvalgets Forslag.

(Se næste Side.)

A. De ved Universitetet ansatte normerede Professorer, Lektorer og Docenter.

Universitetets Udgiftspost 1 a.

Navn.	Lønning for Finansaaret 1880—81.		Tjenestetid fra	Fødselsdag	Alder den 1/4 1880
	Efter den nu gjæl- dende Løn- ningslov.	Efter Udvalgets Forslag.			
Prof R. Nielsen:	Kr.	Kr.	22. April 1841.	4 Juli 1809	70 $\frac{1}{2}$ 05
Lønning	6,000 Kr.				
Personligt Tillæg	16 —				
	6,016	7,000			
— Hermansen:			29. Sept. 1845.	31 Jan 1806	74 45
Lønning	6,000 Kr.				
Personligt Tillæg	16 —				
	6,016	7,000			
— Etatsraad Steenstrup:			28. Novbr. 1845.	8 Marts 1813	67 70
Lønning	6,000 —				
Personligt Tillæg	16 —				
	6,016	7,000			
— Ussing	6,000	7,000	30. Juli 1849.	10 April 1820	59 $\frac{1}{2}$ 65
— Schiern	6,000	7,000	18. Maj 1851.	22 Nov. 1816	63 $\frac{1}{2}$ 63
— Holten	6,000	7,000	28. Avg. 1852.	18 Maj 1818	61 $\frac{1}{2}$ 63
— Steen	6,000	7,000	23. Febr. 1853; jfr. Fi- nansl. f. 1862-63, Anm. S. 196.	7 Okt 1816	63 $\frac{1}{2}$ 63
— Panum	6,000	7,000	3. Marts 1853. Kgl. Resol. 21. Marts 1864.	19. Dec 1820	59 65
— Paludan-Müller	6,000	7,000	Udnævn. 29. Juni 1872. Lønning at beregne fra 16. Avg. 1853, jfr. L. 26 Marts 1870 § 4.	25. Jan. 1805	75 65
— v. Mehren	6,000	7,000	20. Marts 1854.	6 April 1822	57 75
— Aagesen	5,600	6,600	26. Maj 1856.	5 Avg 1826	53 65
— Saxtorph	5,600	6,600	Udn. som Lekt. 14. Jan. 1855. Udn. som Prof 1. Juli 1862. Professorløn- at beregne fra 14. Jan 1860.	26 Okt. 1822	57 75
— Johnstrup	5,600	6,600	Udnævn 10. Febr. 1866. Lønning at beregne fra 10. Febr. 1860, jfr. Fi- nansl. f. 1866-67.	12 Marts 1818	62 60
— Gislason	5,000	6,200	23. Juni 1862.	11 Juli 1808	71 15
— Goos	5,000	6,200	27. Decbr. 1862.	3 Jan 1835	45 64
— With	5,000	6,200	Udnævn. som Lektor 23. Juni 1862. Udnævn. som Prof. 21. Novbr. 1864. Professorlønning at be- regne fra 21. Nov. 1864. Udnævn. som Lektor 29. April 1863 Udnævn. som Prof. 29 Juni 1866. Profes- sorlønning at beregne fra 29. Juni 1866.	14 Dec. 1826	53 65
— Schmidt	4,400	5,600	(Lektor fra 1. Febr. 1866. Prof. fra 22. Decbr. 1866. Professorlønning at be- regne fra 22. Dec. 1866.	19 Sept. 1825	54 65
— Thomsen	4,400	5,600	13. Decbr. 1867.	16 Febr. 1826	54 65
— Holm	4,400	5,600		26 Jan. 1833	47 64
Lateris	105,048	125,200			

Navn.	Lønning for Finansaaret 1880—81.		Tjenestetid fra	Fødselsdag.	Alder den 1/4 1880.
	Efter den nu gjæl- dende Løn- ningslov.	Efter Udvalgets Forslag.			
Transport...	Kr. 105,048	Kr. 125,200			
Prof. Reisz.....	4,400	5,600	{ Udnævn. som Lektor 20. Jan. 1865, som Prof. 1. Avg. 1868. Pro- fessorlønning at beregne fra 1. Sept. 1868.	6 Febr. 1829	51
— Stadfeldt.....	4,400	5,600	{ Udnævn. som Lektor 5. Jan. 1867, som Prof. 3. April 1869. Pro- fessorlønning at beregne fra 1. Maj 1869.	21 Marts 1830	50
— William Scharling.....	4,400	5,600	31. Oktbr. 1869.	22 Sept. 1837	42 $\frac{1}{2}$
— Henrik Scharling:			16. April 1870.	3 Maj 1836	43 $\frac{3}{4}$
Lønning.					
for April 1880.....	Kr. 3,800.	Kr. 0. 316.67			
for Maj 1880-Marts 1881	4,400.	4,033.33			
	4,350				
for April 1880.....	5,000.	416.67			
for Maj 1880-Marts 1881	5,600.	5,133.33			
	5,550			
Prof. Matzen:			29. April 1870.	28 Dec. 1840	39 $\frac{1}{4}$
for April 1880.....	3,800.	316.67			
for Maj 1880-Marts 1881	4,400.	4,033.33			
	4,350				
for April 1880.....	5,000.	416.67			
for Maj 1880-Marts 1881	5,600.	5,133.33			
	5,550			
Prof. Warncke.....	3,800	5,000	{ Udnævn. som Lektor 3. April 1869, som Prof. 29. April 1872. Pro- fessorlønning at beregne fra 1. Maj 1872.	21 April 1820	59 $\frac{3}{4}$
— Deuntzer.....	3,800	5,000	30. Nov. 1872.	20 Maj 1845	31 $\frac{3}{4}$
— Evaldsen.....	3,800	5,000	23. Decb. 1872.	2 Juni 1841	38 $\frac{3}{4}$
— Falbe Hansen.....	3,800	5,000	{ Udnævn. 22. Sept. 1877. Lønning at beregne fra 1. April 1873, jfr. L. 26. Marts 1870 § 4.	24 Sept. 1841	38 $\frac{1}{2}$
— Gædeken.....	3,800	5,000	{ Udnævn. som Lektor 3. April 1869, som Prof. 26. Avg. 1874. Pro- fessorlønning at beregne fra 3. April 1874. 30. Sept. 1875.	10 Okt. 1832	47 $\frac{1}{2}$
— Didrichsen:				3 Juni 1814	65 $\frac{3}{4}$
for April-Sept. 1880..	3,200.	1,600.			
for Okt. 1880-Marts 1881	3,800.	1,900.			
	3,500				
for April-Sept. 1880..	4,400.	2,200.			
for Okt. 1880-Marts 1881	5,000.	2,500.			
	4,700			
Prof. Thiele:			18. Okt. 1875.	24 Dec. 1838	41 $\frac{1}{4}$
for April-Oktbr. 1880.	3,200.	1,866.67			
for Novb. 1880 - Marts 1881.....	3,800.	1,583.33			
	3,450				
Lateris...	152,898	182,800			

Navn.	Lønning for Finansaaret 1880—81.		Tjenestetid fra	Fødselsdag.	Alder den 1/4 1880 den 1/4 1881
	Efter den nu gjæl- dende Løn- ningslov.	Efter Udvalgets Forslag.			
Transport . . .	Kr. 152,898	Kr. 182,800			
Lønning					
for April-Okt. 1880 . . .	Kr. 4,400.	Kr. Ø 2,566.67			
for Novb. 1880 - Marts 1881	5,000.	2,083.33			
Prof. Madsen:		4,650	23 Decbr. 1875.	28 Avg. 1843	36 3/4
for April-Decb. 1880 . . .	3,200.	2,400.			
for Jan. - Marts 1881 . . .	3,800.	950.			
		3,350			
for April-Decb. 1880 . . .	4,400.	3,300.			
for Jan. - Marts 1881 . . .	5,000.	1,250.			
		4,550	28. Decbr. 1875.	19 Jan. 1835	45 3/4
Prof. Heegaard:					
for April-Decb. 1880 . . .	3,200.	2,400.			
for Jan. - Marts 1881 . . .	3,800.	950.			
		3,350			
for April-Decb. 1880 . . .	4,400.	3,300.			
for Jan. - Marts 1881 . . .	5,000.	1,250.			
		4,550			
Prof. Styhr	3,200	4,400	10. Febr. 1877.	3 Okt. 1838	41 1/4
— Fr. Nielsen	3,200	4,400	27. Marts 1877.	30 Okt. 1816	33 3/4
— Fausbøll	3,200	4,400	13. Decbr. 1878.	22 Sept. 1821	58 3/4
Et ledigt Professorat i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet	3,200	4,400			
Et ledigt Professorat i det filosofiske Fakultet (Æstetik)	3,200	4,400			
Et ledigt Professorat i det filosofiske Fakultet (Filologi)	3,200	4,400			
Doc., Prof. Stephens	5,600	6,600	{13. April 1851. Profes- sorslønning at beregne fra 13. April 1856.	13 Dec. 1813	60 3/4
— — Oppermann	5,600	6,600	{21. Sept. 1852. Profes- sorslønning at beregne fra 21. Sept. 1857.	7 Sept. 1817	63 3/4
— — Bjerring	5,600	6,600	{13. Nov. 1852. Profes- sorslønning at beregne fra 13. Nov. 1857.	17 Jan. 1805	74 3/4
Lektor Jørgensen	3,000	4,400	{1. April 1871. Kgl. Resol. 2. Maj 1871.	4 Juli 1837	44 3/4
— Plum	3,000	4,400	{8. Juli 1872.	19 Maj 1829	50 3/4
— Lange	2,400	4,400	{16. Febr. 1877.	4 Dec. 1834	44 3/4
	203,998				
Dyrtidstillæg beregnet efter de for Finansaaret 1879—80 fastsatte Regler	2,680				
I alt	206,678	255,950			
Forhøjelse		49,272			

B. De ved Universitetet ansatte, kongelig udnævnte ekstraordinære Docenter.
Universitetets Udgiftspost 7 a.

Navn.	Lønning for Finansaaret 1880—81.		Tjenestetid fra	Fødselsdag.	Alder den 1/4 1880.
	Efter den nu gjæl- dende Løn- ningslov.	Efter Udvalgets Forslag.			
Docent i slavisk Sprog Smith.....	Kr. 5,000	Kr. 6,200	(31. Okt. 1859. Profes- sorlønning at beregne fra 31. Okt. 1864.)	16 Juni 1811	68 $\frac{3}{4}$
— i nordisk Filologi, Prof. Grund- vig	3,200	4,400	14 Juli 1863.	9 Sept. 1824	55 $\frac{1}{2}$
— i de geometriske Discipliner, Dr. Zeuthen	2,600	3,600	7. April 1871.	15 Febr. 1839	41
— i Kunsthistorie, Cand. mag. Lange	1,200	1,650	9. Juni 1875.	19 Juni 1838	41 $\frac{3}{4}$
— i den sammenlignende Sprog- videnskab, Dr. Thomsen...	2,200	3,050	9. Juni 1775.	25 Jan. 1842	38
— i nordisk Filologi, Dr. Wimmer	2,200	3,050	31. Marts 1876.	7 Febr. 1839	41
	16,400				
Dyrtidstillæg beregnet efter de for Finansaaret 1879—80 fastsatte Regler	915				
I alt...	17,315	21,950			
Forhøjelse...	4,635				

Universitetets Udgiftspost 7 b.

Docent i islandsk Historie og Lite- ratur Brynjulfson.....	2,000	2,750	24. April 1874.	3 Sept. 1827	52 $\frac{1}{2}$
Dyrtidstillæg beregnet efter de for Finansaaret 1879—80 fastsatte Regler.	160				
I alt...	2,160				
Forhøjelse...	590				

Rekapitulation.

Forhøjelse paa Udgiftspost 1. a.....	49,272	Kr.
— — — 7. a.....	4,635	—
— — — 7. b.....	590	—

I Alt... 54,497 Kr.

Tillæg II. Oversigt over Lønningerne under Universitetets Udgiftspost
og efter

Løbe-Nr.	Tjenestetid fra	Fødselsdag.	Alder den 1/4 1880.	Navn.
				Lovens § 1 og Udvalgets Forslag § 1. Universitetsbibliotheket.
1 2	Vil formentlig blive 29. Juli 1874.	ledigt i Løbet af 8. Febr. 1817.	1879-80. 63	Bibliothekaren (Begyndelseslønning).. Underbibliothekar Hannover
				Lovens § 6 og Udvalgets Forslag § 6. Universitetskvæsturen.
3	18. April 1868.	7. Decbr. 1816.	63½	Kvæstor, Justitsraad Gede
4	14. Juli 1868.	28. Marts 1832.	48	Bogholder Hørring
5	3. Maj 1864, først beskikket til Kassekontrolør.	1. Decbr. 1835.	44½	Kasserer Frydensberg.....
6	29. Sept. 1871.	12. Marts 1836.	44	Kassekontrolør Lund
7	24. Oktb. 1876.	19. April 1838.	42	Forvalter Wilse.....
				Lovens § 6 og Udvalgets Forslag § 7. .7
8	11. Novb. 1868.	24. Septb. 1827.	52½	Gartner ved bot. Have Friedrichsen ..
				Lovens § 7 og Udvalgets Forslag § 7. .7 Universitetets forenede naturhistoriske Museum.
9	15. Juni 1842.	20. April 1815.	64½	Inspektør, Prof. Schiødte.....
10	31. Maj 1849.	3. Decb. 1816.	63½	— , Prof. Reinhardt.....
				I alt.....
				Dyrtidstilæg beregnet efter de for Fi- nansåret 1879-80 fastsatte Regler for Løbe-Nr. 2, 4, 8 og 10
				Forøgelse.....
				Men deraf vil komme paa Afgang paa Fortegnelsen over den samlede Løn- ningssum for Løbe-Nr. 5, 6 og 7.....
				Virkelig Forøgelse.....

I. b. for Finansaaret 1880 - 81 efter Lønningsloven af 25de Marts 1871
Udvalgets Forslag.

Efter Løn- ningsloven af 25. Marts 1871.	Efter Udvalgets Forslag.	Anmærkninger.
Kr.	Kr.	
3,600	4,200	
2,800	3,400	
5,200	6,400	Disse 2de Lønninger udredes med Halvdelen af Universitetets Udgiftspost 1. b. og Halvdelen af Kommunitetets Udgiftspost 4. a., ligesom for efternævnte 3de Embedsmænd. Lønnes for Tiden af Universitetets og Kommunitetets samlede Lønningssum. Den nu værende Lønning med Tillæg: for Kassereren 3.696 Kr., for Kassekontroløren 3.288 Kr. og for Forvalteren 3.288 Kr., i alt 10,272 Kr., er ført til Afgang paa Fortegnelsen over den samlede Lønningssum.
4,000	4,800	
.....	4,800	
.....	3,600	
.....	3,200	
3,200	3,800	Fribolig.
3,600	4,600	Har desuden personligt Honorar 400 Kr. af Universitetets Udgiftspost 7. a., jfr. Rigsdagstidende for 1868-69 Tillæg A. Sp. 1673 ff. og for 1870-71 Tillæg B. Sp. 345.
3,200	4,600	Oppebærer desuden Honorar 720 Kr., der under Betegnelsen det Lundske Legat er fastsat ved Finanslov og udredes af Universitetets Udgiftspost 3. c., jfr. Rigsdagstidende for 1868-69 Tillæg A. Sp. 1673 ff. og for 1870-71 Tillæg B. Sp. 345.
25,600	43,400	
703	..	
26,303	43,400	
17,097 Kr.		
10,272	—	
6,825 Kr.		

Tillæg III. Lønninger af Medhjælpsummen for Universitetsbibliotheket.

(Lov af 25de Marts 1871 § 2.)

Løbe-Nr.	N a v n.	Lønnings- lovens samlede Sum.	Af de ved Finansl. f. 18 ⁷³ / ₇₄ tilkomne 10 pCt.	Af de ved Finansl. f. 18 ⁷⁵ / ₇₆ yderligere tilkomne 10 pCt.	Til- sammen.	Anmærkninger.	Udvalgets Forslag.			
							Lønning.	Person- ligt Tillæg.	I alt.	Emolument som hidtil.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	
1	1ste Assistent Smith.....	1,757	251	56	2,064	Desuden Honorar 400 Kr. for Ordning og Bevaring af Uni- versitetets Arkivsamlinger, for Tiden af Udgiftspost 5. a.	2,100	"	2,100	
2	2den — Fridericia..	1,033	147	56	1,236	"	1,500	"	1,500	
3	3dje — Gjellerup...	640	172	28	840	"	1,100	"	1,100	
4	4de —	"	"	"	"	Foreslaaet ny Post.	900	"	900	
5	Bibliotheksbud Marcussen.	550	20	66	636	Desuden af polyteknisk Lære- anstalts samlede Lønningssum 204 Kr.	700	"	700	Fribolig.
6	Bibliotheksfyrbøder Stecker	220	20	24	264	Desuden Lønning som Universi- tetsfyrbøder 468 Kr.	300	"	300	Fribolig som Fyrbøder ved Universitetet.
		4,200	610	230	5,040		6,600	"	6,600	
						Den nu værende Lønning med Tillæg udgjør modstaaende..	5,040	
						Forhøjelse	1,560	

Tillæg IV. Sammenligning mellem Lønningerne under Universitetets og Kommunitetets samlede Lønningssum

efter Lønningsloven af 25de Marts 1871 § 8 og efter Udvalgets Forslag.

Løbe-Nr.	N a v n.	Lønnings- lovens samlede Sum.	Af de ved Finansl. f. 1873/74 tilkomne 10 pCt.	Af de ved Finansl. f. 1875/76 yderligere tilkomne 10 pCt.	I alt.	Anmærkninger.	Udvalgets Forslag.			
							Lønning.	Person- ligt Tillæg.	I alt.	Emolumenter som hidtil.
	I. Universitetet.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	
	1. Den botaniske Have.									
1	Assistent og Bibliothekar Kjærskou	1,100	100	72	1,272	Desuden Honorar for Ar- bejde ved Havens Sam- linger under Udgiftspost 3. b. 800 Kr.	1,600	400	2,000	
2	En fungerende Assistent	"	"	"	"	Foreslaaet ny Post i Stedet for de af Havens Konto hidtil betalte Honorarer af 900 Kr.	1,200	"	1,200	
3	1ste Medhjælper Bremer.	880	208	12	1,100	Desuden 220 Kr. under Havens Konto, i alt Lønning 1,320 Kr.	1,600	100	1,700	Lille Fribolig for en Gift.
4	2den Do.	660	206	18	884	Do. 220 Kr. ... 1,104 —	1,200	"	1,200	Fribolig for en Ugift.
5	3dje Do.	630	133	15	778	Do. 110 — .. 888 —	1,000	"	1,000	Do.
6	4de Do.	580	128	15	723	Do. 165 — .. 888 —	1,000	"	1,000	Do.
7	5te Do.	"	"	10	10	Do. 770 — .. 780 —	800	"	800	Do.
8	6te Do.	"	"	10	10	Do. 770 — .. 780 —	800	"	800	Do.
9	1ste Fyrbøder Svend Jensen	660	206	22	888	1,100	"	1,100	Fribolig.
10	2den Do. Søren Jensen	"	"	8	8	Do. 880 — .. 888 —	900	"	900	
11	Materialsnedker Poulsen.	600	130	15	745	Do. 143 — .. 888 —	1,000	"	1,000	
						Desuden hidtil haft af Havens Konto 100 Kr. for Extraarbejde, som bortfalder ved den fore- slaaede Lønningsfor- højelse.				
12	Portner og Bud Christensen	"	"	8	8	Do. 880 Kr. ... 888 Kr.	900	"	900	Fribolig.
	Latr....	5,110	1,111	205	6,426	13,100	500	13,600	

Revision af Universitetets Lønningslov m. m.

Løbe-Nr.	Navn.	Lønnings- lovens samlede Sum.	Af de ved Finansl. f. 18 ^{73/74} tilkomne 10 pCt.	Af de ved Finansl. f. 18 ^{75/76} yderligere tilkomne 10 pCt.	I alt.	Anmærkninger.	Udvalgets Forslag.			
							Lønning.	Person- ligt Tillæg.	I alt.	Emolumenter som hidtil.
	Transp....	Kr. 5,110	Kr. 1,111	Kr. 205	Kr. 6,426		Kr. 13,100	Kr. 500	Kr. 13,600	
13	2. Det zoologiske Museum. Assistent, Dr. Lütken...	2,000	„	268	2,268	Desuden af polyteknisk Læreanstalts Udgifts- post 1. d. Honorar for zoologiske Forelæsning- er 300 Kr.	2,268	732	3,000	(Ved Ledighed: 1,600 Kr.)
14	Konservator Conradsen..	1,400	100	228	1,728	1,728	„	1,728	(Ved Ledighed: 1,100 Kr.)
15	Do. Hansen.....	1,000	300	200	1,500	1,700	„	1,700	Fribolig. (Ved Ledighed: 1,100 Kr.)
16	Do. Løvendal...	400	„	68	468	468	„	468	
17	Fyrbøder P. Olsen.....	600	„	96	696	Desuden af Museets Konto 3. c. 240 Kr. for Extra- arbejde i Museet.	700	„	700	
18	Portner Christensen.....	650	50	104	804	900	„	900	Fribolig.
19	Dr. Meinert for Assistance og videnskabelige Ar- bejder for det natur- historiske Museum....	700	„	308	1,008	Desuden for Tiden af Ud- giftspost 7. a. Honorar 300 Kr., som foreslaas overført til den samlede Lønningssum og er de modstaaende som per- sonligt Tillæg opførte 300 Kr.	1,008	300*)	1,308	*)Bortfalder ved Ledighed.
20	Samlet Medhjælpsum ...	2,800	„	„	2,800	4,400	„	4,400	
	3. Det mineralogisk- geognostiske Museum.									
21	Assistent Hoff.....	880	120	104	1,104	1,400	„	1,400	
	Do. Steenstrup	440	160	„	600	1,600	„	1,600	
22	Samlet Medhjælpsum ...	„	„	„	„				

4. Universitetets kemiske Laboratorium.										
23	1ste Assistent Th. Thomsen	1,100	"	172	1,272	1,300	"	1,300	
24	2den Do. Stenbuch...	980	20	128	1,128	1,150	"	1,150	Tillige Brug af et Par Værelser i Laboratoriebygningen.
25	Portner og Karl O. Hansen	660	40	104	804	900	"	900	Fribolig og Brændsel.
26	Samlet Medhjælpsum ...	"	"	"	"	Nemlig som Timebetaling til assisterende Kandidater de hidtil under Laboratoriets Konto 3. e. udredede . . . 800 Kr. og til yderligere Assistance 600 —	1,400	"	1,400	
5. Det astronomiske Observatorium.										
27	Observator, Prof Schjellerup.....	970	30	68	1,068	Desuden af polyteknisk • Lærestalts samlede Lønningssum som Bestyrer af Tegnestuen 1,200 Kr.	1,100	"	1,100	Fribolig. Til Brændsel og Belysning 80 Kr. (Ved Ledighed: Observator 1,600 Kr.)
28	Samme for Forretninger ved Tidssignalet.....	400	"	44	444		450	"	450	
29	Hassel & Teudt for Forretninger ved Tidssignalet	150	"	"	150	150	"	150	
30	Mekanikus, Prof. Jürgensen for Tilsyn med Instrumentsamlingen ...	400	"	"	400	400	"	400	
31	Bud Sørensen.....	330	70	8	408	600	"	600	Fribolig. Til Brændsel og Belysning 80 Kr.
32	Til Assistance ved Observationer og Beregninger	"	"	"	"	Overført fra Observatoriets Konto 3. f.	200	"	200	
6. Det lægevidenskabelige Fakultet.										
a. Det fysiologiske Laboratorium:										
33	Assistent C. Bohr	600	"	96	696	1,000	"	1,000	Fribolig for en Ugift.
34	Medhjælper Kjær.....	880	20	120	1,020	1,100	"	1,100	
	Latr....	22,450	2,021	2,321	26,792	39,022	1,532	40,554	

Løbe Nr.	Navn.	Lønnings- lovens samlede Sum.	Af de ved Finansl. f. 18 ^{73/74} tilkomne 10 pCt.	Af de ved Finansl. f. 18 ^{73/76} yderligere tilkomne 10 pCt.	I alt.	Anmærkninger.	Udvalgets Forslag.			
							Lønning.	Person- ligt Tillæg.	I alt.	Emolumenter som hidtil.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	
	Transp....	22,450	2,021	2,321	26,792	39,022	1,582	40,554	
35	b. Det normal-anatomiske Museum: Prosektor Chievitz....	880	120	104	1,104	1,100	4	1,104	
36	c. Prosektor hos Læreren i operativ Kirurgi: Dr. Bloch	440	60	16	516	600	"	600	
37	d. Anatomitjener Tikjøb..	470	130	96	696	Desuden som konst. Bud ved det lægevidenskabe- lige Fakultet 132 Kr. se Løbe-Nr. 41.	750	"	750	
38	e. Det patologisk-anato- miske Museum: Prosektor Dahl.....	440	160	"	600	600	400	1,000	
39	f. Assistent i Klinik ved Fødselsstiftelsen: L. Meyer.....	440	160	"	600	600	"	600	Fribolig paa Fødselsstif- telsen for en Ugift samt Brændsel.
40	g. Kemisk - klinisk Assi- stent	"	"	"	"	Ny Post.	600	"	600	Bolig, Brændsel, Lys af Hospitalet.
41	h. Bud ved det lægeviden- skabelige Fakultet, for Tiden Tikjøb	110	10	12	132	For Tiden tillige Anatomi- tjener, se Løbe-Nr. 37.	150	"	150	
42	i. Pedel ved kirurgisk Akademi.....	760	40	76	876	900	"	900	Fribolig.
43	7. Universitetet. 1ste Pedel Mule.....	780	20	208	1,008	Foruden de ham tillagte akademiske Sportler. Ligeledes.	1,200	"	1,200	Fribolig.
	"	780	30	308	1,008	Ligeledes.	1,200	"	1,200	

46	Universitetsportn Jensen	660	40	104	804	900	100	1,000	Fribolig og til Brænde 50 Kr. af Universitetets Udgiftspost 9. b. 2.
47	Universitetsfyrb. Stecker.	400	"	68	468	Tillige Fyrbøder ved Universitetsbibliotheket.	600	"	600	Fribolig.
48	Sekretær ved Arnæ Magneanske Kommission Sigurdsson.....	660	40	68	768	768	"	768	Inddrages ved Ledighed.
49	8. Konsistorium. Fuldmægtig Holck.....	640	160	4	804	1,200	200	1,400	
50	Bud Widrichsen.....	500	100	"	600	700	"	700	
51	9. Kvæsturen. Etatsraad Lautrup.....	1,000	"	"	1,000	Halvdelen af Lønningen udredes af Kommunitetets samlede Lønningssum.	1,000	"	1,000	Inddrages ved Ledighed.
52	Assistent Jansen.....	1,100	100	72	1,272	Do.	1,400	"	1,400	
53	Skriver Dettmer.....	880	120	32	1,032	Do.	1,100	"	1,100	
54	Fuldmægtig hos Bogholderen, Jørgensen.....	1,320	358	346	2,024	Do.	2,300	200	2,500	
55	Skriver hos Kassereren og Forvalteren, Johnson.	880	120	32	1,032	Do.	1,100	200	1,300	
56	Kvæsturbud Villumsen ..	880	120	32	1,032	Desuden Honorar af Metropolitanskolen som Falmulus kvæsturæ 320 Kr. Halvdelen af Lønningen udredes af Kommunitetets samlede Lønningssum.	1,100	200	1,300	Ingen Fribolig.
	Subsidiært:									
	Kasserer Frydensberg ..	3,380	20	296	3,696	Do.	4,400	400	4,800	
	Kassekontrolør Lund....	2,800	200	288	3,288	Do.	4,000	"	4,000	
	Forvalter Wilse.....	2,980	20	288	3,288	Do.	4,000	"	4,000	
10*	II. Kommunitetet.									
	Stipendiebestyrelsen.									
57	Til Skriveri.....	60	"	"	60	60	"	60	
58	Bud Nielsen.....	110	40	6	156	200	"	200	
	Latr....	36,640	3,939	3,805	44,384	59,750	2,836	62,586	

Løbe Nr.	Navn.	Lønningslovens samlede Sum.	Af de ved Finansl. f. 18 ^{73/74} tilkomne 10 pCt.	Af de ved Finansl. f. 18 ^{75/76} yderligere tilkomne 10 pCt.	I alt.	Anmærkninger.	Udvalgets Forslag.			
							Lønning.	Personligt Tillæg.	I alt.	Emolumenter som hidtil.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	
	Transp....	22,450	2,021	2,321	26,792	39,022	1,582	40,554	
35	b. Det normal-anatomiske Museum: Prosektor Chievitz....	880	120	104	1,104	1,100	4	1,104	
36	c. Prosektor hos Læreren i operativ Kirurgi: Dr. Bloch	440	60	16	516	600	"	600	
37	d. Anatomitjener Tikjøb..	470	130	96	696	Desuden som konst. Bud ved det lægevidenskabelige Fakultet 132 Kr. se Løbe-Nr. 41.	750	"	750	
38	e. Det patologisk-anatomiske Museum: Prosektor Dahl.....	440	160	"	600	600	400	1,000	
39	f. Assistent i Klinik ved Fødselsstiftelsen: L. Meyer	440	160	"	600	600	"	600	Fribolig paa Fødselsstiftelsen for en Ugift samt Brændsel.
40	g. Kemisk - klinisk Assistent	"	"	"	"	Ny Post.	600	"	600	Bolig, Brændsel, Lys af Hospitalet.
41	h. Bud ved det lægevidenskabelige Fakultet, for Tiden Tikjøb	110	10	12	132	For Tiden tillige Anatomitjener, se Løbe-Nr. 37.	150	"	150	
42	i. Pedel ved kirurgisk Akademi.....	760	40	76	876	900	"	900	Fribolig.
43	7. Universitetet. 1ste Pedel Mule....	780	20	208	1,008	Foruden de ham tillagte akademiske Sportler.	1,200	"	1,200	Fribolig.
44	2den Do. Sahlertz....	780	20	208	1,008	Ligeledes.	1,200	"	1,200	
45	Pedellerne til etHjælpebud	"	"	"	"	Ny Post.	600	"	600	

46	Universitetsportn Jensen	660	40	104	804	900	100	1,000	Fribolig og til Brænde 50 Kr. af Universitetets Udgiftspost 9. b. 2.
47	Universitetsfyrb. Stecker.	400	"	68	468	Tillige Fyrbøder ved Uni- versitetsbibliotheket.	600	"	600	Fribolig.
48	Sekretær ved Arnæ Mag- næanske Kommission Sigurdsson.....	660	40	68	768	768	"	768	Inddrages ved Ledighed.
	8. Konsistorium.									
49	Fuldmægtig Holck.....	640	160	4	804	1,200	200	1,400	
50	Bud Widrichsen.....	500	100	"	600	700	"	700	
	9. Kvæsturen.									
51	Etatsraad Lantrop.....	1,000	"	"	1,000	Halvdelen af Lønningen udredes af Kommunitetets samlede Lønnings- sum.	1,000	"	1,000	Inddrages ved Ledighed.
52	Assistent Jansen.....	1,100	100	72	1,272	Do.	1,400	"	1,400	
53	Skriver Dettmer.....	880	120	32	1,032	Do.	1,100	"	1,100	
54	Fuldmægtig hos Boghol- deren, Jørgensen.....	1,320	358	346	2,024	Do.	2,300	200	2,500	
55	Skriver hos Kassereren og Forvalteren, Johnsson.	880	120	32	1,032	Do.	1,100	200	1,300	
56	Kvæsturbud Villumsen..	880	120	32	1,032	Desuden Honorar af Metro- politanskolen som Fa- mulus kvæsturæ 320 Kr. Halvdelen af Lønningen udredes af Kommunitetets samlede Lønnings- sum.	1,100	200	1,300	Ingen Fribolig.
	Subsidiært:									
	Kasserer Frydensberg...	3,380	20	296	3,696	Do.	4,400	400	4,800	
	Kassekontrolør Lund....	2,800	200	288	3,288	Do.	4,000	"	4,000	
	Forvalter Wilse.....	2,980	20	288	3,288	Do.	4,000	"	4,000	
	II. Kommunitetet.									
	Stipendiebestyrelsen.									
57	Til Skriversi.....	60	"	"	60	60	"	60	
58	Bud Nielsen.....	110	40	6	156	200	"	200	
	Latr....	36,640	3,939	3,805	44,384	59,750	2,836	62,586	

10*

Løbe Nr.	Navn.	Lønningslovens samlede Sum.	Af de ved Finansl. f. 18 ^{73/74} tilkomne 10 pCt.	Af de ved Finansl. f. 18 ^{75/76} yderligere tilkomne 10 pCt.	I alt.	Anmærkninger.	Udvalgets Forslag.			
							Lønning.	Personligt Tillæg.	I alt.	Emolumenter som hidtil.
	Transp....	Kr. 36,640	Kr. 3,939	Kr. 3,805	Kr. 44,384	Kr. 59,750	Kr. 2,836	Kr. 62,586	
	Regensen.									
59	Viceinspektør E. Jonsson	220	80	204	504	600	"	600	Fribolig og 2 Fv. Brænde.
60	Regensportner L. Andersen	550	150	106	806	800	6	806	Fribolig og 2 Fv. Brænde.
61	Samme til en Karls Kost	215	35	"	250	250	"	250	
62	Løn til Regenskarlen ...	160	40	40	240	240	"	240	
63	Regenskone Johanne Andersen	400	50	30	480	480	"	480	
64	— Vilhelmine Larsen ..	400	50	30	480	480	"	480	
65	— Stine Jensen	400	50	30	480	480	"	480	
66	— Hanne Nygreen	315	135	30	480	480	"	480	
67	— Maren Simmelhack ..	400	50	30	480	480	"	480	
68	Nattevagten	440	60	28	528	528	"	528	
	For Finansaaret 1879—80 er der kun til Ministeriets Raadighed et for Tiden tilfældig uanvendt Beløb af.. ..	"	"	12	12		64,568	2,842	67,410	
	Fra andre Konti haves..	40,140	4,639	4,345	49,124					At afholde af Universitetet med 62,326 Kr. og af Kommunitetet med. 5,084 —
	I alt til Disposition...	"	"	"	55,582					67,410 Kr.
							Forøgelse ..	11,828 Kr.		

Til yderligere Oplysning tilføjedes følgende Oversigt:

I Følge Lønningsloven af 25de Marts 1871 § 2 udgjorde den samlede Lønnings-	
sum for Universitetsbibliotheket.....	4,200 Kr.
forhøjet ved Finansloven for 1873 - 74 med 10 pCt....	420 Kr.
og — — — for 1875 - 76 ligeledes med	
10 pCt.....	420 —
	840 —

I alt... 5,040 Kr.

som var opført paa Fortegnelsen Tillæg III.

Efter bemeldte Lovs § 8 til de ved Universitetet og Kommunitetet ansatte Bestillingsmænd og Betjente, samt til Medhjælp ved de med begge Stiftelser forbundne særlige Instituter og Samlinger, Bibliotheket undtaget.... 50,500 Kr.

Deraf var paa Finansloven opført under	
Universitetets Udgiftspost 1. c. 38,020 Kr. og under Kommunitetets	
Udgiftspost 4. b.....	12,480 Kr.
forhøjet ved Finansloven for 1873 - 74 (afset fra Bibliotheket)	
med	3,800 Kr..... 1,248 Kr.
og ved Finansloven for	
1875 - 76 ligeledes med. 3,800 —.....	1,248 —
	7,600 Kr. — 2,496 —
	45,620 Kr. 14,976 Kr.
Nu værende Bevilling..	60,596 Kr.

Derfra gik de nu værende Lønninger med Tillæg til Kvæsturens	
Kasserer, Kassekontrolør og Forvalter som optaget paa Udvalgets	
Forslag til § 6 (Tillæg II.)	10,272 Kr.
hvorhos der foresloges overført fra den samlede Lønnings-	
sum (Kommunitetets Udgiftspost 4. b.) til sammes	
Honorarkonto 4. c., Lønningen til Stipendiebestyrelsens	
3 Medlemmer.....	600 —
og Regensprovstens Løn.....	600 —
	11,472 —
Igjen...	49,124 Kr.

Derimod foresloges overført til den samlede Lønningssum følgende, for Tiden under andre Konti indbefattede Beløb:

1. fra den botaniske Haves Konto, Universitetets Udgiftspost 3. b.:
 - a. Tillæg til Lønningerne ved den forrige Have og nye Lønninger ved den nu værende Have, jfr. Anm. t. Finanslovsforsl. f. 1880 - 81 ad 3. b., Underkonto 1. a..... 4,158 Kr.
 - b. (Underkonto 6) af de under Havens ordinære Tilskud indbefattede 600 Kr. til Medhjælp til Arbejde i Museets Samlinger..... 300 —

At overføre... 4,458 Kr. 49,124 Kr.

	Overført...	4,458 Kr.	49,124 Kr.
e. hele det midlertidig til Medhjælp for Havens			
Direktor ved Planternes Bestemmelse under e			
	opførte Beløb.....	600 —	
d. et til Materialsnedkeren for Extraarbejde hidtil			
	udbetalt Beløb af.....	100 —	
hvorefter Havens Konto nedsattes med...			
		5,158 Kr.	
2. fra det kemiske Laboratoriums Konto (Universitetets			
Udgiftspost 3 e.) de til Timebetaling til assisterende			
	Kandidater udbetalte.....	800 —	
3. fra det astronomiske Observatoriums Konto (Udgifts-			
post 3. f.) de til Assistance ved Observationer og			
	Beregninger udbetalte.....	200 —	
4. fra Universitetets Udgiftspost 7. a. de Dr. Meinert for			
Arbejder i det naturhistoriske Museum bevilgede..			
		300 —	
			6,458 —
I alt under den samlede Medhjælpsum...			
			55,582 Kr.
Udvalgets Forslag til Udgifter paa denne Post lod paa...			
			67,410 —
Følgelig...			
			11,828 Kr.

Subsidiært tilkom de oven nævnte for Kvæsturens Kasserer, Kassekon-
 trolør og Forvalter fradragne..... 10,272 Kr.
 med den paa Tillæg IV. for disse Embedsmænd foreslaaede For-
 øgelse..... 2,528 —
 saa at der subsidiært end videre optoges..... 12,800 Kr.
 foruden oven nævnte..... 67,410 —
 eller i alt... 80,210 Kr.

Igen... 49,124 Kr.

Dermed foretoges overført til den samlede Lønsummen følgende
 for Tiden under andre Konti udbetalte Beløb:
 a. fra den belønte Havens Konto Universitetets Tilgiftspost 7. a.
 a. Tilleg til Lønsummen ved den første Havens og nye Løn-
 sumer ved den nu værende Havens og nye Lønsummer... 4,458 Kr.
 b. Underkontoen til de under Havens og nye Lønsummer
 Tilleg indbetalte som Kr. til Medhjælp til
 Arbejde i Muscels Samlinger..... 600

At overføres... 4,458 Kr. 49,124 Kr.

III. Reg. V. Fortegnelse over Universitetets og Kommunitetets samlede Honorarsum.

(Jfr. Lov af 25de Marts 1871 § 9)

Navn.	Nu værende Honorarer.	Af hvilken Kasse.	Efter Udvalgets Forslag.	Anmærkninger.
	Kr.		Kr.	
Inspector quæsturæ, Prof. Aagesen	400	Halvdelen af Universitetet og Halvdelen af Kommunitetet.	400	
— Prof. Steen	400	do.	400	
Referendarius consistorii, Prof. Goos	600	Udredes af Universitetet.	1,000	
Universitetets Arkivar, f. T. Bibliotheksassist. Smith	400	do.	400	Foreslaas overført til denne Honorarkonto fra Konsistoriums Normalsum, Universitetets Udgiftspost 5. a.
Lærer ved Pastoralseminariet, Provst Fog	1,200	do.	1,200	
— Stiftsprovst Rothe	800	do.	800	
— Etatsr. Casse	400	do.	400	
— Prof. Berggreen	200	do.	200	
Medlem af Stipendiebestyrelsen, Prof. Aagesen	200	Udredes af Kommunitetet.	200	} Foreslaas overført hertil fra Kommunitetets Lønningssum, Udgiftspost 4. b.
— Prof. Hermansen	200	do.	200	
— Prof. Schmidt	200	do.	200	
Regensprovst, Prof. Ussing	600	do.	600	Fribolig og 10 Favne Brænde. Disse 600 Kr. foreslaas overførte hertil fra den samlede Lønningssum. (Kommunitetets Udgiftspost 4. b.)
Læge ved Regensen og Kollegierne, Prof. Warneke.	600	do.	600	
	6,200		6,600	
		Forøgelse 400 Kr.		
Nemlig:				At afholde af Universitetet med..... 4,400 Kr. og af Kommunitetet..... 2,200 — 6,600 Kr.
Efter Lønningssloven af 25. Marts 1871 § 9. 4,600 Kr.				
Hertil kom, som foresloges overført hertil fra Konsistoriums Konto, Udgiftspost 5. a. 400 Kr.				
og fra den samlede Lønningssum, Kommunitetets Udgiftspost 4. b. 1,200 —				
	1,600 —			
	6,200 Kr.			

Tillæg VI. Samlet Oversigt over de ved Lønningsudvalgets Forslag
bevirkede Forøgelser:

Tillæg.	Univ. Udgiftspost.		Kr.
I.	1. a.	Normerede Professorer, Lektorer og Docenter....	49,272
	7. a.	Fast ansatte ekstraordinære Docenter.....	4,635
	7. b.	Docenten i islandsk Historie og Literatur.....	590
			54,497
II.	1. b. og Kom. 4. a.	{ Forskjellige Embedsmænd, i alt..... 17,097 Kr. men deraf er paa Afgang under Uni- versitetets Udgiftspost 1. c. og Kom- munitetets Udgiftspost 4. b..... 10,272 —	
			Virkelig Forøgelse... 6,825
III.	1. c.	Samlet Medhjælpsum til Universitetsbibliotheket.	1,560
IV.	1. c. og Kom. 4. b.	{ — — — til de øvrige Bestillings- mænd m. v.	11,828
V.	1. d. og Kom. 4. c.	{ Honorarer.....	400
		Samlet Forøgelse... 75,110	
		Forøgelsen oven for paa II. og IV. henholds- vis..... 6,825 Kr. 11,828 Kr. vil, naar det principale Forslag ikke tages til Følge, blive 17,097 Kr. ÷ 11,600 — = 5,497 — 14,556 —	
		÷ 1,328 Kr. + 2,528 Kr.	+ 1,200
		altsaa subsidiært.....	76,310

Udvalgets Forslag blev behandlet af Konsistorium i 2 Møder, et ordinært og et ekstraordinært, og af dette enstemmig tiltraadte, hvorhos det vedtoges at forelægge dem for en akademisk Lærerforsamling. Samtidig supplerede Konsistorium Udvalgets Forslag ved dels at optage de Bestemmelser fra Loven af 1871, med hvilke Udvalget ikke havde beskæftiget sig, og med Hensyn til hvilke Konsistorium ingen Forandring havde at foreslaa — uden i alt Fald uvæsentlige Redaktionsændringer — dels at tilføje saadanne Tillæg til eller Ændringer i hine, Udvalget uvedkommende Bestemmelser i Loven af 1871, hvortil det fandt sig opfordret. I begge Udkastene, nemlig det første Udkast § 3, fjerde Stykke og det andet Udkast § 2, foreslog Konsistorium Tilføjelsen af en Regel om den fremtidige Embedsbetegnelse af Lektorer, normerede Docenter og fast ansatte, ekstraordinære Docenter i Overensstemmelse med Konsistoriums Indstilling til Ministeriet af 28. Decbr. 1878 (Bilag XVIII, foran S. 15-17). I det første Udkast § 9 var der i Henhold til en Indstilling fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet (Bilag XV, foran S. 12-13) foreslaaet principalt Udeladelse af Slutningssætningen i det sidste Punktum, subsidiært Tilføjelse af Ordene: »ved den mundtlige Prøve«. Saaledes affattet indeholdt det første Udkast alt, hvad der foresloges at skulle træde i Stedet for de tilsvarende Bestemmelser i Loven af 1871 §§ 1-9 om Universitetet og Kommunitetet. For saa vidt de samme §'er indeholdt Bestemmelser ogsaa om det

store kgl. Bibliothek og den polytekniske Lærestanstalt, ansaa Konsistorium disse Bestemmelser for Universitetet uvedkommende. I den saaledes endelig vedtagne Form bleve de to Udkast forelagte den akademiske Lærerforsamling den 4. Oktbr. 1879. For hvert Udkast især blev det sat under Afstemning, om Lærerforsamlingen tiltraadte Forslagene som Udtryk for Universitetets Ønsker i Sagen. Ved Afstemningen gav Lærerforsamlingen enstemmig (med 32 Stemmer) et bekræftende Svar herpaa.

Med Skrivelse af 6. Oktbr. forelagde Konsistorium de saaledes af det og den akademiske Lærerforsamling enstemmig tiltraadte Udkast og anbefalede samme til Ministeriets videre gode Forsorg i Overensstemmelse med deres store Vigtighed for Universitetet og Videnskaben i det hele, idet det henholdt sig til Udvalgets Betænkning og kun tilføjede følgende: At Udvalget strængt havde holdt sig til den bestaaende Normering af Universitetets Lærerkrafter og kun gjort Forslag til Lønningernes Ordning paa det givne Organisationsgrundlag, var en Nødvendighed. Fra dette Standpunkt havde man ved denne Lejlighed vel kunnet komme til at beskæftige sig med de fast ansatte, extraordinære Docenter, men ikke kunnet tage i Betragtning Muligheden af, at en ny Normering vilde komme til at optage flere af disse blandt de normerede Læreres Tal. Ved de om de extraordinære Docenter handlende Lønningsforslag havde man dernæst maattet holde sig til de dem nu tillagte Lønninger som Udgangspunkt og kun kunnet bringe forholdsmæssige Forbedringer af deres Lønninger i Forslag. Men skjønt man under de givne Omstændigheder var nødt til at begrænse den foreliggende Opgave paa denne Maade, erkjendte man samtidig, at de fra forskjellige Sider foreliggende Forslag om Forandringer i den gjældende Normering krævede en Prøvelse, der snarest muligt maatte paabegyndes. Med Hensyn hertil forelagde Konsistorium Lærerforsamlingen følgende Forslag til Beslutning:

»Lærerforsamlingen beslutter Dannelsen af et Udvalg til at overveje samtlige Spørgsmaal, vedrørende Normeringen af Universitetets Lærerkrafter. Til Udvalget, der sammentræder under Forsæde af Universitetets nu værende Rektor som Formand og næste Aars Rektor som Næstformand, vælges 5 Medlemmer af de enkelte Fakulteter, 3 af den akademiske Lærerforsamling og 2 af Konsistorium.«

Dette Forslag vedtoges enstemmig. Om Valg paa Medlemmerne til Udvalget se neden for.

Hvad angik de extraordinære Docenter, der ikke vare fast ansatte, havde Lønningslovens Revision ikke kunnet give Lejlighed til for deres Vedkommende at formulere Forslag til Forbedring af deres Løn. Idet Konsistorium sluttede sig til Udvalgets Henstilling, anbefalede det varmt til Ministeriet, at der ved forøget Bevilling paa Finansloven ogsaa skaffedes disse Docenter en forholdsmæssig Forbedring af den dem tillagte Løn.

Med Hensyn til Forslagene om Embedsbetegnelsen for Lektorer, normerede og fast ansatte extraordinære Docenter henholdt Konsistorium sig til sin Skrivelse af 28. Decbr. 1878 (Bilag XVIII, foran S. 15-17), og for saa vidt angik den Ændring, der vedkom Slutningen af § 9, til det rets- og statsvidenskabelige Fakultets Skrivelse af 22. Sept. 1879 (Bilag XV, foran S. 12-13). Selvfølgelig havde Konsistorium ikke ved den uforandrede Optagelse af Bestemmelsen i Loven af 1871

§ 9 om Examenkommissioner villet udtrykke nogen som helst Billigelse af denne Bestemmelse, hvis Udførelse det ofte havde haft Lejlighed til at fraraade. Der var formentlig ikke Grund til at bringe denne Sag paa ny under Forhandling ved denne Lejlighed ved Forslag om Forandringer i den derom handlende Bestemmelse i Loven af 1871.

De tvende oven berørte Lovudkast meddeles her i den Skikkelse, de saaledes have erholdt ved Universitetets Behandling af Sagen.

Udkast til Lov

de Universitetet og Kommunitetet vedkommende Lønningsforhold.

I.

Universitetsbibliotheket.

§ 1.

Ved Universitetsbibliotheket lønnes Bibliothekaren med	4,200 Kr. aarlig.
— 5 Aars Tjenestetid med	4,600 —
— 10 — — — — —	5,000 —
— 15 — — — — —	5,400 —
— 20 — — — — —	5,800 —
— 25 — — — — —	6,000 —

Underbibliothekaren ved Universitetsbibliotheket lønnes med 3,000 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjenestetid tiltaas et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4,200 Kr.

§ 2.

Til den fornødne Medhjælp ved Besørgelsen af Forretningerne ved Universitetsbibliotheket stilles 6,600 Kr. aarlig til Ministeriets Raadighed.

II.

Universitetet og Kommunitetet.

§ 3.

Samtlige normerede Lærere ved Københavns Universitet, for Tiden 39 Professorer, 2 Lektorer ved det lægevidenskabelige Fakultet, 1 Lektor i Kemi og 3 Docenter i de levende Sprog, lønnes med 4,400 Kr. aarlig.

— efter 5 Aars Tjenestetid med	5,000 —
— 10 — — — — —	5,600 —
— 15 — — — — —	6,200 —
— 20 — — — — —	6,600 —
— 25 — — — — —	7,000 —

For de nu ansatte Lektorer og normerede Docenter, som paa den Tid, da denne Lov træder i Kraft, ikke have været i deres Stilling over 5 Aar, regnes Tjenestetiden i Henseende til de oven for fastsatte Stigninger fra den Dag, Loven træder i Kraft; for dem, der have været i deres Stilling længere end 5 Aar, fra 5 Aarsdagen efter deres Ansættelse i denne.

For de nu værende Professorer, der ere rykkede op fra Lektorstilling, regnes Tjenestetiden i oven nævnte Henseende fra deres Udnævnelse til Professor, hvis de have tjent som Lektorer i kortere Tid end 5 Aar, og fra 5 Aars Dagen efter deres Ansættelse som Lektor, hvis de have været i denne Stilling i 5 Aar eller længere Tid.

Lektorerne og de normerede Docenter benævnes for Fremtiden, overordentlige Professorer (professores extraordinarii).

Foruden Lønning efter oven staaende Regler tillægges der, som hidtil, de ældste af de normerede (ordentlige) Professorer efter deres Embedsalder ved Universitetet, enten Fribolig i de endnu tilbage værende to Professorresidenser eller en af de 8, i Stedet for Bolig i de tidligere Professorgaarde, oprettede Huslejeportioner. De Professorer, med hvis Embede der særlig er forbundet Bestyrelse af videnskabelige Samlinger eller Anstalter, tilstaaes der Benyttelse af de Friboliger, der af denne Grund følge med Embederne.

§ 4.

De Universitetslærere, som ere ansatte efter 1ste April 1871, saa vel som de tidligere ansatte, der efter deres Bestallingers Indhold maa finde sig i de Forandringer, som maatte blive gjorte med Hensyn til Forelæsningshonorarer, ere pligtige til, uden noget yderligere Vederlag, at holde alle Forelæsninger, Examinatorier og Øvelser, der udgjøre en Del af de af vedkommende Minister fastsatte Planer for Embedsstudierne.

Fremdeles ere alle Universitetslærere, som ere ansatte siden den 1ste April 1858, forpligtede til at holde alle de Forelæsninger og alle de Øvelser i den polytekniske Læreanstalt, som henhøre under deres Fag.

Den fortrinlige Adgang til kongelig Fritagelse for at holde Forelæsninger, som ved Universitets Fundatsen af 7. Maj 1788 C. I. § 16 er tillagt Universitetets Senior, er bortfaldet.

§ 5.

Adgangen til Lærerposterne ved Universitetet skal ikke være indskrænket ved nogen Examen.

§ 6.

Kvæstor lønnes med 5,500 Kr. aarlig; for hver 5 Aars Tjenestetid tilstaaes der ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 7,200 Kr.

Bogholderen ved Universitetskvæsturen lønnes med 4,000 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjeneste tilstaaes ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 5,600 Kr.

Kvæsturens Kasserer lønnes med 3,600 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjeneste tilstaaes ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 5,200 Kr.

Kvæsturens Kassekontrolør og Kvæsturens Forvalter lønnes hver med 3,200 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjeneste tilstaaes dem et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4,800 Kr.

Beskikkes nogen af de tre sidst nævnte Embedsmænd til Bogholder, efter at have naaet en højere Løn end Begyndelseslønnen for denne, indtræder han

strax paa det Lønningstrin for Bogholderen, som svarer til den Løn, han oppebar i sit tidligere Embede.

§ 7.

Gartneren ved Universitetets botaniske Have lønnes med 3,000 Kr. aarlig; for hver 5 Aars Tjeneste tiltaas ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4,600 Kr. Desuden tillægges der ham fri Bolig.

Ved Universitetets zoologiske Museum lønnes 2 Inspektorer hver med 3,000 Kr. aarlig. For hver 5 Aars Tjeneste forøges Lønningen med 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4,600 Kr. Inspektorerne ere pligtige at holde offentlige Forelæsninger over deres specielle Afdeling af Naturhistorien uden særligt Vederlag.

§ 8.

Til Ministeriets Raadighed stilles en samlet Sum af 67,410 Kr. for dermed at lønne samtlige øvrige ved Universitetet og Kommunitetet ansatte Bestillingsmænd og Betjente samt til Medhjælp ved de med begge Stiftelser forbundne særlige Instituter og Samlinger, Universitetsbibliotheket undtaget.

§ 9.

Som Honorar fastsættes en samlet Sum af 6,600 Kr. til inspectores quæsturæ, referendarius consistorii, Universitetets Arkivar, Lærerne ved Pastoralseminariet, Medlemmerne af Stipendiebestyrelsen, Regensprovsten samt Lægen ved Regensen og Kollegierne.

Til Afholdelse af den theologiske, den retsvidenskabelige og den statsvidenskabelige Embedsprøve ved Examenskommissioner fastsættes en Sum af indtil 19,800 Kr. aarlig.

Indtil Examenskommissioner kunne indrettes, kan der anvendes indtil 15,800 Kr. aarlig til at lønne faste Censorer ved Universitetets forskjellige Embedsexamina. Censorerne, som beskikkes for 3 Aar ad Gangen, deltage i Bestemmelsen af de skriftlige Opgaver.

[Subsidiært Forslag til Affattelse af sidste Punktum af § 9:

Censorerne, som beskikkes for 3 Aar ad Gangen, deltage i Bestemmelsen af de skriftlige Opgaver, og Karakteren for hvert enkelt Fag ved den mundtlige Prøve gives af 2 Censorer og den examinerende Professor.]

Udkast til Lov

om

de ved Universitetet fast ansatte extraordinære Docenters Løn og Embedsbetegnelse.

§ 1.

For efter nævnte, fast ansatte, extraordinære Docenter ved Universitetet fastsættes følgende Lønninger:

Extraordinær Docent i de slaviske Sprog Smith lønnes overensstemmende med de i Lov om Universitetets Lønningsforhold § 3, første Stykke fastsatte Regler, saaledes at Tjenestetiden regnes fra 31te Oktober 1864.

Extraordinær Docent i nordisk Filologi, Professor Grundtvig lønnes med 4,400 Kr. aarlig.

Extraordinær Docent i de geometriske Discipliner, Dr. Zeuthen lønnes med 3,600 Kr. aarlig.

Extraordinær Docent i Kunsthistorie Lange lønnes med 1,650 Kr. aarlig.

Extraordinær Docent i den sammenlignende Sprogvidenskab, Dr. Thomsen lønnes med 3,050 Kr. aarlig.

Extraordinær Docent i nordisk Filologi, Dr. Wimmer lønnes med 3,050 Kr. aarlig.

Extraordinær Docent i islandsk Historie og Literatur Brynjulfson lønnes med 2,750 Kr. aarlig.

§ 2.

De fast ansatte, ekstraordinære Docenter benævnes for Fremtiden overordentlige Professorer (professores extraordinarii).

Det oven for omtalte Udvalg, der nedsattes med Hensyn til Normeringen af Universitetets Lærerkrafter, sammensattes paa følgende Maade: Gehejmeraad Madvig (Formand), Prof. Goos (Næstformand); følgende, valgte af Fakulteterne: Proff. H. Scharling (theol.), Aagesen og efter hans Død Matzen (rets- og statsv.), Stadfeldt (lægev.), Holm (filos.) og Sten (math.-nat.); følgende valgte af den akademiske Lærerforsamling: Prof. W. Scharling, J. Thomsen og F. Schmidt, endelig følgende, valgte af Konsistorium: Prof. Johnstrup og Docent Vilh. Thomsen. Efter at Udvalget havde indhentet Erklæringer saa vel fra Fakulteterne som fra de Docenter, der ikke vare Medlemmer af vedkommende Fakultet, indsendte det under 31. Decbr. 1879 til Konsistorium en trykt Betænkning, ledsaget af følgende Skrivelser, som her først skulle meddeles, førend selve Betænkningen omtales.

Bilag I. Skrivelse fra det theologiske Fakultet af 19 Novbr. 1879.

De enkelte theologiske Discipliner vare i Løbet af den sidste Menneskealder tiltagne betydelig i Omfang, og der havde fra de tidligere Hoveddiscipliner udskilt sig flere Bidiscipliner, hvis Optagelse i Forelæsningscyklen var i høj Grad ønskelig, saaledes bibelsk Theologi, nytestamentlig Tidshistorie og Nørdens Kirkehistorie. Kirkens hele Forhold til Kulturstrømningerne var i vor Tid et andet end tidligere, og dette ændrede Forhold stillede nye Opgaver og nye Krav, navnlig paa det filosofiske og systematiske Omraade. Hertil kom, at der ofte fra Kirkens Side var udtalt Ønsket om, at Fakultetet ogsaa vilde tage mere Hensyn til de studerendes praktiske Uddannelse, et Ønske, som det vilde være saare vanskeligt for Fakultetet at opfylde med de nu værende Lærerkrafter. Overvejselen af disse Omstændigheder havde ledet Fakultetet til at foreslaa Oprettelsen af et sjette Professorat. Hensigten med det forøgede Arbejde, som Fakultetet ønskede at sættes i Stand til at udføre, var ingenlunde at lægge nye Byrder paa dem, der forberedte sig til den theologiske Embedsprøve. Fakultetet ønskede Hjælp til en Deling af Arbejdet, der kunde gjøre den Undervisning, som det tilbød, saa alsidig og omfattende, som de nærværende Tiders Vilkaar krævede det; men tillige ønskede det at faa fornøden Tid og Lejlighed til at kunne give de ældre og

fremmeligere studerende en dybere gaaende Vejledning paa enkelte Punkter og til at tage den Del i det kristelige Oplysningsarbejde her i Staden, som dets Stilling naturlig anviste det. Fakultetets Ønske gjaldt udelukkende et ordinært Professorat. Et Docentur vilde kun delvis kunne afhjælpe det Savn, det følte, og det vilde skabe saadanne Vanskeligheder i anden Henseende, at det maatte anse denne Udvej for et meget tvivlsomt Gode.

Bilag II. Skrivelse fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet af 5. Novbr. 1879.

Den nu værende Normering af det rets- og statsvidenskabelige Fakultets Lærerkrafter var givet ved Normalreglementet af 1844 og de senere kgl. Resolutioner af 29. Juli 1848 og 2. Maj 1855, se Lindes Medd. f. 1849—56 S. 237-38. Herefter var Fakultetet normeret med 8 Professorer, nemlig 5 for Retsvidenskaben, 2 for Statsøkonomi og Statistik og 1, der efter Omstændighederne kunde besættes med en Lærer i Retsvidenskaben eller med en Statsøkonom; et tredje Alternativ som Resol. af 1855 ogsaa aabnede Muligheden for, nemlig Besættelsen af denne Plads med en slesvigsk Retslærer, var bortfaldet ved Forholdene.

Fakultetet saa ikke afgjørende Grunde til at foreslaa nogen Forandring i denne Normering. Vel udtaltes det fra Fakultetets Side under de Forhandlinger, der førte til Resol. af 1855, at den foreslaaede Ordning med Hensyn til den ottende Plads maatte betragtes som en Overgang, idet det antydede, at to Professorater i de særlig statsvidenskabelige Fag vilde være tilstrækkelige, se Lindes Medd. l. c. Men Tiden til at tage dette Punkt under fornyet Overvejelse vilde først komme i Forbindelse med den Drøftelse af det statsvidenskabelige Studium i det hele, som forestod, men som ikke kunde ventes tilendebragt saa hurtig, at dens Resultat vilde kunne afventes af Normeringsudvalget. Den Frihed, som den nu værende Ordning gav ved Besættelsen af det omspurgte Professorat, medførte desuden, at Opretholdelsen af det gjældende paa dette Punkt intet foregreb.

Under den Forudsætning, at ogsaa Spørgsmaalet om ekstraordinære Docenter vilde falde under det nedsatte Udvalgs Overvejelse, henlede Fakultetet derimod Opmærksomheden paa, at der var visse særlige Forgreninger af de under Fakultetet hørende Videnskaber, som det ikke regelmæssig vilde se sig i Stand til at bestribe med de normerede Krafter, og for hvilke det derfor kunde blive en Nødvendighed for det at søge ekstraordinære Lærerkrafter. Som saadanne nævnte Fakultetet først den islandske Landboret og Retshistorie. I en Skrivelse til Ministeriet af 16. Maj 1872 havde Fakultetet udtalt sig for Ønskeligheden af at overdrage Foredraget af disse til en Mand uden for Fakultetet; men Ministeriets derpaa grundede Forslag førte ikke til Bevilling af det fornødne Beløb, se Aarb. f. 1871—73 S. 46 ff. Fakultetet forbeholdt sig Adgang til paa ny at fremkomme med lignende Indstilling, om det end ikke fandt, at Øjeblikket dertil endnu var kommet, og særlig maatte ønske at afvente Udfaldet af de paa ny fremtraadte Bestræbelser for Oprettelsen af en Retsskole i Reykjavik, hvorved Sagen mulig vilde faa en ny Skikkelse. Dernæst var der visse særlige Grene af de statsøkonomiske og statistiske Videnskaber, som det maatte anses for ønskeligt at lægge i Hænderne paa en ekstraordinær Docent, dels med Hensyn til deres Ejenommelighed, dels i Betragtning af, at hine Videnskaber regelmæssig kun vilde have to normerede Repræsentanter. Fakultetets nu værende Lærere i Statsøkonomi

og Statistik vilde allerede nu have anset Tiden for kommet til at stille bestemt Forslag herom, hvis ikke den oven for omtalte Forhandling om det statsvidenskabelige Studium i det hele gjorde en Udskydelse hensigtsmæssig.

Bilag III. Skrivelse fra det lægevidenskabelige Fakultet af 5. Novbr. 1879.

Fra Prof. Stauffeldt havde Fakultetet modtaget et Forslag om Oprettelsen af en Post for en Docent i Børnesygdomme (Pædiatrik), knyttet til Overlægeposten ved vort største Børnehospital, for Tiden Dronning Louises Børnehospital. Til Støtte herfor anførte han — for saa vidt angik hans Virksomhed som Lærer i Børnesygdomme — at hans Overlægestilling havde maattet føre det med sig, at han hovedsagelig beskæftigede sig med Sygdommen hos spæde Børn (i Pattebørnsalderen), fordi han kun havde Adgang til at studere disse Sygdomme. Da imidlertid Pædiatriken i Almindelighed og specielt for ældre Børns Vedkommende havde udviklet sig til en meget omfattende Videnskab, der fik en stor Anvendelse i Lægens praktiske Virksomhed, blev der en følelig Lakune i den Undervisning, der fra Statens Side ydedes de studerende. Denne Mangel ved Undervisningen maatte uden Tvivl siges at have været tilstede i længere Tid; men Mangelen var dog blevet mindre følt, fordi syge Børn efter en stor Maalestok vare blevne behandlet i vore store civile Hospitaler, navnlig Kommunehospitalet, saa at det der for Haanden værende Materiale i pædiatrisk Retning havde været tilgængeligt for de studerende og lejlighedsvis var blevet benyttet af Overlægerne til Undervisningens Fremme. Forholdet var imidlertid i Løbet af dette Aar blevet væsentlig forandret, idet det ved en Overenskomst med Dronning Louises Børnehospital var blevet bestemt, at dette Hospital skulde optage største Delen af de syge Børn, som tidligere tyede til Kommunehospitalet. Den omtalte Mangel ved Undervisningen i Pædiatrik vilde som Følge deraf for Effertiden blive meget følelig. Den Tanke laa nu formentlig nær at knytte Overlægen ved det nævnte Børnehospital som Docent til Universitetet, saaledes som det fandt Sted ved de fleste lægevidenskabelige Skoler. Den tidligere Mangel vilde derved i dobbelt Henseende blive hævet: for det første vilde der nemlig efter Arrangementet mellem Dronning Louises Børnehospital og Kommunehospitalet paa et Sted være samlet et større Antal syge Børn til Studium og Undervisning, og for det andet vilde Behandlingen af disse Børn ledes af en erfaren Børnelæge, som havde Forudsætningerne til at give en fyldig og paa praktisk Studium grundet Undervisning. Han indstillede derfor, at Overlægen ved Dronning Louises Børnehospital — for saa vidt han var villig dertil — ansattes som midlertidig Docent i Pædiatrik ved Universitetet, samt at han for at holde Forelæsninger og Øvelser herover erholdt samme Honorar som og stilledes paa lige Vilkaar med Fakultetets nu værende midlertidige Docent, Overlægen for Kommunehospitalets Afdeling for Syfilis og Hudsygdomme.

Fakultetet sluttede sig ganske til dette Forslag og dets Motivering.

Bilag IV. Skrivelse fra det lægevidenskabelige Fakultet af 2. Juli 1879.

Fakultetet indstillede, at der blev oprettet en Lærerpost i Ofthalmologi, idet det ganske henholdt sig til et tidligere Andragende til Ministeriet*) herom.

*) Univ. Aarb. f. 1873—75, S. 57—59.

Dettes Motivering saa vel som Udviklingen af den eventuelle Ordning af den nye Lærers Stilling fastholdt det i et og alt. Kun fremhævede det, at det ogsaa efter den nye kirurgiske Afdelings Oprettelse paa Frederiks Hospital havde vist sig, at Hospitalerne vedblivende kun modtog en aldeles ubetydelig og for Undervisningens Behov utilstrækkelig Tilgang af Øjensyge, idet disse fremdeles søgte til de private ofthalmologiske Kliniker for at opnaa den særlig sagkyndige Behandling, der nu ikke kunde bydes dem paa de offentlige Hospitaler.

Ogsaa Prof. Saxtorph henholdt sig til sit tidligere Mindretalsvotum*). Han antog endnu ligesom før, at det vide være til de studerendes Skade, hvis man ikke gik ud fra, at Undervisningen ved Universitetet havde til Maal, at de studerende uddannedes til at blive dygtige praktiserende Læger, men ikke Specialister. De enkelte smaa Fag burde ikke trænge sig saaledes frem, at de skulde have særegne Repræsentanter ved Universitetet. Hvis man i Dag vilde drage en Okulist ind i Fakultetet, saa vilde maaske i Morgen Sygdommene i Larynx, den næste Dag Øresygdommene, derefter Tandsygdommene osv. trænge sig frem som store og vigtige Fag, der kunde fordrø at repræsenteres, hver af sin Docent. Specialisteriet søgte i de senere Aar at indtage en aldeles uforholdsmæssig høj Plads, og var i den Grad til Skade for Videnskaben og de syge, at Universitetet tvært imod af al Magt burde bekæmpe det.

Hertil bemærkede Flertallet kun, at det bestemt maatte benægte Rigtigheden af de Grunde, hvorpaa Prof. Saxtorph støttede sin Mening; det fastholdt tvært imod, at Mangelen af en ofthalmologisk Docent var et væsentligt og vigtigt Savn ved vor hele Undervisning, som snarest mulig burde afhjælpes ved vort Universitet.

Bilag V. Skrivelse fra det filosofiske Fakultet af 11. Maj 1879.

Da det Antal af Lærerkæfter, over hvilket det filosofiske Fakultet hidtil havde kunnet raade, mere og mere viste sig utilstrækkeligt over for de mangehaande Krav, Videnskabens Udvikling i vore Dage stillede, og da det tillige maatte fremtræde som en Uretfærdighed, at et stadig stigende Antal Universitetslærere efter den hidtil gjældende Ordning for stedse var udelukket fra Forfremmelse med Hensyn til Lønning eller Rettigheder, saa holdt det filosofiske Fakultet det for en bydende Nødvendighed, at den forestaaende Revision af Lønningsloven benyttedes til dels at sikre Universitetet et noget større Antal Lærerkæfter, dels at skaffe dets Lærere bedre Vilkaar, end der hidtil havde kunnet bydes dem.

Fakultetet fandt det derfor paa den ene Side nødvendigt, at Antallet af ordinære Professorer forøgedes, og da der tillige ved Siden af de Fag, som af Hensyn til Examina og forskellige andre Forhold altid burde være repræsenterede og til Dels fyldig repræsenterede ved et bestemt Antal normerede Professorer, ogsaa var Fag, ved hvilke man i et lille Land som vort ikke altid turde gjøre Regning paa at have tilbørlige Kræfter at raade over, men som dog vare af en saadan Betydning, at Universitetet, naar de nødvendige Personligheder vare tilstede, burde kunne drage Nytte af disse og byde dem saadanne Vilkaar, at de

*) Univ. Aarb. f. 1873—75, S. 57—59.

kunde knytte deres Virksomhed fuldstændig til det, udtalte Fakultetet det som en uafviselig Nødvendighed, at der ved Siden af de ordinære Professorer ansattes et Antal extraordinære Professorer, der lønnedes med en passende Løn og havde Udsigt til efterhaanden at kunne opnaa den Løn og de Rettigheder, der vare indrømmede de ordinære Professorer.

Fakultetet stillede derfor følgende Forslag med Hensyn til S sammensætningen i Fremtiden:

1. Alle fast ansatte (o: kongelig udnævnte) Universitetslærere kaldes Professorer.
2. Professorerne deles i ordinære og extraordinære.
3. De ordinære Professorer, der med Hensyn til Adgang til Konsistorium, Ret til Huslejeportioner o. s. v. samtlige rangere indbyrdes efter Anciennitet, udgjøre:
 - a. 14, der ere knyttede til bestemte Fag: 2 i Filosofi, 3 i Historie, 3 i klassisk Filologi, 2 i nordisk, 1 i indisk, 1 i semitisk, 1 i romansk og 1 i germansk (tysk eller engelsk) Filologi.
 - b. Et Tal, hvis Pladser ikke ere knyttede til bestemte Fag, men ved indtrædende Vakance altid besættes med den til enhver Tid ældste af de extraordinære Professorer. Antallet af disse Professorer maa ikke være mindre end de extraordinære Professorers Tal.
4. De extraordinære Professorers Antal er ikke bestemt. Dog maa Fakultetet holde det for ønskeligt, at der, for saa vidt Kræfter haves, og samme Fag ikke allerede er repræsenteret blandt de under 3. b. henhørende ordinære Professorater, maa blandt de extraordinære Professorer være Repræsentanter for: 1) almindelig Literaturhistorie, 2) Kunsthistorie, 3) sammenlignende Sprogvidenskab, 4) engelsk eller tysk Sprog- og Literatur (det af disse Fag, som ikke er besat med den under 3. a. nævnte ordinære Professor), 5) slavisk Filologi.

Samtlige disse Paragrafer vare blevne vedtagne af Fakultetet enstemmig, med Undtagelse af det under § 4 anførte Fakultetsønske, der blev vedtaget med 9 Stemmer mod 2, og af disse 9 havde de 7 end yderligere stemt for, at den under § 4 Nr. 4 nævnte Professorplads i Engelsk eller Tysk altid skulde være besat (selvfølgelig forudsat, at Faget ikke var repræsenteret af en under 3. b. henhørende ordinær Professor).

Bilag VI. Skrivelse fra Konf. Madvig og Prof. Ussing af 3. Maj 1879.

Allerede ved Christian III's Universitetsordning af 1539 blev der ansat 1 Læsemester eller Professor i Latin (det kaldtes den Gang Rhetorica) og 1 i Græsk. Desuden oprettedes der en Lærestol i Pædagogik, der senere blev delt i 2 lavere stillede Poster, hvis væsentlige Hverv det var at indøve de unge i Grammatik og Stilskrivning. Medens Tallet af de theologiske Lærere i de forløbne 340 Aar var voxet fra 3 til 5, Juristernes fra 1 til 8, Medicinernes fra 2 til 10, eller, naar man regnede de herhen hørende Medlemmer af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet med, til 15, var det normerede Antal af Professorer i klassisk Filologi endnu i 1844 kun 2. Vilde nogen søge en Forklaring af dette Forhold i den Betragtning, at Latinen spillede en mindre Rolle nu end i det 16de Aar-

hundrede, idet det nu ikke længere var det almindelige videnskabelige Tale- og Skriftsprog, da var der jo taget fuldt Hensyn hertil, idet den oven for omtalte Lærerpost i Pædagogik var bortfaldet. Men den klassiske Filologi selv, Kundskaben til det vidunderlige Arbejde i Aandens Tjeneste, som udførtes af det græske Folk og, overleveret til os gennem Romerne, var blevet Grundlaget for Nutidens Dannelse, den havde ikke mindre Betydning nu end tidligere. Den uforfalskede Oprindelighed, hvori Aandslivet mødte os her, vilde altid virke paa Videnskabsdyrkerne som et Foryngelsens Bad, og denne Kilde var saa langt fra at være udtømt af de tidligere Aarhundreders Lærde, at Nutidens Kundskab til den klassiske Oldtid endog var mange Gange rigere og fyldigere, end Fortidens var, og stadig opdagedes der nye Kilder, og nye Momenter af uanet Betydning fremdroges af Jordens Skjød. Den klassiske Filologis Omfang var voxet i et Forhold, der næppe stod tilbage for det Forhold, hvori andre Videnskaber vare voxede. Det drejede sig nu ikke blot om Tydningen af latinske og græske Forfattere; man forlangte en systematisk Fremstilling af Oldtidens Statsliv, Religion, Literatur, Kunstudvikling og hele Kultur; man maatte kjende ikke blot Forfatterne, men ogsaa den Grund, hvorpaa de bevægede sig, de levnedes Bygninger og Kunstværker og den overordentlig rige Skat af Originaldokumenter, som i Indskrifterne — deres Tal var henved 200,000 — vare komne for Dagen, for ikke at tale om Mønterne og alle de andre Minder om Oldtidens Liv, der vare bevarede. Som en Følge heraf havde ogsaa alle Universiteter i Evropa, der kunde finde Midler dertil, forøget Antallet af Lærerne i klassisk Filologi, nogle endog overordentlig stærkt. Gjennemgik man Forelæsningslisterne for nærværende Halvaar fra de tyske og østerrigske Universiteter, for saa vidt de vare bekendtgjorte i Litterarisches Centralblatt, fandt man i Berlin 7 Professorer i klassisk Filologi og 1 i Arkæologi, i Leipzig og Strassburg 4 Professorer i Filologi og 1 i Arkæologi, i Breslau 4 Filologer, i Bonn, Göttingen, Halle, Jena, Marburg, Basel, Gratz, Agram 3 Filologer og 1 Arkæolog, i Münster, Innsbruck, Würzburg og Kiel 3 Filologer, i München, Heidelberg og Königsberg 2 filologiske og 1 arkæologisk Professor; kun Tübingen, Erlangen, Freiburg, Giessen, Zürich, Lemberg og Czernowitz nøjedes endnu med 2 filologiske Professorer. (For at forebygge Misforstaaelse tilføjedes, at komparativ Filologi intet Sted var regnet med). Af de os nærmest staaende Universiteter havde ogsaa Christianias endnu kun 2 Professorer i Filologi; men Lærerkrafterne forøgedes ved Stipendiatinstitutionen. I Upsala og Lund havde der indtil i Aar plejet at være 2 Professorer og 1 Adjunkt i Filologi; i Aar var denne sidste Plads forvandlet til et tredje Professorat. Heller ikke hos os havde man været blind for, at et Antal af 2 filologiske Professorer var utilstrækkeligt, men til en fast og varig Ansættelse af flere Lærere var det endnu ikke kommet. Da P. O. Brøndsted kom hjem fra sin Udenlandsrejse 1813, blev han ansat som Professor ved Siden af de to tidligere filologiske Professorer; men da han var død 1842, og der ikke i det Øjeblik her hjemme var nogen Filolog, der særlig kunde repræsentere Videnskabens monumentale Side, lod man sig ved Affattelsen af Normalreglementet i 1844 nøje med kun at bestemme 2 filologiske Professorater. 1847 blev imidlertid Prof. Ussing ansat som Lektor i klassisk Filologi og Arkæologi, og Universitetet fik atter 3 filologiske Docenter. Medens Konf. Madvig var Minister, stod den ene

Plads ledig, men fra Januar 1852 var der 3 filologiske Professorer indtil 1859, da Konf. F. C. Petersen døde. Derefter besørgede Konf. Madvig og Prof. Ussing i over 10 Aar Arbejdet alene, dog saaledes, at de af og til fik Hjælp af Kand. Siesbye til Stiløvelser og Fortolkningsøvelser. I 1871 blev det endelig overdraget denne at holde sproglige og exegetiske Øvelser og Forelæsninger i klassisk Filologi for et Tidsrum af 3 Aar mod et Honorar af 600 Rdl. aarlig, og dette Hverv fornyedes i 1874 og 1875, hver Gang paa 1 Aar. Da den nævnte Videnskabsmand i det mindste den Gang var utilbøjelig til at knytte sig fastere til Universitetet, blev fra Januar 1876 Dr. phil. Gertz ansat som midlertidig Docent i klassisk Filologi, hvad han endnu var. Jfr. hermed Aarb. f. 1871—73 S. 133, f. 1873—75 S. 162 og f. 1875—76 S. 85—89.

Medens det saaledes maatte siges at være almindelig erkjendt, at den klassiske Filologi og Arkæologi efter Videnskabens nu værende Omfang og de Fordringer, der nu til Dags stilledes og burde stilles til dens Repræsentanter, paa ingen Maade kunde nøjes med to Professorer, blev det saadant Forhold endnu utilstedeligere, naar man betænkte, hvilke Fordringer Staten stillede til de filologiske Universitetslærere. De fleste Professorer i det filosofiske Fakultet havde kun at foredrage deres Videnskab for dem, der vilde dyrke den, uden Hensyn til nogen Examen. En Undtagelse dannede de to filosofiske Professorer, der skiftevis, en hvert Aar, forberedte og examinerede til den filosofiske Prøve, og den ene historiske Professor, der læste over og examinerede i politisk Historie ved statsvidenskabelig Examen. Dernæst foredrødes der af Professorerne i nordisk Filologi og i Historie nogen Medhjælp til det filologisk-historiske Examensstudium; men Hovedbyrden faldt her paa Professorerne i klassisk Filologi. Ministeriet havde tidligere ønsket, at der skulde vedtages Studieplaner, hvorefter de forskjellige Examensstudier skulde gennemgaaes i en bestemt Aarrække; den filologisk-historiske Examenskommission havde ogsaa erklæret sig rede til at foreslaa en fireaarig Plan, og de filologiske Docenter havde tilføjet, at de stedse efter Evne søgte at overholde en saadan Cyklus, saa vidt det med de indskrænkede Lærerkrafter lod sig gjøre*). Et nogenlunde fuldstændigt Kursus i klassisk Filologi, beregnet paa 4 Aar, vilde nemlig kræve følgende: 1) Forelæsninger og Øvelser over græske og latinske Forfattere maatte stadig holdes, og eftersom de studerende vare rykkede mere eller mindre frem i deres Studium, deltog de ikke i de samme. Det vilde ikke være for meget at sætte 6 Timer ugentlig til hvert Sprog. Men efter at Skoleloven af 2. April 1871 havde afskaffet Prøven i latinsk Stil ved Afgangsexamen og som en Følge deraf Øvelser i latinsk Stil ikke blev drevne i Skolernes to øverste Klasser, manglede de studerende, der vilde ofre sig til det filologiske Studium, nu i høj Grad den fornødne Sikkerhed og Færdighed i Brugen af Sproget, og det var aldeles nødvendigt i det første Aar at anvende et Par Timer om Ugen til at øve dem i at skrive korrekt Latin. Allerede dette gav 14 ugentlige Timer eller mere, end man plejede at fordre af 2 Universitetslærere, og saa var der intet beregnet til græske Stiløvelser og intet til Skriveøvelser for videre komme, der som en nødvendig Forberedelse til Examen burde holdes mindst to Gange i hver fireaarig Periode. Men hertil kom nu 2) den sy-

*) Univ. Aarb. f. 1864—71, I, 236—37.

stematiske Behandling af Videnskaben. Denne krævede følgende Forelæsninger, der omtrentlig kunde anslaaes til det vedføjede Timeantal:

Filologiens Encyklopædi, 1 Halvaar, 4 Timer	4.
Græsk Literaturhistorie, 2 Halvaar, 5 Timer.....	10.
Latinsk Literaturhistorie, 2 Halvaar, 3 Timer.....	6.
Græske Antikviteter, 2 Halvaar, 4 Timer.....	8.
Latinske Antikviteter, 2 Halvaar, 4 Timer.....	8.
Græsk og romersk Mythologi og Religion, 2 Halvaar, 3 Timer	6.
Kunsthistorie, 2 Halvaar, 4 Timer	8.
Græsk og romersk Epigrafik, 2 Halvaar, 3 Timer.....	6.

56.

Dette divideret med Semestrenes Antal gav 7 ugentlige Timer endnu eller i alt 21 Timer, og der var endda ikke nævnt den gamle Geografi med Athens og Roms Topografi. Numismatik, Metrik, Palæografi, Fag, som man ikke gjorde store Fordringer til ved Examen, men som maatte gennemgaaes af og til for at vejlede de studerende til et friere og mere omfattende Studium. Universitetet kunde ikke taale, at dets Undervisning nedsattes til det absolute Minimum, og den klassiske Filologis Repræsentanter burde ligesom Fakultetets andre Professorer ikke blot forberede til en Embedsexamen, men ogsaa arbejde for deres Videnskab og vejlede videre komme til et videnskabeligt Studium. Det vilde derfor ingenlunde være urimeligt, om vort Universitet, saaledes som noget nær de fleste tyske Universiteter, fik 4 Professorer i klassisk Filologi, Arkæologi medregnet. Hvis man ikke vilde tage det for strengt med den oven for opstillede 4-aarige Plan, men tillade f. Ex., at et eller andet Fag kun gjentoges med et længere Mellemlum, vilde Arbejdet vel kunne gøres og Videnskaben nogenlunde repræsenteres af 3 Professorer, af hvilke den ene særlig maatte overtage den arkæologiske Side (Kunsthistorie, Epigrafik o. s. v.), men ikke indskrænke sig til denne. Det forudsattes ved denne Indskrænkning til 3, at de alle vare arbejdsdygtige og tjenstivrige Mænd, og det forventedes, at de af og til understøttedes af yngre Kræfter som Privatdocenter.

Bilag VII. Skrivelse fra Docent Sundby af 25. Oktbr. 1879.

Lige fra den Tid, da Hans von Aphelen under 26. Juli 1754 fik Bestalling paa »at være Adjunctus Facultatis Philosophicæ ved Universitetet i Kjøbenhavn og at docere linguam Gallicam et Teutonicam, dog uden at have noget videre enten med Universitetet eller Konsistorium at bestille« — indtil den Dag i Dag havde det franske Sprog haft en underordnet Stilling ved Universitetet. Von Aphelen blev ansat uden Gage, formodentlig fordi man mente, at han kunde skaffe sig Indtægt ved at tage Betaling for sine Forelæsninger, og at han desuden som privat Lærer kunde drage Fordel af den større Anseelse, han vandt ved en slig Ansættelse. Disse Betragtninger havde vel ogsaa gjort sig gjældende i de følgende Tider og havde formodentlig været blandt Grundene til, at man anviste Posten en ringere Plads og en ringere Løn, ligesom Professorerne i det medicinske Fakultet af lignende Hensyn indtil den nyeste Tid vare lavere gagerede. Det nys udarbejdede Lønningsforslag havde imidlertid underkjendt disse Betragtninger.

Derimod var der et andet Hensyn, der sikkert havde været bestemmende ved Fastsættelsen af Franskens Stilling ved Universitetet. Herved havde man vistnok ogsaa ladet sig lede af den ældre Opfattelse, at dette Sprog ikke kunde være Gjenstand for virkelig videnskabelig Behandling. Efter at Sanskritsprogets Studium imidlertid havde givet Stødet til det komparative Sprogstudium, og efter at de grundigere Forskninger angaaende det franske Sprogs Historie, som toge deres Begyndelse omtrent samtidig dermed, havde godtgjort, at Studiet af Fransk var af stor Betydning for den rette Opfattelse af Sprogenes Væsen og Udvikling, var det umuligt at hævde en saadan Synsmaade. Der burde følgelig allerede tidligere være sket en Forandring i den Stilling, som dette Sprog indtog. Dette skete nu ikke; men hvad der efter Videnskabens Udvikling allerede for længst burde være sket, burde ved den forestaaende Forandring i Lærerposternes Normering ikke forsømmes. Saafremt man derfor ikke vilde foretage nogen Ændring i dette Lærefags Omfang, burde Posten som Lærer heri utvivlsomt optages blandt de ordinære Professorater. En Begrundelse herfor vilde næppe være nødvendig, da han til Støtte for sin Anskuelse kunde henvise til den offentlige Mening i den videnskabelige Verden. Fransk, der nu hørte til Hovedfagene ved Studentereksamen, var det eneste blandt disse, der ikke ved Universitetet blev doceret af en ordinær Professor.

Imidlertid vilde det næppe være rigtigt at lade dette Lærefag beholde sit nu værende Omfang. Ligesom det maatte forudsættes, at enhver, der videnskabelig dyrkede det franske Sprog, ikke vilde eller kunde undlade at gjøre sig bekendt med andre beslægtede Sprog, saaledes havde det filosofiske Fakultet ogsaa bestandig ved Magisterkonferenser i dette Fag fordret Kjendskab til i det mindste et af de andre romanske Hovedsprog (Italiensk eller Spansk). Det maatte derfor ogsaa anses for rigtigst at udvide Faget, og i Stedet for en Docent i Fransk at søge at faa normeret en ordinær Professor i romanske Sprog, for hvem Fransk dog altid maatte blive Hovedsproget, ikke blot paa Grund af dets universelle Betydning, men ogsaa fordi det, fra et videnskabeligt Synspunkt set, indtog den væsentligste Plads blandt de fra Latinen nedstammende Sprog. At han benævnedes Faget »romanske Sprog«, ikke »de romanske Sprog«, laa i, at denne sidste Benævnelse let vilde medføre, at der blev stillet den Fordring til Læreren, at han skulde være i Stand til i videste Omfang at docere alle de romanske Sprog, en Fordring, som vilde være højst urimelig. Han indstillede sluttelig, at der i Stedet for en Docent i Fransk blev normeret en ordinær Professor i romanske Sprog.

Bilag VIII. Skrivelse fra Docent Brynjulfson af 31. Oktbr. 1879.

Da han i Begyndelsen af 1874 foreslog Oprettelsen af en Lærerpost i islandsk Historie og Literatur ved Universitetet, var Forudsætningen ganske vist den, at Posten skulde oprettes som vedblivende i Fremtiden, ikke blot for ham personlig, men for at gjøre noget for Island i det hele; derom vidnede tilstrækkelig de paa Rigsdagen faldne Ytringer. Som bekendt fandtes der ikke i Forvejen et eneste Sted en saadan Lærerpost, og der var altsaa ikke givet Studium i den Retning nogen Opmuntring eller fast Understøttelse, ikke engang ved det Universitet, der dog, endnu i det mindste, var beregnet paa at være fælles for Island

og Danmark, og hvor desuden alle Betingelserne herfor gjennem det Arnemagnæanske Legat vare tilstede i langt højere Grad end noget andet Sted. Det maatte derfor snarest vække almindelig Forundring, at der ikke før havde været tænkt paa at gjøre noget helt og fuldt ud i den Retning netop her ved Universitetet; det var ogsaa ofte blevet udtalt, at det ikke vilde være for meget, om der ved Kjøbenhavns Universitet for længe siden havde været oprettet et fast Professorat for islandsk Historie, Literatur og Antikviteter, der f. Ex. til Minde om A. Magnussen passende kunde bære hans Navn, paa samme Maade som der jo for Danmarks Vedkommende fandtes et Rostgaardiansk Professorat i lignende Retning. Ganske vist kunde der indvendes, at efter Forholdenes Natur kunde en særlig Lærer i islandsk Historie og Literatur ikke vedblivende gjøre Regning paa nogen stor Tilhørerkreds, allermindst naar han læste paa Islandsk eller for Islændere alene; men saa maatte det tillige erindres, at en Lærestol af denne Art ved et Universitet ikke blot havde Betydning for selve Lærevirksomhedens Vedkommende, men maaske endog i højere Grad tillige som den faste Stok, hvorefter saa mange ellers spredte og derved muligvis til Grunde gaaende private Bestræbelser kunde samle sig med Udsigt til, at ikke alt, hvad en enkelt Mand maaske havde lagt Grunden til, sandsynligvis ogsaa forsvandt med ham selv. For Studiet af Islands Historie og Literatur, som dog for dets Vedkommende, hvor faatallige dets Dyrkere end altid vilde blive, maatte erkjendes for at være en absolut Nødvendighed, der ikke paa nogen Maade maatte forsvømmes, fordi Forholdene nu en Gang vare saa smaa, som de uheldigvis vare, havde Mangelen af et saadant fast Holdepunkt som en Lærerpost ved Universitetet netop altid været af den allerstørste Betydning, da der først, naar det en Gang for alle ved dens Oprettelse var fastslaaet, at et saadant Studium dog ikke heller var fuldstændig spildt for Livet, kunde ventes, at maaske flere og flere virkelig vilde hengive sig til det. Kun maatte man ikke vente, at Følgerne allerede skulde vise sig i nogen betydelig Grad efter nogle faa Aars Førløb.

De paagjældende Fags Slægtskab med den egentlig nordiske Filologi var saa nært og indlysende, at den islandske Docent under Forudsætning af en gjensidig Velvillie og Imødekommen fra alle Sider, meget ofte syntes at maatte kunne træde supplerende til ogsaa lige over for andre studerende, fornærmelig hvad den historiske og antikvariske Side af Sagen angik. Men hertil kom, at om end ikke den særlige Lærevirksomhed kunde betragtes som det eneste afgjørende Moment med Hensyn til Oprettelsen af den omhandlede Docentpost, saa vilde der dog ganske vist ogsaa i Retning af at gjøre den mere frugtbringende lige over for selve Islænderne kunne gjøres en Del mere, end der allerede var sket, saa vel fra Regeringens som fra Universitetets Side, naar blot Fordringerne til de islandske studerende, hvad Kundskab til Islands Historie og Literatur angik, gjordes gjældende i noget højere Grad end for Tiden, da der aldeles ikke fandtes nogen Bestemmelse derom. Kundskaber ogsaa i den Retning maatte dog siges i mere eller mindre Grad at være nødvendige næsten for hver vordende Embedsmand i Island, og Mangelen i saa Henseende havde i det mindste meget ofte været følelig i højeste Grad, medens den endog under de nu værende Forhold ikke syntes at være saa vanskelig at afhjælpe, i det mindste for en Del. Det lod sig saaledes maaske gjøre allerede nu at overdrage til Docenten i islandsk

Historie og Literatur ogsaa at holde Forelæsninger for de her værende juridiske studerende fra Island, der for Tiden vare usædvanlig mange, over Islands Rets- og Lovhistorie, da dette Fag jo ikke kunde siges at være mere særlig juridisk end egentlig historisk, og en ikke juridisk Professor havde jo ogsaa før paa lignende Maade været anvendt til at læse for juridiske studerende over Statistik. Det var en Mangel, som dog ikke faldt nogen af Universitetslærerne til Last, at den historiske Side af den islandske Lovkyndighed, der maaske for Islands Vedkommende forholdsvis havde større Betydning end andre Steder, ikke for Tiden saaledes særlig foredroges for de juridiske studerende fra Island, som det vist nok var ønskeligt, og det var ganske sikkert ikke mindst Følelsen heraf, da jo ellers det egentlige Lovstudium for det meste var fælles for Islændere og Danske, der nu endelig i Aar havde bevæget det islandske Alting til at beslutte Oprettelsen af en særlig Lovskole for Island i Reykjavik, efter at Sagen mange Gange før havde været under Omtale. Men trods denne Altingets Beslutning vilde det dog sikkert være noget endnu, førend Lovskolen virkelig kom i Gang, og imidlertid vilde det være hensigtsmæssigt, at den egentlige Hovedmangel blev afhjulpet ved Universitetet selv, saaledes som han havde udviklet, selvfølgelig efter Overenskomst med og under Overopsyn af selve det juridiske Fakultet.

Saaledes som Forholdene hidtil havde været, havde han for det meste været henvist til offentlig at holde mere almindelig historisk-literære Forelæsninger paa Dansk over Æmner af den nordiske Oldtids- og Kulturhistorie for et blandet Publikum. Men dette var ikke hans Skyld, og skjønt han meget godt af egen Erfaring vidste, at der paa denne Maade snarest kunde samles en ret talrig Tilhørerkreds, gik dog hans Lyst langt mere i Retning af hovedsagelig fagmæssige Forelæsninger for et mindre Antal af virkelig studerende. Dertil kom, at han fra Begyndelsen af havde tænkt sig Oprettelsen af den omhandlede Lærerpost som et Skridt i Retning af at stille Universitetet i et nærmere, mindre abstrakt og mere konkret Forhold til det islandske Oplysningsvæsen overhovedet end hidtil. Han havde derfor ogsaa oprindelig foreslaaet, at den islandske Docent tillige af og til skulde rejse til Island for ogsaa at holde Forelæsninger der, og herpaa gik hans Bestalling ogsaa ud; men Midlerne til at faa det udført havde aldrig senere været anviste. Han ønskede i det hele taget at gjøre Nytte ogsaa i denne Retning; men det var en Selvefølge, at det var og blev en Umulighed uden den tilbørlige Understøttelse, naar man altid skulde staa alene, uden nogen overordnet Autoritet. Og rent galt vilde det blive, naar det nu ved den endelige Ordning af Universitetets Lærerkrafter for Eftertiden skulde slaas fast, at Lærerposten i islandsk Historie og Literatur kun var oprettet midlertidig og rent forbigaende. Man vilde da med Rette kunne sige, at der aabenbart aldrig havde været forbundet nogen alvorlig Villie til virkelig Udførelse med den første Indrømmelse af dens Oprettelse, og det vilde være meget beklageligt, om Anledningen hertil udgik fra selve Universitetet.

Sluttelig tilføjede han, at den islandske Docentpost ikke blot med Hensyn til Udelukkelsen fra det filosofiske Fakultet, men ogsaa i finansiell Henseende havde været mere stedmoderlig behandlet fra Universitetets Side end adskillige andre. Skjønt hans Ansættelse ved Universitetet var af ældre Datum end Indehavernes af flere, ogsaa nylig oprettede Docentposter, saa var hans Gage dog

endnu mindre end disses, en Forskjel, der efter Universitetets nye Forslag steg til 350 Kr., og han virkede derfor ogsaa i denne Henseende under yderst trykkede Vilkaar.

Bilag IX. Skrivelse fra det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet af 25. Avg. 1879.

Fakultetet fandt ikke Grund til at foreslaa nogen Forandring for Astronomiens og de naturhistoriske Discipliners Vedkommende, hvorimod det med Hensyn til Grundvidenskaberne, Mathematik, Kemi og Fysik bemærkede følgende.

Omfanget af Undervisningen i disse Fag og det betydelige Examensarbejde i Forbindelse med disse Grundvidenskabers stadige Udvikling og stigende Betydning gjorde det nødvendigt at have dem repræsenterede ved Universitetet ved tvende normerede Lærerposter for hvert Fag. For Matematikens Vedkommende var Forholdet for Tiden saaledes, at der havde en Prof. ordin. og en extraordinær Docent. Allerede i Skrivelse af 15. Septb. 1875 (Aarb. f. 1880—81 S. 1111) havde Fakultetet udførlig begrundet Ønskeligheden af at have tvende normerede Professorer i dette Fag, og idet det henviste til Indholdet af denne Skrivelse, tilføjede det kun, at den forløbne Tid yderligere havde bestyret Fakultetet i den Anskuelse, at Universitetet burde arbejde hen til, at den nu værende extraordinære Docentplads i Mathematik blev hævet til en normeret Professorplads, saa meget mere som Fakultetet i Dr. phil. Zeuthen havde en Mand, der som Lærer og Videnskabsmand vilde være en Pryd for Universitetet, og som det maatte være meget magtpaaliggende at bevare for samme.

Kemien havde siden 1. April 1871 været repræsenteret af Prof. ord. og en Lektor, der i Forening varetoge saa vel Universitetets som den polytekniske Lærestalts Kemi. Forretningerne havde været delte omtrent ligelig mellem de tvende Lærere, idet Professoren havde bestyret Universitetets og Lektoren den polytekniske Lærestalts kemiske Laboratorium, medens Forelæsningserne og Examensarbejdet havde været delt imellem dem efter fælles Overenskomst. Fakultetet maatte indrømme, at det kunde have været rigtigt, at man valgte et Lektorat, den Gang Oprettelsen af en ny normeret Plads blev nødvendig; men efter den Udvikling, som Studiet af Kemi ved Universitetet og den polytekniske Lærestalt var undergaaet i det sidste Decennium, vare Forretningerne tiltagne saa betydelig, at de lagde fuldt Beslag paa begge Læreres Virksomhed. Naar dertil kom, at Forretningernes Omfang og Beskaffenhed vare de samme for de tvende Lærere, og at der stilledes lige store Fordringer i videnskabelig Henseende til dem begge, fandt Fakultetet, at Tiden var kommet til at hæve Lektoratet til en normeret Professorplads. Nogen væsentlig Lønningsvanskelighed vilde denne Forandring næppe kunne medføre; thi da den nu værende Lektor var ansat den 1. April 1871, vilde hans Udnævnelse til Professor kun medføre en forøget Løn af 200 Kr., da han i Følge Lønningsloven vilde faa Anciennet fra 1. April 1876.

Fysiken havde for Tiden kun en Docent ved Universitetet, nemlig den normerede Professor; men Universitetet havde Ret til at benytte til Afholdelse af Forelæsninger og Examina en ved den polytekniske Lærestalt ansat Docent i Fysik. Arbejdet fordeltes efter Overenskomst. Nogen væsentlig Forandring i dette Forhold, navnlig en Ansættelse af lige stillede Docenter kunde formentlig ikke finde Sted, saa længe Universitetet og den polytekniske Lærestalt til-

sammen kun havde en Samling af fysiske Apparater, der tilmed var anbragt i et temmelig indskrænket Lokale; derimod mente Fakultetet, at der kunde være Anledning til at forsøge paa at ændre de bestaaende Forhold saaledes, at der ved Universitetet ansattes en Lektor i Fysik med Forpligtelse til at dele Forelæsnings- og Examensarbejdet med den normerede Professor.

Fakultetet foreslog derfor:

1. at der normeredes et 2det Professorat i Mathematik i Stedet for den extraordinære Docentplads,
2. at der normeredes et 2det Professorat i Kemi i Stedet for det normerede Lektorat, og
3. at der normeredes et Lektorat i Fysik.

Bilag X. Skrivelse fra Docent Warming af 27. Oktbr. 1879.

Botaniken havde som alle andre naturvidenskabelige og naturhistoriske Videnskaber i de seneste Aartier udviklet sig til et langt større Omfang end tidligere, og Retninger, der før ikke vare mere omfangsrige, end at flere af dem kunde gjenemtrænges og beherskes af en Mand, traadte nu op med langt større Fordringer. Skulde Undervisningen drives paa en tidssvarende Maade, maatte den nødvendig deles, en Fordring, der allerede var opstillet af det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet i dets Skrivelse af 5. Novbr. 1875 (Aarb. f. 1875—76 S. 91). Universitetet havde ogsaa tidligere i en meget lang Aarrække haft 2 Lærere i Botanik, idet Schouw fra 1821 var Prof. extr., medens Hornemann samtidig var Prof. ord. indtil sin Død 1841, og senere Liebmann stod som Prof. extr. ved Siden af Schouw som Prof. ord. i Botanik. Men for at Forholdet, som det var nu til Dags, kunde blive desto klarere, omtalte han, hvilke Retninger der burde søges repræsenterede ved vort Universitet.

De Forelæsninger, der burde holdes, kunde deles i 1) de elementære, ved hvilke der skulde gives de medicinske, farmaceutiske og polytekniske studerende et almindeligt Overblik over Botaniken, og 2) de mere videnskabelige, ved hvilke yngre Botanikere og andre, der af forskjellig Grund maatte eller vilde gaa videre, sattes ind i Videnskabens nu værende Udviklingstrin. Det var navnlig disse sidste, man her maatte have for Øje.

Blomsterplanternes Systematik, Terminologien og Morfologien, havde fra gammel Tid af været de væsentligste Undervisningsfag, og de havde ikke tabt i Betydning derved, at nye Retninger vare komne frem ved Siden af dem. De burde naturligvis fremdeles til Stadighed kunne doceres grundig, og det var naturligst, at den Mand, der havde dem som sine specielle Fag, tillige var Direktør for den botaniske Have, der netop var anlagt som en systematisk, og for Museets Samlinger. *Plantegeografien* og *Plantepalæontologien* indtog en ejendommelig Stilling til de andre Fag, fra hvilke de væsentlig maatte laane, og til hvilke de maatte støtte sig, nemlig Systematiken og for Plantegeografiens Vedkommende tillige Fysiologien. Saa vel disse Fag som *Plantefysiologien* saa han bort fra, det sidste, dels fordi der nylig var ansat en Docent heri, og dels fordi det maaske var for tidligt at dømme sikkert om, hvorledes dette i øvrigt saa omfattende og i praktisk Henseende saa vigtige Fag i ydre Henseende maatte stilles her i Landet.

Planteanatomen var et absolut nødvendigt Grundlag for Fysiologien, der uden den ikke kunde forstaa Livsyttringerne; men den var et lige saa nødvendigt

Grundlag for Morfologen, ja hele Sider i den nyere Morfologi vare snarest at betragte som Anatomi. Dertil kom, at Studiet af de lavere Planter ikke kunde drives uden ved Mikroskopets Hjælp og med Kjendskab til dette og til de mikrokemiske Metoder, samt endelig, at Mikroskopet spillede en stadig større Rolle i det praktiske Liv: for Apothekere, Teknikere, Bryggere og andre, for hvem en mikroskopisk Undersøgelse af Levnedsmidler, Varer o. lign. var af Vigtighed. Undervisningen i Planteanatomi, i de mikrokemiske Metoder og i Mikroskopets Indretning og Brug var derfor et Led, som absolut ikke burde mangle ved Universitetet. Denne theoretiske Betragtning støttedes ved Henblik til den Udvikling, som Undervisningen i Mikroskopi havde haft hos os. Paa Finansloven for 1873—74 bevilgedes der Penge til Anskaffelse af Mikroskoper m. m., og en Sum af 400 Kr. til en Assistent i Planteanatomi, jfr. Aarb. f. 1871—73 S. 106—7. Da Prof. Ørsted døde, førend Undervisningen var sat i Gang, og da Prof. Didrichsen udtrykkelig frasagde sig denne, se Aarb. f. 1871—73 S. 135, kom han (Warming) til aldeles selvstændig at indrette fra nyt af og fremtidig at lede denne Undervisning. Antallet af Deltagernes Tal var i de senere Aar steget betydelig; i de første Aar var det — bortset fra de elementære Kursus for Farmaceuter — gennemsnitlig 3, men i de senere Halvaar det 3—4 dobbelte. Saaledes var der i Efteraars Halvaaret 1879 8 nye, som benyttede den rent elementære Undervisning, 2 videre komne og 4, som daglig benyttede det planteanatomiske Lokale og dets Instrumenter samt hans (Warmings) Raad og Vejledning. De studerende, som i Aarenes Løb havde benyttet denne Undervisning, vare: alle yngre Botanikere, de yngre Zoologer, en enkelt medicinsk Kandidat og en stor Del Kemikere og Farmaceuter.

Hvad *de lavere Planter* angik (Alger, Svampe), var deres Systematik voxet op til et saadant Omfang, og deres Studium krævede nu saadanne Ofre af Tid paa Grund af vidtløftige Kulturer, som vare nundgaaelige for Udredelsen af deres Biologi og Systematik, at dette Studium nu til Dags var noget ganske andet end tidligere. Dertil kom, at den Rolle, som mange af disse Planter, f. Ex. Bakterier, Snyltesvampe o. a., spillede i Naturen og Menneskelivet, var saa betydningsfuld, at Universitetet ikke burde vise den Opgave fra sig, at sikre disse Planter en kundskabsrig og grundig Docent.

Af det her udviklede vilde det ses, at det var umuligt for en eneste Mand at være nogenlunde hjemme i dem alle, og tillige, at flere af dem vare af en saadan Betydning og vare saa nødvendige Led i Undervisningen, at en normeret Plads vilde være for lidt. Han foreslog derfor, at der for Fremtiden skulde være mindst 2 normerede Pladser i Botanik. Mellem disse 2 Lærere vilde de forskellige Fag da være at fordele overensstemmende med hver enkelt Fordannelse. Nogen bestemt Fordeling af Fagene og Arbejdet var det sikkert upraktisk at fastsætte uden for den, der ogsaa nu faktisk forefandtes, at Prof. ord. var Havens og Samlingernes Direktør samt hjemme i de højere Planter Systematik, og at han af den elementære Undervisning besørgede den, der var knyttet til den medicinske Forberedelses Examen.

Det var hans Haab, at han maatte opnaa at beklæde denne nye normerede Stilling. I snart 7 Aar (fra Januar 1873) havde han været i Universitetets Tjeneste, han havde haft en extraordinær Professors Arbejde, men ikke en saa-

dans Stilling eller Løn. Fra 1873—75 havde han haft »overdraget en Del af de Prof. botanices paahvilende Forretninger«, og i disse 6 Halvaar, foruden den anatomiske Undervisning, haft det Hverv at holde Forelæsninger over specielle Æmner for videre gaaende, se Aarb. f. 1871—73 S. 133. Derefter, fra Jan. 1876, havde han foruden Anatomien haft Undervisningen af Farmaceuterne med det dertil hørende Examensarbejde, ligesom han ogsaa i en lang Aarrække havde maattet deltage i Examensarbejdet ved medicinsk Forberedelses Examen. Om den Maade, paa hvilken han havde udført det ham overtagne Hverv, henviste han til en Erklæring af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet af 5. Novbr. 1875, jfr. Aarb. f. 1875—76 S. 91. Angaaende de af ham holdte Forelæsninger og Øvelser henviste han til Forelæsningsfortegnelserne (se Aarbøgerne), og bemærkede, at han, efter at den midlertidige Ordning ved Docent Didrichsens Ud nævnelse til Professor i Efteraaret 1875 var ophørt, uden Vederlag var vedblevet med at holde specielle Forelæsninger for yngre Botanikere, til Dels efter Opfordring fra dem. Kun i de 2 sidste Halvaar havde han ikke haft Tid dertil. Som Støtte for sit Andragende om at maatte blive fast ansat, henviste han end videre til Fakultetets nys nævnte Erklæring af 5. Novbr. 1875, der anbefalede ham hertil. Endelig henpegede han paa sin videnskabelige og øvrige literære Virksomhed. Naar han havde kunnet ofre saa megen Tid paa videnskabeligt Arbejde, som Tilfældet var, skyldtes dette heldige private Forhold. Disse stillede sig imidlertid allerede nu mindre gunstigt, og i Fremtiden vilde han i mindre Grad kunne sysle med videnskabelige Arbejder, hvis hans Stilling ved Universitetet ikke blev forbedret. Vel var Honoraret for den anatomiske Undervisning blevet forhøjet fra 400 Kr. til 800 Kr. og for den farmaceutiske Undervisning fra 1200 Kr. til den Sum, hvormed hans Forgænger endte, nemlig 1600 Kr., saaledes at han i alt ved Universitetet oppebar 2400 Kr. Han saa imidlertid ikke rettere, end at hans Stilling var en saadan, at den burde lønnes bedre, uanset hans Alder og videnskabelige Virksomhed. Der var i Virkeligheden nu kun en eneste botanisk Plads ved Universitetet, der var saaledes lønnet, at dens Indehaver, uden at have anden Indtægt end den dertil knyttede Løn, vilde kunne undlade at søge Information og lignende Bierhverv, nemlig det ordinære Professorat. Det havde forhen i Virkeligheden været gunstigere, ikke blot den Gang, da der foruden Prof. bot. ord. ogsaa var en Prof. bot. extr., men ogsaa senere. Saaledes havde den nu værende Prof. bot. som Docent, Assistent og Bibliothekar en Indtægt, der var større, end den, Prof. Ørsted samtidig havde. Idet hans Forretninger nu (til Dels fra 1872 af) vare fordelte mellem to, var Lønnen for hver af disse selvfølgelig ogsaa blevet mindre, og ingen af dem vilde, naar han ikke ved privat Formue var stillet særlig gunstig, i nogen væsentlig Grad kunne virke for Videnskabens Fremme. Ogsaa naar Sagen saas fra denne Side og toges ganske almindelig uden personligt Hensyn, forekom det ham, at Botaniken paa Grund af sin hele Stilling til de øvrige Videnskaber og til den hele Kulturudvikling kunde fortjene Oprettelsen af en ny normeret Plads, som da ogsaa burde være lønnet paa passende Maade.

Bilag XI. Skrivelse fra Docent R. Pedersen af 27. Oktbr. 1879.

Docent Pedersen indsendte en Afskrift af den Betænkning, som Prof. bot. Didrichsen og Prof. physiol. Panum i Følge Ministeriets Opfordring under

31. Maj 1878 havde udarbejdet i Anledning af Oprettelsen af den plantefysiologiske Docentur, se Aarb. f. 1878—79 S. 623—27, og bemærkede hertil følgende. Hvor stor Trangen var til Undervisning i Plantefysiologi, kunde man slutte af det store Antal, der hørte hans Forelæsninger, og navnlig deraf, at hans Tilhørerkreds for en stor Del bestod af Mænd i ansete videnskabelige Stillinger. Trangen til plantefysiologisk Undervisning, saa vel theoretisk Undervisning ved Hjælp af Forelæsninger, som praktisk ved Arbejde i et plantefysiologisk Laboratorium, vilde sikkert ikke formindskes i Fremtiden. Allerede nu hørte Plantefysiologien med til de Videnskaber, hvortil der krævedes Kjendskab ved Magisterkonferensen i Naturhistorie, og det kunde næppe vare længe, inden der vilde fremkomme Begjæringer om at stedes til Magisterkonferens eller anden offentlig Prøve i Fysiologien og dens Grundvidenskaber, siden der jo sandsynligvis for Fremtiden ved Oprettelsen af Forsøgsstationer saa vel i Kjøbenhavn som paa andre Steder her i Landet vilde blive Stillinger for Mænd med fysiologisk Uddannelse. Han nærede det Haab, at Udvalget vilde drage Omsorg for, at Spørgsmaalet om Plantefysiologiens normerede Stilling ved Universitetet og om Oprettelsen af et plantefysiologisk Institut, hvorom der nu i en halv Snes Aar havde været ført Forhandlinger, maatte blive bragt til endelig Afgjørelse.

Bilag XII. Skrivelse fra Docent Löffler af 26. Oktbr. 1879.

Docent Löffler henviste til tidligere Skrivelser til Konsistorium om geografiske Studiers Opgave og Betydning samt om den store Tilslutning, de i den senere Tid havde fundet mange Steder i Udlandet, saa vel som til Fortalen til hans »Haandbog i Geografien« og en af ham nylig udgivet Afhandling »Quelques réflexions sur les études géographiques«. Det fremgik heraf tillige, at han betragtede Geografien som en Videnskab, der i det hele maatte ønskes repræsenteret ved Universiteterne og havde stor Trang dertil. Ved fremmede Universiteter havde man i den senere Tid saaledes forøget Antallet af geografiske Lærerposter, at der for Øjeblikket fandtes 9 ordinære Professorater i Tyskland og 4 i Østerrig foruden ikke faa ekstraordinære og adskillige Docentposter.

Bilag XIII. Skrivelse fra det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet af 3. Nov. 1879.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om den fysiske Geografis Stilling ved Universitetet fastholdt Fakultetet sin tidligere Udtalelse (Aarb. f. 1871—73 S. 136), at dette Fag i Følge sit Indhold ikke var af en saadan Beskaffenhed, at det kunde gjøre berettiget Krav paa at være repræsenteret ved en normeret Lærerplads; det maatte henregnes til saadanne Specialfag, der kunde ønskes knyttede til Universitetet for en Tid, naar en dygtig Repræsentant for samme frembød sig. Derimod forekom det Fakultetet, at Botaniken, dels paa Grund af denne Videnskabs store Omfang, og dels paa Grund af dette Fags Betydning som Examensfag, med fuld Foie kunde fordre en noget stærkere Repræsentation ved Universitetet end ved en normeret Lærerplads, og de eventuelle, tvende normerede Lærerpladser burde da omfatte den systematiske, anatomiske og mikroskopiske Botanik. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Plantefysiologiens Stilling havde Fakultetet allerede udtalt i sin Skrivelse til Konsistorium af 3. Jan. 1878 (Aarb. f. 1878—79 S. 622), at Plantefysiologi, — der som særligt Fag først i Efteraars Halvaaret 1879 fremtraadte ved vort Universitet — ikke for Tiden burde repræsenteres ved nogen

normeret Lærerplads, og Fakultetet maatte fastholde denne Anskuelse, indtil der forelaa en længere Tids Erfaring med Hensyn til Betydningen af dette Fag for Universitetets forskjellige Formaal. Uagtet der saaledes i Fakultetet var en Stemning for at faa den systematiske, anatomiske og mikroskopiske Botanik repræsenteret ved tvende normerede Lærerpladser, vilde Fakultetet dog, i Betragtning af, at Prof. botanices ikke havde udtalt sig i denne Sag, ikke stille noget bestemt Forslag i saa Henseende. Derimod udtalte Fakultetet det Ønske, at Udvalget ved Drøftelsen af Lønningsforholdene for de paa Aaremaal ansatte Docenter eller ved anden Lejlighed maatte finde Anledning til at foreslaa en væsentlig Forbedring i Dr. Warmings Stilling, eftersom han nu i 6 Aar havde opfyldt en normeret Docents Pligter med Hensyn til Undervisning, Examensforretninger og videnskabeligt Arbejde.

Med Udvalgets Betænkning, der, som oven for berørt, afgaves under 31. Decbr. 1879, fulgte et »Forslag til Lov om Universitetets Lærerkrafter«, der neden for vil blive meddelt.

For til fulde at belyse de Forandringer, som dette Forslag tilsigtede, gjorde Udvalget først i Korthed Rede for den nu værende Normering af Universitetets Lærerkrafter.

I det væsentlige var den endnu ordnet ved det under 13. Novbr. 1844 givne Normalreglement, jfr. Selmers Aarbog s. A. S. 1 ff. Derved normeredes

i det theologiske	Fakultet	5	Professorer,	
- —	retsvidenskabelige	5	—	
- —	lægevidenskabelige	8	—	og 2 Lektorer,
- —	filosofiske	19	—	og 3 faste Docenter.

Tilsammen... 37 Professorer, 2 Lektorer, 3 faste Docenter.

Ved Kundgj. 18. Sept. 1850 skete kun en formel Forandring i Lærerkrafternes Organisation derved, at det samlede filosofiske Fakultet sondredes i et filosofisk Fakultet, som — efter at den i Regl. 1844 tilføjede Professor i Statsøkonomien under 29. Avg. 1848 var blevet overført til det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, jfr. strax neden for — indbefattede 11 normerede Professorer, nemlig: i Filosofi 2, i Æsthetik 1, i Historie 3, i de nordiske Sprog 1, i latinsk Filologi 1, i græsk Filologi 1, i østerlandsk Filologi 2, hvortil endnu kom 3 faste Docenter, nemlig: i Fransk 1, i Tysk 1, i Engelsk 1, og i et matematisk-naturvidenskabeligt Fakultet, indbefattende 7 Professorer i de matematisk-naturvidenskabelige Fag, nemlig: i Matematik 1, i Astronomi 1, i Fysik 1, i Kemi 1, i Zoologi 1, i Botanik 1, i Mineralogi 1. Materielle Lempelser af den ved Regl. 1844 indførte Ordning vare kun skete paa enkelte Punkter.

I Anledning af, at det retsvidenskabelige Fakultet ved kgl. Resol. 29. Juli 1848, jfr. Pl. 10. Avg. s. A. Post 2 (Lindes Medd. f. 1849—56 S. 235), udvidedes til et rets- og statsvidenskabeligt, blev det nemlig ved en kgl. Resol. s. D. bifaldet, at der maatte oprettes 2 nye Lærestole i Statsøkonomi og Statistik, hvorhos det ved Regl. 1844 under det filosofiske Fakultet oprettede Professorat i Statsøkonomi skulde overføres dertil; men ved kgl. Resol. 2. Maj 1855 blev dog denne Ordning atter lempet derhen, at den ene af Lærerposterne i de statsøkonomiske Fag for Fremtiden kunde besættes enten med en Lærer i Retsviden-

skaben eller med en Statsøkonom eller med en Lærer i slesvigsk Ret — hvilket sidste Alternativ nu var bortfaldet — eller med en Mand, der vilde paatage sig Lærerfaget i flere af de anførte Retninger. Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet var derfor nu normeret med i alt 8 Professorater, hvoriblandt 5 Professorater i Lovkyndighed, 2 Professorater i Statsøkonomi og Statistik og 1 Professorat, som efter Omstændighederne kunde besættes med en Jurist eller med en Statsøkonom.

Til det anførte Indbegreb af organisatoriske Forskrifter havde de senere udstedte Lønningslove for Universitetet af 12. Jan. 1858 og 25. Marts 1871 henholdt sig, dog med den Lempelse, at den sidst nævnte havde indført en enkelt Forandring i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Sammensætning ved at normere en Lektor i Kemi, saaledes at Fakultetets nu værende ordinære Bestand var 7 Professorer og 1 Lektor.

I Forbindelse med de anførte Forskrifter, som regulerede Fakulteternes Sammensætning, maatte dernæst mærkes en Række Bestemmelser, der havde skaffet Universitetet Forstærkelse af dets Lærerkrafter, dels ved Foranstaltninger af mere almindelig Karakter, dels ved Ansættelse af bestemte Personer uden for de regelmæssige Lærerposter.

De almindelige herhen hørende Bestemmelser vare:

1) Lønningslov 25. Marts 1871 § 3, sidste Stykke, hvorefter visse Lærere ved den polytekniske Lærestanstalt ere pligtige at holde de til deres Fag hørende Forelæsninger ved Universitetet, samt Lovens § 7, hvorefter Inspektorerne ved Universitetets forenede naturhistoriske Museum ere forpligtede til at holde offentlige Forelæsninger over deres specielle Afdeling af Naturhistorien uden særligt Vederlag.

2) Kgl. Resol. 22. Jan. 1873 (Aarb. f. 1871—73 S. 64), hvorefter de to Overlæger ved Frederiks Hospital, der ikke nødvendig skulle være de tilsvarende faste kliniske Docenter ved Universitetet, for saa vidt de heller ikke aktuelt ere det, ved selve Overtagelsen af Overlægeembederne træde i Forhold til Universitetet som midlertidige Docenter mod et særligt Honorar. Denne Bestemmelse havde dog kun en eventuel Betydning, idet samtlige Overlægeembeder hidtil havde været besatte med Medlemmer af Fakultetet.

3) End videre nævnedes Udvalget, at Kjøbenhavns Magistrat ved Skrivelse af 23. Decbr. 1872 (Aarb. f. 1871—73 S. 64) havde tiltraadt det af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Skrivelse af 30. Avg. s. A. fremsatte Forslag om, at det tillades den nu værende Overlæge ved Kommunehospitalets Afdeling for Syfilis og Hudsygdomme og ved ny Besættelse af denne Post eventuelt paalægges Overlægen, saa længe han beklæder denne Stilling, at forestaa den kliniske Undervisning for sit Specialfags Vedkommende imod derfor at oppebære et aarligt Honorar af Universitetet, til hvilket han træder i Forhold som midlertidig Docent, saaledes at han ved den ham overdragne Undervisning har at følge den ved Universitetet fastsatte Plan. I Henhold til denne Overenskomst var der ved Finanslovene siden 1873—74 blevet bevilget et aarligt Honorar til vedkommende Overlæge; men en almindelig Lovregel, der sikrede Universitetet en klinisk Docent i de paagældende Specialfag, fattedes endnu.

Ved Siden af de anførte almindelige Bestemmelser maatte dernæst frem-

hæves den hele betydelige Række af individuelle Lærerbeskikkelser, som havde fundet Sted i det siden 1844 forløbne Tidsrum*). Muligheden af slige extraordinære Beskikkelser var udtrykkelig hjemlet ved Normalreglementet 1844 § 5, der bemyndigede Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler til at andrage paa Ansættelse af extraordinære Docenter i hvilket som helst Fakultet og Fag, naar Omstændighederne dertil gave Anledning. Under den tiltagende Benyttelse af denne Slags Lærere havde der derhos uddannet sig en Forskjel mellem de af Kongen udnævnte, fast ansatte Docenter, og andre, hvilke der med kgl. Approbation kun var tillagt et Honorar. Men hvad enten disse Docenter vare beskikkede paa den ene eller anden Maade, beklædte de kun rent personlige Lærerposter, der bortfaldt ved de enkelte beskikkede Læreres Afgang, naar de ikke ved en ny Bestemmelse maatte blive gjenoprettede.

Spurgte man nu, om det foranførte Indbegreb af Foranstaltninger var tilstrækkeligt til at fyldestgøre de Krav, der fra et videnskabeligt Synspunkt maatte stilles til den akademiske Undervisnings fremad skridende Ordning, maatte Svaret formentlig lyde benægtende. I den siden 1844 heurundne Tid vare nemlig Videnskaberne i Almindelighed undergaaede en stor og betydningsfuld Udvikling, der igjen i alle Retninger havde stillet forøgede Krav til det akademiske Lærerpersonele. Det videnskabelige Materiale var voxet paa alle Omraader i en Grad, som gjorde den fornødne Tilegnelse deraf til en ulige større og vanskeligere Opgave for Docenterne end tidligere, og den Energi, hvormed de forskellige Lærefag vare blevne bearbejdede, havde medført, at nye Sider af deres Indhold vare blevne bragte for en Dag, ja enkelte Forgreninger havde endog vundet en saadan Betydning, at den havde nødvendiggjort deres Udsondring som Specialfag. Den Opgave, der var stillet enhver akademisk Lærer i Kraft af selve hans Stilling som saadan, at beherske sin Videnskab saaledes, at han ikke blot fulgte med dens Udvikling, men endog var i Stand til at føre den videre, udkrævede derfor gennemgaaende et strængere og ihærdigere Arbejde end tidligere, og vilde paa adskillige Omraader kun kunne naas, naar der kunde drages snævrere Grænser for Omfanget af, hvad der laa inden for den enkelte Docents særlige Hverv. Men herved blev da atter en Forøgelse af Lærerne uundgaaelig, hvis Undervisningen vedblivende skulde kunne naa det tilsigtede Maal, og det laa i selve Forholdets Natur, at dette Maal ikke kunde fraviges. Det var f. Ex. klart, at den lægevidenskabelige Undervisning ikke kunde undlade at yde en omhyggelig klinisk Vejledning til Studiet af de forskjellige Hovedarter af Sygdomme, uden at den Betryggelse, som Samfundet maatte kræve i Henseende til de praktiserende Lægers Uddannelse, i større eller mindre Grad vilde svækkes. Den klassisk-filologiske Undervisning vilde ikke kunne opfylde sit Ojemed, naar den ikke sattes i Stand til at optage og forarbejde det ved nye Opdagelser fremdragne Materiale. Matematiken og Naturvidenskaben, hvis Stof blev øget uafbrudt, og hvis Indhold i forskjellig Retning udfoldede sig altid rigere, maatte vedblivende foredrages i deres fulde Omfang og bearbejdes i alle Enkeltheder, for at det videnskabelige Studium deraf kunde afgive det rette Grundlag for den praktiske Dygtighed. Og hvad der saaledes eksempelvis var fremhævet i Henseende til enkelte Videnskaber,

*) En Oversigt over disse Beskikkelser findes i Bilag I.

gjaldt i lige Grad om dem alle; den akademiske Undervisning maatte paa alle Omraader være i Stand til at holde Skridt med selve Videnskabens Udvikling.

Til denne Udvikling og de Krav, som den affødte, havde Lovgivningen siden 1844 imidlertid ikke taget fornødent Hensyn ved de oven for omtalte Forøgelse af Lærerstyrken. Den planmæssige Forøgelse deraf havde for Hovedfagernes Vedkommende indskrænket sig til Statsøkonomi og Kemi. Desuden var der blevet tilsikret Universitetet en vis Medhjælp uden fra ved Undervisningen i specielle Forgreninger af enkelte Fag; men i øvrigt havde Lovgivningen, i Stedet for i tilstrækkeligt Maal at normere nye Pladser, ladet sig nøje med at bevilge extraordinære Docenters Ansættelse. Denne Udvej var imidlertid aldeles ufyldstgjørende, da de extraordinære Docenter i Følge deres Stilling som saadanne hørte til de Lærere, hvilke Universitetet ikke turde gjøre Regning paa vedblivende at have til sin Disposition, og som derfor ogsaa maatte lades ude af Betragtning, naar den almindelige, varige Plan for dets Virksomhed skulde lægges. For saa vidt en Videnskab kun var repræsenteret af en extraordinær Docent, vilde Universitetet derfor heller ikke kunne bringe de samme Ofre til bedste for den, f. Ex. ved Tilvejebringelse af Undervisningsapparat o. desl., som maatte bringes, hvor Talen var om et normeret Fag. Og hertil kom endnu den særlig uheldige Omstændighed, at der, som Erfaringen havde vist, gennemgaaende ikke blev budt de extraordinære Docenter samme økonomiske Vilkaar som de ordinære Professorer, medens disses Lønning dog udgjorde Lavmaalet for det, der nødvendigvis maatte bydes en Mand, som skulde kunne gjøre den akademiske Undervisning til sin Livsgjerning og sætte sin fulde Kraft ind paa Løsningen af den ham som Universitetslærer stillede store og betydningsfulde Opgave. Exempelvis henviste Udvalget til, at Prof. Sv. Grundtvig som extraordinær Docent i nordisk Filologi endnu i en Alder af over 55 Aar efter 16 Aars Tjenestetid kun stod paa en Lønning af 3200 Kroner. Følgen af denne mindre heldige Fremgangsmaade havde da uundgaaelig maattet blive den, at Trangen til en Forøgelse af de normerede Lærerkrafter nu gjorde sig saa stærkt gjældende, at Fordringen paa Afhjælpsningen af denne Trang til en vis Grad var blevet aldeles uafviselig.

I Henhold til det anførte tog Udvalget derfor ikke i Betænkning at udtale, at det nu værende Antal af normerede Lærere ved Københavns Universitet ikke paa alle Omraader var tilstrækkeligt til, at Universitetet paa en tilfredsstillende Maade kunde løse sin fundatsmæssige Opgave som Højskole for samtlige Videnskaber; men for at det skulde kunne sættes i Stand dertil, for at Danmarks Højskole skulde kunne røgte sin Gjerning paa en Maade, der var den selv og Landet værdig ved at holde sin Undervisning i Linie med Samtidens videnskabelige Standpunkt, burde den planmæssige Lærerstyrke paa adskillige Punkter forøges.

Ved Overvejelsen af det Omfang, i hvilket en saadan Forøgelse burde finde Sted, havde Udvalget ikke kunnet undlade til en vis Grad at tage den Kjendsgjerning i Betragtning, at Danmark kun var i Besiddelse af en eneste videnskabelig Højskole, ved hvilken derfor Undervisning i alle Videnskaber burde meddeles, naar de overhovedet skulde kunne studeres her i Riget, og ingen vilde vel benægte, at dette burde gjælde om den store Mængde af dem; thi om end enkelte kunde være af en saadan ganske særlig Art, at det i alt Fald til en vis

Tid turde være forsvarligt at henvise Landets Børn til at søge Uddannelse i dem uden for Fædrelandet, vilde en Benyttelse af denne Udvej i større Udstrækning dog være i højeste Grad sørgelig og forkastelig. Vel vilde det være ønskeligt, om man med Tiden kunde naa til en Ordning, hvorefter der fandt en vis planmæssig Samvirken Sted mellem de nordiske Universiteter, saaledes at visse Fag, hvis Natur tillod det, fordeltes mellem dem og ansaas for tilstrækkelig repræsenterede, naar de blot lærtes ved et eller flere, om end ej ved dem alle; men saa længe ingen slig Ordning var truffet, kunde det enkelte Land selvfølgelig ikke lægge Planen for sin Højskoles Lærerordning derefter.

Men samtidig med, at Udvalget altsaa paa den ene Side havde stillet sit Forslag i den Overbevisning, at Universitetets normerede Lærerstyrke til en vis Grad maatte forøges, havde det paa den anden Side ufravigelig fastholdt den Grundsætning, ikke i nogen Henseende at foreslaa andet og mere, end der efter dets Skjøn var aldeles nødvendigt. Paa intet som helst Punkt var det derfor blevet staaende ved en Overvejelse af den Ordning, der i og for sig maatte erkjendes som den mest tilfredsstillende, men kun kunde tænkes gennemført under Forudsætning af en rigere Forsyning med personlige Kræfter og pekuniære Midler end dem, som man med Sikkerhed turde gjøre Regning paa i vort lille Land. Den uundgaaelige Følge heraf havde imidlertid atter været, at Udvalget paa ikke faa Punkter havde maattet vise en høj Grad af Resignation ved at slaa af paa Fordringer, hvis Opfyldelse i og for sig maatte anses for ønskelig, ja endog for meget ønskelig, naar den dog ikke kunde erkjendes for absolut nødvendig. Udvalget henviste i saa Henseende særlig til de efterfølgende Bemærkninger angaaende det 6te theologiske Professorat, hvis Oprettelse var begjæret af det theologiske Fakultet, og angaaende de Professorater i det filosofiske og det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet, der vare bestemte til efter den til enhver Tid herskende største Trang at besættes med Professorer i forskjellige Fag. Fra dette Synspunkt fremtraadte derfor Udvalgets Forslag som Udtryk for det Lavmaal af Fordringer, der i Følge Videnskabernes nu værende Udviklingstrin maatte stilles til Lærerstyrken ved et Lands eneste videnskabelige Højskole.

Til Fremstillingen af de Anskuelser, der havde været raadende ved Fastsettelsen af Lærernes Antal, føjede Udvalget dernæst en Angivelse af de Grunde, der havde bestemt det til at sondre mellem de forskjellige Arter af Lærere, saaledes som sket var i Forslaget.

Som en Hovedklasse af Lærere maatte formentlig udsondres alle de, hvis Virksomhed maatte til, for at Universitetet kunde meddele den fornødne planmæssige Undervisning i samtlige Videnskaber, og hvis Fag derhos vare af en saadan Betydning, at Undervisningen deri kunde forudsættes at ville lægge Beslag paa en Mands fulde Tid og Kraft. Disse Lærere, der kortelig kunde betegnes som de normerede Lærere i Videnskabernes Hovedfag, havde Forslaget indbefattet under Benævnelsen Professorer. Naar de yderligere i § 1 vare betegnede som ordentlige Professorer, var dette kun sket af Hensyn til de ældre Love og Anordninger, i hvilke denne Benævnelse jævnlig forekom, idet Tilføjjelsen viste, at alt, hvad Lovene og Anordningerne bestemte om de ordentlige Professorer, for Fremtiden skulde finde Anvendelse paa samtlige de i Følge Forslaget normerede Professorer, for saa vidt ingen Undtagelse eller Indskrænkning heri var gjort.

Fra selve Udkastets Synspunkt var der derimod ingen Anledning til at bibeholde Betegnelsen, da Udkastet aldeles ikke vedkjendte sig nogen Inddeling af de normerede Professorer i ordinære og ekstraordinære med en dertil sig knyttende Forskjel i Henseende til Retsstillingen, men fastholdt den samme Grundsætning om alle de her omhandlede Læreres Livsstilling, der allerede gjordes gjældende under Forhandlingerne om Normalreglementet af 1844. Om end nemlig nogle Universitetslærere havde at læse et forholdsvis større Antal Timer end andre paa Grund af de flere pligtmæssige, paa bestemte Studiekurser beregnede Forelæsninger, som de havde at holde, og om end nogle havde et forholdsvis besværligere Examensarbejde, der kun i en ringe Grad paahvilede andre, medens atter andre vare fuldstændig fritagne derfor, vilde det dog være lige saa ugjærligt at klassificere Universitetslærerne efter dette Hensyn som efter Hensynet til den forskellige Betydning, der maatte tilkomme de Videnskabsfag, som de foredroge. Udvalget var derfor blevet staaende ved den Betragtning, at samtlige normerede Lærere maatte forudsættes at være fuldt ud optagne af de Videnskaber, hvori de vare beskikkede, og for saa vidt der paahvilede nogle af dem et mindre Forelæsnings- og Examensarbejde, ansaa Udvalget det som en Selvfølge, at de lagde saa meget større Vægt paa gennem literære Arbejder at føre deres Videnskab videre. Men i Kraft af denne Betragtning, at samtlige de akademiske Lærere havde lige Pligter, for saa vidt deres Lærefag forudsattes at optage dem helt og holdent, burde de formentlig ogsaa alle nyde lige Ret og Skjel fra Universitetets Side, og Udvalget havde som Følge heraf foreslaaet Ophævelsen af den nu værende Adskillelse mellem Professorer, Lektorer og Docenter inden for de normerede Læreres Kreds. Derved var det formentlig kun gaaet frem ad den Vej, som var anvist det ved de i Anledning af Forhandlingerne om Lønningslovens Revision fra Universitetets Side tagne Beslutninger, og Udvalget kunde derfor ogsaa henholde sig til, hvad der om dette Punkt var bemærket i Lønningsudvalgets Betænkning, i Særdeleshed til den Grundbetragtning, at en Løn, der fastsattes som Mindstemaal for en Universitetslærer, der helt skulde leve for sit Kald, maatte være Mindstemaal for alle. Skulde der raades Bod paa en mulig Ulighed i Embedsbyrden, maatte det derfor under alle Omstændigheder ske ad anden Vej, saasom muligvis ved noget forandrede Bestemmelser om Anvendelsen af de akademiske Examensgebyrer, hvilke for en overvejende Del tilfløde Universitetets Kasse. Men at stille Forslag herom, laa ganske uden for den Opgave, der var stillet Udvalget.

Alle de beskikkede Lærere, som ikke fyldestgjorde de oven nævnte to Betingelser, havde Udvalget derimod sammenfattet under Fællesbenævnelser Docenter. Medens Professorerne bleve lønnede med de normerede Professorlønninger samt node de øvrige Fordele, som den gjældende Ret tillagde de ordentlige Professorer, vilde Docenterne derimod blive at honorere i Overensstemmelse med Forslagets §§ 9 og 10. Men ved Siden af denne Lighed i Docenternes almindelige Retsstilling maatte dog mærkes den Adskillelse, som Forslaget opstillede mellem de ordinære og ekstraordinære Docenter. De førstes Virksomhed udkrævedes lige saa vel som Professorernes, for at den akademiske Undervisning kunde meddeles i fornødent Omfang paa planmæssig Maade, og i Følge Forslagets § 9 var derfor ogsaa et vist Beløb en Gang for alle anslaaet til at honorere dem. Men der var

paa den anden Side den Forskjel, at Docenten kun havde at foredrage en enkelt Forgrening af Videnskaben eller medvirke ved Undervisningen i en enkelt bestemt Retning, saaledes at hans Virksomhed ikke havde den samme selvstændige og omfattende Karakter som Professorens, men kun fremtraadte i Egenskab af en mere speciel Medhjælp, der ydedes ved den almindelige videnskabelige Undervisning.

I Modsætning til disse ordinære Docenter stode de ekstraordinære, hvis regelmæssige Medvirken ved den akademiske Undervisning ikke var paaregnet i Lærerordningen, men som det af særlige Grunde, f. Ex. af Hensyn til en Persons udmærkede Kvalifikation som Videnskabsmand, eller af Hensyn til Universitetets let forudselige Behov, eller for midlertidig at afhjælpe Savnet af en normeret Lærer o. s. v., maatte være ønskeligt at vinde for Universitetet. Da de saaledes ikke kunde ventes regelmæssig beskikkede, kunde der selvfølgelig heller ikke anlaas noget bestemt Beløb til Honorar for dem; men Beskikkelsen vilde i Følge Forslagets § 10 i hvert enkelt Tilfælde være betinget af, om det dertil fornødne Honorar var blevet bevilget under Kontoen til videnskabelige Formaalets Fremme paa Universitetets Budget. Naar den her foreslaaede Ordning gennemførtes, vilde den regelmæssige Følge deraf være den, at der i Fremtiden ikke fandtes ekstraordinære Docenter, der vare stillede saaledes, som de nu værende fast ansatte, og det stemmede ogsaa ganske med den Betragtning, fra hvilken Udvalget var gaaet ud, at Docenter, der ikke udfyldte en Plads i dets planmæssige Undervisningsorden, ordentligvis ikke for Livs Tid burde knyttes til Universitetet. Selvfølgelig skulde hermed ikke være benægtet Muligheden af, at der i ganske særdeles Tilfælde kunde være Grund til at gjøre en Undtagelse fra den opstillede Regel, hvilken da kunde gjøres ved særlig Lov; men derimod betragtede Udvalget det ganske vist som en Uregelmæssighed, naar faste Ansættelser af ekstraordinære Docenter fandt Sted i et saadant Omfang, som sket var, og Grunden til disse Beskikkelser var jo ogsaa, som tidligere paavist, hovedsagelig at søge i den Omstændighed, at de havde tjent til Afleder for en Trang, som burde være fyldstgjort ved Oprettelsen af nye Professorater. Denne Uregelmæssighed burde afhjælpes og vilde efter Udvalgets Forslag for den overvejende Del blive afhjulpet derved, at de fleste af disse Docenter overførtes som Professorer til normerede Pladser, medens de øvrige, om hvilke dette ikke gjaldt, selvfølgelig beholdt deres Stilling. Som det vilde erindres, blev der samtidig med Forslaget til Lønningslovens Revision vedtaget et særligt Forslag angaaende de nu værende fast ansatte Docenters Lønnings- og Embedsbetegnelse, som dog ikke gik ud paa en endelig Ordning af deres Forhold, men kun tilsigtede en rent foreløbig Forhøjelse af deres Lønning i samme Forhold, hvori de andre Universitetslæreres Gager forøgedes. Indholdet af dette Forslag vilde uundgaaelig paavirkes af de Forandringer, som nærværende Lovforslag medførte. Men hvilken Paavirkning det vilde øve, lod sig ikke sige, førend det var blevet til Lov, hvorfor Udvalget havde maattet nøjes med i § 11 at optage et Forbehold angaaende den endelige Ordning af de paagjældende Docenters Stilling, som dog burde være ulige bedre end den, det oven nævnte Forslag foreløbig havde søgt at sikre dem. Til Opfyldelse af dette Forbehold vilde da Konsistorium i sin Tid have at gjøre de fornødne Skridt.

Idet Udvalget nu fra de foran staaende almindelige Betragtninger, der havde været vejledende for det ved Forslagets Affattelse i dets Helhed, gik over til en nærmere Begrundelse af de enkelte Paragrafers Indhold, henlede det først Opmærksomheden paa Bestemmelsen i Forslagets § 1, hvorefter Antallet af normerede Professorer ved Københavns Universitet var 50. Tilsyneladende var dette vel en stor Forøgelse, da det nu værende Antal i Følge Lønningsloven 1871 § 3 kun var 39; men i Virkeligheden var Forskjellen dog ikke saa stor, idet der nu, foruden de 39 Professorer, var normeret 2 Lektorer i det lægevidenskabelige og 1 i det matematisk-naturvidenskabelige samt 3 faste Docenter i det filosofiske Fakultet; det hele Antal af normerede Lærere var derfor nu 45, og Forøgelsen, som Lovforslaget medførte, udgjorde derfor i Virkeligheden kun 5, hvilken Forøgelse udelukkende faldt paa det filosofiske (3) og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet (2).

De øvrige Bestemmelser i § 1 vare formentlig fyldestgjørende forklarede ved, hvad der var bemærket oven for.

I Følge § 2 normeredes det theologiske Fakultet fremdeles med 5 Professorer, hvormed det havde været normeret lige siden 1844, da det i Resol. 25. Novbr. 1836 § 5 bestemte Antal af 4 forhøjedes til 5. Allerede under Forhandlingerne, som gik forud for Regl. 1844, gjorde dog det theologiske Fakultet gjældende, at naar Docenternes Virksomhed skulde kunne gaa ud over de Skranker, som bestemtes ved de for de studerende foreskrevne Examina, naar de samme Discipliner skulde kunne foredrages afvekslende af forskjellige, og naar Professorerne skulde kunne vinde noget mere Tid til egne Studier, maatte Antallet af 5 forhøjes til 6, eller der maatte eventuelt i Stedet for den 6te Professor normeres to Docenter. Imidlertid blev Fakultetets Indstilling ikke taget til Følge ved den endelige Ordning; men, som det vilde ses af Indstillingen fra det theologiske Fakultet (Bilag I foran S. 85—86), var Spørgsmaalet om et 6te Professorats Normering nu blevet rejst paa ny, idet Fakultetets Medlemmer enstemmig havde fremsat Begjæring derom.

Udvalgets Flertal havde dog ikke kunnet tiltræde denne Indstilling. Det skulde vel ikke nægtes, at de theologiske ligesom andre Professorers Hverv i Nutiden var blevet byrdefuldere end tidligere, saa vel paa Grund af den Udvikling, hvilken Theologien ikke mindre end andre Videnskaber var undergaaet, som særlig paa Grund af de antikirkelige Strømninger, der gik igjennem Nutidens Aandsliv. Det var derfor ogsaa naturligt, at Fakultetet fandt en Forstærkning af dets Kræfter ønskelig. Men dette Ønske kunde Udvalget i Følge sit almindelige Standpunkt kun tage i Betragtning, for saa vidt det var motiveret ved Hensynet til den akademiske Undervisnings Fornødenhed. Vel begjærede nu Fakultetet ogsaa Hjælp dertil; men det havde dog ikke paastaet, at dens Ydelse skulde være ligefrem nødvendig, fordi det ellers vilde være ude af Stand til at løse sin akademiske Opgave. At dette skulde være Tilfældet, kunde Udvalget saa meget mindre antage, som de akademiske Aarbøger viste, at Fakultetets Medlemmer i de forløbne Aar ikke havde savnet Tid og Lejlighed til at holde andre end egentlige Examensforelæsninger. Og det skjønnedes heller ikke rettere end, at Normeringen af en 6te Professor, om i nogen, saa dog kun i ringe Grad vilde kunne blive til Gavn for Undervisningen, naar man saa hen til de Udvidelser af

Fakultetets Virksomhed i forskjellig Retning, som derved skulde muliggjøres, hvilke Udvidelser imidlertid alle vare Universitetet som saadant uvedkommende og derfor heller ikke kunde have nogen afgjørende Betydning ved Normeringen af Fakultetets Lærerstyrke. Vel maatte det nemlig erkjendes for ønskeligt, at det theologiske Fakultets Medlemmer toge Del i det kristelige Oplysningsarbejde i Hovedstaden; men da dette Arbejde dog laa uden for den akademiske Undervisnings Omraade, kunde Universitetet ikke holde Lærere til Disposition derfor. Den samme Bemærkning maatte gjøres i Henseende til det paaberaabte Hensyn til de studerendes praktiske Uddannelse. Saa længe der til dette Øjemed var organiseret en særlig Anstalt, nemlig Pastorseminariet, maatte Fakultetets Opgave i det væsentlige være indskrænket til at meddele de studerende det fornødne videnskabelige Grundlag for deres præstelige Uddannelse, og denne Fakultetets mere begrænsede Opgave maatte da formentlig ogsaa være bestemmende for Antallet af dets Lærere. Et ganske andet Spørgsmaal var, hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt at gjøre en Forandring i den nærværende Ordning af Pastorseminariet, saaledes at det overdroges en af de theologiske Universitetslærere at meddele den theoretiske Anvisning til Præstegjerningens Udførelse samtidig med, at den praktiske Vejledning dertil overdroges gejstlige uden for Universitetet. Først naar en saadan Reform maatte være besluttet, vilde der efter Flertallets Formening være tilstrækkelig Grund til en Forøgelse af Fakultetets Lærerkrafter. Drøftelsen af en slig Reform, der tillige vilde nødvendiggjøre en forud gaaende Forhandling med de kirkelige Myndigheder, ansaa Udvalget imidlertid som liggende uden for sin Opgave, og ved udelukkende at drøfte Sagen fra den bestaaende Ordningss Synspunkt, var det i Henhold til de anførte Grunde naaet til det Resultat, at Normeringen af et 6te theologisk Professorat vilde overskride det Lavmaal af Fornødenheder, til hvis Fyldestgjørelse det havde ment at burde indskrænke sine Forslag.

Endnu bemærkede det, at naar § 2 indskrænkede sig til at foreskrive, at det theologiske Fakultet skulde normeres med 5 Professorer uden at tilføje bestemte Fag, som hver enkelt Professor skulde docere, var dette begrundet i, at Fakultetets Medlemmer kun beskikkedes til Professorer i Theologi, ikke til Professorer i bestemte theologiske Fag. De kunde derfor fordele disse mellem sig, saaledes som de selv syntes, naar de blot sørgede for, at der holdtes regelmæssige Forelæsninger over det hele Indbegreb af theologiske Discipliner, særlig Examenfagene, jfr. Bekj. 18. Maj 1847.

Den samme Bemærkning gjaldt det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, hvis Medlemmer ligeledes kun beskikkedes som Professorer, henholdsvis i Lovkyndighed, Statsøkonomi og Statistik, men saaledes, at det paa hvilede henholdsvis de juridiske og statsvidenskabelige Professorer i Forening at sørge for, at de fornødne Forelæsninger holdtes over samtlige de rets- og statsvidenskabelige Fag, jfr. Adg. 30. Juni 1871 og Bekj. 10. Juni 1851.

Af Forslagets § 3 fremgik i øvrigt, at Udvalget ikke havde fundet Anledning til at foreslaa nogen Forandring i det nu normerede Antal Professorer i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, hvortil Grunden var den, at dette Antal fyldestgjorde det Lavmaal af Fordringer, som for den akademiske Undervisnings Skyld maatte stilles til Fakultetets Professorer; derimod var det i § 8 Nr. 1

foreslaaet, at der skulde normeres en Docent henholdsvis i islandsk Retshistorie og Landboret samt i forskellige specielle Forgørelser af de statsøkonomiske Fag. Til Begrundelse af Forslaget om den først nævnte Docents Ansættelse kunde Udvalget i det væsentlige nøjes med at henvise til de Forhandlinger, der tidligere vare førte desangaaende mellem Ministeriet og Fakultetet, jfr. Aarb. f. 1871—73 S. 46—50. Deraf vilde det ses, at Ministeriet havde været enig med Fakultetet om det ønskelige i, at der ved Universitetet holdtes Forelæsninger over den særlige islandske Ret — i Særdeleshed Landboret — og Retshistorie, hvilket Hverv Fakultetets Medlemmer imidlertid ikke vilde kunne paatage sig uden en Anvendelse af Tid og Kræfter, der vilde være til Hinder for Opfyldelsen af de dem nærmest paahvilende Forpligtelser. I Overensstemmelse hermed begjærede Ministeriet paa Finanslovsforslagene f. 1873—74 og 1874—75 et Honorar for en Docent i islandsk Ret, hvilket dog begge Gange blev nægtet, jfr. Aarb. f. 1873—75 S. 156 Note. Derimod blev der ved Finansloven f. 1874—75, jfr. Aarb. f. 1873—75 S. 156 og 411, bevilget Lønning til en extraordinær Docent i islandsk Literatur og Historie; men for saa vidt som der i den Udvalget tilstillede Skrivelse af 31. Oktbr. 1875 fra Docent G. Brynjulfson (Bilag VIII, foran S. 93—96) antydedes den Mulighed, at denne Docent ogsaa kunde holde Forelæsninger over islandsk Retshistorie for Juristerne, da maatte Udvalget i Samstemning med Fakultetet erklære, at en saadan Ordning vilde være aldeles utilfredsstillende, fordi den selv under de gunstigste Forudsætninger ikke vilde kunne afhjælpe den Trang til fagvidenskabelige Forelæsninger, som Fakultetets Forslag sigtede til at afhjælpe. Selv om nemlig en Historiker maatte være i Stand til fyldestgørende at behandle den udvortes Retshistorie, vilde han dog mangle den fornødne Fagdannelse for at kunne give en Fremstilling af den indre Retsudvikling, hvis Afsavn Forslaget netop i Særdeleshed var bestemt til at afhjælpe. I sin Skrivelse af 5. Novbr. 1879 (Bilag II, foran S. 86—87) havde derfor Fakultetet ogsaa forbeholdt sig Adgang til at fremkomme med en lignende Indstilling som tidligere, om det end ikke fandt, at Øjeblikket dertil endnu var kommet, i Særdeleshed fordi det forinden maatte ønske at afvente Udfaldet af de paa ny fremtraadte Bestræbelser for Oprettelsen af en Retsskole i Reykjavik. Af Hensyn hertil havde Udvalget kun optaget Forslaget med Forbehold af en nærmere Forhandling desangaaende imellem Ministeriet og Fakultetet. Hvad den anden Docent i de statsøkonomiske Fag angik, bemærkede Udvalget, at Fakultetet ligeledes havde gjort sin endelige Indstilling desangaaende afhængig af den nu paabegyndte Drøftelse af det statsvidenskabelige Studium i det hele, og Udvalget havde derfor ogsaa kun optaget Forslaget derom med samme Forbehold som i Henseende til den først nævnte Docent.

Af Forslagets § 4 vilde dernæst fremgaa, at Udvalget ligeledes foreslog det nu værende Antal normerede Lærere bibeholdt i det lægevidenskabelige Fakultet, blot med den Lempelse, at de to Lektorater vare foreslaaede normerede som Professorater, hvilken Lempelse var tilstrækkelig begrundet i, hvad der er anført oven for S. 105—6 og i Lønningsudvalgets Betænkning, foran S. 30—32. Da der nemlig paahvilede Lektorerne i det lægevidenskabelige Fakultet fuldt ud samme Tjenestepligt som Fakultetets øvrige Medlemmer, var det en Ubillighed, at de ved at være normerede som saadanne bleve lønnede ringere

end Professorerne. Og denne Ubillighed ramte tillige Fakultetets øvrige Medlemmer, da de ved at begynde som Lektorer først paa et forholdsvis senere Tidspunkt opnaaede de samme Lønningssatser som deres Kolleger i de øvrige Fakulteter. De to Lektorater i det lægevidenskabelige Fakultet vare derfor en Levning fra den tidligere fastholdte, men alt ved Lønningsloven af 1858 opgivne Grundsætning, at de lægevidenskabelige Professorer skulde nøjes med en ringere Lønning end de andre. Udvalget til Lønningslovens Revision havde foreslaaet den tilbage staaende Ulighed ophævet, saa vidt angik Lønningen, ved at normere Lektorerne med samme Lønning som Fakultetets Professorer. I Konsekvens af den samme Betragtning, der havde ført hertil, burde man formentlig foreslaa, at enhver Ulighed blev fjærnet derved, at Lektoraterne normeredes som Professorater.

Med Hensyn til de lægevidenskabelige Fags Fordeling mellem de enkelte Professorer maatte erindres, at den var overladt til administrativ Fastsættelse. Denne Ordning vilde være at foretrække fremfor at normere Fagene ved Lov, da den i høj Grad lettede visse Lempelser og Omfordelinger, som efter Omstændighederne kunde findes ønskelige.

Af Forslagets § 8 saas, at Udvalget ved Siden af de 10 Professorer havde foreslaaet forskellige Docenter normerede i det lægevidenskabelige Fakultet. Nødvendigheden heraf var begrundet i det lægevidenskabelige Studiums ejendommelige Natur og Opgave. Naar de lægevidenskabelige studerende havde afsluttet deres Studier og aflagt de anordnede Prøver, opnaaede de derved jus practicandi. De maatte derfor under selve Studiet være uddannede saa vidt og saa alsidig, at de vare fuldt færdige til, saa snart de havde gennemgaaet de anordnede lægevidenskabelige Kursus og absolveret de foreskrevne Prøver, at drage ud og øve Lægegjerningen. For at de kunde sættes i Stand hertil, var det aldeles nødvendigt, at Studiet blev drevet ikke blot theoretisk, men ogsaa praktisk, og Muligheden af dette sidste forudsatte atter, at der i fornødent Maal holdtes kliniske Forelæsninger og Øvelser i Lægevidenskabens forskjellige Forgøngelser. Hertil udkrævedes imidlertid, at vedkommende Docent havde en til Undervisning egnet Klinik og for saa vidt Universitetet ikke selv havde saadanne til sin Disposition, maatte Hjælp søges hos videnskabelig uddannede Læger uden for Fakultetet, der fyldestgjorde den anførte Betingelse. I Henhold til denne Betragtning havde Udvalget for det første i sit Forslag optaget en Bestemmelse, der bekræftede den oven for S. 102 omtalte, ved kgl. Resol. 22. Jan. 1873 indførte Ordning, i Følge hvilken eventuelt de to Overlæger ved Frederiks Hospital, der ikke maatte være Medlemmer af Fakultetet, saa længe deres Stilling som saadanne varede, traadte i Forhold til Universitetet som kliniske Docenter. Den kgl. Resolution betegnede disse Docenter ved Tillægsordet midlertidige, hvilket uden Tvivl var begrundet i Hensynet til, at deres Docentvirksomhed kun vedvarede, saa længe de forbleve i Overlægeembederne; men da disse Docenters Lærergjerning dog var en uundværlig Bestanddel af den Undervisning, som Universitetet for Studiernes Skyld burde meddele, og da den regelmæssig maatte øves, for at Universitetet kunde udføre sin fundatsmæssige Virksomhed i fornødent Maal, havde Udvalget ment at burde foretrække Betegnelsen ordinære Docenter.

End videre havde Udvalget ment, at Forslaget burde give Lovhjemmel for

den Ordning, der for Tiden hvilede paa Bevillingerne i de aarlige Finanslove, at der havdes en Docent uden for Fakultetet, som holdt kliniske Foredrag over Hudsygdomme og Syfilis. For Tiden var det Overlægen ved Kommunehospitalets 4de Afdeling, der fungerede i den nævnte Egenskab, idet Kjøbenhavns Magistrat, som oven for omtalt, havde tilladt den nu værende Overlæge og lovet at paalægge senere Overlæger at overtage denne Undervisning mod Honorar fra Universitetet; men for at Forslaget, naar det maatte blive til Lov, ikke skulde lægge Hindringer i Vejen for mulige Forandringer i denne bestaaende Ordning, var det affattet i en saa almindelig Form, at det tillod den størst mulige Frihed i Henseende til Forholdets eventuelle Omordning.

Medens Forslaget ved Optagelsen af de her nævnte Docenter i § 8 Nr. 2. a. og b. havde fastholdt og bygget videre paa den alt bestaaende Ordning, havde det derimod i § 8 Nr. 2. c. og d. tilføjet en ny klinisk Docent i Pædiatrik og en i Ofthalmologi. Det første Forslag var optaget i Henhold til en Erklæring fra Prof. Stadfeldt af 1. Nov. d. A., som var tiltraadt og anbefalet af hele det lægevidenskabelige Fakultet (Bil. III, foran S. 87). For ikke at præjudicere den ønskelige Frihed i Henseende til Forholdets mulige Omordning i Overensstemmelse med eventuelle Forandringer, var Forslaget affattet fuldstændig i Lighed med Forslaget under § 8 Nr. 2. b. Den samme Bemærkning gjaldt ogsaa Forslaget under § 8 Nr. 2. d. om Oprettelsen af en ordinær Docentur i Ofthalmologi. I øvrigt henviste Udvalget med Hensyn til dette Punkt, der allerede forhen havde været under Forhandling, se Aarb. f. 1873—75 S. 42 ff., kun til Skrivelsen fra det lægevidenskabelige Fakultets Flertal af 2. Juli 1879 (Bil. IV, foran S. 87—88). I Henhold til denne skjønnede Udvalget ikke rettere end, at der maatte træffes særlige Foranstaltninger for, at Universitetet kunde være i Stand til at yde de studerende den fornødne Undervisning i det ofthalmologiske Studium, og at der til dette Øjemed maatte være en Mulighed for til enhver Tid at kunne beskikke en Ofthalmolog, der fyldestgjorde den Betingelse at holde en for Undervisningen egnet Klinik, til Docent i dette Fag. For saa vidt Fakultetets Mindretal i Skrivelse af 25. Juni d. A. (Bil. IV, foran S. 88) havde fraraadet Normeringen af en slig Docent, under Henvisning til, at Undervisningen ved Universitetet tilsigtede at uddanne de studerende til dygtige praktiske Læger, men ikke til Specialister, da kunde Udvalget i og for sig ganske tiltræde denne sidste Udtalelse, og det havde derfor heller ikke stillet sit Forslag i den Hensigt, at Universitetet skulde sættes i Stand til at uddanne egentlige Ofthalmologer, men kun i Følge den Betragtning, at der af Universitetet burde tilbydes de studerende en særlig Vejledning i Ofthalmologien, netop for at de desto bedre kunde være rustede til at øve deres Gjerning som praktiske Læger. Disse burde nemlig i hvert Fald have et saadant Kjendskab til Øjenlægevidenskaben, at de i Henhold dertil i hvert enkelt Tilfælde kunde afgjøre, om de selv kunde behandle en Patient eller maatte foretrække at henvise ham til en Specialist.

Idet Udvalget derefter gik over til Begrundelsen af Forslaget i § 5 angaaende Normeringen af det filosofiske Fakultets Lærerkrafter, forudskikkede det blot den Bemærkning, at det mente at have bragt Grundtanken i det filosofiske Fakultets Indstilling i Skrivelse af 11. Maj 1879 (Bil. V, foran S. 88—89), der jo var, at nogle Lærere uden for de specielt normerede skulde

være lige stillede med ordentlige Professorer, til Udførelse paa den simpleste og hensigtsmæssigste Maade ved sit Forslag om nogle Professorater, der kunde besættes med Lærere i forskjellige Fag, jfr. neden for.

Blandt de i samme Skrivelse opførte Fag var der dernæst et, nemlig Kunsthistorie, hvilket Udvalget ikke havde ment at kunne optage blandt Undervisningsfagene. Grunden hertil var ikke at søge deri, at Udvalget ikke til fulde skulde anerkjende den Betydning, som tilkom dette Fag baade i og for sig og i Forbindelse med den almindelige Kulturhistorie og Æstheten. Men ved Siden af Universitetet bestod her i Kjøbenhavn et Akademi for de skønne Kunster, hvilket Udvalget maatte anse som nærmest og naturligst forpligtet til at drage Omsorg for, at ogsaa Kunsthistorien paa en tilstrækkelig fyldig Maade var repræsenteret blandt de Fag, hvori Undervisning meddeltes ved Akademiet. Da det nu kunde og maatte forventes, at Akademiet vilde blive sat i Stand til at fyldestgjøre denne Forpligtelse derved, at der af Staten blev bevilget det de nødvendige Midler til at lønne en Professor i Kunsthistorien paa en sømmelig Maade, havde Udvalget saa meget mindre fundet sig foranlediget til at normere en Lærer i dette Fag, som Kunsthistorien hidtil kun var blevet foredraget ekstraordinært ved Universitetet.

End videre forudsikkede Udvalget den Bemærkning, at det ikke havde kunnet slutte sig til det i Docent Brynjulfsons Skrivelse af 31. Okt. 1879 (Bil. VIII, foran S. 93—96) udtalte Ønske om, at der ved Universitetet maatte normeres en særlig Lærerpost i islandsk Historie og Literatur. For saa vidt det i Skrivelsen udtaltes, at det formentlig alt var Mening at normere den ved Bevillingen paa Finansloven f. 1874—75, kunde Udvalget ikke anerkjende denne Paastands Rigtighed, idet Finansloven indskrænkede sig til at bevilge et Honorar til en Docent i islandsk Historie og Literatur uden at indeholde nogen som helst Bestemmelse om, at en saadan Docent vedvarende skulde findes ved Universitetet. Udvalget miskjendte dernæst heller ikke den Betydning, der tilkom Studiet af Islands Historie og Literatur, men ansaa den dog paa ingen Maade for saa stor, at det kunde forsvares at indrette en egen Lærerpost deri, da det altid turde forventes, at i det mindste den ene af de tvende Professorer i nordisk Filologi vilde være saa fortrolig dermed, at han kunde holde Forelæsninger derover. Naar det i Skrivelsen fremhævedes, at alle Betingelserne for Oprettelsen af en slig Lærerpost her ved Universitetet vare tilstede ved A. Magnussens store og ubetalelige Legat til Kjøbenhavns Universitet, behøvede Udvalget ikke at gjøre opmærksom paa, hvor fundatsstridig det vilde være at anvende Legatets Midler til Lønning for det her omhandlede Professorat. Tvært imod maatte det fastholdes, at det Arnemagnæanske Legat, der virkede for sit særlige Formaal under sin egen Bestyrelse, var denne Sag aldeles uvedkommende. Naar der dernæst i Skrivelsen henvistes til, at Studiet af Islands Literatur og Historie for dets Vedkommende var en absolut Nødvendighed, og særlig fremhævedes den Betydning, som Kundskab dertil havde for de islandske Embedsmænd, var hertil at bemærke, at Studiet af islandsk Sprog og Literatur paa den ene Side dog ikke havde en saadan umiddelbar praktisk Interesse, som Studiet af den islandske Ret, og at paa den anden Side en Vejledning til det først nævnte med Nødvendighed faldt ind under den Lærervirksomhed, der paaahvilede Læreren i nordisk Filologi. For

saa vidt der ved Siden heraf maatte være Trang til af Hensyn til Island og islandske Embedsmænd at træffe særlige Foranstaltninger til bedste for bemeldte Studium, skjønnede Udvalget ikke rettere end, at dette kunde være en Grund for den islandske Styrelse til at drage Omsorg for, at der holdtes Forelæsninger over islandsk Historie og Literatur i Landet selv, hvilke Forelæsninger muligvis kunde sættes i Forbindelse med den særlige højere Undervisning, som alt i flere Retninger meddeltes paa Island. I samme Retning pegede formentlig ogsaa selve den Beskikkelse, der var meddelt Docent G. Brynjulfson, idet den forpligtede ham til eventuelt at holde Forelæsninger paa Island. Ved Gjennemførelsen af en hermed stemmende Ordning vilde baade Hensynet til de fælles Interesser, hvis Varetagelse paahvilede Universitetet som Lærestalt for hele Riget, og til de særlige islandske Interesser ske Fyldest paa den naturligste og formaalstjenligste Maade.

Inden for Fakultetets Professorater havde Udvalget dernæst gjort en Sondring mellem dem, der udelukkende vare normerede for enkelte Fag, og dem, der vare bestemte til efter Omstændighederne at gjøre Fyldest for forskjellige Fag.

Til de første henhørte Professoraterne i følgende Fag:

Filosofien, der ligesom tidligere var normeret med 2 Professorer;

Historien, der ogsaa ligesom tidligere var normeret med 3 Professorer, Professor Rostgardianus derunder indbefattet;

Den østerlandske Filologi var fremdeles ligesom tidligere normeret med 2 Professorer, en i semitisk og en i indisk Filologi.

Den klassiske Filologi var foreslaaet normeret med 3 Professorer, og disses nu værende Antal vilde herefter blive forøget med 1. En saadan Forøgelse blev allerede begjæret i de Skrivelser fra Professorerne Ussing og Madvig, hvis Indhold findes angivet i Aarb. f. 1875—76 S. 85—86 og 87—88. Fakultetet og Konsistorium anbefalede enstemmig Andragendet; men Forhandlingerne førte dog kun til Beskikkelse af en ekstraordinær Docent i klassisk Filologi. Nu havde begge de nævnte Professorer i Skrivelse af 3. Maj 1879 (Bil. VI, foran S. 89—92) fastholdt den tidligere Begjæring, idet de havde ledsaget den med en udførlig Motivering. Fakultetet havde tiltraadt denne Erklæring, og Udvalget skjønnede heller ikke rettere, end at den paa en aldeles fyldestgjørende Maade godtgjorde Nødvendigheden af den foreslaaede Forøgelse.

Den nordiske Filologi var foreslaaet normeret med to Professorer, hvilket ligeledes var en Forøgelse, da den hidtil kun havde været normeret med 1. At denne Forøgelse var stemmende med den nordiske Filologis nu værende Udviklingstrin og særlige Betydning for vor hele Udvikling, bevistes noksom ved den Kjendsgjæring, at der siden 1848 havde været beskikket en og siden 1863 endog to ekstraordinære Docenter i samme ved Siden af den normerede Professor*). Udvalget havde derfor heller ikke haft mindste Betænkelighed ved at optage den af Fakultetet foreslaaede Forøgelse.

De nyere fremmede Sprog vare hidtil repræsenterede af tre faste Docenter, henholdsvis i Tysk, Fransk og Engelsk. I Overensstemmelse med den oven for S. 105—6 udviklede Grundsætning havde Udvalget foreslaaet, at disse normerede Docenter skulde afskaffes og erstattes med Professorer, af hvilke det dog kun

*) Lindes Medd. f. 1857—63 S. 157 og Univ. Aarb. f. 1873—75 S. 157.

formentes, at der specielt burde normeres to, henholdsvis i romansk og germansk Filologi, idet man med Flid havde valgt de anførte Betegnelser fremfor at foreslaa Professorer i enkelte bestemte Sprog. Naar nemlig hensaaes til, at Universitetslærerne ikke skulde være Sproglærere, men Videnskabsmænd, der gjorde Sprogene til Gjenstand for et dybere gaaende og omfattende Studium, var der formentlig Grund til at fastholde den Betragtning, som allerede i 1844 gjordes gjældende af Konsistorium, at Sprogene kun havde Krav paa at anses for særegne akademiske Videnskabsfag, naar de forbandtes klassevis efter deres Slægtskab. Da Konsistorium derhos erkjendte, at der først burde sørges for de vigtigere Sprogklasser, foreslog det Oprettelsen af tvende Professorater, nemlig et i de romanske Sprog og deres Literatur (indbefattende Fransk, Italiensk, Spansk og Portugisisk) og et i de germanske (med Indbegreb af Englands Sprog og Literatur). Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler fandt imidlertid, at disse Professorater kunde udgaa, og den kgl. Resolution gik da den Mellemsvej at normere en Docent henholdsvis i Fransk, Tysk og Engelsk. Den videnskabelige Betragtning af Forholdet var imidlertid i Nutiden uforandret den samme som i 1844. I sin Skrivelse af 25. Okt. 1879 (Bil. VII, foran S. 92—93) fremhævede saaledes Docent, Dr. Th. Sundby som sin Overbevisning særlig med Hensyn til Fransk, at det næppe vilde være rigtigt at lade dette Lærefag beholde sit nu værende Omfang. Ligesom det maatte forudsættes, at enhver, der videnskabelig dyrkede det franske Sprog, ikke vilde eller kunde undlade at gjøre sig bekjendt med andre beslægtede Sprog, saaledes havde det filosofiske Fakultet ogsaa bestandig ved Magisterkonferenserne i dette Sprog fordret Kjendskab til i det mindste et af de andre romanske Hovedsprog (Italiensk eller Spansk). Det maatte derfor ogsaa anses for rigtigt at udvide Faget og i Stedet for en Docent i Fransk at faa normeret en ordinær Professor i romanske Sprog, for hvem dog det franske Sprog altid maatte blive Hovedsproget, ikke blot paa Grund af dets universelle Betydning, men ogsaa fordi det, set fra et videnskabeligt Synspunkt, indtog den væsentligste Plads blandt de fra Latinen nedstammende Sprog. I Overensstemmelse med denne Betragtning havde ogsaa det filosofiske Fakultet i Skrivelse 11. Maj 1879 (Bil. V, foran S. 88—89) foreslaaet at normere et Professorat i romansk og et i germansk Filologi, og Udvalget havde ganske kunnet tiltræde dette Forslag med den Tilføjning, at det, naar Fagene vare betegnede henholdsvis som »romansk« og »germansk Filologi«, ingenlunde var Meningen hermed, at vedkommende Professor skulde være i Stand til i videste Omfang at docere henholdsvis alle romanske og germanske Sprog; men Meningen var i Overensstemmelse med, hvad der udtaltes i den foran citerede Skrivelse, kun, at vedkommende Lærer skulde have gjort et enkelt Sprog til Gjenstand for en videnskabelig Tilegnelse, der maatte have ført ham til at udstrække sine Studier over den hele Sprogklasse og erhverve sig et vist Kjendskab til den.

Skjønt Udvalget vel havde maattet lade sig nøie med specielt at foreslaa et Professorat i germansk Filologi normeret, havde det dog ikke kunnet skjule for sig, at denne Ordning kun fyldestgjorde det absolute Lavmaal af Videnskabens Behov. Naar hensaaes til, at den germanske Sprogklasse indbefattede ikke blot det tyske i videste Forstand med de forskjellige høj- og nedertyske Sprogarter og det gotiske Oldsprog, men ogsaa det engelske, der saa vel i og for sig som

levende Sprog og med sin Literatur havde saa stor Betydning, som ogsaa paa sit ældre Trin som Oldengelsk frembød en særlig Interesse for den nordiske Filologi og Historie, maatte det vistnok erkjendes, at den germanske Filologi var tarvelig repræsenteret ved kun en eneste Professor. Af Hensyn hertil havde Udvalget derfor ogsaa villet forbeholde Muligheden af, at den kunde faa en yderligere Repræsentant ved Hjælp af de udfyldende Professoraters Fag, som Udvalget derefter omtalte.

Foruden de foranførte, under det filosofiske Fakultet faldende Fag, som der altid var forbeholdt en Lærestol, fandtes nemlig endnu adskillige andre, som nødig burde savnes i Kredsen af de akademiske Videnskabsfag. Som et saadant Fag kunde nævnes den slaviske Filologi, hvis stigende Betydning i Nutiden ikke kunde miskjendes, hvad enten man tog Hensyn til de slaviske Folks historiske Rolle, deres Literaturs Ejendommelighed eller Sprogenes Betydning fra et rent lingvistisk Synspunkt. Hertil kom endnu den Omstændighed, at Savnet af en normeret Lærer deri vilde blive saa meget føleligere, som der ikke uden for Universitetet fandtes den samme Adgang til Studiet af de slaviske som af andre Sprog, ja der for Tiden ikke fandtes nogen Lærestol i dette Fag ved noget andet nordisk Universitet. End videre kunde nævnes den sammenlignende Sprogvidenskab, der, saa ung den end var, dog allerede havde vundet overordentlig Betydning. Til Bevis herpaa behøvede man blot at henvise til, hvorledes den dels havde vist sig at være Rettesnoren for at fastsætte Slægtskabet mellem Sprogene, og derved mellem Folkene, dels havde kastet nyt Lys over de enkelte Sprogs Udviklingshistorie og virket til en dybere Forstaaelse af deres Formbygning og Ordforraad. Dernæst kunde der formentlig heller ikke være Tvivl om, at den almindelige Literaturhistorie og Æstetikken — hvilken Betegnelse formentlig burde foretrækkes for Æsthetik alene — der allerede i Følge den nu bestaaende Ordning var normeret med et eget Professorat, fremdeles burde kunne foredrages ved Universitetet. Udvalget fojede hertil den almindelige Bemærkning, at der, især naar hensaaes til Videnskabens fremtidige Udvikling, vilde kunne tænkes endnu andre Fag f. Ex. Ægyptiologi, Assyriologi og Antropologi, som efter Omstændighederne til et givet Tidspunkt turde have Krav paa at være repræsenterede ved Universitetet. Hvis nu Udvalget havde anset sig som stillet fuldstændig frit i Henseende til sine Forslag, saaledes at det kun behøvede at sørge for Tilvejebringelsen af den i og for sig ønskeligste Ordning, vilde det i Forbindelse med de 14 tidligere nævnte Professorater have foreslaaet Oprettelse af endnu en Række andre, til hvilke de nævnte med flere Fag henlagdes. I Kraft af den strænge Økonomi, som det overalt havde lagt an paa at gennemføre, var det imidlertid ikke gaaet den Vej, men havde derimod gjort Forslag til en Ordning, hvis Grundtanke var, at et mindre Antal Lærestole stod aaben for en Flerhed af Fag. Hvert af disse vilde da ved Lejlighed kunne konkurrere og, naar det sejrede, have Udsigt til at faa en særlig Repræsentant, alt eftersom Trangen maatte være størst og Kræfterne disponible, medens det, der ikke sejrede i Konkurrencen, maatte lade sig nøje med at være repræsenteret som Bestanddel af et andet Lærefag. Exempelvis nævnedes Udvalget, at Foredraget af den sammenlignende Sprogvidenskab med Tiden kunde tænkes forbundet med Foredraget af forskellige Grupper af enkelte Sprog. Studiet af den engelske Filologi kunde tænkes delvis forenet med den

germanske og i enkelte Retninger med den nordiske; Æmner af den almindelige Literaturhistorie og Æsthetik kunde eventuelt tænkes foredragne af en blandt de filosofiske Professorer o. s. v.

Til det anførte kom endnu den Betragtning, som Udvalget heller ikke havde kunnet undlade at anstille, at vort lille Land ingenlunde med Sikkerhed turde ventes til enhver given Tid at ville have de Kræfter rede, som udkrævedes til at besætte Lærestole for enhver enkelt Forgrening af Sprogvidenskaben og Literaturen. For Øjeblikket var vort Universitet f. Ex. vel saa heldigt at være i Besiddelse af en Mand, der var fuldt kvalificeret til at beklæde et Professorat i slaviske Sprog; men det turde formentlig ingenlunde anses for givet, at et saa heldigt Forhold altid vilde foreligge; og det vilde da være en højst uheldig Ordning, om der paa den ene Side fandtes et normeret Fag, som man savnede Kræfter til at besætte paa en fyldestgjørende Maade, medens paa den anden Side Universitetet maaske gik glip af en udmærket Videnskabsmand, fordi hans Fag ikke fandtes opført blandt de ledige værende normerede

Det Antal Pladser, der herefter maatte staa til Raadighed for det Indbegreb af Fag, hvorpaa der i det foregaaende var anført forskellige Exempler, vilde Udvalget i og for sig have anset det for ønskeligt at kunne ansætte til 4; men den samme Grundbetragtning, der overalt havde ledet det, havde ogsaa fort det til her at blive staaende ved 3 som Mindstemaal.

Et Forbillede for disse tre Professorater med konkurrerende Fag havde Udvalget fundet i det ene Professorat inden for det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, der i Følge den oven for S. 101 citerede Resolution fra først af kunde besættes med en almindelig retsvidenskabelig Lærer, eller med en slesvigsk Retslærer, eller med en Statsøkonom, eller med en Mand, der vilde paatage sig Lærerfaget i flere af disse Retninger. Herefter var altsaa dette Professorat bestemt til at slutte sig udfyldende til de øvrige paa ethvert Omraade, hvor der maatte føles Trang til en Forstærkning, eller hvor en udmærket Videnskabsmand maatte have til Disposition, og med samme Formaal for Øje havde da ogsaa Udvalget i det filosofiske Fakultet foreslaaet optaget 3 Professorater, der skulde udgjøre et Supplement til de øvrige specielt normerede Pladser, idet de ved Ledighed efter Fakultetets Indstilling om Trangen til enhver Tid og de for Haanden værende Kræfter kunde besættes med Lærere i saadanne Forgreninger af Sprog- og Literaturvidenskaben, almindelig Literatur og Æsthetik derunder indbefattet, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser. Naar hensaaes til de nu for Haanden værende Lærerkrafter ved Universitetet, som selvfølgelig burde være bestemmende ved de her omhandlede Professoraters første Besættelse, kunde der formentlig ikke være Tvivl om, at det ene burde besættes med den nu værende normerede Docent i Engelsk, det andet med den extraordinære Docent i slavisk Filologi, det tredje med den extraordinære Docent i sammenlignende Sprogvidenskab.

Lovforslagets § 6 indeholdt dernæst Bestemmelser angaaende Professoraterne i det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet, med Hensyn til hvilke maatte mærkes, at den bestaaende Ordning var bibeholdt, dog med følgende Lempelse.

Det nu normerede Lektorat i Kemi var i Konsekvens af, hvad der var be-

mærket oven for S. 105 6, jfr. ogsaa foran S. 30, foreslaaet forandret til et Professorat, saaledes at der i Følge Forslaget normeredes to Professorer i Kemi. Fakultetets Udtalelse herom i dets Skrivelse af 25. Avg. 1879 (Bil. IX, foran S. 96) kunde Udvalget i et og alt tiltræde, ligesom det ogsaa tiltraadte dets Forslag om, at der for Fremtiden skulde normeres 2 Professorer i Mathematik.

I Forbindelse hermed maatte derhos henvises til Bestemmelsen i Forslagets § 12, hvorefter Lærerne ved den polytekniske Lærestanstalt i Mathematik, Maskinlære og i geometrisk Tegning samt i Vand-, Vej- og Jærnbanebygning vare opførte blandt Universitetets ordinære Docenter. Det var dog ikke nogen ny Ordning, som herved indførtes, men en simpel Konsekvens af Lønningsloven af 25. Marts 1871 § 3, hvorefter de nævnte Lærere ere forpligtede til at holde de til deres Fag hørende Forelæsninger ved Universitetet. Derved formindskedes dog ingenlunde Savnet af en yderligere Lærerpost i Mathematik ved Universitetet, da der lagdes saa meget Beslag paa den polytekniske Lærestansts særegne Lærere i Mathematik til de anordnede Lærerkursus ved Anstalten, at der for det matematiske Studium ved Universitetet aldrig vilde kunne lægges stor Vægt paa denne Forpligtelse og da navnlig ikke i Henseende til de Sider af Mathematiken, som nærmest tænktes henlagte under det nye Professorat. Selvfølgelig vilde Bestemmelsen i den nu værende Lønningslovs § 4, der tænktes optaget i den nye Lønningslov, medføre, at den nye Professor i Mathematik i Lighed med andre Universitetslærere, der vare ansatte efter 1. April 1858, vilde være forpligtet til at holde alle Forelæsninger og Øvelser, som henhørte under hans Fag, i den polytekniske Lærestanstalt.

Med Hensyn til Fysiken bemærkede Fakultetet i sin Skrivelse af 25. Avg., at den kun havde en normeret Professor ved Universitetet, og at en Ansættelse af to saadanne ikke var mulig, saa længe Universitetet og den polytekniske Lærestanstalt tilsammen kun havde en Samling af fysiske Apparater, der tilmed var anbragt i et temmelig indskrænket Lokale. Derimod kunde der formentlig vel være Anledning til at forsøge paa at ændre de bestaaende Forhold saaledes, at der ved Universitetet ansattes en Lektor i Fysik med Forpligtelse til at dele Forelæsnings- og Examensarbejdet med den normerede Professor. Da Indførelsen af et slikt Lektorat imidlertid ikke vilde stemme med den Grundsætning om de normerede Læreres Ligestilling, som Udvalget ellers overalt havde vedkjendt sig, maatte en ny Lærerpost i Fysik, der ikke skulde være et Professorat, fra Udvalgets Synspunkt blive at besætte med en ordinær Docent. For Tiden vilde der imidlertid ikke være nogen Trang hertil, da en ved den polytekniske Lærestanstalt ansat extraordinær Docent i Fysik var forpligtet til, efter Overenskomst med Professoren i Fysik, at tage Del i Forelæsninger og Examina, jfr. Aarb. f. 1875—76 S. 193. Denne Plads ved den polytekniske Lærestanstalt var vel nu kun extraordinær, og hvis man ikke kunde gjøre Regning paa dens Optagelse blandt Anstaltens normerede Lærerkrafter med samme Forpligtelse som den, der i Lønningslovens § 3 var paalagt visse andre af dens særlige Lærere, maatte Universitetet ganske vist anse det for en med Tiden indtrædende Nødvendighed at optage i sin Lærerordning en ordinær Docentur i Fysik. Naar Udvalget ikke havde gjort det, var Grunden hertil den, at det havde været enigt i den Betrag-

ning, at det var af liden reel Betydning, om den fælles Lærer, hvis blivende Nødvendighed alle erkjendte, maatte opføres under Universitetet eller den polytekniske Lærestanstalt, og at det derfor var naturligt ikke at foretage en blot formel Omordning. Det var Udvalget vel bekjendt, at den polytekniske Lærestansts Bestyrelse i sit Forslag til de Anstalten vedkommende Bestemmelser i Udkastet til en revideret Lønningslov ikke havde optaget en Lærer i Fysik, idet den havde forudsat, at Universitetet vilde overtage denne Post. Men idet Udvalget gik ud fra, at Bestyrelsen vilde være enig med det i, at der under de givne Forhold ikke laa videre Vægt paa Spørgsmaalet, under hvilket Institut han blev at opføre, havde det formuleret sit Forslag overensstemmende hermed. Skulde mod Forventning dets Forudsætning briste, maatte Forslaget i § 8 i Stedet for den udgaaede polytekniske Lærer i Fysik optage en ordinær Docent i dette Fag, der lønnedes af Universitetet, og Summen i § 9 maatte da forøges.

Astronomien var vedblivende som tidligere normeret med 1 Professor.

De naturhistoriske Fag, omfattende Zoologi, Botanik og Mineralogi, vare ligeledes paa samme Maade som tidligere specielt normerede med 1 Professor hver; men i Lighed med, hvad Udvalget havde foreslaaet i § 5, havde det ogsaa i § 6 tilføjet et udfyldende Professorat, som ved hver Ledighed i Overensstemmelse med de vekslede Forholds Krav og med Henblik paa de til enhver Tid for Haanden værende Kræfter kunde besættes alternativt med en Professor nu i det ene og nu i det andet af de inden for Kredsen af de naturhistoriske Videnskaber faldende Fag.

Til at stille dette Forslag var Udvalget blevet bevæget ved den Erkjendelse, at man i Betragtning af de naturhistoriske Videnskabers nu værende fremad skredne Standpunkt, deres kraftige og alsidige Udvikling, hvorved altid nye Forgreninger deraf droges frem og gjordes til Gjenstand for en indgaaende Bearbejdelse, samt den altid større og betydningsfuldere Rolle, som de spillede i Samfundets hele Økonomi, ikke kunde nøjes med nu, ligesom i 1844, kun at normere dem med 3 Professorater. At dette Antal var utilstrækkeligt, vilde allerede indlyse ved en Betragtning af den nu værende Tilstand. Zoologien havde ved Siden af den normerede Professor siden 1863 haft en og siden 1865 to ekstraordinære Docenter, som vare Inspektorerne ved det naturhistoriske Museum, Proff. Schiødt og Reinhardt. At Zoologien saaledes kunde lægge Beslag paa en Flerhed af Lærerkrafter, trængte ikke til nærmere Forklaring, naar hensaa ikke blot til selve Videnskabens altid voxende Omfang og Udvikling i og for sig, men ogsaa til dens Betydning som Hjælpevidenskab for det lægevidenskabelige Studium, der nødvendigjorde en egen Cyklus af Forelæsninger derover.

Hvad Botaniken angik, havde Docent, Dr. E. Warming i sin Skrivelse af 27. Oktbr. 1879 (Bil. X, foran S. 97—99) udførlig belyst den omfattende Undervisningsvirksomhed, der nu maatte udfoldes paa denne Videnskabs Omraade. Allerede i Skrivelse af 5. Novbr. 1875, jfr. Aarb. f. 1875—76 S. 91, havde derfor ogsaa det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet udtalt, at det hele Komplex af Forelæsninger og Øvelser i Botanik, der krævedes til en tidssvarende Undervisning for studerende af forskjellig Retning, var saa omfattende, at det vilde blive for byrdefuldt for en Lærer, og i Skrivelse af 3. Novbr. 1879 (Bil. XIII, foran S. 100—101) havde Fakultetet paa ny gjort gjældende, at Botaniken, dels paa Grund af denne

Videnskabs store Omraade og dels paa Grund af Fagets Betydning som Examensfag, med fuld Føje kunde fordrer en noget stærkere Repræsentation ved Universitetet end med 1 normeret Lærer. Den aktuelle Tilstand var ogsaa i fuldkommen Overensstemmelse hermed, idet Dr. E. Warming i en længere Aarrække havde fungeret som extraordinær Docent ved Siden af den ordinære Professor, og i det forløbne Aar var Cand. med. R. Pedersen kommet til som midlertidig Docent i Plantefysiologi.

Hvad endelig Mineralogien angik, stillede Forholdet sig vel saaledes, at dens Krav for Tiden vare fyldestgjorte ved det ene normerede Professorat; men den Mulighed maatte dog imødeses, at Situationen i saa Henseende kunde forandres, og naar hensees til, at nærværende Forslag, om det maatte blive til Lov, var bestemt til at gjælde ogsaa i kommende Tider, burde denne Mulighed formentlig heller ikke ganske tabes af Sigte ved Forslagets Affattelse.

I Henhold til de anførte Kjendsgjæringer stod det aldeles klart for Udvalget, at Antallet af de naturhistoriske Professorater burde udvides. Men paa den anden Side havde det dog i Følge dets almindelige Synspunkt ikke kunnet stille Forslag om specielt at normere noget enkelt af de naturhistoriske Fag med mere end 1 Lærestol. Derimod havde det ganske vist været omventileret, om man ikke burde foreslaa Optagelsen af to til Udfyldning bestemte Professorater; men i Betragtning af, at Mineralogien for Tiden ikke stillede yderligere Krav, og at Inspektorerne ved det zoologiske Museum i Følge Lønningslov 25. Marts 1871 § 7 skulle yde en vis Medhjælp ved Undervisningen i Zoologi, havde Udvalget efter gjentagen Overvejelse af Spørgsmaalet ment at kunne og burde nøjes med at foreslaa et saadant. Ved Afgjørelsen af, med hvilken Faglærer dette nye Professorat først burde besættes, havde Udvalget dernæst, med Henblik paa den nærværende Trang og de for Haanden værende Lærerkrafter, ment at burde foretrække en Professor i Botanik, som i Særdeleshed skulde foredrage Planteanatomen og holde mikroskopiske Øvelser, idet Trangen dertil først og stærkest havde gjort sig gjældende, og den nu værende extraordinære Docent, Dr. Eugen Warming ikke blot var en anerkjendt Videnskabsmand, men ogsaa gennem en længere Aarrække havde ledet denne Undervisning paa en Maade, der havde godtgjort hans fuldkomne Kvalifikation til at beklæde en normeret Professorpost. Med Hensyn til Plantefysiologien havde derimod Fakultetet i sin Skrivelse af 3. Novbr. 1879 udtalt, at den ikke burde repræsenteres ved en normeret Lærer, førend der forelaa en længere Tids Erfaring angaaende Betydningen af dette Fag, der, som bemærket, først nylig havde faaet en egen Docent, og Udvalget havde ganske kunnet tiltræde denne Udtalelse.

Endelig bemærkede Udvalget, at Docent, Dr. Löffler i Skrivelse af 23. Oktbr. 1879 (Bil. XII, foran S. 100) havde udtalt det Ønske, at ogsaa Geografien maatte blive repræsenteret ved Universitetet. Men dette Ønske havde Udvalget ikke kunnet tiltræde, da det i saa Henseende ganske maatte henholde sig til, hvad der gjentagne Gange, jfr. Aarb. f. 1871—73 S. 136, 1875—76 S. 89 og senest i Skrivelse af 3. Novbr. 1879 var udtalt af det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet, at Geografien ikke var et Fag af en saadan Betydning, at den til Stadighed behøvede at være repræsenteret af en særlig Docent ved Universitetet, dels fordi den ikke var en selvstændig Videnskab, men for en stor Del laante

sit Materiale andet Steds fra, dels fordi den kun var et enkelt Afsnit af det Fag, hvorfra den laante sit Navn. Det vilde derfor og i Betragtning af den Grundsætning, Udvalget helt igjennem havde fulgt, kun at normere det nødvendige, formentlig være tilstrækkelig, at Geografien, som hidtil, foredroges extraordinært af Docenter, som eventuelt kunde beskikkes i Overensstemmelse med Forslagets § 10.

Til Forslagets Bestemmelser om Professoraternes Normering i §§ 2—6 var dernæst i § 7 føjet en Overgangsbestemmelse, hvorefter de nu ansatte normerede Professorer i Henseende til Adgangen til at optere Fribolig eller Huslejeportion og til at blive Medlemmer af Konsistorium bevarede den samme Plads i Aldersrækken, som de vilde have haft, bortset fra Ansættelserne i de ved denne Lov oprettede nye Professorater. Forskriften angaaende Optionen af Fribolig og Huslejeportion var motiveret ved, at Kundgj. 18. Sept. 1850 § 4 b. bestemte, at Adgangen til at optere Friboliger og Huslejeportioner stod aaben for alle i normerede Pladser ansatte Professorer efter deres Anciennetet, beregnet fra deres første faste Ansættelse ved Universitetet. I Kraft heraf vilde altsaa forskjellige af de nu værende normerede og ekstraordinære Docenter ved at ansættes i de ny normerede Professorpladser opnaa Adgang til at optere Huslejeportion og eventuelt Fribolig fremfor adskillige af de allerede tidligere i normeret Plads ansatte Universitetslærere. At disse kom til at lide ved, at Stillingen forbedredes for deres Kolleger, vilde være en Ubillighed, som burde afværges; derfor havde Forslagets § 7 bestemt, at Anciennetetsforholdene mellem de nu i normeret Plads beskikkede Professorer og de andre Universitetslærere i den nævnte Retning ikke skulde forrykkes ved Normeringen af de nye Pladser, men at Adgangen for de nu værende Docenter til at optere Huslejeportioner fremfor de nu normerede Professorer fremdeles skulde være betinget af deres eventuelle Ansættelse i en af de allerede nu normerede Pladser. Et Forbillede for denne Bestemmelse indeholdtes i selve Kundgj. 18. Sept. 1850 § 4 b., som udvidede Adgangen til at optere Friboliger og Huslejeportioner fra professoros consistoriales til alle i normeret Plads ansatte Professorer, men samtidig gjorde det Forbehold, at de da værende Medlemmer bevarede den Adgang dertil, som de havde i Følge de tidligere gjældende Regler. Bestemmelsen om, at de nu normerede Professorers Plads i Aldersrækken, for saa vidt denne var af Betydning i Henseende til Adgangen til Konsistorium, ogsaa stod uberørt af denne Lov, turde vel i og for sig være mindre nødvendig, da Forskriften i Kundgj. 18. Sept. 1850 § 3 a. altid var blevet forstaaet paa den Maade, at Adgangen til Konsistorium efter Embedsalder kun tilkom de normerede Professorer, og at deres Embedsalder i denne Henseende først regnedes fra Ansættelse i normeret Plads; men for Sikkerheds Skyld havde Udvalget dog ment at burde optage en udtrykkelig Bestemmelse i Forslaget, hvorefter det i hvert Fald var givet, at Indretningen af de ny normerede Pladser heller ikke vilde øve nogen Indflydelse i den nævnte Retning.

Med Hensyn til Motiveringen af Bestemmelserne i Forslagets § 8 henviste Udvalget til, hvad der var bemærket foran S. 109 og 111—12, og med Hensyn til §§ 9—12, til det foran S. 114—15 anførte samt Bestemmelserne i Lønningsloven 25. Marts 1871 §§ 3 og 7. Sluttelig kastede Udvalget et Blik paa det økonomiske Resultat af de Forslag, som det havde stillet.

Den nærmere Oplysning herom fandtes i Opgjørelsen fra Kvæsturens Bogholderkontor (Bilag II). Lønningerne for Professorerne vare beregnede i Overensstemmelse med Lønningsudvalgets Indstilling, saaledes som de eventuelt vilde stille sig i 1880—81. Docenterne, som skulde honoreres af Universitetet, vare hver aflagte med et Honorar af 2,000 Kr., blot med Undtagelse af Docenten i Ofthalmologi, for hvem der var beregnet et Honorar af 3,000 Kr. Dette var begrundet i, at han som Bestyrer af en privat Klinik selv vilde have at afholde de Udgifter, som udkrævedes til at indrette og vedligeholde Kliniken med det tilhørende Apparat paa en Maade, som fyldestgjorde den akademiske Undervisnings Krav. Under de nævnte Forudsætninger vilde Lønningskontoen i Følge Forslaget blive formindsket med en Sum af 21,650 Kr. og Kontoen for Honorarer med en Sum af 7,600 Kr. — af hvilke dog de 2,000 Kr. til den kliniske Docent i Syfilis og Hudsygdom kun vilde blive Gjenstand for en Ompostering — tilsammen 29,250 Kr. Paa den anden Side vilde Lønningskontoen voxe ved de nye tilkommende Professorater med et Beløb af 28,200 Kr., og i Honorarer vilde der blive at udbetale til 2 Docenter i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet à 2,000 Kr. og til 2 (eventuelt 4) Docenter i det lægevidenskabelige à 2,000 Kr. samt en Docent i Ofthalmologi 3,000 Kr., tilsammen 11,000 Kr. (eventuelt 15,000 Kr.) Den samlede Forøgelse vilde herefter være 39,260 Kr. (eller eventuelt 43,200 Kr.), og den forøgede aarlige Udgift, som Forslaget vilde medføre for Universitetet indskrænke sig til 9,950 Kr. (eventuelt 13,950 Kr.) Udvalget skjønnede derfor ikke rettere end, at Forslaget heller ikke fra et økonomisk Synspunkt overskred det Lavmaal af Fordringer, til hvilket Udvalget i alle Retninger havde ment at burde begrænse sine Indstillinger.

Prof. C. H. Scharling, der ikke kunde tiltræde den af Udvalgets Flertal fremsatte Anskuelse, at Oprettelsen af et sjette theologisk Professorat vilde overskride det Lavmaal af Fornødenheder, til hvis Fyldestgjørelse Udvalget havde ment at burde indskrænke sine Forslag, indgav et Separatvotum, idet han med Henvisning til det theologiske Fakultets Udtalelse fremsatte følgende Bemærkninger.

Medens Udvalgets Flertal over for de andre Fakulteter havde været betænkt paa en rigere Udfoldelse af den videnskabelige Universitetsdannelse, syntes det derimod at ville indskrænke det theologiske Fakultets Virksomhed til den blotte Examensforberedelse. Naar der saaledes i det filosofiske Fakultet holdtes et ikke ringe Antal Forelæsninger, hvis Formaal det var at fremme videnskabelig Oplysning i videre Kredse, og som følgerig laa uden for det strængere Examensstudium, indsaa han ikke, med hvad Ret Udvalgets Flertal vilde udelukke det theologiske Fakultets Medlemmer fra at holde lignende Forelæsninger, hvilke det vistnok med Urette, betegnede som »liggende uden for den akademiske Undervisnings Omraade«. Og selv om, som Flertallets Betænkning paaviste, enkelte af de theologiske Professorer havde fundet Tid og Lejlighed til at holde andre Forelæsninger end de egentlige Examensforelæsninger, da var dette ingenlunde sket i den Udstrækning og efter det Maal, som Fakultetet kunde ønske. Naar Hensyn toges til det store Antal studerende, som søgte Vejledning ved det theologiske Fakultet, og den Indflydelse, som disse i senere Livsstillinger havde ikke blot paa det religiøse, men overhovedet paa det folkelige Aandslivs Ud-

dannelse, da maatte det anses for paatrængende nødvendigt, at det theologiske Fakultets Vejledning ikke indskrænkedes til en blot Examensforberedelse, men at der gaves det Lejlighed til at meddele de flinkere og mere opvakte studerende, som maatte ønske det, en fyldigere og mere omfattende videnskabelig Uddannelse.

Men selv om man saa bort herfra og kun tog Hensyn til Examensforberedelsen, da var Fakultetets Medlemsantal for lidet til, at denne kunde siges at være i alle Maader tilstrækkelig. Atter her maatte der tages Hensyn til Antallet af de theologiske studerende, som til sine Tider kunde være større end ved noget af de andre Fakulteter, medens Fakultetets Medlemsantal var mindre end noget af de andres. Vel var det saa, at det ved en Forelæsning ikke gjorde nogen Forandring, om der indfandt sig 10 eller 60 Tilhørere; men ganske anderledes stillede Forholdet sig ved skriftlige og mundtlige Øvelsers Afholdelse. Ved disse maatte Antallet ikke gjerne overskride 15 eller 20, og dog meldte sig nu gjerne det dobbelte Antal, ved mundtlige Øvelser endog det tredobbelte, fordi det nu værende Antal af Lærerkrafter var for knapt tilmaalt. Men naar saa stort et Antal af studerende indfandt sig, kunde det ikke være andet, end at den enkelte ikke fik det Udbytte deraf, som han kunde have retmæssigt Krav paa.

Samtidig med, at Udvalgets Flertal ikke kunde tilraade Oprettelsen af et nyt theologisk Professorat, foreslog det Oprettelsen af nye Professorater i andre Fakulteter af udelukkende videnskabelig Natur. Han erindrede derfor om, at Universitetets Formaal var et dobbelt, baade at arbejde til Videnskabens Fremme og at uddanne praktiske Embedsmænd i Statens og Kirkens Tjeneste. Ved Lærerkrafternes Ordning maatte det sidst nævnte Formaal ikke være mindre bestemmende end det først nævnte. De Fakulteter, hvilke denne Opgave særlig paahvilede, maatte ved en saadan Lejlighed fortrinsvis komme i Betragtning. Blandt disse vilde atter det theologiske Fakultet, af hvilket hele Landets Gejstlighed modtog sin videnskabelige Uddannelse, indtage en fremragende Plads. Vilde man ikke efterkomme dette Fakultets Krav om Hjælp, men foretrak at oprette nye Professorpladser af ren videnskabelig Natur, men uden Betydning for den praktiske Livsuddannelse, da begik man ikke blot en Uret mod vedkommende Fakultet, men havde ogsaa forrykket Synspunktet, der maatte være bestemmende for Normeringen af Universitetets Lærerkrafter.

Prof. Will. Scharling kunde heller ikke tiltræde Flertallets Udtalelser med Hensyn til Normeringen af et sjette Professorat i det theologiske Fakultet. Ganske lignende Grunde, som talte for nu at forøge Antallet af Professorer i klassisk Filologi, talte for en Forøgelse af det theologiske Fakultets Lærerkrafter, saa meget mere, som dette Fakultet var omtrent det eneste, der siden 1844 aldeles ingen Forøgelse havde modtaget, medens den i de andre Fakulteter opstaaede Trang til flere Lærere efterhaanden var blevet afhjulpet ved Ansættelse af ekstraordinære Docenter, hvis Pladser nu foresloges gjorte til normerede Professorater. Hvorvidt en lignende Vej nu kunde følges ved det theologiske Fakultet og den af samme paaberaabte Trang til en Forstærkning i alt Fald foreløbig og for en Tid afhjælpes ved Ansættelsen af en ordinær Docent, eller om

Oprettelsen af et sjette Professorat dertil vilde være fornødent, saa han sig ikke i Stand til at afgjøre.

Lige over for disse Mindretalserklæringer henviste Flertallet i det hele til, hvad det havde udtalt oven for S. 108—9, blot med den udtrykkelige Tilføjning, at det ikke, som i den første Mindretalserklæring paastaaet, vilde indskrænke det theologiske Fakultets Virksomhed til den blotte Examensforberedelse, eller udelukke dets Medlemmer fra at holde videnskabelige Forelæsninger for videre Kredse, eller betragte deslige Forelæsninger som liggende uden for den akademiske Undervisnings Omraade. Disse Paastande vare formentlig heller ikke hjemlede ved Flertallets oven anførte Udtalelser.

Bilag I. Uden for Lønningerne til de normerede Lærerpladser (jfr. Normalregl. 13. Novbr. 1844, kgl. Resol. 29. Juli 1848 og 2. Maj 1855 samt Lønningsloven af 25. Marts 1871 § 3) er, oprindeligt af Reservefondens Renter, senere af de til videnskabelige Formaalets Fremme bevilgede Summer, udredet Beløb til efter nævnte Forøgelse af Lærerkrafterne.

		I Tidsrummet 1. Januar 1845 til 31. December 1879, i alt 70 Universitets- Halvaar, er i modstaaende Fag undervist i følgende Antal Halvaar		
		mod Lønning.	mod Honorar.	tilsam- men.
Theologi: Hagen fra $\frac{4}{3}$ 50— $\frac{30}{4}$ 52	}			
Fog fra $\frac{10}{7}$ 59— $\frac{31}{7}$ 61			16	16
Henrik Scharling fra $\frac{5}{1}$ 67— $\frac{1}{5}$ 70				
Romerret: Hall fra $\frac{9}{4}$ 47— $\frac{1}{4}$ 50 og paa ny fra $\frac{1}{4}$ 53— $\frac{31}{12}$ 54		10	»	10
Statsøkonomi: Bergsøe fra $\frac{22}{6}$ 45— $\frac{4}{5}$ 48		6	»	6
Danmarks Industri- og Handelsstatistik: Rothe i Vinteren 1848—49			1	1
Klinisk Kursus i Syfilis og Hudsygdomme: Engel- sted fra $\frac{1}{1}$ 73— $\frac{31}{12}$ 79			14	14
Filosofi: Brøchner Lønning fra $\frac{3}{2}$ 57— $\frac{23}{8}$ 70	}			
Heegaard Honorar fra $\frac{1}{2}$ 68— $\frac{23}{8}$ 70,		38	5	43
Lønning fra $\frac{23}{8}$ 70— $\frac{28}{12}$ 75				
Pædagogik: Lange fra $\frac{14}{5}$ 47— $\frac{11}{2}$ 62			30	30
Historie: Schiern fra $\frac{17}{7}$ 47— $\frac{31}{3}$ 51	}			
Allen fra $\frac{1}{4}$ 51— $\frac{17}{8}$ 62		37	»	37
Holm fra $\frac{17}{3}$ 65— $\frac{31}{12}$ 67				
Nordiske Oldsager: Worsaae fra $\frac{2}{5}$ 55— $\frac{10}{2}$ 66		22	»	22
Islands politiske Historie fra Oldtiden af: Brynjulf- son fra $\frac{1}{4}$ 70— $\frac{31}{3}$ 73			6	6
Islandsk Historie og Literatur: Brynjulfson fra $\frac{1}{4}$ 74— $\frac{31}{12}$ 79		12	»	12
Literaturhistorie: Molbech fra $\frac{1}{1}$ 49— $\frac{23}{6}$ 57		17	»	17
Den bildende Kunst og dens Historie: Høyen Lønning fra $\frac{26}{6}$ 56— $\frac{29}{4}$ 70	}			
Lange Honorar fra $\frac{1}{4}$ 71— $\frac{1}{4}$ 75, Løn- ning fra $\frac{1}{4}$ 75— $\frac{31}{12}$ 79		37	9	46

I Tidsrummet 1. Januar 1845 til 31. December 1879, i alt 70 Universitets- Halvaar, er i modstaaende Fag undervist i følgende Antal Halvaar			
	mod Lønning.	mod Honorar.	tilsam- men.
Nordisk Filologi: Gislason fra $\frac{2}{5}$ 48— $\frac{23}{6}$ 62	} 44	" "	44
Lyngbye fra $\frac{14}{7}$ 63— $\frac{15}{2}$ 71			
Grundtvig fra $\frac{14}{7}$ 63— $\frac{31}{12}$ 79 . .			
Wimmer fra $\frac{1}{4}$ 76— $\frac{31}{12}$ 79 . . .	} 41	" "	41
Klassisk Filologi: Ussing Lønning fra $\frac{23}{10}$ 47— $\frac{1}{1}$ 49			
Madvig (efter at være fratraadt sin Ministerstilling) Lønning fra $\frac{23}{12}$ 51— $\frac{31}{10}$ 59	} 19	17	36
Siesbye Honorar fra $\frac{8}{7}$ 71— $\frac{31}{7}$ 76			
Gertz Honorar fra $\frac{1}{8}$ 76— $\frac{31}{12}$ 79			
Romanske Sprog og deres Literatur: Sundby fra $\frac{1}{4}$ 78— $\frac{31}{12}$ 79	" "	4	4
Angelsaxisk: Stephens fra $\frac{25}{10}$ 52— $\frac{1}{9}$ 60	" "	16	16
Slaviske Sprog og deres Literatur: Smith fra $\frac{31}{10}$ 59— $\frac{31}{12}$ 79	41	" "	41
Den sammenlignende Sprogvidenskab:			
Thomsen Honorar fra $\frac{1}{4}$ 71— $\frac{1}{4}$ 75, Lønning fra $\frac{1}{4}$ 75— $\frac{31}{12}$ 79	9	9	18
Wimmer fra $\frac{1}{4}$ 71— $\frac{30}{6}$ 74	" "	7	7
De geometriske Discipliner: Zeuthen Honorar fra $\frac{1}{9}$ 70— $\frac{7}{4}$ 71, Lønning fra $\frac{7}{4}$ 71— $\frac{31}{12}$ 79	17	2	19
Fysik: Holten fra $\frac{19}{11}$ 49— $\frac{31}{3}$ 51	3	" "	3
Geografi, særlig den fysiske Geografi: Löffler fra $\frac{1}{9}$ 70— $\frac{1}{9}$ 71 og paa ny fra $\frac{1}{4}$ 72— $\frac{31}{12}$ 79	" "	18	18
Zoologi: Schiødte fra $\frac{16}{5}$ 49— $\frac{22}{8}$ 63 særlig Ento- mologi, fra $\frac{23}{8}$ 63— $\frac{31}{12}$ 79 Zoologi overhovedet	" "	62	62
Reinhardt fra $\frac{11}{8}$ 61— $\frac{6}{5}$ 65 navnlig de de højere Dyr's Zoologi, fra $\frac{7}{5}$ 65— $\frac{31}{3}$ 71 Zoologi overhovedet	" "	20	20
Jfr. den neden for givne Forklaring.			
Botanik: Liebmann Lønning fra $\frac{31}{10}$ 45— $\frac{1}{4}$ 52 . .	} 13	44	57
Didrichsen Honorar fra $\frac{1}{4}$ 58— $\frac{30}{9}$ 75 . .			
Warming Honorar fra $\frac{1}{10}$ 75— $\frac{31}{12}$ 79 . .			
R. Pedersen, særlig i Plantefysiologi, fra $\frac{1}{4}$ — $\frac{31}{12}$ 79			

Da oven staaende Fortegnelse kun havde til Ojemed at opregne de Lærere, til hvilke Universitetet i det paagjældende Tidsrum havde udredet Pengemidler uden for de for de normerede Lærerpladser bestemte Lønninger, var ikke medtaget saadanne Lærere, som under Ledighed i normerede Lærerpladser havde erholdt hele deres Godtgjørelse af de til disse henlagte Lønninger, og heller ikke saadanne ekstraordinære Docenter, som maatte have fungeret uden Vederlag. Saaledes var Prof. Reinhardt, skjønt han vedblivende var ekstraordinær Docent i Zoologi i Henhold til den ham som saadan under 6. Maj 1865 givne kongelige Udnævnelse, oven for kun opført for Tiden til 31. Marts 1871, eftersom han siden den Tid ikke havde nydt andet Vederlag af Universitetet for Lærervirksomhed end det, der tilkom ham som Inspektør ved Universitetets naturhistoriske Museum i Følge Lønningslov af 25. Marts 1871 § 7.

Fremdeles havde det kun været Hensigten at vise Oprettelsen af Docentpladser, for saa vidt der herved blev opnaaet en Forøgelse af Lærerkrafterne, og ekstraordinære Docenter vare derfor ikke medtagne, naar deres Antagelse havde sin Grund i en normeret Lærers Sygdom eller overhovedet Hindring for ham i at fungere, heller ikke i det Tilfælde, at samtidig en normeret Lærerplads i samme Fag holdtes ubesat. Udeladt af Fortegnelsen var derfor Prof. J. Thomsen, der fra 1. Febr. til 22. Decbr. 1866 oppebar Lønning som Lektor i Kemi, idet den dertil givne Bevilling, jfr. Rigsdagstidende for 1865—66 Tillæg B Sp. 269—70, nærmest var støttet paa Prof. Scharlings Sygdom. Ligeledes var udeladt Dr. phil. Lütken, der fra 23. Avg. 1856—22. Avg. 1861 erholdt Honorar for at overtage Forelæsninger i Zoologi, som paahvilede den normerede Professor i dette Fag. Endelig var Prof. Ørsted, som fra 21. April 1858 til 24. Marts 1862 af de til videnskabelige Formaals Fremme bevilgede Beløb oppebar Lønning som Docent i Botanik, ikke blev medtaget, eftersom den normerede Professorplads samtidig var ubesat. I slesvigsk Ret havde der været ikke faa Docenter, som ganske gik ind under Fortegnelsens Overskrift; de vare imidlertid ikke medtagne, da det formentlig vilde have været uden praktisk Interesse.

At der fra 22. Juni 1845 til 4. Maj 1848, som foran anført, var ansat en ekstraordinær Lektor i Statsøkonomi (Bergsøe), havde sin egentlige Grund i, at der, da Normalreglementet af 1844, som normerede et Professorat i Statsøkonomi, den 1. Jan. 1845 traadte i Kraft, allerede var ansat 2 Professorer i Kemi (Zeise og Scharling), for hvilket Fag Reglementet kun normerede 1 Professor, saaledes at Bergsøe først efter indtraadt Ledighed i et af disse Professorater kom i normeret Plads; det Fag, hvori som Følge deraf Lærerkrafterne i disse 3 Aar vare forøgede ud over Normalreglementets Bestemmelser, var derfor i Virkeligheden ikke Statsøkonomi, men Kemi.

Sluttelig bemærkedes, at Ansættelsen af en ekstraordinær Lærer i Historie fra 17. Juli 1847 til 17. Avg. 1862 og paa ny fra 17. Marts 1865 til 31. Decbr. 1867, til Dels i det mindste, stod i Forbindelse med, at en af de normerede Lærere i Historie (først Engelstoff, som afgik ved Døden den 14. Marts 1851, og efter ham Werlauff, som blev entlediget ved Ugangen af 1867) som Universitetets Senior havde fortrinlig Adgang til Fritagelse for at holde Forelæsninger.

I et Møde d. 14. Jan. 1880 tiltraadte Konsistorium Udvalgsbetænkningen, derunder Flertallets Indstilling, samt Lovforslaget. Sagen forelagdes dernæst for den akademiske Lærerforsamling, der tilendebragte Behandlingen i tvende Møder d. 29. Jan. og 2. Febr. Under denne stilledes følgende Ændringsforslag til enkelte §§ af Lovforslaget: Til § 2 stilledes Forslag om at sætte 6 i Stedet for 5 Professorater, hvilket imidlertid forkastedes med 14 Stemmer mod 13. Til § 5 stilledes Forslag om at ændre §ens Slutningspassus »men som ved Ledighed efter Fakultetets Indstilling om Trangen til enhver Tid og de for Haanden værende Kræfter, kunne besættes med Lærere ogsaa i saadanne andre Forgreninger af Sprog- og Literaturvidenskaben, derunder almindelig Literaturhistorie og Æsthetik, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser,« saaledes, at den kom til at lyde »og som ved Ledighed efter Fakultetets Indstilling om Trangen til enhver Tid og de for Haanden værende Kræfter, besættes med Lærere i disse eller andre under Fakultetet hørende Fag, hvorved der for Fremtiden navnlig bliver at tage Hensyn til sammenlignende Sprogvidenskab, almindelig Literaturhistorie, almindelig Kunsthistorie og forhistorisk Arkæologi«. Dette Forslag toges imidlertid under Forhandlingerne tilbage for følgende Affattelse »men som ved Ledighed efter Fakultetets Indstilling — — — — Kræfter, kunne besættes med Lærere ogsaa i saadanne andre filosofiske, historiske og sproglige Fag, derunder almindelig Literaturhistorie og Æsthetik samt Kunsthistorie, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser«. Dette Forslag vedtoges med 25 St. mod 1. Til § 5 stilledes Forslag om at sætte i Stedet for »2 i nordisk Filologi«: »1 i dansk Sprog og Literatur og 1 i islandsk Sprog og Literatur«. Forslaget forkastedes med 15 St. mod 12. Til § 5 foresloges at indskyde efter »germansk«: »1 i engelsk Sprog og Literatur«. Forslaget forkastedes med 16 St. mod 12. Til § 6 stilledes Forslag om i Stedet for Stykket fra »samt 1 Professorat osv.« at sætte »samt 2 Professorater, 1 i Planteanatomi og 1 i Plante-fysiologi,« samt om at ændre »1 i Botanik« til »2 i Botanik« og i Slutningsstykket at lade Ordene »for Tiden besættes — — — — Ledighed« udgaa, hvoraf da atter vilde følge, at Ordene »kan«, »ogsaa« og »andre« maatte udgaa af Paragrafen. Det sidste Forslag, der først sattes under Afstemning, blev forkastet mod 2 St., hvorefter det første enstemmig forkastedes. Til § 8 stilledes Forslag om, at Stykket litr. d. skulde udgaa. Forslaget forkastedes mod 2 St. Forslaget sattes derefter i sin Helhed under Afstemning og vedtoges enstemmig. Det saaledes af Lærerforsamlingen vedtagne Forslag forelagdes endelig, med Hensyn til den foretagne Forandring i § 5, for Konsistorium, der i Mødet d. 11. Febr. vedtog denne Ændring.

Med Skrivelse af 16. Febr. forelagde Konsistorium for Ministeriet Udvalgsbetænkningen med det af Lærerforsamlingen vedtagne Forslag til Lov om Universitetets Lærerkæfter, der efter Kundgj. 18. Sept. 1850 maatte betragtes som det endelige Udtryk for Universitetets Mening og Ønsker i denne Sag, idet det bemærkede, at saa vel Udvalget som Konsistorium og Lærerforsamlingen ufravigelig havde fastholdt den Grundsætning, ikke i nogen Henseende at foreslaa andet og mere, end der efter deres Skjøn var strængt nødvendigt. Paa flere Punkter havde man maattet ønske en rigere Forsyning med personlige Kræfter

og pekuniære Midler; men man havde ikke dristet sig til at opstille Fordringer, hvis Opfyldelse vel i og for sig maatte anses for ønskelig, endog meget ønskelig, men som dog ikke kunde erkjendes for absolut nødvendig. Fra dette Synspunkt fremtraadte derfor det foreliggende Forslag som Udtryk for det Lavmaal af Fordringer, der i Følge Videnskabernes nu værende Udviklingstrin maatte stilles til Lærerstyrken ved et Lands eneste videnskabelige Højskole. Konsistorium bemærkede endelig, at Optagelsen i § 12 af »Fysik« forudsatte, at den nu for Docent Christiansen oprettede personlige Plads blev til en fast Plads ved den polytekniske Lærestanstalt, hvorom fornøden Bestemmelse maatte træffes i den nye Lønningslov, jfr. Udvalgets Betænkning foran S. 118—19. Konsistorium var selvfølgelig villigt til ved en eventuel Sammenarbejden af det nærværende Lovudkast med Lønningsforslaget at yde al Bistand, som maatte ønskes.

Det saaledes fra Universitetet fremkomne Forslag til Lov om Universitetets Lærerkårer lyder saaledes:

§ 1.

Ved Universitetet normeres 50 Professorater efter de nærmere i §§ 2—6 indeholdte Regler. De som beklæde disse Embeder, ere ordentlige Professorer.

Til Besørgelse af Universitetets Undervisningen i særlige Forgreninger af forskellige Videnskabsfag medvirker end videre et Antal ordinære Docenter, jfr. § 8.

Desuden kunne ekstraordinære Docenter beskikkes i Medfør af nærværende Lovs § 10.

I. Professorer.

§ 2.

Det theologiske Fakultet normeres med 5 Professorater.

§ 3.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet normeres med 8 Professorater, nemlig 5 i Lovkyndighed, 2 i Statsøkonomi og Statistik og 1, som kan besættes enten med en Professor i Lovkyndighed eller med en Professor i Statsøkonomi og Statistik.

§ 4.

Det lægevidenskabelige Fakultet normeres med 10 Professorater.

§ 5.

Det filosofiske Fakultet normeres med 14 Professorater i bestemte Fag, nemlig:

- 2 i Filosofi,
- 3 i Historie,
- 3 i klassisk Filologi,
- 2 i nordisk —
- 1 i romansk —
- 1 i germansk —
- 1 i semitisk —
- 1 i indisk —

samt 3 Professorater, der for Tiden besættes med Lærere henholdsvis i germansk Filologi, i slavisk Filologi og i den sammenlignende Sprogvidenskab, men som ved Ledighed, efter Fakultetets Indstilling om Trangen til enhver Tid og de for

Haanden værende Kræfter, kunne besættes med Lærere ogsaa i saadanne andre filosofiske, historiske og sproglige Fag, derunder almindelig Literaturhistorie og Æsthetik samt Kunsthistorie, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

§ 6.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet normeres med 9 Professorater i bestemte Fag, nemlig:

- 2 i Matematik,
- 1 i Fysik,
- 2 i Kemi,
- 1 i Astronomi,
- 1 i Zoologi,
- 1 i Botanik,
- 1 i Mineralogi,

samt 1 Professorat, der for Tiden besættes med en Lærer i Botanik, særlig Planteanatomi, men som ved Ledighed, efter Fakultetets Indstilling om Trangen til enhver Tid og de for Haanden værende Kræfter, kan besættes ogsaa med en Lærer i saadanne andre Forgreninger af de naturhistoriske Videnskaber, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

§ 7.

Med Hensyn til Adgang til at optere Friboliger eller Huslejhjælp samt til at indtræde i Konsistorium forbeholdes der de nu ansatte normerede Professorer den Plads i Aldersrækken, som de vilde have, bortset fra Ansættelser i de ved denne Lov oprettede nye Professorater.

II. Docenter.

§ 8.

Ordinære Docenter ved Universitetet ere:

- 1) under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet 1 Docent i islandsk Landbo-ret og islandsk Rethistorie og 1 Docent i særlige Forgreninger af de stats-økonomiske Fag.
- 2) under det lægevidenskabelige Fakultet:
 - a) eventuelt Overlægerne ved den ene medicinske og den ene kirurgiske Afdeling ved Frederiks Hospital, naar disse Poster ikke maatte være besatte med Professorer i det lægevidenskabelige Fakultet;
 - b) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Syfilis og Hudsygdomme;
 - c) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Børneklínik;
 - d) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet ofthalmologisk Klinik.

For saa vidt de foranferte Docenters Hverv som saadanne ikke er knyttet til bestemte Stillinger, beskikkes de efter Indstilling af vedkommende Fakultet.

§ 9.

Til Ministeriets Raadighed stilles en samlet Sum af 11,000 Kr. eller, naar og saa længe som den i § 8 Nr. 2 a omtalte Eventualitet maatte foreligge, 15,000 Kr. til Honorarer for de ordinære Docenter.

§ 10.

Extraordinære Docenter kunne beskikkes efter Indstilling af vedkommende Fakultet, for saa vidt særlige Grunde maatte gjøre Ansættelsen ønskelig. Honorarer til saadanne extraordinære Docenter afholdes af Kontoen for videnskabelige FormaaIs Fremme paa Universitetets Budget.

§ 11.

De nu ved Universitetet af Kongen fast ansatte extraordinære Docenters Embedsbetegnelse og Lønningsforhold fastsættes ved særlig Lov, for saa vidt de ikke i Henhold til nærværende Lov udnævnes til ordentlige Professorer.

Tillægsbestemmelse.

§ 12.

De ved Universitetets forenede naturhistoriske Museer ansatte Inspektorer ere forpligtede til at holde offentlige Forelæsninger om deres specielle Afdelinger uden særligt Vederlag.

Lærerne ved den polytekniske Lærestanstalt i Matematik, Fysik, Maskinlære, i Vand-, Vej- og Jærnbanebygning ere forpligtede til at holde de til deres Fag hørende Forelæsninger ved Universitetet.

Dette Lovforslag blev af Ministeriet sammenarbejdet med det ligeledes fra Universitetet fremkomne Forslag til Lov om de Universitetet og Kommunitetet vedkommende Lønningsforhold i Forbindelse med det fra den polytekniske Lærestanstalt fremkomne Forslag. I Rigsdagssamlingen 1880—81 forelagdes følgende Forslag til Lov om de Universitetet, Kommunitetet og den polytekniske Lærestanstalt vedkommende Lønningsforhold, af hvilket imidlertid her det, der angaar sidst nævnte Institut, henvises til Fremstillingen neden for under den polytekniske Lærestanstalt.

I.

Universitetsbibliotheket.

§ 1.

Ved Universitetsbibliotheket lønnes Bibliothekaren med 4,000 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjeneste tilstaas et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 6,000 Kr. Underbibliothekaren ved Universitetsbibliotheket lønnes med 2,800 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjenestetid tilstaas et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4,000 Kr.

§ 2.

Til den fornødne Medhjælp ved Besørgelsen af Forretningerne ved Universitetsbibliotheket stilles 6,600 Kr. aarlig til Ministeriets Raadighed.

II.

Universitetet og Kommunitetet.

§ 3.

Ved Universitetet normeres 50 Professorater efter de i § 4 nærmere indeholdte Regler.

§ 4.

Det theologiske Fakultet normeres med 5 Professorater.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet normeres med 8 Professorater, nemlig 5 i Lovkyndighed, 2 i Statsøkonomi og Statistik og 1, som kan besættes enten med en Professor i Lovkyndighed eller med en Professor i Statsøkonomi og Statistik.

Det lægevidenskabelige Fakultet normeres med 10 Professorater. Desuden medvirke under dette Fakultet som ordinære Docenter:

a) eventuelt Overlægerne ved den ene medicinske og den ene kirurgiske Afdeling ved Frederiks Hospital, naar disse Poster ikke maatte være besatte med Professorer i det lægevidenskabelige Fakultet;

b) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Syfilis og Hudsygdomme;

c) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Børneklinik.

Det filosofiske Fakultet normeres med 15 Professorater i bestemte Fag, nemlig: 2 i Filosofi, 3 i Historie, 3 i klassisk Filologi, 2 i nordisk Filologi, 1 i romansk Filologi, 1 i germansk Filologi, 1 i semitisk Filologi, 1 i indisk Filologi, 1 i sammenlignende Sprogvidenskab, samt 2 Professorater, der efter Trangen til enhver Tid og de for Haanden værende Kræfter kunne besættes med Lærere i saadanne filosofiske, historiske og sproglige Fag, derunder almindelig Literaturhistorie og Æsthetik, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet normeres med 9 Professorater i bestemte Fag, nemlig: 2 i Matematik, 1 i Fysik, 2 i Kemi, 1 i Astronomi, 1 i Zoologi, 1 i Botanik, 1 i Mineralogi, samt 1 Professorat, der efter Trangen til enhver Tid og de for Haanden værende Kræfter kan besættes med en Lærer i saadanne Forgreninger af de naturhistoriske Videnskaber, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

§ 5.

De Universitetslærere, som ere ansatte efter 1. April 1871, saa vel som de tidligere ansatte, der efter deres Bestallingers Indhold maa finde sig i de Forandringer, som maatte blive gjorte med Hensyn til Forelæsningshonorarer, ere pligtige til, uden noget yderligere Vederlag, at holde alle Forelæsninger, Examinatorier og Øvelser, der udgjøre en Del af de fastsatte Planer for Embedsstudierne.

Fremdeles ere alle Universitetslærere, som ere ansatte siden den 1. April 1858, forpligtede til at holde alle de Forelæsninger, Examinatorier og Øvelser i den polytekniske Lærestanstalt, som henhøre under deres Fag.

Den fortrinlige Adgang til kongelig Fritagelse for at holde Forelæsninger, som ved Univ. Fund. af 7. Maj 1788 Kap. I. § 16 er tillagt Universitetets Senior, er bortfaldet.

§ 6.

Adgangen til Lærerposterne ved Universitetet skal ikke være indskrænket ved nogen Examen.

§ 7.

De ved Universitetets forenede naturhistoriske Museer ansatte Inspektorer ere forpligtede til at holde offentlige Forelæsninger om deres specielle Afdelinger uden særligt Vederlag.

§ 8.

Samtlige Professorer ved Universitetet lønnes med 4,400 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjenestetid tiltaas et Tillæg af 600 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 6,800 Kr.

For de nu ansatte Lektorer og normerede Docenter, som paa den Tid, da denne Lov træder i Kraft, ikke have været i deres Stilling over 5 Aar, regnes Tjenestetiden i Henseende til de oven for fastsatte Stigninger fra den Dag, Loven træder i Kraft; for dem, der have været i deres Stilling længere end 5 Aar, fra 5 Aars Dagen efter deres Ansættelse i denne.

For de nu værende Professorer, der ere rykkede op fra Lektorstilling, regnes Tjenestetiden i oven nævnte Henseende fra deres Udnævnelse til Professorer, hvis de have tjent som Lektorer i kortere Tid end 5 Aar, og fra 5 Aars Dagen efter deres Ansættelse som Lektorer, hvis de have været i denne Stilling i 5 Aar eller længere Tid.

Foruden Lønning efter oven staaende Regler tillægges der, som hidtil, de ældste af Professorerne, efter deres Embedsalder ved Universitetet, enten Fribolig i de endnu tilbage værende to Professorresidenser eller en af de 8, i Stedet for Bolig i de tidligere Professorgaarde, oprettede Huslejeportioner. De Professorer, med hvis Embede der særlig er forbundet Bestyrelse af videnskabelige Samlinger eller Anstalter, tiltaas der Benyttelse af de Friboliger, som af denne Grund følge med Embederne.

Med Hensyn til Adgang til at optere Friboliger eller Huslejehjælp samt til at indtræde i Konsistorium forbeholdes der de nu ansatte normerede Professorer den Plads i Aldersrækken, som de vilde have, bortset fra Ansættelser i de ved denne Lov oprettede nye Professorater.

§ 9.

Til Ministeriets Raadighed stilles en samlet Sum af 4,000 Kr. eller, naar og saa længe som den i § 4, fjerde Stykke, litr. a. omtalte Eventualitet maatte foreligge, 8,000 Kr. til Honorarer for de ordinære Docenter.

§ 10.

Kvæstor lønnes med 5,200 Kr. aarlig; for hver 5 Aars Tjenestetid tiltaas der ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 6,800 Kr.

Bogholderen ved Universitetskvæsturen lønnes med 4,000 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjeneste tiltaas ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 5,200 Kr.

Kvæsturens Kasserer lønnes med 3,600 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjeneste tiltaas ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4,800 Kr.

Beskikkes den sidst nævnte Embedsmand til Bogholder, efter at have naaet en højere Løn end Begyndelseslønnen for denne, indtræder han strax paa

det Lønningstrin for Bogholderen, som svarer til den Løn, han oppebar i sit tidligere Embede.

§ 11.

Gartneren ved Universitetets botaniske Have lønnes med 2,800 Kr. aarlig; for hver 5 Aars Tjeneste tiltaas ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4,400 Kr. Desuden tillægges der ham fri Bolig.

Ved Universitetets zoologiske Museum lønnes 2 Inspektorer hver med 2,800 Kr. aarlig; for hver 5 Aars Tjeneste forøges Lønningen med 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4,800 Kr.

§ 12.

Til Ministeriets Raadighed stilles en samlet Sum af 75,300 Kr., for dermed at lønne samtlige øvrige ved Universitetet og Kommunitetet ansatte Bestillingsmænd og Betjente samt til Medhjælp ved de med begge Stiftelser forbundne særlige Instituter og Samlinger, Universitetsbibliotheket undtaget.

§ 13.

Som Honorar fastsættes en samlet Sum af 6,600 Kr. til inspectores quæsturæ, referendarius consistorii, Universitetets Arkivar, Lærerne ved Pastoralseminariet, Medlemmerne af Stipendiebestyrelsen, Regensprovsten samt Lægen ved Regensen og Kollegierne.

Til Afholdelse af den theologiske, den retsvidenskabelige og den statsvidenskabelige Embedsprøve ved Examenskommissioner fastsættes en Sum af indtil 19,800 Kr. aarlig.

Indtil Examenskommissioner kunne indrettes, kan der anvendes indtil 15,800 Kr. aarlig til at lønne faste Censorer ved Universitetets forskellige Embedsexamina. Censorerne, som beskikkes for 3 Aar ad Gangen, deltage i Bestemmelsen af de skriftlige Opgaver, og Karakteren for hvert enkelt Fag ved den mundtlige Prøve gives af 2 Censorer og den examinerende Professor.

III.

Den polytekniske Lærestanstalt.

§§ 14 - 17.

§ 18.

For de af de i nærværende Lov omhandlede Medhjælpsommer lønnede gifte Bestillingsmænd afkortes 5 pCt. i deres Lønninger for at anvendes til Enkeforsørgelse. Hel eller delvis Fritagelse for denne Afkortning kan imidlertid finde Sted, for saa vidt det for Finansministeren godtgjøres, at der paa anden betryggende Maade er sikret Enken for Livstid en aarlig Indtægt. Anvendes det afkortede Beløb til at sikre Enken Overlevelsrente i vedkommende af Staten garanterede Livsforsikringsanstalt, skal Tegningen af saadan Overlevelsrente finde Sted under samme Vilkaar, som i Følge Loven af 5. Januar 1851 gjælder med Hensyn til de af Embedsmænd for deres Enker tegnede Overlevelsrenter.

Af det paagjældende Instituts Kasse godskrives Bestillingsmanden et til 5 pCt. af hans Lønning svarende Beløb, der med Rente og Rentes Rente til 4 pCt. aarlig anvendes til Forsørgelse for vedkommende Bestillingsmand selv. Det saaledes opsparede Beløb bliver imidlertid inddraget til Fordel for det paagjældende

Institut, naar Bestillingsmanden opnaar pensionsberettiget Ansættelse, naar han afskediges af en ham tilregnelig Aarsag eller frivillig udtræder af Statstjenesten samt naar han dør; dog kan der i sidste Tilfælde, for saa vidt han maatte efterlade sig umyndige Børn, deraf tilstaaes disse Understøttelse til deres fyldte 18de Aar.

Indtil anderledes ved Lov bestemmes, fastsættes de nærmere Regler med Hensyn til Gjennemførelsen af de ovenstaaende Bestemmelser angaaende det i Lønningen afkortede og det af det paagjældende Instituts Kasse tilskudte Beløb af Finansministeren.

§ 19.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1881.

Af Bemærkningerne til dette Lovforslag anføres følgende:

ad § 1. Universitetsbibliothekaren er i Følge Lønningsloven af 25. Marts 1871 lønnet med 3,600 Kr. med Stigning indtil 4,800 Kr.; Konsistorium har foreslaaet en Begyndelseslønning af 4,200 Kr. med Stigning indtil 6,000 Kr. (foran S. 39—40). Ministeriet har anset en Begyndelseslønning af 4,000 Kr. for passende, men beholdt den af Konsistorium foreslaaede Slutningsløn af 6,000 Kr., hvortil der da stiges ved 5 Tillæg paa 400 Kr. hvert, medens Konsistoriums Forslag gik ud paa 4 Tillæg paa 400 Kr. og 1 paa 200 Kr.

Underbibliothekarens Løn er efter Loven af 25. Marts 1871 2,400 Kr. med Stigning indtil 3,600 Kr.; Konsistorium har foreslaaet baade Begyndelseslønnen og Slutningslønnen forhøjet med 600 Kr. til henholdsvis 3,000 Kr. og 4,200 Kr. (foran S. 40). Ministeriet har anset en Forhøjelse med 400 Kr. til henholdsvis 2,800 Kr. og 4,000 Kr. for passende.

ad § 2. Medhjælpsummen for Bibliotheket, der efter Loven af 25. Marts 1871 udgjorde 4,200 Kr. og senere ved Finanslovene for Finansaarene 1873—74 og 1875—76 har modtaget Forhøjelser af i alt 840 Kr. til 5,040 Kr., er i Overensstemmelse med Konsistoriums Forslag (foran S. 48—49) foreslaaet forøget til 6,600 Kr.

ad §§ 3 og 4. Medens Lønningsloven af 25. Marts 1871 normerede for Universitetet 39 Professorer, 2 Lektorer ved det lægevidenskabelige Fakultet, 1 Lektor i Kemi og 3 Docenter i de levende Sprog, er der i nærværende Lovforslag, i Overensstemmelse med Konsistoriums Forslag til Lov om Universitetets Lærerkræfter §§ 1—6, foreslaaet 50 normerede Professorater, hvoraf som hidtil 5 Professorater under det theologiske Fakultet, 8 Professorater, ligeledes som hidtil, under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, 10 Professorater under det lægevidenskabelige Fakultet, i Stedet for som hidtil 8 Professorater og 2 Lektorater, 17 Professorater under det filosofiske Fakultet i Stedet for som hidtil 11 Professorater og 3 Docenturer, samt 10 Professorater under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet i Stedet for som hidtil 7 Professorater og 1 Lektorat. Medens Lærerpersonalet under det lægevidenskabelige Fakultet ikke er foreslaaet forøget, men kun de 2 Lektorer bragte i Forslag til at lønnes som Professorer, er derimod en Forstærkelse af Lærerkræfterne under det filosofiske Fakultet og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet anset uundgaaelig nødvendig, foruden at de normerede Docenter i de levende Sprog under det først

nævnte Fakultet og Lektoren i Kemi under det sidst nævnte Fakultet ligeledes ere bragte i Forslag til at lønnes som Professorer. Af de hidtil normerede 11 Professorater under det filosofiske Fakultet er Professoratet i Æsthetik udgaaet; derimod er der tilkommet 1 Professorat i klassisk Filologi, 1 Professorat i nordisk Filologi, 1 Professorat i sammenlignende Sprogvidenskab, 1 Professorat i romansk Filologi (i Stedet for Docenturen i Fransk), 1 Professorat i germansk Filologi (i Stedet for Docenturerne i Tysk og Engelsk) samt 2 Professorater, der efter Trangen til enhver Tid og de for Haanden værende Kræfter kunne besættes med Lærere i saadanne filosofiske, historiske og sproglige Fag, derunder almindelig Literaturhistorie og Æsthetik, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser. Det ene af disse Professorater maatte for Tiden besættes med en Lærer i germansk Filologi. Medens Konsistorium i sit Lovudkast kun havde foreslaaet 14 Professorater i bestemte Fag, er der af Ministeriet foreslaaet en Forøgelse af disse Professorater til 15 ved at henføre Professoratet i sammenlignende Sprogvidenskab under samme; paa den anden Side er Antallet af de Professorater, der kunne besættes med Lærere i forskellige Fag, nedsat fra 3 til 2.

Under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet er Lektoren i Kemi foreslaaet lønnet som Professor og Fakultetets Lærerkrafter forøgede med 2 Professorater, nemlig 1 Professorat i Matematik og 1 Professorat, der efter Trangen til enhver Tid og de for Haanden værende Kræfter kan besættes med en Lærer i saadanne Forgørelser af de naturhistoriske Videnskaber, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

Af de i Konsistoriums Lovforslag om Universitetets Lærerkrafter § 8 nævnte ordinære Docenter har Ministeriet kun optaget de under Nr. 2 a, b, c omhandlede. Herom henvises til Motiverne til bemeldte Lovforslag foran S. 111—12.

ad §§ 5 og 6. De i disse Paragrafer indeholdte Bestemmelser ere overensstemmende med Bestemmelserne i Loven af 25. Marts 1871 §§ 4 og 5.

ad § 7. Bestemmelsen i denne Paragraf er optaget efter sidste Stykke i § 7 af Loven af 25. Marts 1871.

ad § 8. Begyndelseslønnen for Professorerne har Ministeriet overensstemmende med Konsistoriums Forslag sat til 4,400 Kr. aarlig; derimod er Slutningslønnen sat til 6,800 Kr. i Stedet for som af Konsistorium foreslaaet til 7,000 Kr., idet man har anset 4 Stigninger paa 600 Kr. hver for tilstrækkelige. Uagtet Professorernes Begyndelseslønnings efter Loven af 25. Marts 1871 kun er 3,200 Kr. med Stigning indtil 6,000 Kr. og der altsaa ved den nu foreslaaede Forøgelse af Begyndelseslønnen med 1,200 Kr. vil medføres en ikke ringe Udgiftsbyrde for Universitetet, har man dog ikke troet at burde nedsætte Begyndelseslønnen, idet man har fundet, at samtlige de i Motiverne til Konsistoriums Lovudkast nærmere udviklede Grunde foran S. 19—28 retfærdiggjøre Lønnens Fastsættelse til det nævnte Beløb. Den sammesteds foretagne Sammenligning med Lønningsforholdene ved de andre nordiske Universiteter turde være et slaaende Bevis for, at den her foreslaaede Begyndelsesløn for Professorerne ikke kan kaldes for høj.

Med Hensyn til Overgangsreglerne i Paragrafens 2det og 3dje Stykke henvises til Begrundelsen i Konsistoriums Lønningsforslag, foran S. 28—33.

Bestemmelsen i Paragrafens 4de Stykke er optaget efter Lønningsloven af 25. Marts 1871 § 3, 5te Stykke.

Med Hensyn til Bestemmelsen i Paragrafens sidste Stykke om Adgangen til at optere Fribolig eller Huslejhjælp samt til at indtræde i Konsistorium indskrænker man sig til at henvise til § 7 i Konsistoriums Forslag til Lov om Universitetets Lærerkræfter og den for denne Overgangsbestemmelse foran S. 129 givne Begrundelse.

ad § 9. Her er optaget et Honorar af 2,000 Kr. for hver af de i Lovforslagets § 4 under det lægevidenskabelige Fakultet opførte ordinære Docenter. Et Honorar af denne Størrelse ydes allerede til en Overlæge ved Kommunehospitalet, se Universitetets Udgiftskonto 7 c.

ad § 10. Kvæstor lønnes efter Loven af 25. Marts 1871 § 6 med 4,400 Kr. aarlig med Stigning indtil 6,000 Kr.; Konsistoriums Forslag tillægger ham en Løn af 5,600 Kr. med Stigning indtil 7,200 Kr. (foran S. 40—42). Ministeriet har anset en Løn af 5,200 Kr. med Stigning indtil 6,800 Kr. for passende.

Bogholderen lønnes efter Loven af 25. Marts 1871 § 6 med 3,200 Kr. aarlig med Stigning indtil 4,400 Kr.; Konsistoriums Forslag tillægger ham en Løn af 4,000 Kr. med Stigning indtil 5,600 Kr. (foran S. 42). Ministeriet har bibeholdt Begyndelseslønnen 4,000 Kr., men nedsat Slutningslønnen til 5,200 Kr.

Kassereren lønnes efter Loven af 25. Marts 1871 af den samlede Lønningssum. Konsistorium har som Gjentakelse af, hvad der fra Universitetets Side blev foreslaaet under de Forhandlinger, der gik forud for bemeldte Lov, optaget ikke blot Kassereren, men ogsaa Kassekontroløren og Forvalteren blandt dem, hvis Lønninger særlig normeres (foran S. 42—44). Saa meget man end maatte ønske her at kunne følge Konsistoriums Forslag i det hele, har man dog ikke troet at turde gaa videre end til at foreslaa Kassereren optaget blandt de fast ansatte Embedsmænd, hvoraf det er en Følge, at der tillægges ham Pensionsberettigelse. Medens Konsistorium har foreslaaet en Begyndelsesløn for ham af 3,600 Kr. med Stigning gennem 4 Alderstillæg til 5,200 Kr., har man anset en Stigning gennem 3 Alderstillæg til 4,800 Kr. for tilstrækkelig.

Med Hensyn til Paragrafens Slutningsbestemmelse om Overgangen fra Kassererembedet til Bogholderembedet henvises til Motiverne til Konsistoriums Lønningslovforslag, foran S. 44.

ad § 11. Gartneren ved botanisk Have lønnes efter Loven af 25. Marts 1871 § 6 med 2,400 Kr. med Stigning indtil 3,600 Kr. foruden Fribolig. Konsistorium har foreslaaet en Lønning af 3,000 Kr. med Stigning indtil 4,600 Kr., foran S. 44—45. Ministeriet har anset en Lønning af 2,800 Kr. med Stigning indtil 4,400 Kr. for passende. Der er tillagt ham en Stigning mere end Underbibliothekaren, da han ikke som denne kan vente Forfremmelse til en højere lønnet Stilling ved Universitetet.

De 2 Inspektorer ved Universitetets zoologiske Museum lønnes efter Loven af 25. Marts 1871 § 7 med forskjellig Løn, nemlig 1ste Inspektor med 2,400 Kr. med Stigning indtil 3,600 Kr., og 2den Inspektor med 2,000 Kr. med Stigning indtil 3,200 Kr. Konsistorium har ment, at de to Inspektorer burde stilles paa lige Lønningsvilkaar, og foreslaaet en Lønning af 3,000 Kr. med Stigning indtil 4,600 Kr. (foran S. 45—46). Ministeriet er enig i, at den Forskjel, der ved Loven

af 1871 er gjort mellem Lønningen for de to Inspektorer, ikke er naturlig og bør bortfalde, men har ligesom for Underbibliothekaren og Gartneren anset en Begyndelseslønning af 2,800 Kr. for passende. Samtidig har man imidlertid troet at burde foreslaa Inspektorerne til 5 Alderstillæg, saa at deres Lønning kan stige til 4,800 Kr.

ad § 12. Den samlede Lønningssum blev ved Loven af 25. Marts 1871 § 8 bevilget med 50,500 Kr., hvortil der senere ved Finanslovene for Finansaarene 1873—74 og 1875—76 er kommet Forhøjelser af i alt 10,096 Kr., saaledes at Summen nu udgjør 60,596 Kr. Ved nærværende Lovforslag er Beløbet paa Grundlag af den i Tillæg IV. til Konsistoriums Lønningsforslag meddelte Fortegnelse forøjet til 75,300 Kr., i hvilken Henseende bemærkes, at der til bemeldte Fortegnelses Endesum 67,410 Kr. maa lægges den for Kassekontroløren og Forvalteren foreslaaede Løn af 4,000 Kr. for hver, i alt 8,000 Kr., hvorefter Totalbeløbet bliver 75,410 Kr. Tillige er det fornødent, at det under Nr. 57 til Skriveri for Stipendiebestyrelsen opførte Beløb af 60 Kr. forøjes til 100 Kr., jfr. Anm. til Finanslovsforslaget for Finansaaret 1881—82; men da der er indvundet en Besparelse af 168 Kr. ved, at der til den Arnæ Magnæanske Kommission nu kun udbetales 600 Kr. aarlig i Stedet for det under Nr. 48 opførte Sekretærhonorar af 768 Kr., udkommer et Totalbeløb af 75,282 Kr., som er blevet afrundet til 75,300 Kr.

ad § 13. Ved Lønningsloven af 25. Marts 1871 § 9 bevilgedes en samlet Sum af 4,600 Kr. til Inspectores qvæsturæ, Referendarius Consistorii, Lærerne ved Pastoralseminariet samt Lægen ved Regensen og Kollegierne. Ved nærværende Lovforslag foreslaas overførte hertil, i Overensstemmelse med Konsistoriums Forslag i Tillæg V., Honoraret til Universitetets Arkivar 400 Kr., der hidtil er afholdt af Universitetets Udgiftspost 5 a, og Honorarerne til Stipendiebestyrelsens 3 Medlemmer paa i alt 600 Kr. samt Honoraret til Regensprovsten 600 Kr., hvilke sidst nævnte Beløb paa i alt 1,200 Kr. hidtil ere afholdte af Kommunitetets Udgiftspost 4 b. Desuden er Honoraret til Referendarius Consistorii foreslaaet forøget fra 600 Kr. til 1,000 Kr., jfr. Konsistoriums Forslag foran S. 62—63. Efter de nævnte Overførsler og med den sidste Forøgelse udgjør Honorarsummen 6,600 Kr.

Bestemmelserne i Paragrafens 2det og 3dje Stykke ere optagne efter Loven af 25. Marts 1871 § 9, 3dje og 4de Stykke; kun ere Summerne 18,000 Kr. og 14,000 Kr. forandrede til henholdsvis 19,800 Kr. og 15,800 Kr. som Følge af de ved de senere Finanslove givne Bevillinger.

Efter Tillæg VI. til Konsistoriums Lønningsforslag og Bilag II. til sammes Forslag om Universitetets Lærerkrafter vilde den samlede Merudgift for Universitetet beløbe sig til 75,110 Kr. + 39,200 Kr. (eventuelt 43,200 Kr.) eller i alt 114,310 Kr. (eventuelt 118,310 Kr.); efter nærværende Lovforslag vil Merudgiften blive nedbragt til ca. 100,000 Kr., dog bortset fra det Beløb, der i Medfør af Bestemmelserne i § 18, 2det Stykke, vil være at godskrive Bestillingsmænd

ad § 18. Bestemmelserne i denne Paragraf ville findes overensstemmende med § 9 i Lov af 2. Juli 1880 om Lønninger for Toldvæsenet.

Lovforslaget forelagdes i Folketinget og henvistes efter første Behandling

til et Udvalg, jfr. Folketingstidende for 1880—81 Sp. 31—34 og 581—632. Forslaget findes i Tillæg A Sp. 1271.

I Samlingen 1881—82 forelagdes Lovforslaget paa ny. Det var ens lydende med det tidligere, kun med følgende Forandringer:

§ 4. Under litr. d var tilføjet »en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egned ofthalmologisk Klinik«, hvorom i Motiverne var henvist til Anm. til Universitetets Udgiftskonto 7 g paa Finanslovforslaget for 1882—83, paa hvilken Konto der var søgt en Bevilling af 3,000 Kr. til en saadan Docent. Med dette Beløb vare de samlede Summer i Lovforslagets § 9 forhøjede fra 4,000 Kr. og 8,000 Kr. til henholdsvis 7,000 Kr. og 11,000 Kr.

§ 12. Den samlede Sum var opført med 76,220 Kr. (920 Kr. mere) for at kunne forhøje Lønningerne for de tvende faste Assistentter og Timebetalingen til de to Hjælpeassistenter ved Universitetets kemiske Laboratorium saaledes, at første Assistent erholdt en aarlig Lønning af 1,600 Kr., anden Assistent af 1,450 Kr., og Timebetalingen til de to assisterende Kandidater beregnedes til 1,120 Kr., medens der tidligere var foreslaaet Summer af henholdsvis 1,300 Kr., 1,150 Kr. og 800 Kr. Forslaget grundede sig paa den stærkt tiltagende Benyttelse af Laboratoriet, jfr. Anm. til Universitetets Udgiftskonto 1 c paa Finanslovforslaget for 1882—83.

Lovforslaget forelagdes i Folketinget; efter første Behandling nedsattes Udvalg, jfr. Folketingstid. f. 1881—82 Sp. 28 og 214—25. Forslaget findes i Tillæg A Sp. 1967.

I Samlingen 1882—83 forelagdes Lovforslaget igjen. Det var ens lydende med det sidst forelagte Lovforslag, kun med Undtagelse af, at § 13 var delt i 2 Paragrafer, saaledes at dennes første Stykke, hvortil var føjet »af Beløbet afholdes 2,600 Kr. til Lærerne ved Pastoralseminariet af Statskassen« blev den nye § 13 og dens anden og tredje Stykke, til hvilket sidste i Slutningen var føjet »Udgiften afholdes af Statskassen«, den nye § 14. Herom henviste Ministeriet til Forslaget til Finansloven for 1883—84.

Heller ikke i denne Samling kom Lovforslaget videre end til 1ste Behandling i Folketinget og Udvalgs Nedsættelse, jfr. Folketingstid. for 1882—83. Forslaget findes i Tillæg A Sp. 1199.

For saa vidt angaar de ekstraordinære Docenter, skal her endnu bemærkes, at Prof. Grundtvig ved Finansloven for 1880—81 opnaaede den Lønningsforbedring, som ved det foran S. 85 anførte Lovudkast var tilsigtet, jfr. Aarb. f. 1879—80 S. 1056, f. 1880—81 S. 1338. For Docent Smith's Vedkommende tilsigtedes ingen Lønningsforandring. Med Hensyn til de øvrige gjorde Konsistorium i Skrivelse af 18. Juni 1880 Indstilling til Ministeriet om, at de paa Finanslovforslaget for 1881—82 maatte opføres med de for dem foreslaaede Beløb, hvorhos det indstillede, at der om muligt paa lignende Maade og i lignende Forhold (8:11) søgtes skaffet de ikke fast ansatte ekstraordinære Docenter Lønningsforhøjelse paa Finansloven.

2. Forskjellige Sager.

Ved Skrivelse af 6. Oktbr. 1881 har Konsistorium meddelt Universitetspedel Sahleritz Bemyndigelse til, efter Samraad med Universitetsarkivaren og i øvrigt

under samme Vilkaar som tidligere, at lade tilintetgjøre ældre Specimina fra Embedsexamina samt gamle Papirer, som ved senere Anordninger have tabt deres Betydning, navnlig Edsaflæggelse af theologiske Kandidater, Specimina fra de praktiske juridiske Prøver m. m.

— Under 3. Juni 1882 har Konsistorium modtaget Indberetning om, at der under 2. Maj s. A. i Kjøbenhavn har dannet sig en Forening af ældre og yngre akademiske Borgere under Navnet »Studentersamfundet«. Bestyrelsen bestaar af Dr. phil. V. Pingel (Formand), stud. polyt. L. Kristensen, Dr. med. F. Levison, stud. philol. Johan Ottosen og cand. polit. Julius Schovelin. Samfundets Love meddeles her:

§ 1. Samfundets Formaal er at være et Samlingspunkt for Bevægelsen i Studenterverdenen. Dette Maal søges navnlig naaet gennem Foredrag og Diskussioner.

§ 2. Da Samfundets Formaal ikke er at gjøre Propaganda for noget enkelt Parti, staaer det alle Anskuelse frit for at komme til Orde.

§ 3. Enhver akademisk Borger, saa vel kvindeligt som mandligt, kan lade sig foreslaa til Optagelse i Studentersamfundet ved et af dets Medlemmer.

§ 4. Nye Medlemmer optages ved skriftlig Indmeldelse til Bestyrelsen. Er der ikke i denne Flertal mod Vedkommendes Optagelse, tilstiller Sekretæren Dagen efter Optagelsen vedkommende Medlemsbrev og et Exemplar af Lovene.

§ 5. Er der i Bestyrelsen Flertal mod vedkommendes Optagelse, skal Sekretæren ufortøvet underrette Indmelderen derom, som da senest 4 Dage derefter kan forlange Bestyrelsens Kjendelse indanket for en Generalforsamling, hvor Spørgsmaalet afgjøres ved simpel Stemmeferhed.

§ 6. Æresmedlemmer kunne efter enstemmig Indstilling af Bestyrelsen optages paa en Generalforsamling, hvor mindst $\frac{2}{3}$ af Medlemmerne ere tilstede, naar $\frac{2}{3}$ af de tilstede værende stemme derfor.

§ 7. Medlemsbidraget er 50 Øre maanedlig; det betales senest inden Maanedens Udløb og forhøjes med 50 Øre den 1. i næste Maaned. Er det ikke betalt inden dennes Udløb, udslettes vedkommende, indtil han har betalt sin Gjæld. Saa snart han har gjort dette, er han atter Medlem.

§ 8. Udelukkelse af et Medlem kan foretages paa en Generalforsamling efter Forslag af Bestyrelsen eller mindst 20 Medlemmer, naar mindst $\frac{2}{3}$ af de tilstede værende erklære sig derfor. Et saaledes udelukket Medlem kan kun gjenoptages ved en ny Afstemning paa en Generalforsamling, ved hvilken mindst $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer maa være for hans Optagelse.

§ 9. Udmeldelser ske skriftlig til Bestyrelsen og gjælde fra den følgende Maanedes Begyndelse.

§ 10. Foreningens Bestyrelse bestaar af en Formand, en Næstformand og tre Bestyrelsesmedlemmer, af hvilke en er Sekretær og en Kasserer. Bestyrelsen vælges ved simpel Stemmeferhed for et Aar ad Gangen paa den ordentlige Generalforsamling. Formanden vælges særskilt, de øvrige Bestyrelsesmedlemmer fordele Forretningerne mellem sig. Kun tilstede værende Medlemmer have Lov til at stemme ved Valgene. Fratræder nogen af Bestyrelsen inden Aarets Udgang, foregaar paa samme Maade Valg paa en overordentlig Generalforsamling. Indtil Valget er foregaaet, fungerer hele Bestyrelsen.

§ 11. Bestyrelsen holder Møde, saa ofte et eller flere af dens Medlemmer anser det for nødvendigt, eller Sager, der kræve snarlig Afgjørelse, foreligge.

§ 12. Bestyrelsen kan ingen Beslutning tage, naar ikke mindst 3 af dens Medlemmer ere tilstede. Alle Sager med Undtagelse af de i §§ 4, 5 og 36 nævnte afgjøres ved simpel Stemmeferhed; Mindretallet kan kræve at faa sin Stemme indført i Protokollen.

§ 13. Bestyrelsen kontrollerer saa vel i sine Møder som gennem Formanden sine Medlemmers Embedsferelse og staaer Generalforsamlingen til Ansvar.

§ 14. Bestyrelsen kan, selv om den dertil ikke udtrykkelig opfordres,

repræsentere Samfundet enten in pleno eller gennem et enkelt af sine Medlemmer, som den dertil udvælger.

§ 15. Bestyrelsen modtager og drøfter alle Forslag, inden de forelægges Samfundet til Afgjørelse.

§ 16. Bestyrelsen forvalter Samfundets Pengemidler under Ansvar for Generalforsamlingen.

§ 17. Bestyrelsen tager Beslutning om alle Sager, Samfundet vedrørende, med Undtagelse af dem, som i Følge Lovene afgjøres ved Beslutning paa Generalforsamlingerne

§ 18. Formanden leder de ugentlige Møder og fastsætter Aftenens Program. I hans Forfald varetager Næstformanden hans Hverv.

§ 19. Sekretæren fører Samfundets Protokol, hvori indføres Referat, saa vel af Samfunds- som af Bestyrelsesmøderne. Han varetager i Kassererens Forfald den midlertidige Ledelse af Samfundets økonomiske Anliggender.

§ 20. Kassereren styrer Samfundets økonomiske Anliggender, han modtager det maanedlige Medlemsbidrag. Paa den ordentlige Generalforsamling fremlægger han Regnskab for det forløbne Aar. I Sekretærens Forfald udfører Kassereren hans Forretninger.

§ 21. To Revisorer vælges paa den ordentlige Generalforsamling. De gennemgaa Regnskabet kritisk og indstille det til Godkjendelse eller Forkastelse, helt eller delvis.

§ 22. Den ugentlige Mødeaften og Mødestedet fastsættes for et Aar ad Gangen ved Beslutning paa en Generalforsamling. Dagsordenen for de ugentlige Møder skal være bekendtgjort i »Dagbladet« og »Morgenbladet« mindst 2 Dage før Mødeaftenen. Saa vidt det er Bestyrelsen muligt, skal denne tillige paa hver Mødeaften gjøre Opslag i Lokalet om, naar og med hvilket Program det næste Møde bliver at afholde. Under særlige Omstændigheder kan Bestyrelsen dog gjøre Afgang herfra.

§ 23. Til de ugentlige Møder kan Bestyrelsen meddele ethvert af Medlemmerne et begrænset Antal Adgangskort, som disse kunne omdele til akademiske Borgere. I enkelte Tilfælde kan Bestyrelsen uden denne Form give alle akademiske Borgere Adgang.

§ 24. Foredragsholderen har Ordet saa tit han ønsker det.

§ 25. Formanden kan paa ethvert Tidspunkt af et Møde suspendere Forhandlingerne, dog i det højeste 1 Kvarter; naar det synes ham nødvendigt, kan fratage en Taler Ordet. Naar han selv ønsker at deltage i Diskussionen, maa han overlade Ordstyret til et af de andre Bestyrelsesmedlemmer eller en Dirigent efter Valg.

§ 26. I fornødent Fald kan Formanden udvise et Medlem af Lokalet; vedkommende kan da forlange at faa sin Sag behandlet paa en Generalforsamling.

§ 27. Den ordentlige Generalforsamling afholdes i sidste Halvdel af Maj.

§ 28. Overordentlige Generalforsamlinger sammenkaldes med 1 Uges Varsel af Bestyrelsen, eller naar mindst 15 af Samfundets Medlemmer kræve det.

§ 29. Dagsordenen for Generalforsamlingen skal foruden gennem Aviserne tillige være bekendtgjort ved Opslag i Lokalet den nærmest foregaaende Mødeaften, som altid maa ligge 2 Dage forud for Generalforsamlingens Afholdelse.

§ 30. Kun de paa Dagsordenen bekendtgjorte Forhandlingsgjenstande samt Ændringsforslag til disse og Forslag, der kun vedkomme Generalforsamlingen som saadan, kunne gjøres til Gjenstand for Afstemning.

§ 31. Ved Generalforsamlingen vælges en Ordstyrer. Han har den samme disciplinære Myndighed over Medlemmerne som Formanden (§§ 22 og 26). Bestyrelsens Ordfører skal han give Ordet, saa tit det kræves. Befindes Ordstyreren at have overskredet Grænserne for sin Myndighed, skal der paa Forslag af Bestyrelsen eller 10 Medlemmer skrides til nyt Valg af en Ordstyrer.

§ 32. Generalforsamlingen afgjør selv Spørgsmaalet om sin formelle Gyldighed; en ordentlig Generalforsamling er dog kun beslutningsdygtig, naar mindst $\frac{1}{3}$ af Medlemmerne er tilstede.

§ 33. Ved de paa Generalforsamlingen foretagne Valg foretages bundet Omvalg, hvis to eller flere opnaa samme Antal Stemmer.

§ 34. Generalforsamlingens Beslutninger kunne vel forandres eller sættes ud af Kraft, men ikke erklæres ugyldige.

§ 35. Ændringer i Lovene kunne foretages paa en Generalforsamling med mindst $\frac{2}{3}$ Stemmers Flertal.

§ 36. I særdeles paatrængende Tilfælde kan en overordenlig Generalforsamling, efter enstemmig Indstilling af Bestyrelsen, med $\frac{2}{3}$ Stemmers Flertal bemyndige denne til paa et enkelt Punkt at gjøre Undtagelse fra Lovene.

§ 37. Samfundet kan kun erklæres opløst paa en Generalforsamling, hvor mindst $\frac{2}{3}$ af Medlemmerne ere tilstede, naar mindst $\frac{5}{6}$ af de tilstede værende erklære sig derfor. Afstemning herom foregaar ved Navneopraab.

Midlertidige Tillægsbestemmelser.

1. Forsamlingen beslutter foreløbig at nedsætte et Udvalg paa omtrent 15 Medlemmer, der skal udføre de løbende Forretninger og gennem Dagbladet og Morgenbladet sammenkalde et almindeligt Studentermøde af Meningsfæller for at opfordre til Indtrædelse i Samfundet. Dette Møde skal afholdes senest Lørdag d. 13. Maj.

2. Mindst 1 Uge og højst 2 Uger efter dette Møde afholdes den ordentlige Generalforsamling, der for dette Tilfælde er lovlig sammenkaldt med 4 Dages Varsel gennem Bladene.

3. Den eventuelle Bestyrelse skal til September forelægge Forslag angaaende permanent Lokale.

4. Paa Generalforsamlingen i September kunne alle Paragrafer med Undtagelse af §§ 1 og 2 ændres ved simpel Stemmefflerhed.

— I Anledning af et Andragende fra stud. theol. J. A. C. C. O. Schröder og stud. mag. Th. Jerichau om, at Konsistorium vilde tillade og eventuelt meddele dem Koncession paa Udgivelse af en dansk Universitetstidende, har Konsistorium i Skrivelse af 9. Juni 1882 udtalt, at da der i Følge den gjældende Lovgivning ikke behøves nogen Tilladelse eller Koncession til et saadant Foretagende, saa det sig allerede af den Grund ikke i Stand til at opfylde Andragendet. Konsistorium tilføjede, at det i øvrigt for sit Vedkommende ikke fandt noget at indvende mod Udgivelsen af den paatænkte Tidende og Optagelsen af akademiske Bekjendtgjørelser i samme.

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

I Maj 1881 ansøgte Dr. phil. O. Siesbye om Ansættelse ved Universitetet som extraordinær Docent med den Opgave at holde sproglige og exegetiske Forelæsninger og Øvelser inden for den klassiske Filologis Omraade. Det filosofiske Fakultet anbefalede i Skrivelse af 23. Juli dette Andragende varmt, idet det gjorde gjældende, at Ansættelsen af en tredje filologisk Docent var en absolut Nødvendighed. Den filologiske Videnskab indskrænkede sig ikke længere til en Undervisning i det latinske og det græske Sprog, men krævede en fyldig Kundskab til hele den klassiske Oldtids Kultur, ikke blot til Literaturen, men ogsaa til de talrige bevarede Monumenter, der ved alle nogenlunde vel udstyrede Universiteter vare henviste til en egen Professor i Arkæologi, medens hos os Professoren i Arkæologien ogsaa maatte overtage Filologien. I den største Del af dette Aar-